

Гео Милев
(1895 – 1925)

**ЛЕТОПИС НА НЕГОВИЯТ ЖИВОТ
И ТВОРЧЕСТВО**

Съставител: ЕЛЕНА ФУРНАДЖИЕВА
Научна редакция: ИВАН САРАНДЕВ
Рецензент: ТАТЯНА ЯНАКИЕВА

На корицата
Дечко Узунов – Портрет на Гео Милев
© Елена Фурнаджиева - съставител
© Иван Сарандев - научна редакция
© Издателство “Макрос”

ISBN 954-561-165-0

КЪЩА-МУЗЕЙ “ГЕО МИЛЕВ” – СТАРА ЗАГОРА

Г Е О М И Л Е В
(1895 – 1925)

**ЛЕТОПИС НА НЕГОВИЯ ЖИВОТ
И ТВОРЧЕСТВО**

Издателство “МАКРОС”

Пловдив, 2005

Това издание се обнародва с любезното съдействие на община Стара Загора и община Раднево във връзка с 50-годишнината на Къща-музей "Гео Милев" - Стара Загора и 110 – годишнината от рождението на Гео Милев

НА РОДНИЯ СИ ГРАД СТАРА ЗАГОРА
ПОСВЕЩАВАМ ТАЗИ КНИГА

С ДЪЛБОК ПОКЛОН ПРЕД ДЕЛАТА
НА НЕГОВИТЕ ГЕРОИ И
КУЛТУРНИ ДЕЙЦИ –

Елена Георгиева – Фурнаджиева

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор – Иван Сарандев	7
Живот и творчество	11
1895–1925 (по години и дати)	11
Бележки	218
Приложения:	229
I. Напразни усилия – документи върху	
изчезването на Гео Милев	230
Писма до органите на власт и управление 1925–1926	230
II. Откриване на зловещата истина – 1954 г	254
Показания на свидетелите	254
Съдебно-медицински акт	258
За тази книга – Елена Фурнаджиева	274
Справочен апарат	279
Книги на Гео Милев (1913–1925)	280
Други произведения по литературен вид	281
История, критика и лично творчество в театралното,	
изобразителното и музикалното изкуство	306
Ръкописни вестници и сборници	313
Подписи, псевдоними и инициали на Гео Милев	313
Преводи на Гео Милев – чужди автори	
български автори на други езици	316
Предметен показалец на събития, факти и документи	337
Показалец на личните имена	345
Допълнителна литература	368
Списък на илюстрациите	371
Родословно дърво (Приложение)	

ЛЕТОПИСЪТ КАТО НЕУДОБНА ПАМЕТ

У нас летописният жанр търси все още своите изисквания и структурни форми, за да отговори и покрие потребностите, в името на които е създаден. За никого не е тайна, че българският летопис се намира в етапа на експериментирането, изпробването на различни подходи и опитите да се приложат чужди образци към личности и творци от българската литературна, научна и обществено-политическа действителност.

Всъщност научният летопис е разказ за живота и творчеството на значима личност с приноси в определена област от науката, изкуството или обществено-политическата сфера. Специфичното за жанра е, че разказът се осъществява задължително с помощта на автентични свидетелства, дневници, документи, мемоари, кореспонденция, авторови изявления, илюстративен материал и др.

И с целия този материал хронологически подреден по години, месеци и дати, летописецът изгражда завършен образ на личността. Очевидно идеалът за съвършен летопис е този, в който няма пропуснати дати през преживените години. И следователно, като всеки идеал, такъв летопис е трудно постижим или по-точно казано невъзможен. А и ненужен, защото в лавината от дребни и незначителни подробности от битовото всекидневие, изследователят трудно ще открива онези факти със стойност и значимост за летописната личност. Истинските качества на летописеца ще се разкрият тъкмо в уменията му да селектира градивния материал, да отстранява незначителното, за да акцентира върху онова, което ще осветли ясно и всеобхватно избраното лице. А този процес никак не е лесен: само абсолютното познаване на документалния материал не е достатъчно. Необходими са още и други качества, но навярно най-важното от тях е съставителят да обича своя герой, да се е слял с неговите радости и тревоги, и ако не е роден и израсъл в неговия роден град или село, то поне атмосферата и хората да бъдат съотнесими.

И най-главното, решаващото – авторът на летописа трябва да обича своя герой, да го чувства като частица от своя свят и минало.

Затова в момента едва ли би могло да се открие по-подходящо лице от Елена Фурнаджиева за изпълнението на подобна сложна и отговорна задача – съставяне на летопис за живота и творчеството на Гео Милев. В нейния творчески актив името и делото на Гео Милев повече от две десетилетия са в центъра на библиографските й трудове. Така през 1985 г. подготви и издаде био-библиографски указател “Гео Милев. 1895–1925” обхванал и отразил все-

странно жизнения и творчески път на поета. Тя първа си позволи да включи в указателя и онези творби на автора, останали непубликувани и съхранявани в архива му – ръкописи, рисунки и музикални произведения. Така разшири и обогати представите ни за многостранната надареност на Гео Милев. Нейният опит се оказа ползотворен и полезен и не остана без последователи, защото улесняваше преди всичко изследователите, спестявайки им много време и труд в работата с архивното наследство. Няма да бъде пресилено ако кажа, че след био-библиографския указател за Гео Милев, всеки следващ за друг автор без описания на писателския архив, ще бъде разглеждан като рецидив от изминат етап в развитието на персоналната био-библиография.

През 1995 г. във връзка със стогодишнината от рождението на поета изд. “З. Стоянов” издаде “Произведения в два тома” в едно книжно тяло. Към том I е поместен “Кратък летопис за живота и творчеството на Гео Милев” от Елена Фурнаджиева, което е нейният първи опит в областта на летописния жанр.

Отново изд. “Захарий Стоянов” ни зарадва с едно уникално фототипно издание на сп. “Везни” и литературния сборник “Алманах Везни” отпечатано през 1999 г. Списанието и алманахът заемат средишно място в историята на българската художествена мисъл и литература, живопис и театър, музика и естетика. То е първото и единствено периодическо издание, замислено и осъществено като орган на експресионизма и експресионистите у нас. “Везни” налагаше техните имена не само чрез художествените им текстове, но и чрез теоретически разработки – манифести, рецензии, полемики. По неговите страници се появиха манифестите на българския експресионизъм – “Фрагментът” и “Небето”, а в алманаха – “Музиката и другите изкуства”.

“Везни” методично и целенасочено запознава българската общественост с изтъкнати световни и европейски писатели, художници, музиканти, драматурзи, философи и естетици. Към това уникално издание Е. Фурнаджиева е изготвила справочния апарат: освен традиционния именен показалец, в него влизат съдържанието на сп. “Везни” за три години и на Алманаха, списък на подписите и псевдонимите, инициалите на поета и неговите сътрудници. И към всичко изброено дотук “Систематичен показалец” със следните подраздели: Литература и изкуство: Общи проблеми; Естетика; Мисли за изкуството; Литература и изкуство в България. Литература: Поезия-Лирика; Стихотворения в проза; Проза; Драма; Диалог; Публицистика; Литературна история и критика. Изкуство: Изобразително изкуство; История и критика; Репродукции на картини и снимки на българските автори. Театър: История и критика; Постановки на български пиеси; Пиеси от чуждестранни автори; Чуждестранни актьори и режисьори в България. Музика: История и критика; Български композитори и изпълнения; Чуждестранни изпълнители в България.

И същите раздели, разработени обаче върху материал от други страни. Целият справочен материал към изданието обхваща 60 печатни страници. Изработен е прецизно в традиционния за Елена Фурнаджиева стил, в който изискването „de vizu” не е само гола декларация, а божие слово, в чиято истина е греховно да се съмняваш. Апаратът не само улеснява ползуването на обемния том, но сам по себе си е аналитично изследване на богатия материал от списанието и алманаха. Той разкрива респектиращата осведоменост на поета и редактора, широките му познания върху тогавашната европейска художествена и философска мисъл.

Затова след като повече от две десетилетия Е. Фурнаджиева посвети на Г. Милев, тя не можеше, тя просто беше длъжна да ни поднесе този летопис, плод на професионален перфекционизъм, преклонение и обич към човека и твореца. И както е редно летописът започва с акт за раждането от 15 януари 1895 г. ст. стил и се стига до 15 май 1925 г. След тази дата съставителката е прибавила раздела „Приложения”, включващ „Напразни усилия – документи върху изчезването на Г. Милев”, „Откриване на зловещата истина – 1954 г.” и „Родословно дърво”. Летописът завършва с бележки, библиография и показалци.

Документалният материал в летописа е подчинен на един принцип, който изисква пряка връзка с личността на поета, т. е. независимо от характера на събитието или случката, дали са от всекидневния бит, обществен живот, интимни преживявания и др. те следва да се отнасят или засягат пряко личността на поета, за да бъдат включени в летописа. По отношение на този стриктно спазван от съставителката принцип, следва да отбележим, че той е спазван с безкомпромисна последователност – от раждането до 15 май 1925 г. Всичко или почти всичко най-съществено, съгласно изискванията на този принцип, е отразено в летописа. Следвайки хронологическата последователност пред очите ни детето прохода, започва да произнася първите си думи, става ученик, отбелязани са първите му творчески прояви – драсканиците с молив са обявени за конче, на пет години се научава да чете, започва да учи английски, през 1901 г. засажда своя дъб, който и досега шири клони в двора на къщата-музей и т. н. Така нанизвайки случки и събития, факти и документални свидетелства се оформя образа на поета, фиксират се етапите, през които преминава формирането му като личност, гражданин и творец. Открити са главните, определящи по-нататъшната му съдба житейски и образователни прагове – училището, университета, Лайпциг, престоят в Лондон, запознанство и контакти с белгийския поет Емил Верхарн, завръщане в родината, Школата за запасни подофицери, в Княжево, раняването му край Дойран, запознанство и женитба с Мила Керанова, лечението в Берлин и завръщане в България през 1919 г. и т. н. Във всички тези възлови моменти в живота му

съставителката е привлякла не само вече известното, но и неизвестни или малко известни, или познати само на тесен кръг специалисти, епизоди. Каквито са отношенията между издателството на Мильо Касабов и немската фирма “Gustav Kühn” по време на Балканската война, престоят му в Англия през 1914 г., широко е осветлена кореспондентската му връзка с белгийския поет Е. Верхарн, а след завръщането му в България престоя в ШЗО-Княжево, изпращането му на фронта и др. Особено впечатляващи са разменените писма между него и Н. Лилиев след раняването му, както и посещението на Л. Стоянов в Александровската болница през 1917 г. А бележките му за защитата пред съда по повод поемата “Септември” се печатат за първи път.

Сестрата на Хр. Смирненски напр., Надежда Измирлиева ни е оставила кратък, но много показателен спомен, в който свидетелствува, че Христо “пред свои близки често говореше с възторг за Гео Милев. Той добре познаваше творчеството му, ценеше някои негови творби и особено се възхищаваше от високата му култура”. В библиотеката на пролетарския поет се пази екземпляр от “Панихида за поета П. К. Яворов”. Освен това той е присъствувал на някои от репетициите и на премиерата на “Маса-човек” от Ернст Толер, поставена от Г. Милев.

И какво е било отношението на другия към него, можем да съдим по написаното от Надежда Измирлиева: “А доколко Г. Милев е ценял Смирненски като поет и човек, ясно пролича от прочувственото слово, което той произнесе в черквата “Свети Крал”. “И тези отношения са напълно разбираеми и естествени: отношенията между две големи личности, между двама големи поета равностойни по талант и широта на своите съждения, по благородство и хуманизъм.”

Изброеното е несъмнено достойнство и приносен влог в литературата за Гео Милев. Летописът на Е. Фурнаджиева ще заеме своето трайно място като незаменим помощник в работата на днешните и бъдещи изследователи на живота и творчеството на поета.

За да заблести в пълнота и внушителност забележителното дело на този изключителен творец от европейска и световна величина.

24.11.2003 г.
София

Проф. дфн Ив. Сарандев

Живот и творчество 1895 – 1925

1895

№ 1* – 1895

Януари, 15

село Раднево

С един забележителен за времето документ започва първият ден на **Георги (Гео) Милев Касабов**:

АКТ

“Днес, на 15^и Януари 1895 година от Рождеството на Господа Ис. Христа в (5) пет часа преди пладне по Европейски при князуването на Н. Ц. В. Фердинанд I^и в селото Радне-Махле (Ст. Загорско) в къщата на Баба Мариница в присъствието на баба акушерката Цвета Петрова (баба Петровица) родом из г. Чирпан, живуща в г. Ст. Загора и временно в с. Р. Махле по причина, че дъщеря ѝ Стана е учителка в селото; в присъствието на Гена Бонева Дълг Желева (майка на Анастасия М. Касабова – родена Бонева) из г. Ст. Загора, дошла нарочно из с. Опан, гдето временно преживява при дъщеря си Мария Христакева като учителка там, за причината на настоящий акт; в присъствието на Пена Гергева из г. Чирпан, временно живуща в Р. Махле, в присъствието на Милю Г. Касабов (мъж на Анастасия М. Касабова – родена Бонева) из г. Чирпан, временно живущ в с. Р. Махле като учител – Анастасия М. Касабова – родена Бонева, из г. Ст. Загора, живуща в г. Чирпан и временно в с. Р. Махле при мъжът си Милю, роди отроче от мъжки пол след 28 часови родилни мъки.

За удостоверение на всичко гореизложено се подписваме ний присъстващите.

Майка: А. Касабова

Баща: М. Касабов

Присъствающие:

Баба-акушерка: Цвета Петрова
: Пена Гергева”

№ 2 – 1895

село Раднево

Събитието се отбелязва по-късно и в спомените на майката **Анастасия Касабова**:

“На 28 януари (15, стар стил) 1895 г. ... се роди първородния ни син **Георги**. Той беше здраво, пълно, хубаво дете. Като стана на три-четири месеца, вече не плачеше и все беше засмян; не правеше разлика между чужди и свои, на всички се усмихваше и затова всички го обичаха.”

№ 3 – 1895

Януари, 22

с. Раднево

Според тогавашните обичаи кръщението на детето се извършва в най-близко време и по този случай е издадено съответното “Кръщелно свидетелство”:

“Българска Екзархия. Свидетелство за свято кръщение № 6 Вр. 53.

В петнадесетия ден на Януарий месец от хиляда осемстотин деветдесет и петата година роди се в село Радне-Махле, Ст. Загорска епархия от родители Милчо Георгиев от вероизповедание православно и законната му съпруга Анастасия Бонева, вероизповедание православно, отроче от мъжки пол, което се кръсти днес от долуподписания Захарий Константинов в прихода на църквата Св. Иоан Рилски и се именува в святото кръщение Георги и въсприе от свещенната купел от Гена Желева.

В уверение дава се настоящето свидетелство.

Свещ. Захарий Константинов
година 1895 Януарий 22-ий ден”

№ 4 – 1895

Лятото

Стара Загора

“През лятната ваканция 1895 г. прекарахме в Стара Загора... – разказва **Милчо Касабов.**”

№ 5 – 1895

Есента

село Ачларе

Премествани често от село на село, младите учители се отправят към ново място:

“Проходи на осем месеца. Все тичаше да гони малкото теленце на хазаите ни в с. Ачларе, Карнобатско, дето учителствахме през 1895/1896 година. Проговори преди годината, но доста неправилно. Той говореше на свой детски език... и само аз го разбирах” – спомня си **Анастасия Касабова.**

1896

№ 6 – 1896

Септември, 13

София

Ражда се **Борис** – вторият син на **Анастасия** и **Милчо Касабови.**

“**Георги** беше на година и половина, когато се роди вторият ни син **Борис.** Тогава напуснахме учителството и отидохме в София. Мъжът ми стана агент на застрахователното дружество “Балкан” и често пътуваше.”

Анастасия Касабова

1897

№ 7 – 1897

Август

София – Стара Загора

“През август 1897 се завърнахме в Стара Загора и по случай годишнината на **Бориса** (второто ни бебе) го фотографирахме седнал на стол и **Георги** до стола прав. Какво впечатление трябва да е направила на **Георги** тази работа на фотографа, че той е вземал такава поза, че всички които досега виждат този портрет, констатираха една голяма важност, че си е предал **Георги** при стойката и израза на лицето си. Отпосле дълго разправяше за фотографа и работата му.”

Милю Касабов

№ 8 – 1897

Стара Загора

Семейството се установява окончателно в Стара Загора. На квартира са в къщата на **Пенчо Филипов**.

Георги е вече на две години и половина.

1898

№ 9 – 1898

Юли, 28

Стара Загора

Ражда се първата дъщеря на **Анастасия** и **Милю Касабови** – **Евгения**.

1899

№ 10 – 1899

“Като стана на четири години – продължава **Анастасия Касабова** – **Георги** започна да чертае с молив. Чертае, чертае и току извика: “Едно конче”, “едно гуси”. Поглеждам – наистина прилича на конче и така той почна вече да рисува разни картинки, които ни учудваха. Много игри измисляше и се занимаваше с другите ни две деца. Татко му често казваше: “Забелязваш ли, че това дете не е като другите?”

№ 11 – 1899

Август, 21

Стара Загора

Установяването на семейство **Касабови** в Стара Загора е съпроводено и с грижа за собствен дом. Роднините на **Анастасия Касабова** й продават едно дворно място от 660 кв. м., за което свидетелства издаденият “КРЕПОСТЕН АКТ № 550 / 1899 за придобит недвижим имот чрез покупко-продажба”.

1900

№ 12 – 1900

Стара Загора

“В новата къща се пренесохме през пролетта... Вече трябваше да назоваме **Георги**, че беше нашарил стаите с неговите кончета, кучета и др.”

Милю Касабов

№ 13 – 1900

Септември

Стара Загора

“Петгодишен, **Георги** вече знаеше буквите и искаше да отиде на училище... Нашата съседка **Дешка х. Симеонова** беше учителка на първо отделение. Казвам й: “**Дешке**, нека **Георги** идва няколко дена в училището, той сам ще се откаже.” За хатър тя се съгласи да го приеме, но вместо да му омръзне, **Георги** става един от добрите ученици...” – разказва **Анастасия Касабова**.

Едновременно с това близък на семейството идва от Америка и започва да занимава **Георги** и приятеля му **Атанас Илиев** по английски. Още тогава се заражда желанието му “като стане голям да научи много езици” – според разказа на **Анастасия Касабова**.

№ 14 – 1900

[Май, 24]

Стара Загора

В края на учебната 1900/1901 година учителката на **Георги** е доволна от него и казва на родителите му: “Как да го оставя, той знае много...” Тя го приема във второ отделение и той е вече редовен ученик.

1901

№ 15 – 1901

Август, 12

Стара Загора

В семейството **Касабови** се ражда втората дъщеря – **Пенка**.

През лятото на 1901 г. **Георги** боледува от скарлатина.

№ 16 – 1901

Стара Загора

Борис – по-малкия брат на **Гео** си спомня за детските им дни.

“При хубаво време в неделен ден баща ни вземаше **Гео** и мене и ни завеждаше на разходка до нашето лозе... На връщане от една такава разходка през Станционната градина намерихме желъди и си събрахме... **Гео** посади неговите желъди над кладенеца в двора, а аз под кладенеца. Порастнаха две малки дъбчета, но моят дъб изсъхна. Геовият израстна голям и остана като символ в нашата градина. Той и досега простира клони над улица “**Гео Милев**” и е единственият дъб в старозагорските дворове.”

Борис Касабов

Голямото дърво е живо и до наши дни.

1902

№ 17 – 1902

Май, [24]

Стара Загора

Георги Милев Касабов получава Свидетелство за завършено II отделение.

№ 18 – 1902

Стара Загора

Спомените на **Борис Касабов** свидетелстват не само за ранните им ученически години, но и за това, каква е била Стара Загора тогава. А “Пипиниерата” и до днес раздава просвета на малчуганите.

“**Гео** беше вече в трето отделение, когато и аз почнах да ходя на училище. След закуската той ме хващаше за ръка и се запътвахме към училище. Първата ни спирка от 5–6 минути беше пред прозорците на детската градина (забавачница, както я наричаха тогава...). След това... прецапвахме калната главна улица и през плъзгавите, разкаляни, непостлани “тротоари” на “Алана”, покрай градината, стигахме до едноетажното училище “Пипиниерата”. Дворът му беше също непостлан, а имаше само калдъръм до входа на училището и около него.

На обяд се връщаме по същия разкалян път, а след обяд отивахме отново на училище. Рядко само, при много студени дни, “оставахме в училище” и там обядвахме с хляб и сирене или тахан халва.”

Борис Касабов

1904

№ 19 – 1904

Януари, 30

Стара Загора

Ражда се **Мария**, третата дъщеря на **Анастасия** и **Мильо Касабови**.

№ 20 – 1904

Май

Стара Загора

“Основното училище завърши с много добър успех – спомня си **Анастасия Касабова**. – От рисуването не се отказваше. За всеки празник подаряваше на роднините картинки с малки стихчета... Още от отделенията **Гео** почна да прави “театър” с малкия магически фенер, който имаше. Почна да реди и по-малките да декламират, да пеят. Той беше истински режисьор. Щом дойдеха гости, “театърът” веднага се откриваше... Декламираше с чувство, искаше и от другите същото, а щом не можеха, изхвърляше ги от програмата, та често имаше сръдни и плач между “артистите”.

1905

№ 21 – 1905

Януари, 29

Стара Загора

Една все още неизяснена “бележка” на **Мильо Касабов**, написана с неговия почерк и някои особености, се намира между архивните документи.

На 29 .I. 1905 г. изпратена молба до Руския Генерален консул в София с Приложение: [1] Кръщелно свидетелство № 5. Вр. 53. 2. Училищното свидетелство за IV отделение на **Георги**.”

Документът е написан с почерка на **Мильо Касабов**.

№ 22 – 1905

Есента

Стара Загора

Георги боледува от остър ставен ревматизъм.

1906

№ 23 – 1906

Януари, 6

Стара Загора

Поздравителна картичка с избледняла рисунка на “Бай Ганьо” и надпис:

”Ч. И. Д. **Г. Касабов**

Ст. Загора

6.I.1906”

Пояснения от **Пенка Касабова**: “**Гео** имаше обичай да изпраща за Коледа и други празници свои собствени поздравителни картички.

Тази: “Бай Ганю с дисаги”, е изпратена за имен ден 6.I.1906 на вуйчо **Боню Иванов**, братовчед на мама. Предаде ми я през 1938 год. жената на вуйчо Боню, която я е пазила с голяма любов.”

П. Касабова

№ 24 – 1906

Февруари, 12

Стара Загора

Ражда се **Весела** – четвъртата дъщеря на **Анастасия** и **Мильо Касабови**

№ 25 – 1906

Ноември, 3

Стара Загора

КАК се рисува [китаец]. – *Славейче*, 1, бр. 6, 3 ноем. 1906, с. 4.

Подпис: **Георги Касабов**.

Първа публикация. Продължава да сътрудничи на вестничето и с други идеи. Голяма е неговата радост, когато вижда рисунките си отпечатани и получава благодарствено писмо от редактора.

№ 26 – 1906–1907

Стара Загора

С дата 3 декември 1906 г. **Георги Касабов** написва стихотворението “Зима” (Мина есен... / Млъкна песен... / Дойде зима мразовита...), поместено през 1907 г. в бр. 15 на в. *Славейче*, този път като първа негова поетична публикация.

През 1907 г. в същото вестниче са публикувани и други негови рисунки в рубриката “Как се рисува”.

Бащата **Мильо Касабов** е абонирали децата си не само за детското вестниче *Славейче*, излизало под редакцията на “**Дядо Благо**” [**Благо Тодоров**], но и за списанията *Художник* и *Картинна галерия*.

№ 27 – 1906–1907

Стара Загора

“Като отиде във втори-трети прогимназиален клас, **Гео** се предаде на четене и рисуване и престана да играе с децата”.

Анастасия Касабова

№ 28 – 1906–1907

“Много **Гео**ви рисунки са останали под пластовете боя, която се на-насяше почти всеки месец! Рисунките му по вратите се измиваха лесно. Една от тях, и то от по-късен период (профилът на **цар Фердинанд**) се е запазила на вратата на кухненския долап – защото е от вътрешната ѝ страна.

Когато стана 10–11 годишен, **Гео** започна да рисува по белите полета на учебниците и тетрадките си или на отделни листчета. Тогава рисуването за него беше повече като почивка... Запазени са негови рисунки и карикатури – на учители и съученици... на селяни, та дори и на бозаджийчето, което минаваше вечер по нашата улица...”

Борис Касабов

1907

№ 29 – 1907

Януари, 14

Стара Загора

Запазена е рисунка, изобразяваща ловен пейзаж. Подписана:

Г. Касабов, 1907.

№ 30* – 1907

Август

Пловдив-София

“През лятото на 1907 г. в София се открива художествена изложба, на която **Мильо Касабов** води сина си. Бащата си спомня: “На път за София се отбихме в Пловдив. Големите здания и магазини видимо правеха впечатление на **Георги** и толкова се захласваше, че сякаш се преумори. В София искаше час по-скоро да отидем на изложбата. И той наистина остана изненадан от видяното.... Над някои картини правеше и критика неодобрителна, а пред други се спираше като му харесваха.”

№ 31* – 1907

Септември

Стара Загора

Георги Касабов постъпва в Старозагорската реална мъжка гимназия, заедно с **Атанас Ат. Илиев**, другар от детството му... Интересът към рисуването намалява и сега започва сам или заедно с **Атанас** да пишат и

превеждат стихове от **Пушкин, Надсон, Фет** и др. Въпреки тези занятия и училищните задължения, Гео помага и на баща си в книжарницата.

“Това беше добре дошло за него, защото можеше да чете, която книга му харесва. А те бяха много: всички български автори и всички чужди автори, преведени на български. Имаше и руски издания на **Лермонтов, Пушкин, Тургенев, Гогол, Толстой**. Книгите, които **Гео** особено харесваше, той носеше в къщи и може да се каже, че имахме доста голяма библиотека” – допълва със спомените си и брат му **Борис Касабов**.

С 1907 и подпис **Г. К.** е датирана акварелната рисунка на **Гео Милев** “Човек с лула”, а отделно рисува само димяща лула без дата.

1908

№ 32 – 1908

Май

Стара Загора

Георги написва стихотворението “В планината, през гората, тътне малкото поточе...”, поместено в бр. 1 на ръкописния в. *Лула* през 1909 г. с подпис: **Г. Касабов**.

№ 33* – 1908

Юни, 14

Стара Загора

Брой 1, останал единствен, на ръкописния вестник *Ура* е първата “журналистическа” проява на завършили вече IV клас **Георги Касабов**. Редакторът му е и автор на всички текстове, рисунки, винетки и карикатури. Обявена е програмата на вестника и разположението на постоянните рубрики по страници. Форматът е половин лист от тетрадка, но той намира място както за рисунки и карикатури, така и за хумористични “обявления”.

На заглавната страница в рамкирана рисунка дава пейзаж със седнало на първи план момче с книги, захвърляни по тревата и подпис: **Г. Касабов**, 1908. Над рисунката надпис “Краят”, а под нея: – “Ехей...! ... още два дена... и да ма няма!”

От името на Редакцията на вестник *Ура*, съобщава програмата му: “От днес започва да излиза в Ст. Загора нов хумористичен лист – *Ура* – под редакцията на **Георги Касабов**. Ефендимис, програмата на в. *Ура* ще бъде следващата: I стр. – Заглавие, карикатура от **Г. К.**; II стр. – I) колона “Смях” и др., 2 колона Раз[ни]; III стр. – Карикатура и др. и IV стр. – Обявления и карикатури.” От Редакцията.

№ 34 – 1908

Юни

Стара Загора

Написва стихотворението “Луната грее от високо...”, с подпис. **Г. Касабов**, юни 1908, което през следващата 1909 г. ще се появи в бр. 1 на ръкописния в. *Лира* със същата дата.

№ 35 – 1908

Декември, 13

Стара Загора

Получава илюстрация “Христос с трънен венец”, залепена върху твърд картон – подарък с автограф от неговия приятел **Атанас Илиев**. Гео също се подписва.

№ 36 – 1908

Декември

Стара Загора

Пощенска картичка с илюстрация “Убиване на кентавър”, също е подарена на **Гео Милев** от **Атанас Илиев**.

№ 37 – 1908

Стара Загора

През тази година е написано и стихотворението “Пролет”, което се появява по-късно в бр. 8 на ръкописния вестник “Изкуство” от 3 май 1909.

№ 38 – 1908

Стара Загора

С подписа на **Гео Милев** и отбелязване 1908 г. са запазени следните рисунки и карикатури, изпълнени с мастило, туш или молив върху хартия в сравнително малки размери:

1. Източни железници; 2. Учител и директор; 3. Оставка; 4. Албанец;
5. Халваджия и бозаджия; 6. Престолът; 7. Старозагорски интелегенти;
8. Трима в парка; 9. Градска сценка; 10. Кръчмар; 11. Мъж тича към селото;
12. Два войника...

В архивните фондове са съхранени и много други недатирани негови графични рисунки.

№ 39 – 1908

Стара Загора

От това време **Анастасия Касабова** е запазила интересен спомен:

“**Гео** беше в четвърти клас. Една вечер той ме помоли да закача лампата до леглото му (електричество нямаше още), та да може веднага да записва що му дойдело на ума... не можел лесно да спи, когато му идвали толкова хубави работи на ума.”

Анастасия Касабова

1909

№ 40 – 1909

Януари, 24

Стара Загора

“Г-н **Георги Касабов**, родом от гр. Чирпан [!?] на възраст 14 години, занятие ученик” става притежател на “Спестовна книжка № 249, 603 от Главна Т.-П. Дирекция..., издадена в гр. Ст. Загора на 24 януари 1909 год.”

Същият ден е внесена сумата 12 лв. при предишна наличност 119,20 лв.

№ 41 – 1909

Февруари, 18

Стара Загора

Георги Касабов внася в спестовната си книжка 12 лв. при наличен капитал в нея от 131,20лв.

№ 42 – 1909

Февруари

Превежда стихотворението на **Надсон** “От лунния блясък озарена...”, (6.П.), поместено по-късно в бр. 3 на ръкописния в. *Лира* от 31 март 1909 и написва стихотворението “Ширее се полето, посипано със сняг...” (22.П.)

№ 43 – 1909

Март, 22

Стара Загора

Написва стихотворението “Пролет”, включено в бр. 3 на ръкописния в. *Лира* от 31 март с. г.

№ 44* – 1909

Март, 28

Стара Загора

Започва ръкописният вестник *Лира*..., който след бр. 5 се преименува на *Изкуство*. Вестникът “излиза всеки празничен ден” в продължение на 8 месеца, даже и през ваканцията. Известни са 33 броя, от които не са запазени само бр. 13, 16, 28 и 32.

Лира има формат около 1/4 от лист на обикновена страница на тетрадка, сгънат двойно. Но в тези малки 4 странички могат да се намерят рисунки и карикатури, поезия и проза, информация за културни и политически събития, литературни портрети на писатели – обособени в постоянни рубрики.

№ 45 – 1909

Март, 28–31

Стара Загора

Стихотворението “Зима” (Веят ветри из полето...) в бр. 1 на ръкописния в. *Лира* с подпис: **Г. Касабов**, 1909 е включено едновременно с 2 стихотворения от 1908 г. – “В планината през гората, / тътне малкото поточе...” и “Луната грее от високо...” със съответно означаване на датите им. Брой 2 (30.III.) и 3 (31.III.) на в. *Лира* излизат по време на Великденските празници и това определя тяхното съдържание. Там ще намерим и стихотворението му “Пролет” (22.III.)

№ 46 – 1909

Април, 5 и 12

Стара Загора

С брой 4 (5.IV.) и 5 (12.IV.) на в. *Лира* приключва първата поредица на ръкописния вестник на редактора **Георги Касабов**: “Предвид че стават някои реформи в редакцията и администрацията..., смятаме за нужно да съобщим програмата на вестника за литература и живопис... Понеже съдържанието на вестника не хармонира със заглавието, *Лира* се обръща на *Изкуство*... От редакцията” (12.IV.)

№ 47 – 1909

Април, 19

Стара Загора

Брой 6 (19.IV.) е начало на новата поредица от ръкописния вестник под заглавие *Изкуство*. Вестникът е с двойно по-голям формат, с всички компоненти на едно периодично издание – като се започне от красивото оформяне на заглавката и се завърши с богатото му и разнообразно съдържание. Тук ще се намерят авторски и преводни поетични произведения, рисунки, карикатури, копирани картини, публицистика и литературна критика, културна информация, даже и музикални произведения, подписани с най-различни посвещения, подписи и псевдоними на редактора, който е само на 14 години.

На стр. 2 в брой 6 е поместена информацията “За изящните изкуства”, в която се говори за различни прояви на културния живот в Стара Загора и повече за сказката на **Атанас Илиев** “Развитието на музиката и значението ѝ в живота”... – “Публика – извънредно много – Nobil.”

С портретни скици и текст **Георги Касабов** представя
“Новите промени в Турция”

14 април 1909

Мохамед V

Нов турски султан

Брат на Абдул Хамида

1909–?

Абдул Хамид

Детронирания султан

1876–1909

На последната страница в рубриката Смях от **Lucifer** в малка “Винетка” е нарисуван **цар Фердинанд**, който крачи по върховете на своята корона – карикатура, която ще намерим и в специално албумче “Негово Величество”.

Броят завършва с редовно поддържаната рубрика Писатели и поети – тук с рисунка и кратки сведения за **П. Р. Славейков**. Така ще бъдат представени в следващите броеве и много други български и чужди културни и политически дейци. При тази разширена програма ръкописният вестник продължава.

№ 48 – 1909

Април

Стара Загора

До края на м. април е изработен и бр. 7 на ръкописния в. *Изкуство*.

Заглавната страница изобразява красив летен пейзаж, под него със стихчето “Летен ветрец тихо вее / в маранята. / Златни класове люлее / на нивята” с подпис и дата 19.IV.909.

В рубриката Български писатели и поети акцентът е върху **Иван Вазов**. **Гео** го рисува увенчан с лавров венец. “Дълбок лирик. Гениален художник. Първият и най-гениален български поет. Плодовит писател – белетристик. Дълбок психолог. Ползува се с широка известност в европейски литератури. Бивш министър на просвещението.”

№ 49 – 1909

Май

Стара Загора

През м. май **Георги Касабов** съставя бр. 8 (3.V.), бр. 9 (б. д.), бр. 10 (17.V.) и бр. 11 (18.V.). В тях той следва определената вече програма на съдържанието: кратки очерци за български писатели и художници, копирани и негови рисунки и стихотворения, представяне на съвременни и исторически личности с текст и карикатури.

В бр. 11 на *Изкуство* **Гео** помещава първата своя музикална композиция – нотиран текст по стихотворението на **Димитър Кръстев Попов** “Душата на света”. Такива нотни записи има и в други броеве на *Изкуство*.

Във в. *Изкуство* се намират и значителен брой от неговите псевдоними, за да създава впечатление, че материалите са от различни автори.

№ 50 – 1909

Юни, 16

Стара Загора

Георги Касабов внася в спестовната си книжка 10 лв.

№ 51 – 1909

Юни

Стара Загора

През м. юни **Георги Касабов** подготвя бр. 12 (7.VI.), бр. 13 (14.VI.) –

който не е запазен), бр. 14 (21.VI.), бр. 15 (23.VI.), бр. 16 (25.VI. – който също не е запазен) и бр. 17 (29.VI.).

№ 52 – 1909

Юли

Стара Загора

Ръкописният вестник *Изкуство* продължава. Подготвени са бр. 18 (5.VII.), бр. 19 (12.VII.), бр. 20 и 21 (19.VII.), бр. 22 (26.VII.).

В бр. 20 от 19 юли 1909 г. е написана от него музика на народната песен “Момиче малък дявол” като дует.

№ 53 – 1909

Август

Стара Загора

През м. август се появяват бр. 23 (23.VIII.) и бр. 24 (30.VIII.) на в. *Изкуство*.

В бр. 23 от 23 август **Гео Милев** е писал ноти към стихотворението “Нощ” (Гор’ от млечно небе, нежната луна тихо озари...) – текст на П. Р. Славейков, с подпис **Г. Б-ов**.

По спомени на **Мила Гео Милева** той е писал ноти и към своя превод на “Песента на Офелия” из “Хамлет” от Шекспир.

№ 54* – 1909

Септември, 6

Стара Загора

Редакторът **Георги Касабов** съставя своя 25-ти юбилеен брой *Изкуство*, в който пише първия цикъл “Балкански песни”[I] с дата “Август 1909” и се подписва под него **Гео Касабов**. Под подписа е негов автопортрет – представен като рицар с копие, сабя и щит, на който е изписано *Изкуство* 25 и подпис **Гео Касаб**.

Съкращението на личното му име от “**Георги**” на “**Гео**” се появява тук за първи път.

Стихотворенията от цикъла са: 1. Стоя сам на връх скалата...; 2. Зефирът вее...; 3. Грамаден бук пред мене се люлее...; 4. Нощ глуха, тъмна, мрачна...

№ 55 – 1909

Септември

Стара Загора

Други, направени от **Гео** през този месец вестничета са: брой 26 (13.IX.), брой 27 (20.IX.), брой 28 [не е запазен] и бр. 29 (27.IX.).

№ 56 – 1909

Октомври

Стара Загора

Брой 30 на *Изкуство* излиза на 4 октомври, а брой 31 на 11.X. Брой 32 не е запазен.

№ 57 – 1909

Ноември, 26

Стара Загора

Георги Касабов съставя последния запазен брой 33 на ръкописния вестник *Изкуство*.

№ 58 – 1909

Стара Загора

На единичен лист рисува политическа карикатура, на която изобразява по-едра фигура на мъж с калпак, с ботуши и широка дреха, препасана с колан, подобен на руснак, който дърпа ухото на друг мъж – по-дребна фигура на офицер (подобен на нашите). В далечината 2 фигури на военни лица с чужди униформи, а още по-далеч 2 мъже с гръцка шапка и турски фес. Подпис: **ГК**.

От 1909 година са запазени и 2 характерни за този период карикатурни албумчета:

1. **ТИПОВЕ ИЗ ТУРСКИЯ ПАРЛАМЕНТ**. Карикатури от **Гео Касабов**. Ст. Загора, 1909. 16 стр. 10,5х8,5 см.

Съдържа 15 карикатури на известни турски политически дейци и други лица, като всеки от образите е надписан със съответното име. Повечето рисунки са подписани с инициали **Г. К.** Изпълнени са в щрихова и линейна техника с черен туш – перо и четка. На последната страница с надпис “Карикатури от **Гео Касабов**” се е нарисувал в гръб като художник пред статив.

2. **НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО**. Карикатурен албум от **Гео Касабов**. 1909.

Според различните ситуации, в които представя монарха, Гео е разделил албумчето на 3 части. Основен атрибут в рисунките е царската корона. Особено весело настроение пораждат ловните сцени с участието на царя и накрая пушека, който се носи от неговия автомобил, устремен към табела с надпис “Европа”.

№ 59 – 1909–1910

Стара Загора

Георги и Борис Касабови стават хористи в църковния хор: “Един ден научихме от наши другари, че към черквата “Света Богородица”, която беше близо до нас, ще се образува хор. Вечерта разправихме на мама и тате и те се съгласиха да се запишем и ние. Явихме се на другия ден в предверието на черквата, дето имаше десетина момчета на нашата възраст... и двамата бяхме приети. Гео тържествуваше.”

Двамата братя посещават редовно репетициите, участват и в неделните служби със “заплата”. На Великден диригентът ги води на “почерпка” в кръчма, след която баща им категорично им забранява да участват повече в хора.” **Гео** не съжаляваше за това – репетициите му отнемаха доста време” – завършва спомена си **Борис Касабов**.

1910

№ 60 – 1910

Февруари, 22

Стара Загора

Превежда стихотворението на **Ал. С. Пушкин** “Последните цветя”.

Подпис: **Гео Милич**.

№ 61 – 1910

Март, 20

Стара Загора

Написва цикъл стихотворения “Хорът на Балканите”: Балканът; Витоша; Пирин; Рила; Шар; Бабуна; Странджа; Беласица; Мусала – подпис **Гео Милич**.

Поместен в ръкописния сборник *Изкуство 1910* и по-късно в сборника *Стихове. На Тая*. 1911.

№ 62 – 1910

Април, 5

Стара Загора

Георги Касабов внася в Спестовната си книжка 22 лв.

№ 63 – 1910

Май

Стара Загора

Написва цикъл стихове “Прометей”: 1. На връх една гранитна скала...; 2. Тъй Зевс без милост го наказва...; 3. Напразно Зевсовите чада...; 4. И кипна Олимпийският властник... (5.V.) и стихотворението “*Ne litte margarita entre porcus*”, посветено “На **”.

№ 64 – 1910

Юни, 6

Стара Загора

Пише поетичния цикъл: “Балади, легенди и епоси”: В царството на феите (Там нейде, далеч, над водите...).

№ 65 – 1910

Юли

Стара Загора

Написва стихотворенията: 1. Кога за първи път Слънцето...; 2. На нежна месечинка само...; 3. Тогаз на тъмното й чело... (14.VII.) и прави преводите на стихотворенията от: **Дени Дидро** – “Дете! Да бях цар ази, царствата си обширни...” С подпис **Гео Милич** (14.VII.); **Виктор Юго** – “На една жена”. (Из “*Les Fenilles d’automne*”). Подпис: **Гео. Милич** (14.VII.); Превода от **Анакреон** “Ода LVII” (Побеляха ми косите...). Подпис: **Гео. Милич** (28.VII.) и от **Надсон** стихотворението “Сънувах аз небе вечерно...”. Подпис: **Гео Милич** (30.VII.).

№ 66 – 1910

Август

с. Мъглиж

В с. Мъглиж, където семейството е на почивка, излиза всеки ден из планината. Тук написва стихотворенията от новия цикъл “Балкански песни” [III]: 1. Към надвечер облак тъмен...; 2. Зад тъмните гори... с подпис **Гео. Милич** (19.VIII.) и стихотворение, посветено **“На В. П.”** (**“Страхува се да изповяда...”**).

№ 67 – 1910

Септември

Стара Загора

Пише стихотворенията **“Преднощен здрач полита над земята...”** (11.IX.) и **“811”** (Всред лунния блясък под сводове звездни – Епилог) (20.IX.).

№ 68 – 1910

Октомври

Стара Загора

В **Бележник** (I част, л. 5) отбелязва: **“Преводът на български на “Пъсен о вѣщемъ Олегѣ”, направен от Пенчо Славейков, е доста хубав...”** (5.X.).

Превежда стихотворенията на **Ал. С. Пушкин** **“Ангел”** с подпис **Казбич** и **“Цветец”** (Цветец изсъхнал, безуханен) с подпис: **Гео. Милич** (9.X.).

№ 69 – 1910

Октомври

Стара Загора

Предава в своя **Бележник** съдържанието на **“Демон. Восточное сказание”** от **М. Ю. Лермонтов**. (Преведено на български от **А. Константинов** и **П. П. Славейков**) с много цитати. (14.X.).

Също там: отзив за **“Воздушний корабль”** от **Zeidli** 'а. На руски преведе **М. Ю. Лермонтов** и (на български **Д. К. Попов**) – **“Както руския на Лермонтова, тъй и българския на Попов преводи са чудесни”**.

Написва цикъл стихове **“Есенна тишина”**: 1. Лебеди бели тихо оглеждат...; 2. Тишина безмълвно спотаена...; 3. В най-глухий кът на парка жълт заглъхнал, онемял... Подпис: **Г. Милич**. (25.X.).

№ 70 – 1910

Ноември, 13

Стара Загора

Превежда стихотворението на **Надсон** **“Живей, ми шептяха звездите в небето...”**. Подпис: **Гео Милич**.

№ 71 – 1910

Ноември, 15

Стара Загора

Ученикът **Георги Милев Касабов** е наказан с Протокол от 15.XI.1910 г. по §120, т. 1^a с намаляване поведението му на **“похвално”** поради това, че е **“хвърлял обидни думи към одного от другарите си.”**

№ 72 – 1910

Ноември, 29

Стара Загора

Превежда стихотворенията на **Виктор Юго** “На птичките песните...”
Подпис: **Гео. Милич** (29.XI.) и **Алекс. Пушкин** “Епитафия” (Да, няма да премине (sic!) Плит през райската врата...) с подпис: **Б. Казбич**.

№ 73 – 1910

Ноември

Стара Загора

През м. ноември **Гео Милев** написва стихотворенията: “Печално грей луната заледена...” (28.XI.); “В смущение тайно и тайна тревога...”; създава цикъла Ноемврийски нощи: 1. В леглото хладно цяла нощ...; 2. Студенолед-на ноемврийска влага... Подпис: **Гео. Милич**.

№ 74 – 1910

Стара Загора

Той пише и стихотворенията: “Късна есен... Всичко занемяло...” (1.XII.); “Ефиалт. Наброска...” (3.XII.); “Незабелязано гасне в небесата...” (20.XII.); “Защо е тъй печална мойта песен...” – стихотворение, посветено на Тания К. – негова втора братовчедка и приятелка (22.XII.); “Балдуин”, което в сборника **Стихове: На Тания** има дата 22.XII.1910, а в сборника **Изкуство 1910** – 31.XII.1910; стихотворението “Нощ зимна спокойна и облачно-бяла...” (27.XII).

Поетичният цикъл “Снежинки” съдържа: 1. Полета сънливи...; 2. Грей луната тихо-бляда...; 3. В сняг полята са заслани... с подпис **Гео Милич**. (30.XII.). Написва цикъл стихотворения “Canti mortali”: 1. Надува вятърът платната бели...; 2. В тиха градина.

Превежда стихотворенията на **С. Я. Надсон**: “Море огледало – Шир необятна...” Подпис: **Гео. Милич** (26.XII.); “Поезия” (Преди сто лета тя, из сенките на рая...) в сборник **Звезди**. Прев. **Гео Милич** и “Не говорете ми: той умре – той живее!... Прев. **Б. Казбич** в сборник **Изкуство 1910**; “Загина мойта муза... За малко сал тя...”. В тетрадката “Двама украински поети” същото стихотворение започва: “Мойта муза загина!... И дълго ли тя...”

Сборник **Изкуство 1910** съдържа оригинални и преводни стихотворения на **Гео Милев**, негови илюстрации в саморъчно направена тетрадка от по-плътна хартия. Корицата е изработена художествено, под заглавието венец от зелени клони с три червени петна като гербове.

Някои от стихотворенията са включени и в ръкописния сборник **Стихове: На Тания**. 1911 г.

В сборника **Изкуство 1910** Гео рисува “Автопортрет” – глава, с къдрава къса коса, с очила и част от дрехата: размит черен туш. Подписи: **Г. К.** и **Георги Милич**.

№ 75 – 1910

Стара Загора

В ръкописния сборник *Звезди 1910* Гео Милев включва следните поетични преводи от **А. С. Пушкин** без определено датиране:

“Песен на песните”; “В вратите райски ангел нежен...” и “Подражание (VII) на Корана (Стани боязливий...)” – последното с подпис **Гео. Милич**.

Звезди от **Г. Милич** и **А. Илиев** е ръкописен сборник с преведени стихотворения от двамата съставители и илюстрации на **Гео Милев**, подписани с псевдонимите **Г. Милич** и **Казбич** и инициали **Г. К.** и **Г. Касаб.**

И тук, както и в сборника *Изкуство 1910* все още се среща съкратеното име “**Гео.**” с точка.

Освен по почерка преводите на двамата преводачи се различават и по това, че **Атанас Илиев** спазва установения за времето правопис, а **Гео Милев** пише без **Ѣ** и без **Ѫ** и **ѫ** в края на думите.

В сборника *Звезди* на **Г. Милич – А. Илиев** са поместени следните акварелни и тушови рисунки на **Гео Милев**: Портрет с черен туш на **Ат. Илиев** и автопортрет на **Гео Милев**, без подпис, л. 2; рисунки: клони с починала жена и наведен над нея мъж, подпис: **Г. Касаб.**, л. 6; полски пейзаж с женска фигура, акварел, подпис: **Г. К.**, л. 9^а; пейзаж с мъжка глава, отстрани птица, подпис: **Г. Касаб.**, л. 10^а; пейзаж с разтрити цветни моливи, б. п., на целия л. 12; пейзаж със замък и дървета и пейзаж с рицар на кон, подпис: **Г. К.**, л. 13^а; цветна рисунка на женска глава със забрадка и големи обеци, акварел, подпис: **Г. К.**, на целия л. 14 и с много винетки към текста на стихотворенията.

Илюстрациите са свързани с текста на стиховете от същата страница. Заглавието на сборника, имената на преводачите и годината, с орнамент под тях са поставени горе вляво в каре, очертани негативно на червен фон.

№ 76 – 1910–1911

Стара Загора

Преводи на **Гео Милев** “Из **Heinrich Heine**: 1. Сутрин мисля, дете мило...; 2. Когато с трепет гледам твоя лик...; 3. Под тихите сенки в гората...; 4. На север нейде със сняг отрупан...; 5. И нощ скова очите ми...; 6. Отровни са моите песни...; 7. Бузки – рози и очици...; 8. Дъхави и китни цветя; В лъчезарното пролетно утро...”

№ 77 – 1910–1911

Стара Загора

Това са години на културен подем в Стара Загора. Тогава се създава едно обединение на културни и обществени дейци, наречено Дружество Театър. Организирано не само театрални и оперни представления, но и концерти, сказки и изложби. По-късно през годините Дружество Театър построява своя сграда в центъра на града, която и до наши дни обединява културния живот в Стара Загора.

Но по времето на **Гео Милев** театралните представления са се изнасяли в салона на Мъжката гимназия. Баща им ги води на първото за тях оперно представление – “Някаква театрална трупа изнася части от операта “Фауст”. Гео е възхитен и дълго се опитва да пее по нещо от слушаните арии. Тези спомени на **Борис Касабов** ни насочват и към приятелите на Гео по това време в Стара Загора.

Освен с **Атанас Ат. Илиев** той дружи и с **Асен Азманов** (по-късно професор-химик), **Атанас Неделчев** – лекар, **Никола Икономов** – артист и други.

1911

№ 78 – 1911

Януари, 8

Стара Загора

Написва стихотворението “Теменужки” в *Стихове: На Тания*.

Превежда стихотворението “Гроб” (Чий е тоз гроб тука и тих, и самотен?...) от **А. В. Колцов** с подпис **Гео. Милич**.

№ 79 – 1911

Януари, 20

Стара Загора

Превежда от **А. С. Пушкин** “Сган” (Поетът с лира вдъхновена...) [Диалог]– Ст. 3. 20.9.912.

През 1912 г. с друга редакция.

№ 80 – 1911

Януари, 21

Стара Загора

Превежда “Пастирска песен” (Из “Бахчисарайский фонтан”) от **А. С. Пушкин**.

№ 81 – 1911

Януари, 23

Стара Загора

Пише стихотворението “Ден” (На изток ражда се денят...)

№ 82 – 1911

Януари, 29

Стара Загора

Написва поетичния цикъл “Висини” със следните стихотворения: 1. Увертюра; 2. Мраз; 3. Буря; 4. Сън; 5. Урания; 6. Песен пред зори; 7. Зора (Горят всред злато небосводи...); 8. Ден (На изток ражда се денят...).

№ 83 – 1911

Февруари, 1

Стара Загора

Превод на стихотворението “Молитва” (В всеки труден тежък час...) от **М. Ю. Лермонтов** с подпис **Гео. Милич**.

№ 84 – 1911

Февруари, 9

Стара Загора

Написва поетичния цикъл с историческа тематика “**Чирмен (1370)**”:

1. Ужасни години и паметни бяха...;
2. Мурад побеждаваше всъде, на роба...;
3. Дълбока нощ черна и глуха владее...

№ 85 – 1911

Февруари, 20

Стара Загора

Превод на стихотворението “Угасна дневното светило...” от **А. С. Пушкин**.

№ 86 – 1911

Февруари

Стара Загора

Написва стихотворенията “На Шипке все спокойно...” (22.П.); “Варияция – Вред е глухо, вред е мрачно...” (26.П.); “Едвам, едвам се ниже ден след ден...” (28.П.).

№ 87 – 1911

Март, 5

Стара Загора

“Цял ден хладен мартенски дъжд се ля / на небето тъмно-потъмняло...”

Стихотворение на **Гео Милев**, написано на отделно листче и запазено от близките му.

№ 88 – 1911

Април, 23

Стара Загора

Написва стихотворение “Песента на славея”.

№ 89 – 1911

Април

Стара Загора

Кратка отрицателна бележка за “Българска антология, Поезията ни от Вазов насам, наредили **Д. Подвързачов** и **Д. Дебелянов**”, София, книгоизд. “Знание”, 1910.

“Считаме се длъжни да прибавим към многото неодобрителни отзиви и нашето ругание... Работа, за която не си способен, не се залавяй!.. Скандал! Антологио!”

Гео Милев дотогава не се е срещал лично с **Димчо Дебелянов** и **Д. Подвързачов**, който е от Стара Загора.

По-късно, когато той попада в техния приятелски и творчески кръг, се заражда сърдечно приятелство с **Дебелянов**, продължило със срещи и с кореспонденция до неговата смърт на фронта. За **Дебелянов Гео** пише във *Везни* едно от най-лиричните и проникновени възпоменания.

№ 90 – 1911

Май, 26

Стара Загора

Отзив за книгата “Битие”, сбирка рими и поеми върху жизнецветни теми от **Стоян Кръстов Ватралски**, София, 1910, Придвор. печатница.

№ 91 – 1911

Май, 29

Стара Загора

Концертът на г-ци **М. Василева**, **Боянка Василева** и г. **Желю Минчев** в Ст. Загора, 29 май 1911. – Отзив.

№ 92 – 1911

Май

Стара Загора

Похвални думи за Славянска антология. Нареди **Ст. Чилингиров**, София, 1910.

“...Тук виждаш един свестен труд, едно похвално дело. Тук личи художествен избор – а не като в “българската” – фасулковска неестетичност и безразборност...”

№ 93 – 1911

Юни, 7

Стара Загора

Кратък отзив за “Прометей” – **Есхил** (от **Ал. Балабанов**), сир[еч] превел дословно от старогръцки д-р Ал[ександър] Балабанов – Нова библиотека, София.

№ 94 – 1911

Юни, 8

Стара Загора

“Плагиатствата на Вазова. В последната своя книга (1910) “На Острова на блажените” **Пенчо Славейков** разправя в биографията на Велко Меруда за литературните кражби на **Вазова**, най-паче в сбирката му “Италия”. И цитира там някои Вазови стихове... и оригиналите им на италиански у **Стекети** и пр.”

По-нататък цитира и други случаи на заемки на **Вазов** от **А. С. Пушкин**.

№ 95 – 1911

Юни,

Стара Загора

Написва стихотворенията “Случайно в душата ми схванати тръпки...” (12.VI.); “Зигфрид, като вихър в полето летеше...” (17.VI.); “Песента на славея” (22.VI.); “Кубрат” (23.VI.); “Тежко на земята се живее...” (28.VI.).

№ 96 – 1911

Юни, (преди 29)

Успехът през последната учебна година.

VII^б клас 1910–1911№ 15, **Касабов Георги**

Предмети	I срок	II срок	III срок	Сред. год.
бележка				
Закон божи	4	4	6	Мн.добър(4 ^{2/3})
Български език	4	5	4	Добър(4 ^{1/4})
Френски език	4	5	5	Мн.добър(4 ^{2/3})
Алгебра	4	3	3	Среден (3 ^{1/3})
Геометрия	–	3	3	Среден (3)
Дескр. Геометрия	–	3	3	Среден (3)
Физика	4	3	4	Добър (3 ^{2/3})
Химия	4	4	5	Добър (4 ^{1/3})
Минералогия	4	3	4	Добър (3 ^{2/3})
Вс. История	4	3	4	Добър (3 ^{2/3})
География	4	3	4	Добър (3 ^{2/3})
Етика	–	–	4	Добър (4)
Логика	–	3	4	Добър (3 ^{1/2})
Рисуване	4	5	5	Мн.добър(4 ^{2/3})
Пеене	–	5	6	Отличен (5 ^{1/2})
Поведение	5	6	6	Примерно
извинени		6	39	45
Отсъствия:				
неизвинени	5			5

№ 97 – 1911

Юни, 29

Стара Загора

Получава свидетелство за завършване на средното си образование:

НАРОДНА ДЪРЖАВНА МЪЖКА ГИМНАЗИЯ

Реален отдел – Стара Загора

СВИДЕТЕЛСТВО ЗА ЗРЯЛОСТ

№ 757

КАСАБОВ Георги, син на **Милю Касабов**, по занятие книжар, роден на 16 (!?) януарий 1895 г. в с. Раднево, ок. Ст. Загорска, окръг Старозагорски, от източноправославно вероизповедание, по народност българин, поданик български, е следвал в реалния отдел на Ст. Загорската държавна мъжка гимназия, гдето е изучавал следните предмети: вероучение, български език, френски език, руски език, история, география, математика, дескриптивна геометрия, физика, химия, естествена история, психология, логика, етика, рисуване и гимнастика, а на зрялостен изпит като редовен абитуриент при поведение ПРИМЕРНО показва ДОБЪР успех. Държа изпит по български език, френски език, математика, география, физика и естествена история; освободи се от изпит по български език и френски език.

С настоящето му се дава право да следва в висши учебни заведения.
Гр. Стара Загора, 29 юний 1911 год.

Министерски пратеник:

Директор:

Н. Стрижев

Хр. Яръмов

С превод на немски в Лайпциг от фирмата на **Victor Arthaus – kerpfl.**
Dolmetscher beim König. – Hurts. Und Landgericht zu Leipzig

REIFEZEUGNIS

№ 757

29 юний

№ 98 – 1911

Юни

Стара Загора

Направена е снимка на абитуриентите от Старозагорската мъжка гимназия, завършили през 1911 г., с учителите си. **Гео Милев** е в средата на 3-я ред.

№ 99 – 1911

Юни

Стара Загора

При завършване на гимназията **Милчо Касабов** подарява на **Георги Библията** със следното посвещение:

“На многообичния ми първороден син **Георги** при встъпването му в живота след завършването на средното си образование (1911) за ръководство му предавам този най-верен компас за преминаване безвредно през бурното житейско море и за пристигане благополучно на спасителний бряг.

Завети:

1. Най-важното в живота е да знаеш на всяко време в какви отношения си с бога; да можеш да кажеш всеки момент както Давида: “Но бог ще избави душата ми из ръката адова, защото ще ме приеме.”
 2. За да имаш представа за ролята на личността в живота, за големите персони, за даровитите, за богатите със слова и материално, изучи обстойно целия псалом 49 и гледай да не бъдеш като човека, визиран в стих 20 на този псалом.
 3. Прочитай редовно Библията.
 4. Спиртни напитки и тютюн не употребявай. Завещай това същото и на потомството си.
 5. Пази се от излишество.
 6. Записвай тук всички важни събития през живота ти.
- Бог да бъде всякога и навсякъде с тебе.

Амин.

Любящий те баща **М. Касабов**”

Ст. Загора

№ 100 – 1911

Юни

Стара Загора

“Когато **Гео** завърши гимназия, у нас беше истински празник. Всички роднини и познати дойдоха да го поздравят. Тате му беше купил нов тъмносин костюм, а мама му беше ушила със сръчните си ръце хубава, широка червена връзка от тафта, която **Гео** много харесваше и връзваше някак си артистично. Колко хубав изглеждаше **Гео** в новата си премяна! Бял, румен, със сини засмени очи, полускрити зад дълги извити клепки и черни вежди, с леко начупена смолисточерна коса! Жизнерадостната му голяма усмивка спечелваше всички!”

Евгения Касабова

№ 101 – 1911

Юли, 2, 14 и 16

Стара Загора

Пише стихотворенията: “Самичек първа вечер скитам...” (2.VII.); “Печална вечер” (14.VII.) и “Вечерен покой” (Слънцето трепери, / медлено догаря / в пурпурни вълни...) (16.VII.).

№ 102 – 1911

Юли, 20

Стара Загора

Изпраща пощенска картичка до **Таня Кожухарова** в Нова Загора със стихотворението “Певецът – казваш е щастлив...” с дата 15.VII., а картичката е датирана 20.VII.1911.

№ 103 – 1911

Юли, 28

Стара Загора

Една от картичките до **Таня Кожухарова** – 28.VII.1911:

Най-новото – имам нови дрехи.

Най-радостното – имам “**Баратинский и Шевченко**”

Най-ожидаващото – твоето писмо

Най-ленивото – таке.

Най-страшното – мойта бъдеща съдба

Най-неизвестното – “ “ “

Най-съкрушеното – Др Гр (!) – sic!

Най-невъзможното – да дойда в Кор...

Най-кривото – “То е мое мнение и аз го поддържам”

Най-правото – “То е мое мнение и аз го споделям”

Най-скупното – Книжарницата на **М. Касабов**

Най-рядкото – твоите писма

Най-възможното – да ми дойде вдъхновение

Най-работеното – “Руски пѣсни” (на “Словѣн. сбирка”)

Най-неразбраното – какво (Кога, колко, къде да се предаде на Питер) (!?)

Най-печалното – моята душа

Най-никога неவிжданото – кафявата врата и адаша на един англ. поет след Шекспира

Най-ненужното – да се вижда кафявата врата

Най-к’во да е - Асѣновца върти търговия при братовчедите

Тоже – Младеновци им слаят бяла шамия

Най?- ...познай де – 28 .VII. 11

Пощ. карта

Нова Загора

Татяна Кожухарова

– даскалица –

Адрес:

Г. К.

Ст. Загора

№ 104 – 1911

Август, 7

Стара Загора

Написва стихотворението “Вървим напред по пътя на живота...”.

№ 105 – 1911

Август, 27

Стара Загора

Пише Епиграма (Подражание) – Той свърши вече. – “Къде?” – Във нашата столица. – “Какво?” – На татка си последната парица.

№ 106 – 1911

Септември, 7

София

Гео е в София заедно със сестра си **Евгения** и баба им **Гена Желева** – майка на **Анастасия Касабова**.

От този ден **Гео** започва да води точна сметка за разходите, които правят тримата ежедневно в едно малко зелено тефтерче. Това продължава до края на м. март 1912 г.

Това са сметки за прехрана, за други нужди на домакинството, за книги и тетрадки, пътуване с трамвай или превоз на въглища и багаж с каруца. В същия ред са отбелязани посещенията на **Гео** на театър с посочване и на гледаното представление или на концерт.

Сметките за платения наем се водят отделно.

И в това тефтерче не липсват рисунки (вкл. 2 автопортретчета) и латински сентенции.

№ 107 – 1911

Септември, 15

София

Гео Милев пише отзив за ***Немски поети***, отбор песни и характеристики на поетите от **Пенчо Славейков**.

“Знаем Пенча като майстор преводач, който се стреми да предаде в своите преводи всичката красота, доколкото е възможно – и идейна, и форма – на оригиналите. Това ни казва той и с ***Немски поети***.”

Вечерта е на театър.

№ 108 – 1911

Септември, 18

София

На театър.

№ 109 – 1911

Септември, 28

София

Гео Милев е студент във Историко-филологическия факултет на Университета – специалност филология и литература.

№ 110 – 1911

Октомври, 1

София

Адресна карта на **Георги Касабов**, роден 1895 в Ст. Загора по занятие студент, български поданик.

1 .X. 1911 год.

В коя улица и у кого живее – 28/.IX. ул. Цар Асен 34, участък III

1911 Иван Гъшев

Вярно при Ст. Загора:

Секретар: / подпис

(Препис)

№ 111 – 1911

Октомври, 10

София

Отива на театър.

№ 112 – 1911

Октомври

“Дойде време **Гео** да следва и през септември баба, той и аз заминахме за София. Намерихме си квартира на ъгъла на ул. “Цар Асен” и “Парчевич” – обширна стая, малко антре и някакъв дълъг килер, който ни служеше за кухня. . .

Гео ходеше редовно на лекции, държеше си записки, но често казваше, че това, което им преподават професорите, той го знае, а ако има нещо ново, запомня го още там... Между него и баба имаше истинска дружба. **Гео** много харесваше нейния хумор, остроумието ѝ, приказливостта ѝ.

Много скоро след като се установихме в София, **Гео** научи къде може да срещне **Иван Вазов**, **Пенчо Славейков**, **Яворов** и артистите **Кръстьо Сарафов**, **Будевска**, **Снежина** и др.”

Евгения Милева Чолакова

№ 113 – 1911

Ноември, 14

София

Превежда стихотворението “Спят тихите долини” на **Johanes Göthe** с подпис **Гео Милев**.

№ 114 – 1911

Ноември, 22

София

На театър.

№ 115 – 1911

Декември, 7

София

На театър – гостува трупa от “Comédie Française”.

№ 116 – 1911

Декември, 9

София

В Народния театър гледа пиесата “Боян Магесникът” от **Кирил Христов**.

№ 117 – 1911

Декември, 12

Стара Загора

Бащата на **Гео Милев – Мильо Касабов** купува на публичен търг имот – ново планирано дюкянско място в Стара Загора, кв. 2, № 47 от 22 1/2 (двадесет и два и половина) кв. м. с Акт № 1296, гр. Стара Загора.

№ 118 – 1911

Декември, 20

София

На театър – **Гео Милев** гледа пиесата “Тахир Беговица”.

№ 119 – 1911

Декември, 31

София

Срещу Нова година **Гео** е пак на театър – пиесата на **Яворов** “В полите на Витоша”.

№ 120 – 1911

Стара Загора

Написва стихотворението “Во дъното на глухата алея опустяла...”, което първо е поместено в сборник *Изкуство 1910*, а по-късно и в *Стихове: На Тяня*. 1911, с променено заглавие “Във дъното на тъмната алея опустяла”.

№ 121 – 1911

Стара Загора

Превод на “Епиграми: 1. Ах, Вий сте болни, милий дядо, още?...; 2. Що ново има?; – Ах, не зная, бога ми – ни слово!...; 3. Епитафия (Да, няма Влади в светлий рай да влезе – никой път...) от **А. С. Пушкин**.

№ 122 – 1911

Стара Загора

Превежда стихотворенията на **Алексей Вас. Кольцов** “Селяшка неволя” (Седна, по нявга...) и на **А. С. Пушкин** “А сега аз съм сам!... Тежко!... Мрак и мъгла...”. Прев. **Гео. Милич**.

№ 123 – 1911

Стара Загора

Из “Милко Борак”: Хор от русалки (С ясна месечина...) [Пиеса]

№ 124 – 1911

Стара Загора

Написва стихотворенията “Зигфрид като вихър летеше в полето...” (Из немския юнашки епос) и по **Walter von der Vogelweide**: “Напразно, Агнеса, ти бягах от мене...”

№ 125 – [1911]

Стара Загора

Превежда стихотворения от **А. С. Пушкин** – първото със странното заглавие: „То dawе Esq?“ („Защо арабският ми профил / рисува твоят карандаш?...)“ и другото: „На чужбина (Влах во Венеции)“ – Из „Пѣсни западных славянъ“ – със следната „Бел[ежка на] Прев.“:

“По право: на южните славяни; настоящата песен е вариант на една сръбска народна песен! Сравни ”Морнах в Венеция” от **Адам Мицкевич** и мистификационната “Gauzla chansons populaire ilirique” (1828) от **Prosper Mérimée**. По онова време, началото на миналия век, югославянската поезия ще е била доста популярна като се съди по речените по-горе съчинения на големи европейски поети. Виновник за тези романтични слова на югославянската (сръбска и българска) народна песен ще са издадените от **Вук Караджича** (това бележи и **Пушкин**) “Народне песме” (1822). Имаме и у **Гьоте** една югославска нар. песен: “Klaggesang der Frauen des Assan Aga” (Was ich weisses dort am grünen Walde...etc.) Сравни в Съчин. на **Люб. Каравелов**, т. I, стр.....: ”Що ми се белее отвъд през бял Дунав...” Източникът на Гьотевата песен е друг (от трета ръка); но известни са отношенията му с **Караджича** и интереса му към сръбския фолклор.”

№ 126 – 1911

Стара Загора

Сборник Изкуство. Книга втора. 1911.

Съдържа стихотворения и преводи на **Гео Милев**.

Илюстрациите са малко – на корицата заглавието е заградено с кръг от малки червени квадратчета, което по-късно става емблема на издателство “Везни” върху кориците на книгите. Винетка около името на **Хайнрих Хайне** с 2 вази с листа, черен туш.

№ 127 – 1911

Стара Загора

Стихове: На Таня. Гео Милич. 1911.

В тази саморъчно направена тетрадка **Гео** помества стихове и някои от поетичните цикли, които вече е включил първо в ръкописните си сборници *Изкуство* от 1910 и 1911 година. Без илюстрации.

1912

№ 128 – 1912

Януари, 1

София

Превод от **Ал. Пушкин** – Из “Каменният гост” (... третата сцена).

По това време **Гео Милев** подготвя цялостния превод на поемата в стихове, посветена на легендарния Дон Жуан, за издаване от **Георги Бакалов**.

№ 129 – 1912

Януари, 2–18

София

Започва *Бележник София – Лайпциг*, където вписва непосредствени впечатления, литературна критика, исторически събития.

Тези материали в ЛИТЕРАТУРЕН АРХИВ. Т. 2. ГЕО МИЛЕВ. С., 1964 г. са събрани под заглавие *Литературни бележки*, както ще бъдат посочвани и тук.

№ 130* – 1912

Януари, 7

София

Пише стихотворението “Огряват ме зарите. / На пладнешкото слънце...” като цитира стихотворение от **Гьоте** в оригинал: “O, sähst du, voller Mondenschein, / zum letztenmal auf meine Rein...” – рисува и илюстрация – младеж, подпрял глава с ръка.

№ 131 – 1912

Януари, 8

София

На театър – гледа “Ревизор” от **Н. В. Гогол**.

№ 132 – 1912

Януари, 10

София

На театър – “Краят на Содом” от **Херман Зудерман**.

№ 133 – 1912

Януари, 13

София

На концерт – слуша **Христина Морфова**.

№ 134 – 1912

Януари, 15

София

На театър – пиесата “Зад зида” от **Ана Карима** в Нов Народен театър.

№ 135 – 1912

Януари, 20

София

Гледа пиесата “Камен и Цена” по **Иван Вазов**.

№ 136 – 1912

Януари, 28

София

Завършва тетрадката си със записки по “Звукофизиология” при проф. **Любомир Милетич** с бележка на последната страница – “Край. София, 28.I.1912. **Гео Касабов**.”

№ 137 – 1912

Януари

София

Превежда стихотворението “Пред буйний огън, с пълни чаши...” [Из “Пир во время чумы”] на **А. С. Пушкин**.

С друга редакция от 1913 в Лайпциг.

№ 138 – 1912

Февруари, 4–17

София

Написва стихотворението “Към острова на мъртвите” (Пред Бюклиновата картина).

№ 139 – 1912

Февруари, 8–19

Стара Загора

Прекарва семестриалната ваканция в Стара Загора като е пътувал на 8. и 19.ІІ. (По сведения от тефтерчето със сметките – отиване и връщане по 5,30 лв.)

№ 140 – 1912

Февруари, 9

Стара Загора

Превежда стихотворението “Лятна вечер” от **M-me Marceline Desbordes-Valmore**.

№ 141 – 1912

Февруари, 27

София

На театър – “Нора” от **Х. Ибсен**.

№ 142 – 1912

Март, 2

София

На театър – не е отбелязал гледаната пиеса.

№ 143 – 1912

Март, 3

София

“Hugo”. **Брандес** казва, че **Victor Hugo** бил първият и последният от романтиците. Тая фраза на великия северен критик може да се разбира двусмислено. Аз я разбирам тъй: Hugo се яви *първ*, а остана *последен*... Защото въпреки колосалните томове негови съчинения... колко по-големи от него са **Lamartine** и **Vigny**; а пред **Musset** – той е *le petit*... Може би това, което чувства той, да е много силно, но той няма оная проста, неизкуствена сила, свойствена на великия гений...

И аз не мога да разбера, как един **Hugo** може да бъде “Le genie de la France, le genie de XIX s.” при един **Musset**, при един **Vigny**, при един **Lamartine**...” (*Литературни бележки. 1910–1912*)

№ 144 – 1912

Март, 3

Стара Загора

Протокол за въвеждане във владение на купувача **Мильо Касабов** на закупен на публичен търг имот – ново планирано дюкянско място в Стара Загора с Акт № 1296 от 12 декември 1911 г.

№ 145 – 1912

Март, 6

София

На театър – **Гео** гледа пиесата “Плодовете на просвещението” от **Л. Н. Толстой**.

№ 146 – 1912

Март, 6

София

“**Белинский** и **Баратынский**” – очерк със съпоставяне между двамата руски поети. (*Литературни бележки. 1910–1912*)

№ 147 – 1912

Март, 7

София

На театър – пиесата “Лес” от **Островски**.

№ 148 – 1912

Март, 8

София

На опера – “Кармен”.

№ 149 – 1912

Март, 22

София

Отзив за “Лес”, пиеса от **Островски** в 5 действия, превод на **Ат. И. Кирчев**, 1912. (*Литературни бележки. 1910–1912*)

№ 150 – 1912

Март, 22

София

Пише стихотворението “Песента на месечинния лъч”.

В същия ден е и на театър – гледа пиесата на **Евгения Марс** “Божана” на предпремиерно представление. Премиерата е на 25 март с. г.

№ 151 – 1912

Март, 23

София

Написва стихотворението “Сън в пролетно утро”.

Същата вечер отново е на театър – пиесата “Кърджалии” от **Ал. Кипров**.

№ 152* – 1912

Март, 23

София

“Цветарките в София” – кратък очерк за цветарките – вдъхновителки на **Иван Вазов** в Италия, на **Paul Arène** във Франция, съпоставени с цветарките в София, “които бродят из улиците в началото на пролетта, ...” (*Литературни бележки. 1910–1912*).

№ 153 – 1912

Март, 27

София

Пише стихотворение “Вечер в самотната полска вила” (Загльхнаха ливади миризливи...)

№ 154 – 1912

Март, 29

София

Стихотворението на **Гео** “Кога в Италия света ще ида?...” започва с поетичен цитат от **Пушкин**: “Италия волшебный край, / страна высоких вдохновений! / Кто же посетил твой древний рай, / твои пророческие сени?...”

№ 155 – 1912

Март

София

В *Литературни бележки* пише за критиката като присъда над литературата... – “Не, нямаме два вида поети. Те не са и 3, не са и 4, не са и 5... Те са толкова, колкото поети познава литературата...”; в ЛИТЕРАТУРЕН АРХИВ. Т. 2. ГЕО МИЛЕВ. С., 1964, същото е под заглавие “Великите и малките”.

№ 156 – 1912

Май, 9

София

“Шест български пиеси”: “В полите на Витоша” (IX) от **Яворов**, “Казаларската царица” (XI) от **Иван Вазов**, “Боян Магесникът” (XII) от **К. Христов**, “Над зида” (I, Нов Народен театър) от **Ана Карима**, “Кърджалии” (III) от **Ал. Кипров** и “Божана” (III, 912) от **Ев. Марс**.

Кратки отзиви за всяка от пиесите намираме в *Литературни бележки* на **Гео Милев** от 1910–1912 г. Той повече се спира на пиесата Боян Магесникът от **Кирил Христов** с отрицателна оценка, която завършва на 9.V.1912 и веднага след това започва “Самомнението на **Кирил Христов**”, текстът на което прекъсва, тъй като последните страници на *Литературните бележки* липсват.

№ 157 – 1912

Май, 12

София

Превод от **Charles Baudelaire** на стихотворението “Съсредоточеност” (Recueillement). Из “Les fleurs du mal”.

№ 158 – 1912

Май, 28

София

В Лаго ди Комо Брунате (Италия) умира **Пенчо Славейков**. През следващите дни новината достига и до София.

Как приема **Гео** загубата на един от неговите “кумири” – най-точна картина дава сестра му **Евгения Милева**:

“Вестта за смъртта на **Пенчо Славейков** дълбоко опечали **Гео**... Той нито обядва, нито вечеря този ден... И като събра всичките книги от **Пенчо Славейков**, сложи ги на леглото до себе си и легна с лице към стената... От време на време чувах как **Гео** тежко изохкваше. Скришом поглеждах през прозореца и виждах как си бърше овлажнелите очила, или пък стиска до гърдите си Пенчовите стихове. Нямаше сили дори да отвори книгите... Беше уморен от скръб.”

№ 159 – 1912

Юни

София

Написва на една страница стихотворенията “Загубено щастие” (Някой плаче нейде в самотата...) и “Монах” (Тъмна вечер: тъмни сенки в тъмната градина).

№ 160 – 1912

Юни

София

В *Бележки* – “Българската война и аз” **Гео** пише: “В една медиална студия аз показвам характера на новия дух що докарва преминалата война у нашия народ и новия път, по който ще трябва да тръгне българската културна мисъл, българската литература, българската поезия...”

Продължено в Лайпциг през 1913 г.

5/18.5.1913

№ 161 – 1912

Юни

София

Превежда стихотворението “Вечер” (Рой облаци летят и чезнат без следа...) от **А. С. Пушкин**.

№ 162 – 1912

Юли, 21

София

Превежда стихотворението “Юнските нощи” (Nuits de Juin) на **Victor Hugo**.

№ 163* – 1912

Юли, 27

София

Написва стихотворението “Отвращение” с псевдоним **Гуца Весел – Г. Милев**.

Като твърде характерно за душевното състояние на младежа “пред кръстопътя на живота” даваме цялото му съдържание:

За подвизи мен вдъхнови ме бог
и прати ме да мина и премина
навсякъде по земната пустиня,
да нося новия дар висок:

Славата на всевишната му воля
да разнеса навсякъде по света,
на волята му свята песента
да възвися пред хорската неволя...

За подвиг свят мен бог ме вдъхнови;
и тръгнах още млад... но дето минах,
навсякъде аз минах и отминах,
покрай уши без слух – навред, уви...

И отвратих се, клюмнах в изнемога...
но все пак аз вървя по твоя път.
Пред мен е дивен лес, и
там – в лесът –
ще възвися гласа си аз пред бога –
но с песента на неговата воля –
но с воплите на хорската неволя...

№ 164 – 1912

Август, 20 и 21

Стара Загора

Превод на стихотворението на **Алексей Толстой** “Когато тръгна аз / При мен се приближи / И тихо ми кажи: – Прости!” (20.VIII.)

№ 165 – 1912

Август, 25

Стара Загора

Пише стихотворението “Късна нощ наред поле...”

№ 166 – 1912

Лятото

В Стара Загора и с. Мъглиж, където семейството е на почивка, учи усилено сам немски език за предстоящото заминаване в Германия.

№ 167 – 1912

Септември, 1

София

Университет в София

Уверение за студентство

№ 4090

1 септември 1912

Предявителят на това **Георги М. Касабов**, родом от с. Раднево (Ст. Загорско) е записан от началото на зимното полугодие на учебната 1911/1912 година за студент редовен в Историко-филологическия факултет на университета (бр. фак. 1007 и бр. университетски Албум 3810/911 год.) и е следвал по филология и литература до края на лятното полугодие на същата учебна година.

Прекараните две полугодия му се хващат.

Това уверение е издадено по молба на поменатия студент, за да му послужи, гдето трябва.

Секретар: [подпис]

Печат

№ 168* – 1912

Септември, 1/14

София

Издаден е превод на немски език на Уверението за студентство на **Георги М. Касабов** № 4090 от 1 септември 1912 за това, че същият е следвал филология и литература в Историко-филологическия факултет на Софийския университет през 1911/1912 г. – заверен и подпечатан.

№ 169 – 1912

Септември, началото

Стара Загора – Лайпциг

“През септември 1912 г. **Гео Милев** заминава за Лайпциг, за да продължи висшето си образование там.

За първи път някой от нашето семейство отиваше в чужбина и всички понесохме раздялата тежко. Най-много тъжеше мама:

–Ох, опразни ми се къщата! – казваше тя скръбно.

А той пишеше често, пишеше дълги и много интересни писма. Макар само седемнайсет–осемнайсет годишен, със здравия си ум бързо отсяваше житото от плявата...”

Пенка Касабова

През 1912 г. преди заминаването на **Гео** за Лайпциг, семейство Касабови прави в двора обща снимка, която Гео е носил със себе си в чужбина. **Пенка Касабова** пази дълго тази силно повредена, вече на две части снимка с автограф на **Гео Милев**.

Предава я в Къщата-Музей в Стара Загора на 29 юли 1988 г.

№ 170 – 1912

Септември, 10/23

Лайпциг

Превежда стихотворенията на **А. С. Пушкин** “Паметник” (Вдигнах си паметник, но не от чук дело...) – (10/23.IX.) и “Остър нож прерязал тънката брезица” на **Алексей Толстой** (10.IX.).

№ 171* – 1912

Септември, 15/28

Липиска

Разписка

За международен пощенски запис № 39746

От г. **М. Касабов** за г. **Г. Касабов** в Leipzig двеста лева, 160 марки

Стара Загора

15/28.IX.912

Със следната “Бележка” на гърба на разписката:

“През 1911/12 изразходвано 1350. – л.

Само за **Георги** 1000.

Ст. 3. 30.VIII.912 – при заминаването 330 лв

М. Касабов.”

№ 172 – 1912

Септември, 20–22

Лайпциг

Превежда стихотворенията на **А. С. Пушкин** “Сган” (Поетът с лира вдъхновена...) – втора редакция (20.IX.) и “Завещание” (Самички да останем ний...) от **Михаил Ю. Лермонтов** (22.IX.).

№ 173 – 1912

Септември

Превод на стихотворението “Врхъ” (Над гранитен връх надвечер спряно...) от **Михаил Ю. Лермонтов**.

№ 174 – 1912

Октомври, 17

Лайпциг

Студент във Философския факултет на Лайпцигския университет със следния документ:

№ 175 – 1912

Октомври, 17

Leipzig

Q.D.B.V. Almae Universitatis Lipsiensis (Rectore) **Georgio Heinrici** legibus Universitatis obedientiam fide dextraque data pollicitus in et numerum civium academicorum relatus est et quidem in biennium

Georg Kassaboff
Bulgarius ex vico Radnevo
Stud. ling. rec.

A. dom. MDCCCCXII d. XVII Mens. Oct.

[Подпис]
h.t. Rector

Ego
Georg Kasaboff
Fide dextraguez
He ce чете

promitto

Tibi, Rector Magnefice, Tuisgue
Successoribus esse obedientiam pracstiturum legibusque Universitatis obtemperaturum.

№ 176 – 1912–[1915]

Октомври, 20

Leipzig

Kollegien – Buch № 1873

Für den Stud. Ling. rec. Herrn **Georg Kasaboff** Radnevo
auf der

Universität Leipzig

Студентска книжка на **Георги Касабов** от Лайпцигския университет.

№ 177 – 1912

Октомври, 20

Leipzig

Започва нова саморъчно направена тетрадка с надпис **Бележки**, написан красиво, в която освен литературни бележки, отразява и някои актуални събития.

№ 178 – 1912

Октомври, 20

Липиска

Рецензия за: “**Едмон Рустан** – Сирано де Бержерак. Героическа комедия в стихове”. Превел от френски **Кирил Христов**. (**Бележки**)

Младият критик е доволен от превода на Кирил Христов и му предлага “да се заеме да ни даде късните плодове на своя талант... нека по-добре видим как пишат другите; когато ний сами не знаем да пишем добре” (тези последните думи са на **Асен Младенов**) – негов учител по литература в Ст. Загорската мъжка гимназия.

№ 179 – 19м12

Разписка

За международен пощенски запис № 39857

От г. **М. Касабов** за г. **Г. Касабов**

Leipzig

Ст. Загора

Двеста лева

23.X./5.XI.912

160 марки

№ 180 – 1912

Октомври, 29

Leipzig

Започва зимният семестър на **Георги Милев Касабов** във Философския факултет на Лайпцигския университет с лекциите на Prof. **A. Köster** “Geschichte der deutschen Literatur im 18. Jahrhundert”

№ 181 – 1912

Ноември, 4/17

Липиска

В сборника **Бележки** написва очерк за Лайпцигския музей на изящните изкуства, където се намира картината на **Бьоклин** “Die Todtinsel”, дала повод за неговото стихотворение “Към Острова на мъртвите”.

№ 182 – 1912

Ноември, 7/20

Липиска

Превод от **Heinrich Heine**. Из “Die Heimkehr” (Години идат и минават...)

№ 183 – 1912

Ноември, 8/21

Лайпциг

“Подобия” (Драски и шарки) е едно интересно хрумване на **Гео** да възпроизведе в спомените си различни срещи с хора, които на пръв поглед “приличат” на негови познати.

Повод за това може би му дава цитирания от него текст: “Ний се скитаме насам–натам по света” – казва някъде си гениалният норвежец **Хамсун** – и често ни се случва да срещнем хората, които сме срещали веднаж...” и веднага възразява – “Да, да... но по-често ни се случва да срещнем хора, подобни на хора, които сме срещали някога или хора познати нам.” (**Бележки**)

№ 184 – 1912

Ноември, 15/28

Липиска

Написва стихотворението “Сонет” (Веч на младостта ми в бедната градина...)

№ 185 – 1912

Ноември, 20/3 декември

Лайпциг

Написва стихотворението “Ясен ден и слънце грей”.

№ 186 – 1912

Ноември, 23/11 декември

Липиска

Превод от **Heinrich Heine** “В зелената гора да ида искам аз...”

№ 187 – 1912

Ноември, 26/13 [13/26] – 11 ч. в[ечерта]

Лайпциг

Възторжен отзив в **Бележки** за концерта на цигуларя **Jan Kubelik**, изнесен същата вечер в Albertholl, когото **Гео** счита за “виртуозен цигулар”, “гениален майстор”.

Рисувал е и самият **Кубелик** при изпълнението му.

Съвсем ненадейно в този приповдигнат текст намираме и малка бележка: “Тъй прави гениалният хлапак **Саша Попов**. Свири туй дете, но свири с вдъхновение, свири сякаш чрез замаха на някой друг, скрит дух, надарен с магическата сила да омайва – дори и животните и дърветата, подобно на божествения Орфей”.

№ 188 – 1912

Ноември, 28/10 декември

Липиска

Превежда стихотворението “Сутрин стана и се питам” (Из Buch der Lieder) от **Хайнрих Хайне**.

№ 189 – 1912

Разписка

За международен пощенски запис № 75088

От г. **М. Касабов** за г. **Г. Касабов**

Leipzig 400 лв

съответно на 320 марки

Ст. Загора

12/23.XII.1912

№ 190 – 1912

Разписка

За международен пощенски запис № 39976

От г. **М. Касабов** за г. **Г. Касабов**

Leipzig

Ст. Загора

двеста лева

31–16.XII.912

160 марки

№ 191 – 1912

Декември

Липиска

Превежда стихотворенията: **Gautron du Goudray** (Paris, 9. Nov. 1912), “На Балканските герои” (3.XII.) и “Врагът” от **Бодлер** (Из “*Flaurs du mal*”) – (14/27.XII.), изпратени в писмо до **Мильо Касабов** в началото на 1913 г.

№ 192 – 1912

Декември, 22

Лайпциг

В **Бележки** има и още една идея на **Гео Милев** под заглавие “Химически абсурд”:

– “Водата била “течно тяло, без вкус, без цвят и без миризма и гъстота!” Какъв абсурд! Водата на Лайпцигската река е: полутечно тяло, с гъстота, ако не 2 или 3 – във всеки случай повече от 1, с отвратителна (при горещо време) миризма на малария(?) и с черен цвят – и толкова черен, че ако би се хвърлил човек в нея да се дави – Бога ми – преди да се удави ще се отрови... Да, да, ще се отрови!”

№ 193 – 1912

Декември, 23/4–януари 1913

Лайпциг

Превод на стихотворението “Нимфа” от **Henry de Rovande**.

№ 194 – 1912

Декември, 28/10–януари 1913

Лайпциг

Написва стихотворението “Сонет” (В градината на моето сърце...)

№ 195* – 1912

Написва стихотворението “Радост” (Радостта всегда дирих в този свят и я диря и днеска...)

Подпис: **Гуца Весел**

№ 196 – 1912

София

Написва чернови на 2 стихотворения [без заглавия] с поправки и дати: 20.IX.1912 и 23.XI.1912 – (Запазени в Основния фонд на Къща-музей “Гео Милев” в Стара Загора).

№ 197 – 1912

София

В София излиза първата книга на **Гео** – “Каменният гост” от **А. С. Пушкин**, превод в стихове на **Г. Милев** като № 100 от “Нова библиотека” на издателство “Знание” на **Георги Бакалов**.

№ 198 – 1912

Стара Загора

“През лятото **Георги Бакалов** ми казваше, че издал този му труд, защото го намира, че е една съвършена и майсторска работа и ме зарадва, че у момчето ми има голяма надежда” – **Мильо Касабов**.

“Малцина са ония, които знаят началото на неговия път като поет. Ако това начало се знае, тогава по-обяснимо става развитието на **Гео**. Има една логическа връзка (не казвам последователност) в цялото развитие на поета, която въпреки противоположностите прави от поета една цялостна фигура” – пише **Георги Бакалов** в статията “В началото на пътя” през 1936 г.

№ 199 – 1912

София – Лайпциг

През 1912 г. **Гео Милев** прави и други поетични преводи без посочване на определени дати:

Алексей Вас. Кольцов – “Песня” (Не шуми тъй буйно...); **Михаил Ю. Лермонтов** – “Аз” (Не съм аз Байрон! – друг съм аз...); **Аполон Майков** – “Христос Възкресе!” (Гърми навред камбанен звън...); **С. Я. Надсон** – “Лунна нощ” (Лунна нощ е пак, само че лунна нощ в чужда чужбина); **Алексей Толстой** – “Есен”; **Paul Verlaine** – “Сантиментален разговор” (Две сенки минаха през парка...).

№ 200 – 1912

Сборник Изкуство. Книга трета. 1912.

Съдържа оригинални и преведени стихотворения. Собствените му произведения, повечето неподписани, са означени с особения знак VVV, изписан със син молив, вероятно по-късно.

Включени са и значителен брой илюстрации, направени в София, Стара Загора и Лайпциг. Поредният автопортрет е във форма на медальон: акварел, цветен и черен туш с перо, подпис: **Гео Милев**.

Рисува и копие на портрет на **Пенчо Славейков**, няколко пейзажа с акварел.

№ 201 – 1912–1913

Лайпциг

Из едно от писмата на **Гео Милев** от Лайпциг до **Мильо Касабов**:

“...Защото: едно – аз съм на чужбина, а чужбината има такива свойства, че прави и ренегата голям родолюбец; а пък аз и без това не съм лош патриот...”

Нова ера в нашата поезия иде... Оная поезия... ще излезе сега с могъщи крачки напред, тъй могъщи, както са крачките на нашия народ...

Сякаш съм сраснал с пръстта и шубраците на този Балкан, на този стар Балкан, с пръстта на всяко кътче, на всяка педя родна земя.”

1913

№ 202 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 75185

От г. **М. Касабов** за г. **Г. Касабов**

Leipzig

Ст. Загора

100 лв

8/21.I.1913

80 марки

№ 203 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 75219

От **М. Касабов**

за г. **Г. Касабов**

Лайпциг

Ст. Загора

400 лв

16/29.I.1913

320 марки

№ 204 – 1913

Януари, 18

Leipzig

Гео Милев рисува Автопортрет. Подпис: **G. Kassabof.**

№ 205 – 1913

Януари, 18/31

Лайпциг

Превежда стихотворението на **М. Ю. Лермонтов** “Не смей се с моята пророческа тъга” с подпис: **Гео. Милев**, (запазено на отделен лист, а на следващата година включено в **Сборник пети [Изкуство]. 1914. Юбилеен сборник: 1910–1914.**

№ 206 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 75241

От **М. Касабов**

за г. **Г. Касабов**

Лайпциг

Ст. Загора

100 лева

22.I./4.II.1913

80 марки

№ 207 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 75185

От **М. Касабов**

за г. **Г. Касабов**

Лайпциг

Ст. Загора

200 лв

28.I./12.II.913

160 марки

№ 208 – 1913

Януари, 31

Лайпциг

Рисува в час преподавателя си по немска литература – в профил с цветни моливи. За тази рисунка пише до домашните си: “Тук ви прилагам портрета на моя професор **Кьостер**, когото рисувах в час. Абсолютно подобен като фотография.”

№ 209 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 53519

От **М. Касабов**

за г. **Г. Касабов**

Лайпциг

Ст. Загора

200 лв

5/18.II.913

160 марки

№ 210 – 1913

Февруари, 14

Лайпциг

Написва очерка “Пушкиновата драматургия: Русалка” в ръкописния сборник **Бележки**, л. 14.

Заб.: л. 15 е малка скица-портрет на **Рихард Демел**, рисуван от **Гео Милев** – черен туш – перо.

№ 211 – 1913

Февруари, 15/28

Липиска

“Един мой превод от Мея”. [Из “Еврейски мелодии”] – в ръкописния сборник **Бележки**.

№ 212 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 53671

От **М. Касабов**

за г. **Г. Касабов**

Лайпциг

Ст. Загора

триста лева

26.II/11.III.913

съотв. 230 марки

№ 213 – 1913

Март, 1

Leipzig

“Лириката на **Лесинга**”. (Бележка: Както всички почти тук писани “бележки”, тъй и тази представлява скица за една по-обширна критическа студия, каквато ще напиша някога, или ще чета като лекция. Основните елементи са в следната рецензияка:...”

Из ръкописния сборник **Бележки**

№ 214 – 1913

Март, 1

Lipisca

”Цветарките в Липиска.” С цитат от стихотворение на същата тема от **Иван Вазов** за цветарките в Италия и многоцветна илюстрация на цветарка в Лайпциг – акварел и туш-перо. С подпис: **Georg**.

В ръкописния сборник **Бележки**

№ 215 – 1913

Март, 11

Leipz.

Гео Милев превежда от **А. С. Пушкин** част “Из Черновыя наброски” (В Буджашките поля зелени, / де Прут, заветната река...)

№ 216 – 1913

Разписка

За международен пощенски запис № 53679

От г. **М. Касабов**

за г. **Г. Касабов**

в Leipzig

Ст. Загора

триста лева

12/27.III.13

230 марки

№ 217* – 1913

Март, 19/Април, 4

Leipzig

“Модернизмът (и аз)” с критични бележки върху творчеството на **Метерлинк**, **Пшибишевски** и други... като завършва със следната мисъл: “...Аз съм чужд на модернизма и неговите философии: – защото диря поезията.” “Silance and Scerety” (С продължение) “Модерната поезия”. Leipzig 4/17.4.1913

Ръкописен сборник **Бележки**

№ 218 – 1913

Март

Лайпциг

Гео Милев изпраща едно от ранните си писма до **Мильо Касабов**. Заел се да пише студия “Балканската война и поезията”. Вълнуват го патриотични чувства...

Той прави паралел между Лайпциг и София, между университетите и професорите, като установява, че даже те в София са “по-добри”. Спира се и на различни други подробности. Установил е вече връзка с издателство **Gustav Kühn**, на което поръчва различни репродукции от картини с патриотично съдържание.

№ 219 – 1913

Март

Leipz.

Прави втора редакция на превода на стихотворението на **А. С. Пушкин** “Пред буйний огън, с пълни чаши...” из “Пир во время чумы”.

Това е втората половина от песента на Председателя от “Зажжом огни, нальем бокалы...” Първият текст е с дата София .I.[19]12.

№ 220 – 1913

Април, 17

Лайпциг

Отзив за “**Frank Wedekind**” – по случай гостуването му в Лайпциг, април 1913, Alten Theater... – един голям актьор, но никакъв поет.”

В ръкописния сборник **Бележки**

№ 221 – 1913

Април, 18

Лайпциг

“Литературната история”. Кратка бележка за значението, връзките и широкия обхват на това понятие.

В ръкописния сборник **Бележки**

№ 222 – 1913

Април, 19/Май, 1

Leipzig

“Допълнение към бележката за Мея” – обяснения върху собствения му превод в сборника **Бележки** към писаното на 15/28 февр. 1913.

Този превод не е намерен.

№ 223 – 1913

Април, 28

Leipzig

“**Prof. Dr Albert Köster**

Обяснения на стихотворенията на **Гьоте** в хронологичен ред.

Записки на български език с много цитати на имена и заглавия на немски език, както и отделни стихове, цитирани на немски, а някои направо в превод на български.

№ 224 – 1913

Май, 5/18

Leipzig

Откъси от стихотворения на **Гео Милев** и цялото стихотворение “Отвращение” (27.VII.912).

“Българската война и аз” (1911г.) – продължена със следния текст:

“Е, мога ли сега аз да мисля и казвам тъй, когато виждам пред себе си един нов свят, един народ, който премина вече Червеното море, морето кърваво на временни бури, когато виждам един народ с тъй остър слух и тъй гигантичен дух, един народ, който не ще ме никога награди с невнимание и презрение...”

Това по всяка вероятност е ръкописът, за който **Гео** говори в едно от ранните си писма до **Мильо Касабов** от Германия и го споменава като “Балканската война и поезията”.

В ръкописния сборник **Бележки**

№ 225 – 1913

Май, 11

Leipzig

Купува и подписва книгата “Ciceros Ausgewählte Reden”.

№ 226 – 1913

Май, 15/28

Липиска

Превежда стихотворението на **Гьоте** “Почиват върховете...”

№ 227 – 1913

Май, 16

Leipzig

На 16 май **Георги Касабов** приключва със заверките при професорите: **W. Wundt** “Völkerpsychologie”;

M. Förster “Übersicht über die Entwicklung des englischen Literatur v. 1500–1900 mit Erklärung ausgewählter Gedichte”;

A. Köster “Erklärung der Gedichte Goethes in zeitlichen Reihenfolge”;

№ 228 – 1913

[Юни], 5/6

Leipzig

“**Пол Лафарг**: Легендата за **В. Хюго**... О колко много вражда, колко много злъч, колко много безсъвестност дори!.. И аз се изпълвам цял от гнус и гняв... Невежи хора, които не умеят да сложат в ред фактите – и то само за това, че компасът им е тенденцията да се похули **Victor Hugo!**”

В ръкописния сборник **Бележки**

№ 229 – 1913

Юни

Липиска

Превежда стихотворенията на **Николаус Ленау** “На пролетта” (3/16.VI.) и на **Алфред де Мюсе** “Печал” (Fristesse) (19.VI.).

№ 230 – 1913

Юли, 8

Leipzig

„**Prof. Dr Max Förster**, Leipzig

Обзор на английската литература от 1500–1900 год. (Übersicht über die Entwicklung des englischen Literatur v. 1500–1900 mit Erklärung ausgewählter Gedichte: Som. Sem. 1913).“

Записки, водени на български език. Започва с “The Age of **Shakespeare**” – folgt “The Age of **Byron** (Romantismus)”.

№ 231 – 1913

Юли, 8

Оршова

На път за България пише стихотворението “Песня” (Пътюм, странник непознат...).

№ 232 – 1913

Август, 27

Ст. Загора

“**Хенрик Ибсен**: Джон Габриел Боркман” – рецензия за пиесата на норвежкия писател. **Гео Милев** съпоставя “великия трагизъм на едно приватно свръхчовешко пропадане и трагизма в явно колективно пропадане, в пропадането на един народ, напр. нашия – Боркман е България. И двамата са съборени от висотата в пропастта, но не са победени. И двамата са сразени с коварно оръжие, и двамата са напуснати от всички. И двамата са се изпълвали от велики идеали. И след всичко това, след позора и падението – и двамата са още по-мощни или наново мощни да започнат делото си отначало.”

В ръкописния сборник **Бележки**

“P.S. На български “Джон Габриел Боркман”, преведен (добре) от Д^р **Кр. Кръстев**. Една странна ирония на съдбата. Защо пък тая малка душа, този сух ум, този немощен дух?... Пък и защо този Д^р **К. Кр.** става тълкувател на най-свръхчовешките пориви у **Пенча Славейкова**. Нима той може да почувствува “Симфония на безнадежността”, или “Микел Анджело”, или “Химни за смъртта на свръхчовека”, или “Богоборец”, или “Боркман”?...”

№ 233 – 1913

Лятото

Ст. Загора – София

Завърнал се у дома, **Гео** се подготвя за приравнителен изпит в класическия отдел на I Мъжка гимназия, където се явява и завършва успешно през септември 1913 г.

№ 234 – 1913

Септември, 6

Ст. Загора

Превежда стихотворението “Звезди” на **Ф. И. Тютчев**.

№ 235 – 1913

Септември, 29

София

В кн. 3 на сп. *Листопад* е поместен превода му на “Песня” от **Евгений Баратынский**.

№ 236 – 1913

Септември, 30/Октомври, 12

София

Държавна

I Софийска мъжка гимназия

Класически отдел

Свидетелство за зрелост

№ 694

Касабов М. Георги, роден на 15 януарий 1895 година в село Раднево, Старо-Загорска околия, от източно православно вероизповедание, по народност българин, поданик български, завършил със зрелостен изпит реалния отдел на Старо-Загорската мъжка гимназия през 1911 година; по решението на Комисията за произвеждане на зрелостни изпити при I Софийска държавна мъжка гимназия (Протокол № 1 от 16.IX.1913 година), основано на § 65 от Правилника за зрялостен изпит в гимназиите, биде допуснат през септемврийската сесия 1913 година първи път на допълнителен изпит за зрялост от класическия отдел на гимназията. Държа изпит на латински език, немски език и всеобща история и показва общ успех много добър.

С настоящето на **Касабов М. Георги** се дава право да следва във висши учебни заведения.

Гр. София, 30 септември 1913 година

Министерски пратеник – Директор

Членове: 20 бр.

Подписи
Същото в превод
Sofia 30 September/12 Oktober 1913

Лист 10
Със заверка и печат

№ 237 – 1913

Септември, 30/ Октомври, 12

Лайпциг

Превод на немски език от Свидетелството за зрелост на I Софийска мъжка гимназия, съгласно Протокол № 1 от 16.IX.1913 г. за издържан изпит от **Георги М. Касабов** в Хуманитарния отдел по латински език, немски език и всеобща история.

№ 238 – 1913

Октомври, 5

София

В кн. 1 на сп. *Седмична илюстрация* “Принос” излизат предадените от **Яворов** преводи на **Гео Милев**: “Есен” от **Андрей Белий** и “Утро” от **Юрий Верховски**. (Из големите руски поети)

№ 239 – 1913

Октомври, 5

Липиска

Из Епопея на свободата – Из Пролога (Далеч от родний край, в не-сгодната чужбина...) е поредното стихотворение на **Гео Милев**.

№ 240 – 1913

Октомври, 5/18

Липиска

В ръкописния *Сборник четвърти Изкуство, 1913* е включено и стихотворението на **Гео** “В тържествен ден”. С посвещение: “На борците против личния режим у нас посвещавам тази невинна басня. – **Казбич**.”

Изпратено е на **Георги Бакалов** за сп. *Борба*, но поради спиране на списанието, не е отпечатано. **Георги Бакалов** го открива по-късно в архива си и го помества в кн. 1. на сп. *Звезда*, 1933 г.

№ 241 – 1913

Октомври, 6

София

В книжка 4 на сп. *Листопад* е поместен превода на **Г. Милев** “Подражание (по италиански)” от **А. С. Пушкин**.

№ 242 – 1913

Октомври 14/27

Leipzig

„Die Hauptströmungen der englischen Literatur des 19. Jahrhunderts (seit 1830) – von **Prof. Dr M. Förster** (Главните течения на английската литература в 19 в.)...”

Записки на лекциите, слушани от **Гео Милев** и водени на български език.

№ 243 – 1913

Октомври 14/27

Липиска

Писмо от **Гео Милев** до **Георги Бакалов**, в което той обяснява, че част от книгите, от които превежда, са били задържани от “Ломската джандармерия” и някои е бил принуден да набави отново, както и кн. 1 на сп. *Борба*, която “прави изобщо добро впечатление. Литературното съдържание е задоволително... Но мисля, че ще бъде по-добре, ако се освободи списанието от неговия “тясно-работнически характер” и се разшири [като] “популярно социалистическо списание”... нека се пооблагородят нравите.”

№ 244 – 1913

Октомври, 26

София

Стихотворението на **Надсон** “На Запад облаците тъмни” в превод на **Г. Милев** е поместено в кн. 7 на сп. *Листонад*.

№ 245 – 1913

Октомври

София

Други два превода на **Гео Милев** от поредицата му “Из големите руски поети” излизат и в следващи книжки на *Седмична илюстрация “Принос”*: “Селяшка неволя” от **Алексей Колцов** (в кн. 2); “Зидар” от **Валерий Брюсов** (в кн. 3); а също и “Из Хайневата книга на песните”: 1. Сутрин стана и се питам...; 2. Сънувах сън: тъжно сам месецът грей...; 3. Те мъчиха ме страшно... [Стихотворения].

№ 246 – 1913

Октомври, края

Берлин

В писмо до **М. Касабов** **Гео** дава идеята да се закупят рекламни марки от издателство Kühn, които да се предлагат на децата като колекция – “да ги лепят в тетрадки–албуми”.

№ 247 – 1913

Октомври

Лайпциг

Превежда стихотворенията “Тихият град” на **Рихард Демел** (6/19) и “Осамотен” на **Friedrich Nietzsche** (7/20).

№ 248 – 1913

Ноември, 2/15

Берлин

В този ден написва стихотворението “Самотна борика”, и в същото време води сериозни преговори с издателство “**Gustav Kühn**” относно подготовката на книжки-албуми за деца преди празниците. В писмото до **М. Касабов** дава подробни сведения какво ще изпрати и как да се направят. Ще изпрати необходимите стихотворения, които още предварително могат да бъдат набрани.

Накрая **Гео** не пропуска да сподели добрите си впечатления - от първото си посещение в Берлин. Бил е и в градчето Нойрупин, където се намира издателството “**Kühn**” на **г-н Мойзел**, който го е поканил във вилата си.

№ 249 – 1913

November, 2/15-20

Берлин

В **Бележки** споделя впечатления за “Берлин като културен център”. **Гео Милев** съпоставя в началото Лайпциг с Берлин и е съгласен, че “Берлин трябва да надминава всичко в провинцията.” Но не “всичко”, а “особено впечатление правят берлинските театри: те са може би 10-тина все солидни културни институти” и започва да ги изброява... “В Берлин режисьорският вкус (може би вследствие зависимост от вкуса на публиката) е много по-художествен от този в Липиска.”

Той се спира на репертоара в Берлин със съвременни и “всичките Шекспирови пиеси...” – в Лайпциг, за жалост се дават едва ли не изключително мизерни фарсове (като “Испанската муха”) или най-блудкавите... оперетки... – една от друга по зевзек...”

“Нещо достойно в художествено отношение с добри сили” за **Гео Милев** е Deutsches Theater (**Reinhardt**).”

№ 250 – 1913

Ноември, 3

Берлин

Писмо от **Гео Милев** до **Стефан Алексиев** относно някои справки, които е искал за преводите на “Пантезиля” от **Хайнрих фон Клайст**.

№ 251 – 1913

November, 10

Берлин

Кратка бележка “Писател или поет” – за желанието, “нагонът” към съобщаване замислената мисъл... както въобще при всяко човешко дело – гоненето на крайната цел... славата.”

В ръкописния сборник **Бележки**

№ 252 – 1913

Ноември, 14

Neuruppin

От издателство “**Gustav Kühn**” съобщават на **Гео Милев**, че исканите екземпляри от посочените заглавия не могат да се изпратят в количество “по-малко от 10000 екземпляра”.

От това писмо се разбира, че кореспонденцията на **Гео Милев** с издателството е почти ежедневна – водят се истински “пазарлъци” от младия човек, които не винаги завършват успешно и това поражда нови предложения.

№ 253 – 1913

Ноември, 23

Berlin

“**Hanelle Himmelsfahrt**” от **Gerhart Hauptmann** на сцената на Deutsches Künstlertheater в Berlin

(Бележка за ансамбъла)

“Една пиеса трябва непременно да се гледа на сцената, само тогава може да се схване – всичката нейна художествена прелест. “Ханеле” бе поставена много добре на сцената на Künstler Theater: и вий виждате извънредно ярко vyplътено в артистични образи сценичните образи (чрез изкуството на майсторите актьори от Künstlertheater) онова преплитане на Хауптмановия реализъм и мистицизъм, отразено в “Ханеле”. Особено великолепно в изпълнението на ролята си (**Hanelle**) бе **г-ца Werther**: такава нежност, толкова плахост, толкова мечтателност, толкова художественост. Такава актриса липсва в Лайпциг. Рекох вече, че в театрално отношение Берлин стои много по-горе от Лайпциг.”

№ 254 – 1913

Ноември, 23

Berlin

Gerhart Hauptmann поставя на сцената на Deutsches Künstler Theater в Berlin **Der Zerbrochene Krug** от **Heinrich von Kleist**: събота 6 дек. 1913.

(“Бележки за режисьорството”)

“Някога на 2 март 1808 г., сряда, на сцената на Ваймарския театър бе поставена знаменателната Клайстова комедия под режисьорството на **Гьоте**. Но беше безобразно осакатена, безобразно онеправдана и в края на краищата освиркана (и то от един херцогски лакей, та **Карл Август** извикал от ложата си: “Кой е този нахален човек, който си позволява да свирка в присъствието на нашата съпруга? Хусари, хванете този хашлак!” Но вярвам, че **Клайст** не може да остане недоволен от постановката на **Хауптмана**. Костюми, декорации, маниери на лицата и всичко беше представено в своя най-голям голандски реализъм. Постановката на „Zerbrochener Krug“ препоръчва **Хауптмана** тоже и като добър режисьор, какъвто обаче не всеки поет или драматург може

да бъде: това са доказали вече **Гьоте** от поставянето на Клайстовата комедия и **Яворов** с поставянето на “Змейова сватба” от **Петко Тодоров**.”

№ 255 – 1913

Ноември, 25

Neuruppin

Писмото от издателство “**Густав Кюн**” е изпратено до г-н **Georg Kassaboff** в Лайпциг с различни конкретни предложения и съответните цени – както за детските албумчета, така и за репродукциите от картини, които се разпространяват в България от издателството на **М. Касабов**.

№ 256 – 1913

Ноември, 27

Лайпциг

Писмо до **Милю Касабов** относно подготовката на детските книжки по материали от издателството “**Густав Кюн**” – Нойрупин – “Вчера тоже ти съобщих отговора на **Кюна**, че се съглася (не ми се вярваше това!) – да ни изработи 5000 екз. От № 1, и то “изключително”, един вид за хатър, макар че и цветовете не съвпадат: единият от албумите (№ 301), от който е комбиниран нашият № 1, е с 5 цвята, другият (291) с 8 [цвята]. Цената: за 1000 – 120 марки, а не както ги искаше ти, по 70 м., което е много евтино и невъзможно. Ако поръчае обаче – пише ми **Кюн** – същевременно още един втори албум, комбиниран от същите 2 (291 и 301), ще ни ги отстъпи по 100 м.

...Стиховете ще бъдат кратки...

Тук ти пращам сега и стиховете за албума, който ще образуваме и напечатаме там в Ст. 3., от листовите (1000), които ще прати **Кюн**... Пръсни циркуляри до учителите и пр., като се обявиш издателство за детски книжки–албумчета. В такъв случай ние ще харчим тия албумчета във всяко време, а не само за Коледа.”

Освен всички подробности около албумчетата **Гео** предлага и изработването на различни (вероятно хартиени) “игрички” по материали от “**Kühn**”.

Към това писмо **Гео Милев** е изпратил и 28 стихотворения, които заедно с цялата кореспонденция също са публикувани в ЛИТЕРАТУРЕН АРХИВ. Т. 2. ГЕО МИЛЕВ. С., 1964.

Там ще намерим и циркулярното писмо “Издателство Детска радост” – Към г. г. учителите и родителите.

№ 257 – 1913

Ноември, 27

Лайпциг

Писмо до **Стефан Алексиев**.

Гео Милев пише няколко писма до своя състудент от София **Стефан Алексиев**. От тях се разбира, че **Гео** се е познавал с **Яворов**, и му изпраща свои преводи от руски поети през 1913 г. за *Съвременна мисъл*. **Яворов** ги

предава заедно със свои работи, които излизат в бр. 3 на сп. *Листонад* и бр. 1 на *Седмична илюстрация Принос*, без знанието на **Гео**. – “За какви преводи в *Листонад* и някакъв непознат мен *Принос* ми разправяш? Аз не зная абсолютно нищо... Сигурно редакторите са ги изкопчили от **Яворова**...”

Тези писма се съхраняват в Националния музей на българската литература и публикации върху тях прави **Алберт Бенбасат** през 1983 г. в сп. *Пламък* и повторно в сборника **ГЕО МИЛЕВ. НОВИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И МАТЕРИАЛИ** през 1989 г.

№ 258 – 1913

Ноември, 27

Лайпциг

В ръкописните *Бележки* пише: “**Г. П. Домусчиев** – съобщава сп. *Листонад* бил приготвил за печат 2 книги: разкази и стихотворения в проза. И сигурно ще слиса света със своите велики сочинения! – Особено “стихотв. в проза” са неговия монополизиран литературен род. Четете 3 такива в същия брой (11) на *Листонад*. Сякаш че тия хора пишат литературни произведения само за да си минават времето! И отде ли намират толкова много време!...”

№ 259 – 1913

Nov., 27

Липиска

И други впечатления в *Бележки*:

“**Д. Стерев**: “Към рецензията на Народния театър за “Самуил”, историч. трагедия в 4 действия” – притурка към напечатаната трагедия.”

“Като дете **Г. Стерев** – стар книжовник – чел “Иванко”, “Синтип Философ” и “Историята на Ал. Македонски” и почнал и той да пише трагедии “по шекспировски”. И днес се сърди на рецензентите от Нар. театър, че не му харесали “шекспировската хроника – трагедия”. Автор без авторска гордост и с голяма само грандомания не е автор.” – **Gustav Falke**.

№ 260 – 1913

Ноември, 30

Лайпциг

Писмо до **Стефан Алексиев**, в което **Гео** благодари за изпратения брой от *Листонад* с неговите преводи.

“Но *Приноса* не съм видял. Ще го поискам от **Яворова** от редакцията... В това писмо **Гео** отбелязва: “Това са най-мизерните парчета може би от една моя доста голяма сбирка руски преводи, която ще бъде сигурно № от ”Всемир. библиотека...”

Аз едва сега научих англ. ез. и го разбирам вече доста...”

№ 261 – 1913

[Ноември]

София

В кн. 2 на сп. *Борба* **Георги Бакалов** помества стихотворението “Тежък кръст” от **Ив. С. Никитин** – превод на **Гео Милев**, подписан само с инициала “**М.**”

№ 262 – 1913

Дек[ември], 5

Липиска

Писмо до **Стефан Алексиев**, в което му благодари този път за в. *Камбана*, от който е разбрал за нещастните събития с **Яворов**.

Интересува се не е ли видял “в Бакаловата *Борба*... нещо с буквите **Г. М.**, едно доста лошо нещо” – отнася се за стихотворението “В тържествен ден”, което **Гео** изпраща на **Георги Бакалов**.

№ 263 – 1913

Декември, 17

Herrn G.
Kassaboff

Leipzig

Philosophische Fakultät der Universität Jena

Jena, den 17. Dezember 1913.

In Erledigung Ihre Karte teile ich Ihnen mit, dass Sie um in Jena promovieren zu können, unter allen Umständen zwei Semester hier studiert haben müssen. Ob die von Ihnen in Sofia verbrachten Semester angerechnet Werden, darüber muss die Fakultät in der Sitzung entscheiden.

Eine Entscheidung in der Sitzung erfolgt jedoch nur dann, wenn Sie Ihre Zeugnisse gleichzeitig zur Prüfung vorlegen.

Ihre Zeugnisse müssen darauf geprüft werden ob sie den deutschen Gimnasialzeugnissen gleichwertig sind.

E. Hoepffin
d. Zt. Dekan

Това е отговор на запитване на **Георги Касабов** дали може да се дипломира в Йена.

№ 264 – 1913

Декември, 22

София

В сп. *Листонад* кн. 15 излиза първата статия на **Гео Милев** “Хаупт-мановото “Тържествено представление” и неговият бойкот”, като начало на една серия “Писма от Германия”, с подпис **Г. Милев**.

№ 265 – 1913

Декември, 24/27

Липиска

Пише стихотворението “Нощ пред Коледа”.

№ 266* – 1913

Декември

Стара Загора

Излиза първата книжка-албум за деца ПРИ ЖИВОТНИТЕ, съставена от **Гео Милев** по материали от немското издателство “Густав Кюн” и стихове от **Гео Милев**, без означаване на неговото авторство. С нея започва “Библиотека “Детски живот”. Албум № 1. Книгоиздателство **М. Касабов** – Стара Загора – **първата авторска книга на Гео Милев**.

Тя съдържа следните стихотворения: Тичай, тичай, коньо; На чифлика; Деца и птичка; Утро; Храна за нашата крава; Куку; Цвете; Мамо, лека нощ – с много винетки около текстовете и цели страници с илюстрации.

№ 267 – 1913

Декември

Липиска

Превежда: “Едуард. Шотландска народна песен” от **Herder** в 2 варианта на текста (19/31.XII.); “Жерави на слънцето” от **W. Whitman** (21.XII.) и “Вечер край брега” от **Henry de Rovande** (22.XII.)

№ 268 – 1913

Липиска

Със стихотворението “На балканските герои” от **Gautron du Goudray** започва **Четвърти сборник Изкуство 1913** година, посветен на **Джон Габриел Боркман**.

Съдържа оригинални и повече преводни стихотворения на **Гео Милев**.

За първи път (без дата) в него са включени и стихотворенията: **Хайнрих Хайне**. Изповед; **Ив. С. Никитин**. Златни облаци рой над полето...; **Анри дьо Рованд (Henry de Rovande)**. Сън; **François Corpe**. Завинаги (Pour toujours); **Ф. И. Тютчев**. Сълзи; **Иван Франко**. Из “Зівяле листе”. (Пада, пада сняг...) и неговото стихотворение “Нощ пред Нова година”.

В **Четвърти сборник Изкуство 1913** **Гео Милев** прави следните илюстрации и портрети: рисунка – мъж върви върху голи човешки тела, туш на зелен фон; Pontifex maximus. Портрет на **Пенчо Славейков** с лавров венец, акварел и тънко перо туш; Рисунка – седнала мъжка фигура под дърво, акварел и туш; Симетрично разположени женска и мъжка глава с чаши в ръка на червен фон, под тях надписи ЧРХ/ЧНГ, акварел и черен туш; Рисунка – мъжка фигура с шапка и балтон върви по сняг, акварел и туш; Автопортрет черен туш, перо и четка, подпис: **Казбич**, на последния свободен лист на сборника. Рисува портрет на **Verhaeren** – туш с перо и акварел, подлепен на цял лист.

Илюстрациите по мотиви се свързват със заглавията и текста на стихотворенията на същата страница.

Четвърти сборник [“Изкуство”] 1913 година (на Джон Габриел Боркман посвещавам – **Гео Милев**).

Основанието за това посвещение на Ибсеновия герой може да е в един от ръкописните сборници–тетрадки **Бележки**, където **Гео Милев** отбелязва всичко, което го е развълнувало или му прави силно впечатление. Там той сравнява съдбата на Боркман с положението на България след Балканските войни.

Освен в **Четвърти сборник** през 1913 год. **Гео Милев** рисува още 2 свои автопортрета, портрет на **проф. А. Кьостер**, копие на пейзаж от **Антонин Славичек**, композицията “На ви слънцето!” и др.

От 1913 г. са запазени и стихотворенията:

Сонет (В градината на моето сърце... 28.XII.12/10 ян. 1913); **Хайнрих Хайне**. Из “Buch der Lieder” (Сутрин стана и се питам) 28.XI./10.XII.1912 Липиска; **Николаус Ленау**. На пролетта 3/16.VI.913; **X[айнрих] X[айне]**. Изповед (б. д.); **[Иван Савич] Никитин**. Тежък кръст (б. д.); **Ал. Толстой**. Есен (б. д.); **Анри дьо Рованд**. Сън (б. д.); **François Corpe**. Завинаги (б. д.); **Тютчев**. Сълзи. Ст. Загора, 6.IX.1913.

№ 269 – 1913/1914

Лайпциг

През учебната 1913/1914 година **Гео Милев** слуша и записва следните лекции:

Prof. Dr Georg Witkowsky. Leipzig. Geschichte der Deutschen Literatur im Zeitalter der Renaissance, des Barock und des Rokoko (1450–1740).

Das deutsche Drama und Theater von Lessing bis Heinrich von Kleist.

Немският символизъм.

Професор Д^р **Вилхелм Вундт**. Психология на народитѣ. **Völkerpsychologie – Wilhelm Wundt.**

Universität Leipzig – Som. Sem. 1913.

Записки на български език, сгънати като книжка.

Kollegienbuch Geschichte der Deutschen Literatur im 18. Hundert – **Köster**

Зимен семестър: История на немската литература през 18 век

Внесен хонорар 24,50 М.

Заверка: 29 окт. 1912

Летен семестър: – **Völkerpsychologie – W. Wundt**

– Übersicht über die Entwicklung der Englischen Literatur v. 1500–1900 mit Erklärung aus gewählten Geschichte – Dr ph.

M. Förster

– Erklärung des Gedichte Goethes im zeitlichen – **A. Köster**
– Reihenfolge

№ 274 – 1914

Февруари, 1

Лайпциг

С подпис “**Mill.**” е публикацията на стихотворението “Силезийските тъкачи” от **Хайне** – превод на **Гео Милев** в кн. 5 на сп. *Борба*.

№ 275 – 1914

Февруари, 10

Лайпциг

Бележки за “König Oditus” в Липиска, 10.II.914.

(Albert-Halle)

“Когато види човек и чуе как плаче, не, не плаче, а реве хорът: Йодитус!... Йодитус!..., как реве на душата, на месото – само тогава ще разбере що значи: “L’âme antiqu e’tait rude et vaine

La doulem crétienne est imonce!”

№ 276 – 1914

Февруари, 16

Лайпциг

Прежда стихотворението “Ковач” на **Константин Балмонт**, поместено в кн. 23 на сп. *Листопад*.

№ 277 – 1914

Февруари, 21

Leipz.

В ръкописната тетрадка **Бележки** пише:

Гьоте и Демел

“Величието на Гьоте е традиция” във “възторга на немците” и заблуждението на останалия свят...

А Демел, този гениален мъж, когото светът на критиците се бои да нарече гениален, т. е. с неговото собствено име: **Genius Richard Dehmel!** – Той знае да загрови душата, да я вдигне до облаците, да я натроши, да я изгори, да я направи пепел и пак да я възкреси. Кой до днес от немските поети е направил толкова и това, което направи **Демел**?”

И накрая на възторжените слова за **Рихард Демел** **Гео Милев** отново се връща към творчеството на **Гьоте**: “Всичко другото е прах на времето: освен „Faust”!!

№ 278 – 1914

Февруари, 25

Лайпциг

В писмо до **Стефан Алексиев** отбелязва, че се чувства съвършено добре въпреки огромната работа и залисии... “След една година трябва да си представя дисертацията и да почна изпити... Ама какво стана с Яворовата “Дума”? Излезе ли? Искам да пиша нещо **Яворову**, но не знам дали е в София. Виждал ли си го?” В същото време **Гео** се интересува какви списания излизат в България. “Аз получавам тук само *Свободно мнение*, *Борба* и *Листопад*....”

№ 279 – 1914

Февруари, 28

София

Третата статия на **Г. Милев** “Сатирите около стария Пан” от серията “Литературно-художествени писма от Германия” излиза в кн. 24 на сп. *Листопад* и се отнася до Литературния кръг около сп. *Пан* (1895–1899).

№ 280 – 1914

[Февруари-краят]

Лайпциг

В недатирано писмо, вероятно от края на февруари или началото на март **Гео Милев** пише до **Милю Касабов**: “За албумите: работата ще стане дълга, та боя се до края на март ще могат ли да бъдат готови (поне до края на март); дано в събота получа надписите. За кориците на № 3 (заглавието) на 1000, тъй като в неговите албуми липсва това нещо... Рекламата – писах ти – ще туриш на № 2 отзад; шарките ще се махнат и няма защо да плащаме тогава. Тъй че дано си ме разбрал, да напечаташ рекламата за № 2. Заглавията за № 3 ще напечаташ сигурно пак, макар че не трябва: с камък на лъскавата хартия не хваща, затова поръчах матрици, за които платих 2,50 м. Пращам ти един образец от тези работи да видиш дали ще могат да се направят и там.”

Това са част от най-подробните указания, които **Гео Милев** дава за печатането на детските албумчета.

№ 281 – 1914

Февруари, края/март, началото

Лайпциг

В отговор на поставените изисквания от **М. Касабов**, **Гео** съобщава за изпратени книги, за връзките с различни издателства във Франция и Русия, които могат да се осъществяват директно от Ст. Загора. В същото писмо той разсъждава за християнската религия и спори с баща си: “Аз не съм безбожник.../ но аз не съм човек на християнската философия...”

№ 282 – 1914

Февр[уари]

Лайпциг

“**Филолозите литерат. историци** (по случай статията на приятеля **Н. Ихчиев** в Бълг. сбирка “Модерна женска немска поезия”, 1912)

Холам, Ихчиев – та това ли ти беше работа, бе? Да пишеш за модерната немска поезия, че и отгоре – женска!.. Ти нали си филолог, бе аратлик? Защо не си гледаш филологията? Филолозите да си стоят по местата! Би казал Syrius. Хей вий хероглифни глави! Не си позволявайте да се прехвърляте в чужди градини, че може да ви види стопанина; тогава ще хукнете да бягате, ще ви се закачат гащите за плета, ще овиснете във въздуха, ще дойде мал сайбията и ще ви начеше както трябва по “двете полукълба задни”, както казва поетът.

– Филолозите да си стоят по местата!
– че да не грабна нагайката, ха!...”

В ръкописните *Бележки*

№ 283 – 1914

Февруари

Лайпциг

През този месец **Гео Милев** прави отново редица преводи, които по-късно са включени в *Сборник Пети [“Изкуство”]*:

Йенс Петер Якобсен. “Арабеска за една Микел-Анжелова рисунка (Женски профил с наведен поглед в галерията Уфици)” (5/19.П.); **Теодор Щорм**. “Ношем” (16.П.); **Йенс П. Якобсен**. “Жанрова картина”, запазена на отделен лист с подпис **Гео. Милев**. На гърба на листа с рисунка на женска глава с развени коси. (19.П.); **Мари Ойгени Делле Грацие**. “Нейде там, нейде там...” (Из “Циганска музика”) (27.П.).

№ 284 – 1914

Март, 1

София

Гео Милев пише очерк за **Рихард Демел**, който през същия месец е отпечатан в кн. 35 на сп. *Листопад*.

№ 285 – 1914

Март, 4/17

Neuruppin, Berlin, Лайпциг

Издателство “Gustav Kühn” изпраща до Стара Загора 14 пакета с материали, а сметката за тях е до **Georg Kassaboff** в Лайпциг с дата 17.3.1914. Върху този документ на гърба **Гео Милев** пише превода на стихотворението от **Walt Whitman**: “О капитане, мой капитане” с дата 8/21.3.914, без подпис.

№ 286 – 1914

Март, 9

София

В сп. *Листопад*, кн. 26, излиза статията на **Г. Милев** “Из сръбската народна лирика” с 3 народни песни, преведени от него. Това са: 1. Вятър духа на минекша лъха...; 2. Шетба шета вила самовила...; 3. Цяла нощ е месечина гряла...

№ 287 – 1914

Март, 23

София

В кн. 28 на сп. *Листопад* излиза статията на **Г. Милев** “Немските поетки” – IV от *Литературно-художествени писма от Германия*.

№ 288 – 1914

Март

София

През м. март са публикувани в сп. *Листопад* следните преводи на **Гео Милев**: “Из мъдростите на Заратустра” от **Фридрих Ницше** в кн. 26 (9.Ш.); “Азра” от **Хайнрих Хайне** и Из трагедията ”Пантезилия” (Из петата сцена) от **Хайнрих фон Клайст** в кн. 27 (16.Ш.); “Лятна вечер” от **Марселина Деборд-Валмор**; “Това тази лятна нощ го стори” от **Анна Ритер** и “Песен” от **Christina Rosseti** в кн. 28 (23.Ш.).

№ 289 – 1914

Март

Лайпциг

Превежда стихотворенията на **Henriche Régnier** “Из нашите глинени амфори” (3.Ш.); на **Морис Метерлинг** “Носят вест мнозина” (14.Ш.).

№ 290 – 1914

Март

Лайпциг

В *Пети сборник [“Изкуство”]* рисува портрет на **П. К. Яворов** – акварел и гваш на фон английско червено, подлепен върху рисунка на ангел и гирлянда от звезди.

№ 291 – 1914

Април, 1

София

В кн. 7 на сп. *Борба* е поместен превода на **Гео Милев** на “Марсиле-за”(песен) от **Роже де Лил**, с подпис Mill.

№ 292 – 1914

Април, 8

Лайпциг

Писмо до **Мильо Касабов**, в което споделя предстоящи събития в университета – записване в семинара на проф. **Кьостер** и окончателно установяване на темата на дисертацията му. Направил е значителни финансови разходи за албумите при издателството “Кюн” и се нуждае от допълнителни средства.

№ 293 – 1914

Април, 13

София

Написва петата статия “Лъкът на “Одисея” – новата пиеса на **Хауптмана** от поредицата *Литературно-художествени писма от Германия* в сп. *Листопад*.

№ 294 – 1914

Април, 27

Лайпциг

В писмо до баща си **Гео Милев** разказва за срещата и разговора с проф. **Кьостер** около възложената му дисертация за **Рихард Демел**. Ходил и при **Парлапанов** във връзка с картините.

№ 295 – 1914

Април

София

През м. април в сп. *Листонад* са публикувани следните преводи на **Гео Милев** в хронологичен ред: **Герхард Хауптман** “Лъкът на Одисея”. (Краят на последното пето действие) в кн. 31 (13.IV.) и “Из циганска музика” (Нейде там, нейде там...) на **Мария Делле Грацие** в кн 33 (27.IV.) на списанието.

№ 296* – 1914

Април-май

София

Излиза последната 4–5 книжка на сп. *Звено* под редакцията на **Димитър Подвързачов**. В нея е поместена статията на **Гео Милев** “Модерната поезия”, а също и негови преводи от 11 съвременни поети. Това е първата обзорна статия на **Гео Милев**, в която за да достигне до поезията на своето време, той прави дълъг и обстоен преглед на развитието на поезията от антични времена. Той се стреми да покаже как “модерната душа” и “модерната поезия” с “вулканически трус... изкърти най-сетне поезията из каменния зан-дан, в който я бяха вградили класичните традиции, завещани още от времето на Хомера и Аристотеля...” Това е поезията на **Бодлер** и неговите предшественици **Едгар По** и **Жерар де Нервал**, а още по-рано и **Франсоа Вийон**... “Родното място на модерната поезия е Фландрия. Двама от най-големите и най-типичните модерни поети са коренни фламандци: **Метерлинк** и **Верхарен**... Земята е родила и изпратила вече три генерации модерни поети, а в наши дни в пълен размах на силата стои четвърта и пета генерация: **Верхарен**, **Демел**, **Балмонт**, **Метерлинк**, **Хофманстал** – и дори **Яворов**.”

Гео Милев завършва пространното си изложение с мисъл на **Рихард Демел** за вечния живот и безграничното величие на изкуството.

В сп. *Звено*, I, 1914, кн. 4–5, с. 255–268 са поместени и следните преводи на **Г. Милев**: **Фридрих Ницше**. Усамотен, с. 255; **Ж. Де Нервал**. El desdichado (Нещастният), с. 256; **Бодлер**. Врагът. – Съзерцание, с. 256–257; **Верлен**. Луната бяла.... – Есенна песен. – Печал. – Сантиментален разговор. – Тишина, с. 257–260; **Ж. Мореас**. Една тълпа любовници прекрасни..., с. 260–261; **А. Самен**. Вечер, с. 261; **Верхарн**. Есенен час, с. 261–262; **Метерлинк**. Три песни (1. Той кога излезе... 2. Носят вест мнозина... 3. Но ако той

се върне пак...), с. 262–264; **Р. Демел**. Индианска песен над люлката. – Последен блян. (В памет на Детлев фон Лилиенкрон), с. 264–267; **Анри де Ренне**. Амфори, с. 268; **Хофманстал**. Песен на път, с. 268.

№ 297 – 1914

Май, 2

Leipzig

Пише писмо до **Стефан Алексиев** и го моли да му изпрати илюстрирана картичка с портрета на **Пенчо Славейков**, рисуван от **Никола Михайлов** – “печатно” в един отворен!плик с 5 стот. марка, без да пише нещо, чист. Бил глобен 25 пфенига за неговите коледни и великденски поздравления.

В края на писмото Гео съобщава: “От днес започвам да си пиша дисертацията – върху **Р. Демел** – тъй че ако случайно не ти отговарям, ще знаеш, че не съм умрял – жив и здрав съм санким – и ще извиняваш за такива работи и т. н.

Yours **Geo Milev**

В началото на август ще замина вероятно за Англия (Лондон).

№ 298 – 1914

Май, 4

София

В кн. 34 на сп. *Листопад* излиза статията на **Г. Милев** “**Иван Франкò** (1856)”. (По случай 40-годишният му писателски юбилей). Там са поместени и значителен брой преводи на **Гео Милев** от украинския поет **Иван Франкò**? Из “*Зівяле листе*”: 1. Като туй море спокойни...; 2. Щом дочуеш в нощта край прозореца свой...; 3. Пада, пада, пада сняг...; 4. На пладнє... Полята...; 5. Ой ти, мой дьбко, сам заглъхнал... [Стих.].

№ 299 – 1914

Май, 11

София

За сп. *Листопад*, кн. 35, **Гео Милев** е изпратил статията си за **Рихард Демел**, заедно със стихотворението “Домът на поета” като VI от поредицата *Литературно-художествени писма от Германия*.

Отделно в същата книжка са поместени 7 стихотворения: “Из **Рихард Демел**: 1. Тихият град; 2. Нощем; 3. Балада за кукувицата; 4. Песен на две души; 5. Студен въпрос; 6. Арфата; 7. Спокоен ход, с цитиран откъс от “Домът на поета”, датиран 1 март 1914, в превод на **Гео Милев**.

№ 300 – 1914

Май, 14

Leipzig

На тази дата са направени заверките за прослушаните лекции и участието на студента **Георги Касабов** по време на летния семестър 1914 г. с внесената такса, както следва в Студентската книжка:

Geschichte der deutschen Literatur im Zeitalter der Romantik – D^r ph **A. Köster**;
Geschichte der französische Literatur von 1690 bis 1830 – D^r ph A. Birch-Hirschfeld;
Französische Metrik – D^r ph **A. Birch-Hirschfeld**;
Deutsche Dramatiker im 19 Jahrh. – Dr **Georg Witkowski**;
Deutsches Proseminar – Hans Sachs und seine Vorgänger – D^r ph **A. Köster**;
Die sogenannte Spätgotik in Deutschland und den Nachbarländern – D^r ph

Schmarsow;

Deutsche Kunst im Zeitalter des Barock– und Rococo Stils – Dr **Martin**

Wackernagel;

Seminarübungen – **Favre**

Seminarübungen: Ruy Blas und Romantisches Drama – D^r **Ad. Birch-Hirschfeld**.

№ 301 – 1914

Май, 20

Лайпциг

Изпраща в писмо до баща си стихове на **Паула Демел** за отпечатване в “една книжка от “Дет[ски]” живот”...

№ 302 – 1914

Юни, 1

Лайпциг

Г. Милев дава за кн. 9 на сп. *Борба* и превода си на стихотворението “Незабравки” от **Рихард Демел**, с кратка “Бележка от преводача” за новите насоки в творчеството на **Демел** – да твори изкуство за живота.

№ 303 – 1914

Юни, 2

Лайпциг

Превежда едно оригинално поетично произведение на **Рихард Демел** “Литургия на живота” (текст за едно тържествено представление). Хор на старците. Хор на бащите.

Преведени са стиховете на първите два хора изцяло. Между тях е оставена празна страница със заглавие “Една мома” (първоначално Една девица – в ориг. Eine Jungfrau) и след “Хор на бащите” има само заглавие “Един герой”. От останалите части се намериха и текстове на “Хор на майките”, “Една сиротиня”, “Двама изпитани чудаци” (без текст), “Единият сам” и “Другият сам”. При съпоставяне на двете части на ръкописа се установява еднаква по форма, вид и цвят хартия, еднакво мастило и почерк, поради което датата от втората част на ръкописа може да се приеме за целия ръкопис.

№ 304 – 1914

Юни, 4

Лайпциг

В писмо до **Мильо Касабов** обяснява какви поръчки е направил на **Парлапанов** за картини. Изпраща и 4–5 албума на Кюн, но той изисква да

се вземат най-малко 2500 броя... и от всички. **Гео** предлага “напр. Червената шапчица или Снежанка [и] джуджетата (познати са у нас)...”

“Вчера пръв път четох в семинара на **Кьостера**: той пак си показва снизходителното внимание към мене; прочетох всичко добре.”

В това време пишел писмо и до **Васил Димов** (негов съгражданин) – редактор на сп. *Художествена култура* – да му го изпраща, а той ще му приготви нещо за печат.

№ 305* – 1914

Юни, 8

Лайпциг

В следващото писмо до **Милю Касабов** **Гео** съобщава, че е във ваканция, но мисли вече върху дисертацията си – славата на **Демел** “се издига от днес... За никой от новите немски поети не съществува такава голяма литература, както за **Дем[ел]**. За никой от новите поети не са писали досега дисертации – само за **Демеля**, моята е втора...”

Бил и при професора си по френска литература, наредил му да се готви само по литература, без филология...

№ 306 – 1914

Юни, 17/30

Липиска

В ръкописната тетрадка **Бележки** се намира един изключителен документ за самочувствието на **Георги Милев Касабов** по това време:

“Отговор на великия бинбашия на пълчището на фасулковците – Йордан Маринополски, оня, който няма драм акъл в кратуната си, а се провиква постоянно, като че ли е “открил Америка”: **Яворов** – още и пр..., ний – които мъченически носим името “модернисти”, звучащо като глума в нечистите ви уста! – ний. Ний имаме само трима учители:

Ботев: който ни учи да бъдем вихър –

Пенчо Славейков: който ни учи да стоим издигнати над света – и нещо повече дори –

и **Яворов** – който ни учи да бъдем НИЙ – не общество, не и “вожди на обществото”, “не безпощадни съдии” (sic) и пр.!!–

Ний имаме само трима учители, на четвъртия му връзваме тенеке на куйрука!...”

Гео. Милев

Bulgarischer Weltbürger

(в името на “Звено”)

Липиска, 17/30 юни 1914 год.

№ 307 – 1914

Юни, 27

Лайпциг

В писмо до **Милю Касабов** дава различни подробности около печатането на календар – “разликата в цените е огромна... аутотипия или фототипия? Първото струва 400 м., второто 150 (около). Първото е, разбира се, малко по-хубаво, но и второто не е лошо; за календар може!”

№ 308 – 1914

Юни, 29

София

В кн. 42 на сп. *Листопад* излиза “Заключение” на **Гео Милев** за цялата поредица *Литературно-художествени писма от Германия. VIII*.

№ 309 – 1914

Юни, края

Лайпциг

В това писмо до **Милю Касабов** самочувствието на **Гео** е понамаляло – **Кьостер** ще го изпитва за старонемската и среднонемската литература – “Да не сакаш, каже, че като пишеш за **Демеля**, че няма да те питам за **Волфрам фон Ешенбах**? Ще те питам!... Не дай Боже да има и старонемски или готски и пр. (него пък и **Кьостер** не знае)... Въобще благодушен е. Ще зависи всичко от дисертацията. Възхитя ли го веднъж – среднонемският ще остане само като формалност...”

Накрая **Гео** се интересува дали *Звено* на **Подвързачов** не е спряло – там е неговата статия “Модерната поезия” и първите му значителен брой преводи, подготвени за печат.

№ 310 – 1914

Юли, 20

Leipzig

Получава документ за посещенията на

Deutsches Proseminar (Neuere Abteilung.)

Sommer = Semester 1914

Winter = Semester

Ausweis für **Herrn Kasaboff**

Leipzig, den 20.7.14

Köster

№ 311 – 1914

Юли, 30

Лайпциг–Лондон

От Лайпциг през Холандия заминава за Лондон – за да научи по-добре английски и да се запознае с културните паметници на страната.

В същия ден отправя последното писмо от Лайпциг до близките си, в което повече коментира международното положение. Не е платил за кли-

шетата – може с наложен платеж да се уреди сметката. “Сега имам 170–80 м[арки]. От Холандия ще ви пратя една картичка.

С поздрав **Георги**”

№ 312 – 1914

Август, 11/23

Лондон

В писмо до **Мильо Касабов** **Гео** подробно разказва за пътуването си от Лайпциг и според проектите му е минал през Холандия, после 9 часа с параход. Настанен е във френски пансион. Получил е изпратените му пари – ще му стигнат за 4–5 месеца, връзката ще се поддържа чрез българската легация.

Иска да изпратят адреса му на **Дим. Подвързачов** “та ако има възможност, да ми прати корекции от работите, които му пратих напоследък, а тоже и за списанието [*Звено*]...”

Тази пуста война, ако се продължи доста, сигурно ще има да загубя поне един семестър, но да имам поне свидетелството си, та да се запиша тук...” Предполага, че ще може и в Англия да се подготви за изпитите си и да пише дисертацията – “Лондон вече съм го обиколил почти целия. Впечатленията ми: ужас: Америка! Трясък, спекула, хлад, студ, пари, алч, мизерия, какв[и]то в Германия не са много, но все пак тук се намира най-голямата книжарница в света “Таймс” – цял квартал, обикалям градините и пр....”

Ходил и на концерт – “голям – но няма смисъл да ходи човек по английски концерти. Вятър! Няма свят вън от Стария свят, вън от континента... Доколкото можах да разбера, досега “модерната поезия” – за която говоря аз – в Англия не съществува. Да живеят Марктовените комедии!...”

Гео Милев завършва това подробно писмо с “поздрав на всички в къщи и всички близки”, но накрая пак напомня “Съобщи за всеки случай адреса на **Подвързачов**, да ми прати корекции, ако може.”

№ 313 – 1914

Август, 11

Стара Загора

На гърба на “Разписка за доставен препоръчан предмет от **М. Касабов** под № 2420 на М-во на външните работи в София” **М. Касабов** пише: “Изпратено чек № 80012/1805 от Б.Н.Б. за 560.- лв. за препращане на **Георги** в Лондон.”

№ 314 – 1914

Август, 31

London

Продължава да превежда **R. Dehmel** – “Ден. Фантазия на двама любещи – Утро. Пладне. Вечер. Нощ. [Поетична тетралогия]

Отделните части са дадени непълно или само със заглавия. “Утро” (Черен мой магесник, ставай...) е с два куплета и оставено място след тях за

довършване на втория куплет, който в оригинала е от 12 стиха; “Пладне” и “Вечер” са само със заглавия и оставено място за текст; “Нощ” – след значително голямо празно място на листа за първия куплет от 12 стиха започва вторият куплет с “О плачи, плачи, плачи...” и завършва с края според оригинала, като средните му 2 стиха не са преведени. Преводът е направен от изданието Richard Dehmel. Gesammelte Werke in 3 Bänden. 2. Band. Berlin, 1913, което **Гео Милев** е носил със себе си в Лондон и което е било даже с него в затвора при връщането му в Германия от Англия.

№ 315 – 1914

Септември, 5

London

Купува и подписва с дата 5.9.1914 книгата на **Edgar Allan Poe** “Collected poems”.

№ 316 – 1914

Септември, 8/21

Лондон

Писмо на **Гео** до **Мильо Касабов** – получил писмата и парите, с които смята, че ще може да прекара “до пролет и повече”. Продължава да работи върху дисертацията си... Не приема идеята на родителите си да следва финанси в Англия. Връща се отново на темата за **Ницше** и неговата философия като съобщава за написана от него “бележка” към бъдещия превод на Ницшевевата книга “Залез на боговете”. Съобщава новия си адрес – “тук е моята стая: един шкаф, едно легло, един умивалник, една маса, върху нея цял ред дебели и тънки книги – и върху нея тоже – аз с моите мисли: с моя страх... Но аз съм безстрашен и вий трябва да бъдете спокойни, трябва да бъдете весели... Прегръщам всички – **Георги**”.

№ 317 – 1914

Септември, 9 (н. ст.)

Стратфорд

Пощенска карта на **Гео**: “На всички много здраве от родното място на **Шекспира**! Дойдохме да го видим за един ден и се връщаме. Едно градче 5 педи и 1/2 дълго, 3 педи широко – но родило гений.

Иначе – много добре съм, което се вижда и от това, че ходя и по екскурзии. Иде ми на ум, че ако тази война продължи дълго време, може да си дойда в България към Нова година, но ще видим.

Имам още около 15 лири англ.

С поздрав на всички

Георги”

Картичката е с изглед от Shakespeare’s House from N. W. – улица с ред къщи в ляво и по нея върви стадо с овце.

№ 318 – 1914

Септември, 9

Стратфорд

От тук **Гео Милев** взема за спомен цветен албум “**Shakespeare’s**”, на който слага подписа си на последната страница и датата 9.IX.1914 г., черно/бяло фотоалбумче с подпис **Гео Милев** на корицата и дата “Септември 1914”; цветна картичка на родната къща на **Шекспир**; черно/бяла картичка “Посмъртната маска на **Шекспир**”; и зелени листа, които изсушава, откъснати от градината в къщата на **Шекспир**.

№ 319 – 1914

Септември 27/10 октомври

Лондон

В писмо до близките си **Гео** показва своите колебания по отношение на бъдещето си при сложната обстановка в Европа. Все пак мисли и за дисертацията си, но “чувствам, че е необходимо, нужно за мене да се върна в България – трябва ми български въздух, за да си отдъхна от умората – умора от мисли, които като кошмари са надвесени вече година над главата ми. Трябва ми български въздух, български вятър, българска вода, за да тръгне вятърната или водната мелница, която ще смели онова в главата ми – житото, което е готово за смилане, за да олекне на главата ми. А това е работа за един-два дена – стига само да стъпя на българска земя...” По-нататък идеята му е да стане учител – “Започва да ми тежи да ти ям хляба повече...” Освен това има и друга идея да завърши подготвени за печат книги с негови преводи – “3 малки + 2 големи – стихове...”

Очаква че университетите в Германия може да бъдат затворени. “Аз имам 6 семестра пълни” и му идва на ум и идеята, че може да продължи и в Швейцария.

№ 320 – 1914

Септември, 30

Лондон

Пише стихотворението “Aus Nacht und Sturm (След късни полунощи – ей подхваща пак...)”, което помещава в ръкописния *Сборник пети “Изкуство”* – 1914.

№ 321 – 1914

Септември

Лондон

Започва **Фридрих Ницше** “Откръшки из книгата “Залез на Идолите.”

Бележка от преводача – Долните откръшки из Ницшевата книга “Залез на Идолите, или как се философствува с млата” се превеждат и печатат поради следните няколко малки съображения и причини:

1. Школско-даскалска причина...; 2-ра, Словесно-учебникарска причина...; 3. Цитаторско-поучителна причина...; 4. Има у нас рошави байовци, които знаят наизуст “Тъй рече Заратустра” и декламираат на общо основание дете щяло и не щяло “цитати” из тази поема; тем аз забранявам – в качеството си на собствен притежател – да “цитират” онова, което съм превел по-долу.

Но негов превод на тази книга не е известен.

№ 322 – 1914

Септември

Лондон

Стихотворението “Плаха радост: съвсем бавно шъпне една весела душа...” също е написано в Лондон от **Гео Милев**.

№ 323 – 1914

Септември

Лондон

Рисува автопортрет с молив, с подпис **Ч. Ч.** и датиран London, Sept. 1914.

Характерен за този автопортрет е доволният израз на лицето и позата на младия художник.

№ 324 – 1914

Октомври, 8

Лондон

Редакцията на в. *The Observer* отговаря на **Гео Милев**, че неговото писмо до **Емил Верхарн** е препратено и вероятно скоро ще има отговор.

Същият ден пише стихотворението “Среднощ над Темза”.

№ 325 – 1914

Октомври, 13

Лондон

По молба на **Гео Милев** редакцията на в. *The Observer* му съобщава и адреса на **Емил Верхарн**.

№ 326 – 1914

Октомври, 15

Лондон

В писмо до **Мильо Касабов** развива идеята си да стане учител и ако му намерят място е готов да се върне веднага от Лайпциг. Съвсем кратко съобщава “Вчера бях на гости у **Ем. Верхарн**: прие ме любезно (без яка, по жилетка), даде ми право да преведа неговата драма “Манастирът”, която – ако се върна в София – ще туря на сцената. В събота ще го видя още веднаж...”

Споменава и за продажбата на една антична монета на Британския музей, а от домашните си очаква да му търсят учителско място.

№ 327 – 1914

Октомври

[Лондон]

Рисува автопортрет с молив в медальон. Според **Пенка Касабова** и този автопортрет е рисуван в Лондон и отговаря по външен вид на последните писма на **Гео Милев** до баща му.

№ 328 – 1914

London

През 1914 година **Гео Милев** написва оригинална поема в проза под заглавие “Черните хоругви (Ужас на празнотата)”. Означено е само мястото на написването London – South Kensington със следната бележка:

“В моята стая виси на стената една малка картина – черна репродукция в стар ренесансов стил – две голи тела легнали едно срещу друго: спят: *Марс и Венера* от италианския художник **Пиетро ди Лоренцо**, наречен **Козима**.

“Тъй немощно лежи божествената плът...”

№ 329 – 1914

Октомври, 18

Лондон

Съобщава датата и часа на тръгването си от Лондон: “Тате, тази сутрин – неделя – 8,30 заминавам от Лондон през Фолкстон за Флисинген-Ротердам и оттам за Германия (Хамбург-Лайпциг)...

Вчера бях при **Верхарна** пак. При него се запознах с един английски поет – негов преводач.”

Много по-късно (1921 г.) **Гео Милев** ще напише най-подробно своите спомени за срещите и разговорите със световно известния белгийски поет. Рисува и негов портрет в *Сборник пети [“Изкуство”]*. Наскоро след връщането му в България започва размяната на писма между тях.

№ 330 – 1914

Октомври, 19

Warne

На път за Германия **Гео Милев** превежда стихотворението “Самотен час” на **Райнер Мария Рилке**.

№ 331 – 1914

Октомври, 19

Хамбург – Лайпциг

Остава да пренощува в хотел в Хамбург с намерение на следващия ден да потърси своя кумир – **Рихард Демел**. Но внезапно сутринта идва полиция и – “Стой! Дръж! Разтършуваха ме, разручиха ми куфарите и ме откараха за справка при инспектора на полицията... “Това е доста подозрително!...” Че имах у себе си един хумористичен английски хвърчащ лист “Завещание на Кайзера” и 28 англ. лири в злато. Що? Английски пари? Иде от

Лондон? Англичаните са му платили за шпионаж! Скоро в дупката! И ме ръгнаха... Първият ден стоях буквално в дупката и трябваше да рева като вол 2–3 часа, докато се помиря с положението си. Вечерта ме туриха обаче в коридора пред един прозорец с маса и стол; коридорът обаче препречен с желязна врата. В този коридор стоях цели 11 дена – до 30 октомври – петък сутринта. През всичкото време трябваше да се храня на своя сметка.

Също така подробно **Гео Милев** разказва за неочакваните неприятности докато са взели сведения от българската легация в Германия... “Всичко това беше в полицейския затвор “Altona bei Hamburg... Пруси!.. Варварски режим!”

Но след това идва нова изненада за **Гео**. Той разбира, че напразно е дошъл в Хамбург: “**Рих. Демел** – нещо невероятно – 51-годишен дъртак – отишъл *доброволец!* Сега бил във Франция. Видях му портрета в униформа с пушка и пр. – изкаран на картички. ...човекът, който завчера възторжено превеждаше **Ем. Верхарна**, белгийския поет: ето го днес отива доброволец да се бие с Франция, да опустошава Белгия, да прокужда **Верхарна** в чужбина бежанец...”

№ 332 – 1914

Октомври, 22

Hamburg, Altona im Gefängnis

Преводът на стихотворението “Идеален пейзаж” от **Рихард Демел** е написан в затвора в Алтона, предградие на Хамбург, където **Гео Милев** е бил задържан след завръщането му от Лондон. Написан е с молив и поправки...

№ 333 – 1914

Октомври, 31

Берлин – Лайпциг

Пристига в Берлин. Вечерта е в Лайпциг и започва последната университетска година.

№ 334 – 1914

Ноември, 3

Лайпциг

Писмо до **Мильо Касабов** – “Тук в Лайпциг пристигнах в събота вечерта... Университетът е отворен и ще бъде отворен, ако ли случайно не бъде принуден да се затвори...”

Почти всички българи са си отишли оттук и ще се върнат чак след войната.”

№ 335 – 1914

Ноември, 8

Leipzig

Превежда “Елегия четиринадесета” от **Francis Jammes**. С подпис: **Г. Казб.**

№ 336* – 1914

Ноември, 17/20

Липиска

Дълбоко развълнуван от известието за смъртта на **Яворов**, веднага

след завръщането си Гео пише своеобразната поема “Панихида за П. К. Яворов. † 17 октомври 1914. София в своя *Сборник пети [“Изкуство”]*. Това е вторият вариант на поемата. Първият ръкопис не е датиран, не е означено и мястото на написването му, но явно той е непосредствено, на един дъх излян, в периода от 31 октомври до 17 ноември. Той не е оформен структурно и началният текст после отпада.

№ 337 – 1914

Декември, 2

Leipzig

Автохирургия

Другари, излекувайте преди всичко себе си, махнете – преди всичко ветите дрипи от вашите собствени плещи. Ти, мой любезний **Ив. Радославов**, спри приятелю: символизъм – то не е някаква “литературна метода”! това твърдят враговете ни – вий знаете, нали? Символизмът не е никаква литература, нито е дори поезия!.. Не, не, не: “аз съм Истината, Пътят и Живота”! – Символизмът е ликвидация на всякава литература (littérature!) т. е. всеки продукт на Verumstt’a и ний търсим по друг Път – Истината; тъй се превръщаме на Живот. Ний казваме символизъм, защото ний ирреалистите! – zuseit – сме принудени да говорим за ирреалните работи чрез вашия реален език. Утре, когато този език ще стане всецяло наш, т. е. толкова ирреален – ний не ще бъдем повече символисти, а само ирреалисти = творящи художници.

2. Приятели! Символизъм не значи алегоризъм. Това твърдят нашите най-заклети врагове, вий знаете нали? “Символизъм” не значи да пишем гатанки! Туй съм казал още преди 1 година. Не, не, не: Сивия човек на **Johannes Schlopa** или “Есенния вятър” на **Людмил Стоянов** – това не е символизъм, защото е алегоризъм, т. е. груб реализъм, и никакъв ирреализъм:

Нощен тръбач,

свири в широки тръби – какво е то? – (Вятъра...)

3. Приятели! Символизмът не значи разкош, труфина и т. н., т. е. хладна красота. Не, не, не! **Стефан Георгиев** не е символист, както и **Льки Даунтендан**(?!) със своята ”Üppigkeit”. Да, красота, господа. Но: In unsere Schönheit haben wir die Wahrheit. Красота, която не заключава в себе си истина, тя е външна, светска, реална красота, т. е. суетно труфило за фрауенцимери... Приятели, символизмът е лудост, т. е. пиянство на красота! – Вино!!

Leipzig, 2.12.914

G. Kasaboff

stud. lingw. rec.

Бележки

№ 338 – 1914

Декември, 12

Лайпциг

Превежда и написва върху половината от пощенска картичка първия и втория стих на стихотворението “Песен” от **William Butler Yeats** – различен вариант от текста, публикуван в “Антология на жълтата роза” (1922).

На обратната страна скица с черен туш (четка) и акварел в оранжево на черен фон – мъжка глава с прилика на **П. К. Яворов**.

№ 339 – 1914

Декември, 13

Лайпциг

В ръкопис са запазени 4 стихотворения за деца от **Рихард Демел** и **Паула Демел**, която е издавала книжки за деца. Това са:

1. Чичо Шуш (Демел) 13.12.914; 2. Чичо Шуш (от **Паула** и **Рихард Демел**); 3. Дядо Васил при децата (от **Рихард Демел**); Неразбран Борко и Бърборка (по **Рихард Демел**). Преведени са от **Гео Милев** и частично са използвани в книжката “Гео Милев за деца”, 1941 г., издадена под редакцията на **Мила Гео Милева** и **Филип Чипев**.

№ 340 – 1914

Декември, 20

Лайпциг

Превежда стихотворението на **Richard Dehmel** “Нощем”.

№ 341 – 1914

Декември, 24

Лайпциг

Превежда и стихотворението на **Сигбьорн Обстфелдер** “Нощ пред Коледа” с подпис: **Г Милев**.

№ 342 – 1914

Декември, 25

Лайпциг

Krieg auf Erden. Weihnachtsgruß von **Richard Dehmel** (im Felde)
Leipziger Neuerte Nachrichten. 25.12.914

Препис на немски език от **Гео Милев**.

№ 343 – 1914

Декември, 28

Лайпциг

Пише стихотворението “Есенна вечер” (Небето лазурно се губи, потъва, аз плача...)

№ 344 – 1914

Стара Загора

По изпратените от издателство “**Кюн**” в Найрупин (Берлин) материали за детски книжки са били издадени още 2 албума от Библ. “Детски

живот” на **М. Касабов** в Стара Загора. Основания за това ни дават разменените многобройни писма между издателството, **Гео Милев** и **Мильо Касабов**, както и техните точно означени заглавия в рекламни материали.

Това са: 1. НА ПОЛЕТО И НА ДВОРА. (Албум № 2) и 2. В ЗОРАТА НА ЖИВОТА. (Албум № 3) със стихове на **Гео Милев** и картинки за деца.

№ 345 – 1914

Лайпциг-София

През тази година **Гео Милев** съставя последния си *Сборник пети* [*„Изкуство“*]. *Юбилеен сборник: 1910–4.*

В него са поместени негови стихотворения и илюстрации, преводи. Сборникът започва с оригиналната поема *„Панихида за П. К. Яворов...“*, над която е нарисувана рамка от бръшлянови листа около несъществуваща вече снимка и датата † 17 октомври 914, София.” Под заглавието е текста “... без време и на сила скъсаната корда” с дата Липиска, 17–20 ноември 1914.

Освен посочените към съответните дати стихотворения в *Сборник пети* без дата са поместени Геовите преводи на “Азра” от **Heinrich Heine**; **Stéphane Mallarmé**: Въздишка; **Richard Dehmel**. Празнична вечер на декаданса и Тайнственост; Балада на кукувицата; Нощем; Примирие. 20.12.14; **Paul Verlain**. Неволя; **Friedrich Nietzsche**. Из мъдростите на Заратустра; **William Butler Yeats**. Песента на Алил (Немирно сърце, млъкни, млъкни...); **Alfred Mombert**. Залязващо слънцето, кърваво плаче над сняг заледен... **Алексей Толстой**. Остър нож ударил тънката брезина...; **Феодор Тютчев**. Сълзи; [**А. С. Пушкин**]. Месец; [**С. Я. Надсон**]. Над пресния гроб. На паметта на Н. М. Д.; На запад рой облаци тъмни...; [**М. Ю. Лермонтов**]. Кръст над скалата; Не смей се с моята пророческа тъга...

Последните листове са от друга хартия. Те носят и някаква друга пагинация и вероятно не са от *Сборник пети*.

Илюстрации и портрети: 4 портретни цветни рисунки – **Mooris Maeterlinck**, **Zarathustra** [**Fr. Nietzsche**], **Jens Peter** [**Jakobsen**], **Stéphane Mallarmé** – акварел и туш с перо и четка; Рисунка – човешка гълпа на фона на осветителни тела и кубе на църква, в черен контур, акварел и туш, подпис **Ч. Ч.** 914; Рисунка – нощен пейзаж с къща, градина и дървета, акварел и туш; Винетка – плодове и цветя с ленти, очертаващи място за портрет с надпис **Рихард Демел** – черен и червен туш; **Verhaeren** – портрет, туш-перо и акварел, подлепен на цял лист, подпис: **Гео Милев** 1913; **П. К. Яворов** – портрет, акварел и гваш на фон английско червено, подлепен върху рисунка на ангел и звезди – акварел на бял фон; Провинциална идилия – нощен пейзаж, акварел и туш в шрихи-мрежа, подпис: **Г. К.**

№ 346 – 1914

През 1914 година **Гео Милев** прави проект за книжка с приказката за деца “Сребърното звънче” от **Паула Демел**, в която освен тази приказка на немската писателка са включени и стихотворения от **Рихард** и **Паула Демел**. Запазен е текстът на приказката, както и съответните илюстрации и проектът за корица с означена година 1914.

№ 347 – 1914

Самотен коленичил на леда – аз гледам... 914. [Рисунка]

Композиция с черен молив и акварел, в пастелни тонове на цинобър, охра, жълто, синьо, зелено, черно. На фона на разтрит молив в средата е поставена коленичила фигура на гол мъж, опрян напред на двете си ръце с наведен поглед и кинжал под лявата му ръка. Над него е бледият кръг на луната с две протегнати към нея ръце и няколко летящи прилепа. Вляво глава, с косите надолу, подобна на призрак, вдясно глава и ръце на Мефистофел, обърнати към коленичилиия мъж. На долния край на рисунката множество голи човешки фигури на мъже и жени, носени сякаш от вихър; на преден план три тъмни силуета на загърнати в плащове човешки фигури със широкополи шапки и други четири, подобни на тях в далечината.

1915

№ 348 – 1915

Януари, 12

Стара Загора – София

През януари **Гео Милев** отива в София да търси в редакцията на сп. *Звено* публикуваната своя статия “Модерната поезия” и преводите от съвременни немски и френски поети. Но редакцията вече не съществува. Среща се с **Димчо Дебелянов**.

№ 349 – 1915

Януари, 14

София

“Завчера пристигна в София **Георги Милев** и снощи ми беше на гости... Той е млад, млад, млад и plein d’ardeur (пълнен с плам)...” – пише **Дебелянов** до **Николай Лилиев**.

№ 350 – 1915

Януари, 15

София

Георги Милев Касабов навършва 20 години.

Попаднал в приятелския кръг около **Димитър Подвързачов**, **Гео** се сближава с всички, но особено трайни остават връзките му с **Димчо Дебелянов**, **Николай Лилиев**, **Людмил Стоянов** и **Николай Райнов**. Дните и нощите не стигат и разговорите с тях продължават в писма.

№ 351 – 1915

Януари

София

По това време се избистря и оформя идеята му за представянето на петима модерни европейски поети в серията *Лирични хвърчащи листове* и в София пише своя “Вместо увод. Под общото име и форма *Лирични хвърчащи листове...*, с който излиза първата книжка:

Маларме, Стефан. Иродиада. На български [и с послеслов] **Г. Милев**. (Ст. Загора, **М. Касабов**, 1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи листове).

С посвещение: “На поета **Николай Лилиев** – поет на красота и девственост”.

№ 352* – 1915

Януари, преди 28

Стара Загора – София

От Стара Загора **Гео Милев** отправя пространно писмо (от 12 стр.) до **Емил Верхарн** (с дата София, 3.ІІ.), което изпраща чрез **Дебелянов**, за да го препрати той от София – за по-сигурно.

В писмото **Гео** изказва съчувствието си към нещастните събития, постигнали Белгия след германската окупация. Той уверява **Верхарн**, че само българите могат да разберат какво е “робство” и истински да съчувстват на белгийския народ.

За него Белгия е “родната страна на съвременната поезия”, на символизма и това вече той е изразил в едно критично изследване – статията му “Модерната поезия”. Споделя и своите творчески планове. Накрая на писмото **Гео** посочва постоянния адрес на родителите си в Стара Загора.

Всички писма на **Гео Милев** до **Емил Верхарн** (с изключение на последното от 8 или 9 август 1915) са запазени в Белгийската кралска библиотека “Алберт І” в Брюксел сред личния архив на **Верхарн**.

Открити са от **Рангел Божков** със съдействието на белгийския учен **Жан Бланков** и публикувани в копия и текст в списание *Пламяк* през 1974 г.

№ 353 – 1915

Януари, 28

София

Димчо Дебелянов до **Гео Милев**: “Получих... писмото до **Верхарн**, заедно с писмото до мене. Първото изпратих до великия му адресат, а второто четох и препрочитах много пъти...”

№ 354 – 1915

Февруари, 3

София

Димчо Дебелянов съобщава на **Гео Милев** в писмо, че неговата “Панихида за поета П. К. Яворов” не е предал на **Влайков** за *Демократически преглед*, защото смята да я остави за *Звено*, ако се възстанови.

№ 355 – 1915

Февруари, 15

София

Димчо Дебелянов известява **Гео Милев**, че сп. *Звено* няма да излезе повече – “липса на материали, хартия и безволие на редакторите.” Вероятно това писмо се разминава със следващото – на **Гео Милев**, който още не го е получил на 18 февруари.

№ 356 – 1915

Февруари, 18

Стара Загора

Гео Милев отправя писмо до **Димчо** и завършва: “Пиши де, най-сетне, защо се погребваш тъй в безмълвие?...”

№ 357 – 1915

Февруари–Март

Стара Загора

Излиза цялата поредица от *Лирични хвърчащи листове*, като всяка от книжките е посветена на някой от изявените български поети и според предпочитанията на **Гео** към тяхното творчество. Това са:

Демел, Рихард. Преображенията на Венера: Venus fantasia. Venus regina. Venus mistica. На бълг. [с послеслов] от **Гео Милев**. [Ст. Загора, **М. Касабов**] (1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи листове. 2).

С посвещение: На **Теодор Траянов**, поета на Regina mortua et sempiterna.

Тук е включено и преведеното от **Гео** стихотворение на **Елза Ласкер–Шулер** “Жили бликащи и капки бавни...”, посветено на **Рихард Демел**.

Верхарн, Емил. Четири поеми: Песен за луд. Друга. Бунт. Рибарите на кон. На бълг. [с послеслов] от **Г. Милев**. [Ст. Загора, **М. Касабов**] (1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи листове. 3).

С посвещение: На поета **Димчо Дебелянов**.

Верлен, Пол. Мистични разговори. На бълг. [с послеслов] от **Г. Милев**. [Ст. Загора, **М. Касабов**] (1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи листове. 4).

С посвещение: На **Людмил Стоянов**, български поет.

Ницше, Фридрих. Дионисиеви дитирамби: Плачът на Ариадна. Бедността на най-богатия. Слънцето залязва. На бълг. [с послеслов] от **Г. Милев**. [Ст. Загора, **М. Касабов**] (1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи листове. 5).

С посвещение: На поета **Николай Райнов** – великият, който е създал легендите за Мелхиседек и Даниел.

Забележка: От *Лиричните хвърчащи листове* излезе цялата първа редица... По много външни причини и пречки, произхождащи от сегашното положение, издателството преустановява с настоящата книжка излизането на “Лирични хвърчащи листове”.

Георги Милев не отбелязва, че портретните скици на кориците на всеки от авторите, са негово дело. Запазени са само дърворезите на образите на **Стефан Маларме** и на **Фридрих Ницше**.

№ 358 – 1915

Март, 6

София

Димчо Дебелянов пише до **Гео Милев**: “Страшно ме интересува какво ти е писал **Верхарн** и какво си му писал ти пак. Ще бъдеш ли добър да ми кажеш?... Какво да правя? – Аз не живея – аз горя, аз се пържа в тази малка и зла София! Вчера и завчера времето беше пролетно и аз едва се задържах в своята зимна, тъмна и прашна канцелария... И когато дойде време да се сбогувам с платежните заповеди, ще излеза през прозореца, а не през вратата – за да се разбере, че бягам и че ме е страх да не ме върнат...”

Между тези редове **Димчо Дебелянов** съобщава: “По всички по-големи книжарници и будки в София са изложени *Хвърчащите листове*. Видях ги у няколко души студенти, изглежда, че стотина екземпляра ще се продадат в София. Може и повече. Пак ти обещавам, ще се опитам да драсна в някой вестник няколко реда. Зная, че това не би било без значение за продажбата особено”.

№ 359 – 1915

Март, 9

Стара Загора

Гео Милев пише второ писмо до **Емил Верхарн**: “Но – още млад човек, аз имам огъня на мечтите, за да бъда против този безумен момент... Няма значение, че е мечта сега да се говори за поезия и подобни неща: аз го правя.”

После той съобщава за поредицата от преводна поезия, в която е включена и книжка с четири стихотворения на **Верхарн**.

№ 360 – 1915

Март, 9

София

Писмо от **Людмил Стоянов** до **Гео Милев**, в което споделя философски мисли за света около него и “орисията на художника”.

№ 361 – 1915

Март, 24

Варна

Людмил Стоянов пише в илюстрирана пощенска картичка до **Гео** с благодарност за посвещението в книгата с преводи от **Пол Верлен** и с извинение, че не е могъл да му изпрати своите “Видения”. Предвижда отиване до Стара Загора.

№ 362 – 1915

Март, 27

София

Получил книжката с преводите от **Верхарн**, **Димчо Дебелянов** я приема “С големи благодарности” и възторжено се отзовава: “С истинска радост разгръщах листовете, с истинско възхищение четох великолепно сложения на български **Верхарнов** “Бунт” и с истинско съжаление съжалих, че не ти се обадох до днес...”

№ 363 – 1915

Април, 7

Свищов

Писмо от **Николай Лилиев** до **Гео Милев** с някои сведения за произведения на **Верхарн** и за общото писмо до него от **Гео** и **Людмил Стоянов** по време на срещата им в Стара Загора.

№ 364 – 1915

Април, 7

София

Димчо Дебелянов пише на **Гео Милев**, че предал на **Николай Райнов** книгата с преводи от **Ницше**. **Райнов** “благодари за честта и в един случаен разговор каза, че преводът бил верен”... “после бих ти казал, че е време вече да се прошеташ до София макар и за малко...”

С унил тон **Димчо** продължава писмото на фона на идващите новини от фронта и столичната действителност.

№ 365 – 1915

Април, 11

София

В писмо до **Николай Лилиев** **Николай Райнов** споделя своите впечатления от **Гео Милев**:

“...**Милев** беше вчера у София, та се видяхме: добър човек; може би знае доста; не ми го дип фатат очите...”

№ 366 – 1915

Април, 19

Стара Загора

Гео Милев изпраща пощенска картичка до **Емил Верхарн**: “Скъпи учителю, преди известно време Ви изпратих от София 3-та книжка на моите *Лирич-*

ни хвърчащи листове, съдържащи на български четири Ваши стихотворения, сред тях е “Бунтът” и се надявам, че вече сте ги получили. Как Ви изглеждат?”

№ 367 – 1915

Април, 21

София

Димчо Дебелянов изпраща до **Гео Милев** в Стара Загора пощенска картичка: “Не ти отговорих навреме, защото бях зает с много важна работа: мъчех се да убедя и себе си и другите, че е време вече да познаем своето нищожество и – между другото и по твой съвет... да устроим на столичани невиджано до сега зрелище – да се избесим всички по електрическите стълбове на бул. “Цар Освободител”. Но какво да правим, на камък удариха увещанията ми, ни мене, ни на другите им се иска да починем още, млади и зелени, и то по литературни причини, което би било най-смешното...”

После добавя, че с “берлинската работа”, която уреждал **Подвързачов** за **Гео** – нищо не е станало, “не бързат с назначаването на такъв чиновник”.

№ 368 – 1915

Април, 24

Стара Загора

Писмо до **Мильо Касабов** в София, в което **Гео** настоятелно се интересува дали скоро ще получи необходимите коли от лекции. В краен случай да се обади на **Стефан Алексиев**.

Със съобщението “Днес пристигна багажа ми, най-сетне! Добре сме.”

№ 369 – 1915

Април, 30

Стара Загора

Превежда стихотворението “Рут” от **Елза Ласкер–Шюлер** с подпис **Гео. М.**

№ 370 – 1915

Май, 3

София

Пощенска картичка на **Гео Милев** до **Емил Верхарн** е с “искрена благодарност” за неговото “великолепно писмо”.

Предлага да преведе на български книгата на **Верхарн** “Окървавената Белгия”, за да прояви активно своите симпатии към неговото отечество. “Днес ще излезе една статия за Вас в...” (не се чете)

№ 371 – 1915

Май, 4

Белгия–София

Емил Верхарн благодари на **Гео Милев** за изпратените преводи на негови стихотворения, прочетени му от един руснак, който го уверил, че чувства ритъма на **Верхарн** у **Гео Милев**.

“Защото – за мене ритъмът е най-важното в поезията” – пише **Верхарн** и продължава със споделяне на творческите си планове, при което ярко изразява и отношението си към войната, след като е бил и на фронта.

Тази втора част от писмото на **Верхарн** се появява в една анонимна дописка във в. *Нова балканска трибуна* от 27 май 1915 г. под заглавие “Е. Верхарн за войната. Писмо до един българин.”

Като автор на дописката в “Спомени за Емил Верхарн” **Гео Милев** посочва **Димчо Дебелянов** – той му е дал писмото от Верхарн, а **Дебелянов** го препечатва във вестник *Балканска трибуна*. От направената проверка се оказва, че през 1915 г. този вестник не излиза. При внимателният преглед на неговото продължение *Нова балканска трибуна* се намери търсеният текст. Според този текст в дописката е отразено не само отношението към войната на един от най-големите писатели на Европа, но и отношението на **Емил Верхарн** към младия български поет и преводач **Гео Милев**.

В писмата си **Верхарн** нарича **Гео Милев** “Драги поете и приятелю” и “Драги мой, поете”, благодари му за преводите и съжaliaва, че сам не може да ги прочете на български.

№ 372 – 1915

Май, 16

Стара Загора

Гео Милев в писмо споделя с **Николай Лилиев** впечатления от прекараните дни в София (“една неделя”) и от “един гениален мъж – един изпълнителски мозък” – **Николай Райнов**, който му чел свои нови произведения.

№ 373 – 1915

Юни, 2

Leipzig

Wir Rektor und Senat

Der Universität Leipzig

Beurkunden durch dieses Abgangszeugnis

Das Herr **Georg Kasaboff**, geboren in Radnevo, Bulgarien als Studierende der Neueren Sprachen vom 17. Oktober 1912 bis 15 Oktober 1914 und anderweit vom 2 November 1914 bis 2 Juni 1915

aufhiesiger Universität gewesen ist und während seines Aufenthaltes an unserer Universität nach den vorlegten **Zeugnissen** die nachstehend verzeichneten Vorlesungen angenommen hat.

Hinsichtlich seines Verhaltens ist hier etwas Nachteiliges nicht bekannt geworden.

Unter dem Siegel der Universität ausgefertigt und eigenhändig vollzogen.

Leipzig, den 2 Juni 1915

Der Rektor

Документ за посещаваните със съответните заверки лекции в Университета в Лайпциг от 15 октомври 1912 до 15 октомври 1914 г. с продължение от 2 ноември 1914 до 2 юни 1915.

Лайпциг, 2 юни 1915

Ректор: Д-р **A. Köster**

№ 374 – 1915

Юни, 11

Трето писмо на **Емил Верхарн** до **Гео Милев** – отново се обръща към него с “Драги мой поете” – благодари му за преводите и съжaliaва, че сам не може да ги прочете на български. “Но аз имам голямо доверие във Вашия талант. Ако бихте превели още някои от моите поеми – аз ще бъда щастлив. Във Вас – уверен съм в това – е жив пламъкът и поривът”.

№ 375 – 1915

Юни, 15

Стара Загора

Георги Касабов изтегля от спестовната си книжка 219,70 лв. и остават само 4 лв. лихви за 1915 год.

№ 376 – 1915

Юни, 29

София

Писмо на **Гео Милев** до **Емил Верхарн** преди заминаването му за Германия в отговор на неговото писмо от 11 юни 1915:

“...Аз Ви вече говорих, че имам желанието да превода на български най-хубавите от Вашите стихотворения, тези, които ме развълнуваха някога и които продължават да ме вълнуват още...”

Приготвям в настоящия момент една Антология на нови поети (французи, белгийци, германци, англичани, датчани, поляци и руси) – един голям том от четиристотин страници – сборник на всички мои преводи, разпръснати тук и там или непубликувани, където ще бъдат включени голям брой (двадесет или тридесет) от Вашите стихотворения...”

В следващите редове **Гео Милев** съобщава: “Днес ще замина – за един месец – в Германия (“един сезон в ада”) само за да “довърша моите науки”, за да взема докторантските си изпити и т. н. – ежедневна действителност...”

№ 377 –

1915

Юли, 18

Лайпциг – София

Лириката на Рихард Демел с оглед на новата поезия. Принос към определяне на литературното място и значение на поета.

Това е темата на дисертацията за получаване на докторска степен при Висшия философски факултет на Лайпцигския университет, представена от **Георги Милев Касабов** от Стара Загора (България).

Публикувана е на български в превод от немски на **Любомир Илиев** в кн.: ГЕО МИЛЕВ. НОВИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И МАТЕРИАЛИ. С., 1989, с. 382–461.

За дълго време тази дисертация не може да се намери в Лайпциг. Според писмо на М-вото на външните работи на НРБ през 1954 г., изпратено по инициатива на Градския народен съвет в Стара Загора, от Библиотеката на Университета “Карл Маркс” в Лайпциг отговарят официално, че тази дисертация е била подадена във Философския факултет на университета на 18 юли 1915 г. и удостоверяват, че “Референт е бил проф. **Георг Витковски**. Трудът е бил върнат отново на докторанта за преработване и след това не е бил връщан отново на факултета.” Цитатът е от писмо № 5910 от 5.II.1955г. на М-вото на външните работи до ГНС-Стара Загора.

Тъй като по редица причини дисертацията не достига до защита, в последствие текстът се загубва. Дисертацията е открита едва в края на 70-те години (м. в.) в библиотеката на Виенския университет от **Еви Фрай**, родена **Ханджийска**, завършила българска филология във Виена, която изнася научно съобщение за нея на Първия конгрес по българистика в София през 1981 г.

№ 378 – 1915

Август, 7

На път за България

Превежда стихотворението на **Пол Жирарди** “Разговор” с подпис **G. Mil** и рисува автопортрет с означение **Dom Baltasar** – рисунка на главата с очила и част от тялото, анфас, с черен молив и щрихи. Дрехите и кръстът колие върху тях напомнят католически духовник.

№ 379 – 1915

Август, 8

Русе

Връща се от Германия през Русе и продължава с влак към Стара Загора.

Тази дата и този град той отбелязва на свой автопортрет, рисуван вероятно в края на пътуването му до България.

№ 380 – 1915

Август, 8[9?]

село Борушица

Гео Милев пътува от Русе за Стара Загора, но остава при свои близки на гара Борушица. Оттук изпраща последното си писмо до **Емил Верхарн**. Свидетелство за това е пощенската картичка – отговор от белгийския поет (също негово последно писмо), която първо адресира до **Гео** на гара Борушица и след това е поправена с адрес до Стара Загора.

№ 381 – 1915

Август, 21

гара Михайлово

Медицинско свидетелство на **Гео Милев**, издадено от д-р **Градецки** – околийски лекар, вероятно за постъпване на работа, което се разбира и от едно писмо на **Николай Лилиев** от Свищов с дата 30 август.

№ 382 – 1915

Август, 30

Свищов

Илюстрирана пощенска картичка от **Николай Лилиев**, който още не е мобилизиран – “Дорогой **Г. Милев**, голяма благодарност за картичката. – Да, аз ще търпя и тая година пак в Св... Ами твоята работа – какво стана? – Си ли вече назначен и де? Разбира се, че ще гледам да преведа своята част – когато мога, както мога. Много здраве. **Н. Михайлов**

Вероятно **Лилиев** визира уговорения превод на творби от **Верхарн**, за който **Гео Милев** пише на 29.VI. до белгийския поет: “Томът, за който Ви говоря, ще бъде направен – вероятно – в сътрудничество с моя приятел **Николай Лилиев**, отличен поет, който вече преведе някои Ваши стихотворения.”

№ 383 – 1915

Септември, 8

Франция

Пощенска картичка от **Емил Верхарн** до **Гео Милев**, адресирана първо до гара Борушица, а после този адрес е задраскан и с неговия почерк е написан адресът на **Гео** в Стара Загора. Последно писмо на **Верхарн**, след което той загива при нещастен случай на Руанската гара.

№ 384 – 1915

Октомври, 5

Фронта

Писмо от **Николай Лилиев** – вече мобилизиран.

№ 385 – 1915

Ноември, 6

София

Министерство

До Господина

на

Георги Милев Касабов

Народното просвещение

в Ст. Загора

Сред. уч. и универс.

№ 24/68

гр. София

Приложени тук, повръщат Ви се, Господине, документите, които се намират при заявлението Ви от 30.VII. т. г.

Началник на отделението:

(не се чете)

№ 386 – 1915

Ноември, 6

Фронта

Писмо от **Людмил Стоянов** до **Гео Милев** за обстановката на фронта. Моли да му изпрати от *Хвърчащите листове* изданията на **Ницше** и **Верлен**.

№ 387 – 1915

Ноември, 30

Стара Загора

Съставя ръкописния сборник *[Албум] 1915* с оригинални стихотворения в проза и много илюстрации – няколко рисунки и винетки с акварел почти на всяка страница.

За първи път тук са написани неговите стихотворения: Посвещение (Пияната рана в душата ми засмяна звучи...), с. 5–6; Копнеющи пожари: 1. В зловещ копнеж ще изгоря..., с. 7–8; 2. Аз съм свети Себастиан..., с. 9–10; Кажы – внезапно да изчезнеш..., с. 11–12; Надолу!, с. 13–14; Жената (По Ch. Baudlaire), с. 15; Laudeamus feminam!, с. 16; Вечерие: 1. Признание, с. 17–18; 2. Лайпциг, с. 19–20; 3. Дрезден, с. 21; Парсифал, с. 22; Откъслечи от един роман: 1. Есен, с. 23; 2. Сняг, с. 23–24 [Стихове в проза]; 3. Мъгла, с. 25; Приветствие, с. 25–26; Предвечерие, с. 27–30. [Стих.]. На с. 4 долу в каре, украсено с червени сърца “Und sie blühen aus inneren Trümmern...” – 3 стиха от **Reiner Maria Rilke**.

С посвещение, изписано със стилни букви в каре горе над текста: “В края на месец ноемврий 1915 година написах този албум от мои стихотворения и го подарих като скъп приятелски спомен на моята сърдечна приятелка **Татяна. Гео Милев**”.

Мильо Касабов разказва в спомените си: “**Георги** се завърна от Лайпциг в първите месеци на 1915 година... Попитах го защо не е останал до края на годината, за да си издържи изпитите, а той ми каза..., че не мисли да става учител в гимназия или професор в университет, а се счита от призваните с дарба поет, каза ми, че иска да твори и че такива като него не държат на университетския диплом и докторат.

При все това той работеше върху дисертацията си и се готвеше да заmine за изпитите си в края на учебната година...

...Телеграфира ми, че представил и била приета дисертацията му... Издържал и другите си устни изпити с изключение на два, защото професорите били на фронта. Потърсил и като не ги намерил, се завърна през август с намерение да отиде пак през октомври. Обаче войната се затягаше. Съобщенията ставаха все по-трудни, а и България се определи през септември и влезе в Общоевропейската война. На 1 октомври ме мобилизираха като магазинер в резервния интендантски магазин в Стара Загора. Така **Гео**... остана в книжарницата вместо мене.”

№ 388 – 1915

Декември

Фронта

Гео Милев получава писма от приятелите, отзовали се вече на бойните места – **Николай Лилиев** (6.XII.) **Людмил Стоянов** (7.XII., 16.XII. и 26. XII.), които споделят с него несгодите на фронтовото ежедневие.

№ 389 – 1915

[Leipzig]

Гео Милев купува книгата на **Sigbjörn Obstfelder** „Novellen und Skizzen“ – Einzig berechtigte Übertragung von **Heinrich Goebel**. Berlin.

1916

№ 390 – 1916

Януари, 20 и 29

Фронта

Николай Лилиев пише на **Гео Милев** от фронта – желае да прочете неговия превод на “Вятърът” от **Емил Верхарн** (20.I.) и следващо писмо (29.I.).

№ 391 – 1916

Началото

Стара Загора

Гео Милев съставя и издава РЪКОВОДСТВО ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА НЕМСКИЯ ЕЗИК БЕЗ УЧИТЕЛ с псевдоним **Д-р Григор Касиев**. Ст. Загора, **М. Касабов**. 68 с.

Едно практическо приложение на неговите добри познания на този език.

№ 392 – 1916

Февруари, 2

Одрин

Гео Милев пише от Одрин картичка до **Димчо Дебелянов** – дошъл е за малко – да опознае българските земи. В нея се чете: “Защо не се обаждаш, бе братко? Аз обаче не те забравям никак и ти изпращам моите сърдечни приветствия..!”

Подписано е: “Твой брат **Гео Милев**”.

№ 393 – 1916

Февруари, 16

Стара Загора

Гео Милев пише 2 писма до **Дебелянов**, адресирани до Сметната палата, които остават без отговор. **Димчо** е вече мобилизиран от края на януари.

№ 394* – 1916

Февруари

Стара Загора

Гео Милев, Никола Икономов и други техни приятели решават по инициатива на **Гео** да устроят в Стара Загора първа “Класическа вечер” с “Едип цар” на **Софокъл**, “Хамлет” и други.

“Гледах неуморимия **Георги** как тичаше от място на място, нарежда декори, поправя говора на артистите, пали лампите, които не могат да осветят дори десета част от пространството на сцената, ядосва се... Той работеше с толкова много трепет, че веднага увличаше всекиго...” пише поетът **Иван Мирчев** в спомените си.

№ 395 – 1916

Февруари–Март

Стара Загора

В сп. *Хризантеми* (1916, кн. 2), издавано в Стара Загора е поместена първата редакция на стихотворението на **Гео Милев** “Признание” (В тоз час на вечерни измами...). В същото списание е поместен и отзив за първата “Класическа вечер” .

№ 396 – 1916

Март, 23–24

София

Постъпва в Школата за запасни офицери в София с пор. № 107. **Георги Милев Касабов**. Окръжие – 12 полково – Стара Загора.

Явил се в ШЗО – 23.ІІІ.1916 г.

Зачислен на храна и заплата от 24.ІІІ.1916 година.

“Поради голямата нужда от военни кадри за фронта курсът на школата е бил съкратен на 6 месеца. Учебният материал е бил сгъстен и свободно време на школниците почти не е оставало.”

Св. Попов

№ 397 – 1916

Януари

Фронта – Стара Загора

Николай Лилиев изпраща 2 пощенски карти до **Гео Милев** – в първата (20.V.) съобщава, че заминава за Стара Загора, а втората е оттам (30.V.) с текущи новини.

№ 398 – 1916

Май, 21

София

“На школниците е разрешено да излизат в гарнизонен отпуск. Позволява им се да посещават само някои градини, сладкарници, млекарници, бирарии и кинематографа при дневни представления и то само в партера.”

№ 399 – 1916

Май

Стара Загора

В сп. *Хризантеми*, кн. 1 **Добчо Попов** съобщава за “Първата класическа вечер”, организирана от **Гео Милев** с представяне на “Едип цар” от **Софокъл** и участието на **Никола Икономов** в ролята на Едип.

№ 400 – 1916

Юни, 8

София

Пощенска карта от **Николай Лилиев**, в която съветва Гео да не се сърди напразно на казармените условия.

№ 401 – 1916

Юни, 25

София, Княжево

Писмо на **Гео Милев** до **Мильо Касабов**. Вълнува го въпросът де е по-добре да бъде – в Княжево или във Военното училище; с недисциплинираността си е започнал да си навлича големи неприятности. Изпраща снимка.

№ 402 – 1916

Юли, 8

София

“На младите школьники се присвоява звание “Редник”. Вероятно на тая дата школьниците са положили клетва. (Заповед № 107 от 7.VII. 1916 г.)”

№ 403 – 1916

Юли, 9

София

“Сведения за поведението на школьниците към 1.VII. 1916

За **Георги Милев Касабов** са отбелязани следните данни:

Пор. № 166

Рота – 5

Имал поведение – 8

Ходатайствува се за – 8

Получава в Комитета – 8

Словом – 8

“Предполага се, че най-ниското поведение е 7, а най-високото – 9...”

Поведението на **Гео Милев** в ШЗО при това положение може да се счита незадоволително...”

№ 404* – 1916

Юли, 9

София

Писмо до **Анастасия Касабова** – Чинакчийските бани – “Мамо, завчера тук чичо Хр[исто] ми каза, че сте били вече на баните. Драго ми е тоже, че всички почти (с изключение на Чинан и Кеман) са изкарали успешно. Аз

съм добре. След една неделя почват изпитите ни, от 15 юли до 10 авг. Ако след това ни дадат отпуска (но уви!...), ще бъде добре да мога да дойда там. Работите ни след изпитите ще станат много тежки и ще поотслабна още от слънцето, което ни изгаря. Изпитите ще бъдат за мене почивка, понеже няма да уча нищо; колкото зная – стига. Тази фотография е на стрелбището – стреляхме вече 2 пъти с истински патрони. Завчера правихме поход до В(оенното) у(чили)ще, а Борисови до Руен: 20 км. Как са лелини? **Евгена** върнала ли се е или ще мине оттук? Танини къде са? Пишете ми по-често, че да не си мисля, че съм като че ли на бойното поле.

Поздрав на всички, на лелини и на баба

Ваш **Георги**”

№ 405 – 1916

Юли, 17

София

“От 17.VII.1916 г. школниците се командироваха за 5–6 дена на практика по топография в околностите на Княжево...”

№ 406 – 1916

Август, 12

София

В Школата за запасни офицери са започнали взводните учения с школниците роти... за бъдещото... назначение [на школниците] като взводни командири.

№ 407 – 1916

Август (до края)

София

Учебните предмети, по които **Гео Милев** е положил изпити през август 1916 г. и въз основа на които е получил точки за старшинство, които са: 1. Тактика; 2. Администрация; 3. Топография; 4. Снимки; 5. Фортификация; 6. Стрелково дело; 7. Военна етика; 8. Дисциплинарен устав; 9. Гарнизонна служба; 10. Вътрешна служба; 11. Военен закон.

Най-високата оценка по отделните предмети била 12. Коефициентът по старшинство, който се получава от сбора на бележките по отделните предмети може да бъде най-много 132... Може да се предполага, че ниският бал за поведение и ниският коефициент за старшинство на Гео Милев са причина, за да не получи офицерски чин и да бъде произведен по втори разряд – запасен старши подофицер.

По сведенията на **Св. Попов**.

№ 408 – 1916

Септември, 1

София

Завършва курса на школата.

№ 409 – 1916

Септември, 5–8

София

Производство на школниците [4.IX.], след което те се изпращат по частите за дослужване срока на действителната си военна служба. В графите срещу името на **Гео Милев** са записани следните данни:

Пор. № 1185. **Георги Милев Касабов**

рота 5

Коефициент на старшинство – 110

Набор 40 (1916)

Полково окръжие 12 – Стара Загора

Образование – непълно висше

Месторождение – Стара Загора

Дата на раждане – 16[!].I.1895 г.

Удовлетворен с порцион – за 3 дни.

Изпраща се за дослужване срока на действителната си военна служба в 5 пех. Дивизия.

Изключва се от котлова храна от 5.IX.1916 година.

№ 410 – 1916

Септември, 5–17

София

Изключва се от списъците на ШЗО от 8.IX.1916 г.

Произведен по II разряд в чин “Запасен старши подофицер”.

Със завършването на ШЗО **Гео** завършва и ръкописа на своя НЕМСКО-БЪЛГАРСКИ РЕЧНИК. Състави **Гр. Касиев**. 1916. Княжево, 24.VI.1916. Подпис: **Гео. Милев**

Речникът е издаден през 1940 г. – 344 страници.

№ 411 – 1916

Септември, 1–26

Фронта

34 пехотен полк, в който **Гео Милев** е зачислен да дослужва срока на действителната си военна служба, се намирал на позициите при вр. “Калатепе”... Срещу името са записани следните данни:

пор. № 13. Старши подофицер **Георги Милев Касабов**.

Зачислява се на заплата от 1.IX.1916 г.

На дневни пари от 6.IX.1916 г.

На котлова храна от 9.IX.1916 г.

Взводен командир на взвод от 2 рота

Да се показва на лице от 9.IX.1916 г.

№ 412 – 1916

Септември

Фронта

Един *Бележник* на Гео Милев от периода 1916–1917 г. (Княжево–Дойран) с преписани стихотворения от български автори дава първите идеи на Гео за съставяне на *Антология* със собствен поглед към избраните поети.

Тук на една от страниците са отбелязани всички наказания, които **Гео Милев** е получил в Школата.

№ 413 – 1916

Октомври, 2

Фронта

Димчо Дебелянов е убит на Южния фронт. Погребват го в двора на малка църква. **Гео Милев** научава по-късно за това.

№ 414 – 1916

Есента

Дойран–Фронта

На фронта **Гео Милев** се запознава с **Димо Сяров**, който запазва живи спомени от техните срещи и цялата обстановка на позициите край Дойран: “През един дъжделив есенен ден пристигна на Калатепе като офицерски кандидат и **Гео Милев**... Бе облечен в спретнати и по негова мярка войнишки дрехи... По гладко избръснатото му лице играеше стеснителна усмивка, но се представи на командира на полка **Маринов** с пъргави и отсечени движения. Това очевидно се хареса на командира и той... внезапно го запита:

– Говорите ли английски?

Милев отговори без колебание: “Тъй вярно, господин полковник! Говоря не само английски, но още и немски, и французки.”

– Точно такъв човек ми трябва. Отсреща имаме англичани. Често ловим пленници, а няма кой да ги разпитва... Ще останете за свръзка в Щаба и ще ми помагате при разпитите... Ще спите при телеграфистите. И там трябва да [е] някой, който да се разговаря с немските батареи.”

Димо Сяров се спира повече на случай, при който английски шпиони, преоблечени като германски офицери, са били заловени и после разпитвани от **Гео Милев**, когато са нанасяли българските укрепления върху английска карта.

№ 415 – 1916

Есента

Дойран – Фронта

Гео Милев пише импресията “При Дойранското езеро”, съхранена от **Николай Райнов** и публикувана по-късно след смъртта му.

№ 416 – 1916

Декември, 6

Фронта

Писмо до **Анастасия Касабова**: – Мамо, както ви писах преди два дена, сега съм в окопите, но и тук сме добре. Длъжността ми е преводач при Щаба на дружината. Да не мислите, че съм нещо изложен на голяма опасност и пр. ...Аз се чувствам твърде сигурен в нашето дълбоко скривалище, тъй че бъди далеч от всяка грижа и лоши мисли... Но писах ви също, че надявам се, това положение да не трае повече от няколко дена, когато ще ида при Николая, надявам се много на тая работа.

Сърдечен поздрав Георги

Тук се много спи и много яде. Само че кашкавалът и маслините скоро ще свършат.

№ 417* – 1916

Дойран-Фронта

Разказът на **Димо Сяров** следва събитията: “През зимата неприятелски гранати подпалиха Дойран. Имаше буен вятър и огнената стихия бушува цели четири дена. Къщите изгоряха до основи. Целият град се обърна на огромно пепелище. Не се разпознаваха вече и улиците. Изгоря и покривът на църквата. От нея останаха да стърчат само голи стени.”

Тази зловеща картина, която рисува Димо Сяров в разказите си, вероятно е подбудила и **Гео Милев** да напише своя “Ужасът на огнения бич” – запазен нередактиран текст, отразяващ жестокия лик на войната: “...Падна като подкосен... един от нас; главата му беше червена, а по ръцете ни пръснаха парчета от кървав мозък...” “...Над главите ни непрестанно се люлееше и ехтеше каменният свод на подземната галерия, в която бяхме скрити. Сякаш бяхме във влажния подземен затвор на някакъв мъртвешки замък, който се руши над нас тежко... Ний стояхме неподвижни и настръхнали... Каменният свод над главите ни кънтеше неспирно...”

№ 418 – 1916–1917

Георги Касабов е назначен за началник на подслушвателна команда в местността “Студената скала” (непосредствено до църквата “Св. Илия”), където действа с познанията си по немски, френски и английски език.

№ 419 – 1916–1917

Фронта–Дойран

От военните документи на **Гео Милев** е запазена “Книжка за Донесения на ст. подоф. **Гео Милев** – Дойран, 1917.” С различни комбинации от понятия и названия на селища е съставен “Условен речник” за думи и цифри – “Поверително”. На последните две страници на бележника е нарисувана (вероятно от Гео) скица на бойното поле около Дойранското езеро с названия на местностите на немски език.

№ 420 – 1917

Януари, 6

Стара Загора

Братът на Гео – **Борис**, си е дошъл в отпуск и му пише илюстрирана картичка “с благопожелания за празниците. През февруари може би ще ви дойда на гости.”

№ 421 – 1917

Януари, 25

Стара Загора

Пенка Касабова изпраща картичка до брат си Гео на фронта, с молба да пише по-често. Пита го кога ще дойде в отпуск.

№ 422 – 1917

Февруари, 3

Стара Загора

Последната заповед, която се намира в архивните материали на 34 пех. полк за 1916/17 г., зап. № 109 от 3.ІІ. 1917 г. е от позициите при вр. “Кала тепе”. През периода от 9 .ІХ. 1916 г. до 3 .ІІ. 1917 г. 34 пех. полк не е променял местостоянката си.

№ 423 – 1917

Април, 20

Фронта - Дойран

Георги Милев Касабов е произведен в чин “Офицерски кандидат” (Зап. № 143 § 4 от 20 .ІV. 1917 г. – ЦВА фонд 84-I-32

№ 424 – 1917

Април, края

Фронта - Дойран

“В периода от 20–30 .ІV. 1917 г. 9 пех. дивизия, в състава на която влиза и 34 пех. полк, води тежки боеве за отбраната на позициите при Дойран. Само за 4 дни върху българските позиции се изсипват 150 хиляди снаряди.”

№ 425 – 1917

Април, 28

Фронта - Дойран

Артилерийска канонада унищожава подслушвателната станция и избива войниците. Между труповете е намерен **Гео Милев** – тежко ранен в главата, с разбита челна кост и загуба на дясното око. Отнесен е в немски лазарет в пълно безсъзнание. Разпознат е от **д-р Никола Градецки** – близък роднина, който дава повече сведения за него на немските лекари.

В болничната книга на 34 пех. полк за 1917 г. се установяват датата, мястото и степента на нараняването на **Гео Милев**... със следните данни:

“На 28 .ІV. 1917 г. на позициите при Дойран е ранен офицерският кандидат **Георги Милев**, набор 40 (1916) от гр. Стара Загора.

Диагноза: огнестрелна рана в челото и лицето – Т. № 41. Изпратен на лечение в 2/9 дивизионен лазарет. Оздравял на 25.XI.”

(ЦВА фонд 156–I–37; стр. 3, пор. № 1184).

№ 426 – 1917

Април, 28

Фронта

Без да знае нищо за случилото се с **Гео Милев**, същият ден **Николай Лилиев** пише писмо до него, което **Гео** получава по-късно.

№ 427 – 1917

Май, 17

Стара Загора

При наличност 4 лева и 15 ст. в Спестовната книжка на **Гео Милев** са внесени 1200 лв. – вероятно от баща му **Милю Касабов**, след като е научил за раняването на сина си.

№ 428 – 1917

Май, 21

Зад Фронта [Немски лазарет]

Едно от първите писма на **Гео Милев** след раняването е до **Николай Лилиев**:

Драги Николае,

В сегашния момент твоето малко писмо ми достави особено голяма радост. Защото – вместо да прекарам през страстите си моите “21 мизерни” аз бях прекаран – и то как! – през страстите на 21 просто отвратителни... няма нищо! Тъй се миря и аз на свой ред с реалността, върховна, нелепа и сурова, която е даже повече от сурова: свирепа: и ме мачка безмилостно! Онези големи идеалисти, които бягат от реалността и искат да държат душата си постоянно пияна, да убият смисъла, съзнанието – нека дойдат тук: пълнейшо убийство на съзнанието: не с вино: не с абсент, не с хашиш, не с думи – а по най-прост и груб физически начин, тъй както беше с мене – б дена без съзнание! Никакви изкуствени раеве – просто естествени адове... И сега лежа в нем[ска] болница с едно око и вързана глава и гледам над себе си сивото скучно платнище на палатката – пфу! Скука... И скучно и грустно и некому ебимо матъ!... Реалността излезе много по-мощна отколкото можеше да се вярва: тя е превърнала м е н е на реалност, аз съм ореализиран или просто – оризилен... Пък впрочем всичко друго е фраза – по дяволите! Реалността фрази не търпи и на най-големите фразьори най-зле отмъщава: изблаква им очите... Нерадостно! Но ти бъди радостен и здрав!

Твой Гео

След неделя-две ще бъда препратен към Скопие и надявам се на пълно уволнение след това.”

Писмото до Николай Лилиев дава най-ясна картина за физическото и психическото състояние на **Гео Милев** преди още да е изминал месец от раняването му.

№ 429 – 1917

Май, 28

Фронта

Писмо на **Николай Райнов** до **Гео Милев** в Deutsches Feldlazarett 358, Zelt N 3 – успокоил баща му, без да знае подробности за неговото състояние. Идвал **д-р Градецки** и го помолил да намери багажа му. Обещава да го потърси, а също и да се видят.

№ 430 – 1917

Юни, 27

Скопие

Писмо до **Милю Касабов** от **Гео**.

Преместен е вече в българска болница, но го лекува пак немски лекар. Ходил и при друг специалист в немска болница, който препоръчва след няколко месеца раната да се лекува във Виена, а дотогава да бъде в отпуска.

№ 431* – 1917

Юни, 28

Стара Загора

Писмо от сестрата на **Гео** – **Веска** до брат им **Борис**, в което съобщава някои сведения: “Завчера имаме писмо от бати Георги, той ни пише, че най-късно след 2–3 дни ще го изпратят в Скопие. В същия ден ... имаме и от бати Кольо писмо. Той ни пише, че намерил на бати багажа и му го изпратил. Пиши ни и той, че ще изпратят бати в Скопие и че няма да го държат много, понеже е напълно оздравял. [!?”

№ 432 – 1917

Юни

Стара Загора

В спестовната книжка на **Гео Милев** са внесени през м. юни 2 пъти по 200 лв., при което общата сума в края на 1917 г. е 1641 лв.

№ 433 – 1917

Лятото

София

“Александровската болница, 1917” – спомени на **Людмил Стоянов**. “Той лежеше в един павилион, вече здрав, но с превързана глава... във всеки случай душевните му и умствени сили бяха останали невредими. Нищо не бе пострадало в тая среща със смъртта: Е, Гео, мина се страшното, сега какво ще правим?

– Ще работим, драги. Започва нова ера.

И пак около него – книги, книги, книги: немски, френски, английски. Всичко най-ново, значително, спорно, спорещо, устремено напред, беше тук, на болничната му маса.”

№ 434 – 1917

Юли, 29

София

Писмо до **Анастасия М. Касабова** от **Гео Милев**.

Надява се раната скоро да заздравее, особено “ако я оставя да се пече на слънце.” Ако може ще си вземе поне 10–15 дни отпуска през август. Очаква да му пратят бельо, лятната куртка и книги.

№ 435 – 1917

Август, 3

София

Гео Милев пише до **Мильо Касабов** и пита за “препращането по-надалече” – дали нещо е уредено. Сам вижда, че “раната още не е оздравяла. Но все пак не ще иде още много; останало е само 1–2 см неоздравяло място. След като оздравее всичко, ще трябва да минат без друго поне 2 месеца – тъй че отпуската му е сигурна...”

Очаква да му пратят “книгите (новите) и дрехите... пратете ми и 10–20 лв...”

№ 436 – 1917

Август, 10

Стара Загора

За известно време **Гео Милев** се завръща в Стара Загора, откъдето продължава редовната кореспонденция с **Николай Лилиев** от неговия “на тъмен спомен град!” Намерил тук своите “хубави нови книги” Гео бърза да сподели с приятеля впечатления от съвременните немски и френски автори, към които се е устремил, макар и само с едно око!

№ 437 – 1917

Август

Стара Загора

Пенка Касабова – сестра на Гео, разказва за неговото идване в Стара Загора, когато и двамата ходят ежедневно в болницата за превръзка. Тя е със счупена ръка и **Гео** – всеки ден я пита: “Днес боля ли те?” – а за собствената си рана никога не говори.

Веднъж **Пенка** незабелязано остава в превързочната стая и онова, което вижда от раната на **Гео** “ме накара да окаменея на мястото си.”

№ 438 – 1917

Август, 19

София

Писмо от **Николай Лилиев** до **Гео Милев** – уверява го, че “не е мъчно да стане това, което иска” – вероятно става дума за лечение на **Гео** в чужбина.

№ 439 – 1917

Септември, 26

Със Заповед на 9 пех. дивизия офицерският кандидат **Георги Милев Касабов** е произведен в чин “Запасен подпоручик” (ЦВА фонд 84–I–32; зап. № 200 § 1 от 17.X.1917 г.)

№ 440 – 1917

Октомври, 10

София

Николай Лилиев пише до **Гео Милев**: “Получих всичко. Ръкописите се пазят и ще ти се предадат щом дойдеш – (“Хамлет” и пр.)... Ако работата дойде до печат, разбира се, ще се коригира с внимание и любов от “нашата скромност”, както пишат хумористичните писатели в страната.”

№ 441* – 1917

Декември

София

Из спомените на **Мила Керанова–Гео Милева**: “Към средата на декември... срещнах на ъгъла на ул. “Леге” и булевард “Дондуков” **Николай Лилиев**. Той вървеше с един офицер с черна превръзка на окото. Спрях се с **Лилиев**, а той ми посочи спътника си: “**Георги Милев**, поет от Стара Загора.”

– Подпоручик Милев – представи се офицерът...

При следващи срещи и разговори **Гео** оставя у **Мила** “неотразимо впечатление” с “огромната си култура и необикновените си познания по литература – западна, руска класика и всички модерни литературни течения... Четяхме, пеехме, говорехме за любимите му поети, за всички изкуства.”

№ 442 – 1917

Фронта

Автопортрет с подпис: **Ghéó Milev/17**

Рисунки на главата и част от раменете, анфас, с изправена нагоре коса и дреха, подобна на войнишка куртка. Изпълнена с разтрит черен молив и подчертан контур.

№ 443 – 1917

Декември, 31

София

Новата 1918 година **Гео Милев** посреща с приятели, между които е **Мила Керанова**.

1918

№ 444 – 1918

Януари, 1

В месечния състав на 34. пех. полк, обявен към 1 .I. 1918 г. се намират данни за **Гео Милев**:

Запасен подпоручик **Георги Милев Касабов**

Взведен командир на втора рота

Годишна заплата – 2700 лв.

Ранен

На котлова храна не се числи.

(ЦВА фонд 156-I-43; Зап. № 197 § 1 от 1918 г.)

№ 445 – 1918

Януари, 11

София

След някои недоразумения за неговото местонахождение, **Гео** пише писмо до **Мильо Касабов** от Александровската болница – няма “никакво изписване”. Не се е върнал в Стара Загора за Коледа – “защото не дадох отпускa.” А всъщност той очаква да получи разрешение за лекуване в чужбина “работата е вече в по-горна инстанция [военното] м[инистерст]во, и тогава ще си дойда за една неделя, преди да замина...”

Конкретно се интересува: ”Ще се печата ли нещо, или не? Книга намери ли се? Ако се почне работа, измени името на фирмата и библиотеката от “Меркур” на “Везни” или “Пантеон”, което повече ти се харесва.”

Накрая иска по 2–3 екземпляра от *Лирични хвърчащи листове*.

№ 446–1918

Януари, 22

София

Получава Открит лист за пътуване зад граница – “Дава се разрешение за пътуване с Балканския влак... Цената на пътуването, както и разноските за багажа са на кредит и остават в тежест на Българското военно управление.”

С подпис на притежателя **Г. Милев**.

№ 447 – 1918

Февруари, 3

София

Последно писмо до **Мильо Касабов** преди заминаването на **Гео Милев** за Берлин – изпраща предговорите за книгите “Мъртвият Брюге” от **Жорж Роденбах** и “Поетично изкуство” на **Боало**. Дава и други препоръки за следващи издания на “Везни”.

№ 448 – 1918

Февруари, 5

Берлин

Набавя си *Der Sturm*, Jrg. IX, № 10, Jan. 1918.

№ 449* – 1918

Февруари, 6

Берн, Швейцария

Иван Радославов до **Гео Милев**: Благопожелания за щастие на Гео и Мила, която го придружава неотлъчно. Предлага от издателството на **М. Касабов** да бъде преиздаден преводът му “Поеми в проза” от **Бодлер**.

№ 450 – 1918

Февруари, 5–6

Berlin

Гео Милев пристига в Берлин – на Bahnhof Friedrichstrasse получава заверка на Открития си лист с дата 5. Feb., а в Командатурата 6. Feb.

№ 451 – 1918

Февруари, 9

Берлин

В писмо до **Мильо Касабов** **Гео** подробно осведомява близките си, че е настанен в реквизирана частна клиника – като “разкошна частна квартира”. Урежда и среща с професора, който ще го лекува. Писал е писмо от Берлин до **Николай Райнов** да оформи кръга – символ на изданията на б-ка “Везни”.

№ 452* – 1918

Февруари, 17

Берлин

Писмото до **Мильо Касабов** е с добри новини – клиниката е с много удобства, храната е добра, но с малко хляб. Не би се отказал и от това, което може да му се изпраща – **Николай** ще им каже какво. “Операциите ми ще почнат след 1–2 недели и ще траят може би 1/2 год[ина]. Ще бъда опериран от един холандски д[окто]р, голям специалист по пластиката.”

В този период преди започването на операциите, а и после, при възможност и между интервенциите, Гео и Мила не пропускат културните прояви в града. Според нейните спомени: “Веднъж на крак, нищо не можеше да го задържи – започваше се едно лудо тичане по книжарници, изложби, театри, музеи, концерти. Музеите и старите майстори Гео беше гледал по-рано, та ги обхождахме заради мене. За него беше интересно сега новото: вълната на експресионизма беше завладяла Европейския Запад... А Берлин зовеше с хилядите си примамки във всички изкуства – жизнена цел за Гео... Стаята му в клиниката беше заприличала на изложбена зала: картини, книги – лекарите и сестрите се чудеха на този не съвсем обикновен пациент.”

№ 453 – 1918

Февруари, 20

Берлин

В писмо до **Милю Касабов Гео** пояснява, че **Николай** ще им изпрати от София позволително от Дирекцията за количеството “хранителни работи” – в Берлин всичко е с купон. Очаква да му изпратят отделни броеве от *Лирични хвърчащи листове*, както и от общото тяло на 5-те книги.

№ 454 – 1918

Март, 4

София

Писмо на **Николай Райнов** с добавки от **Николай Лилиев** и **Людмил Стоянов**.

Хранителни продукти може да му се изпращат до 4 кг месечно.

№ 455 – 1918

Март, 4

Берлин

Рисува емблемата на издателство “Везни” и я изпраща на **Николай Лилиев**, за да я клишира.

Писмото се загубва.

№ 456 – 1918

Март, 6

Берлин

На **Милю Касабов Гео** съобщава, че е готов с емблемата на издателството. Пише и за преводите на “Последният Абенсераж” от **Шатобриан**. Пратил за превод на **Иван Хаджихристов** “Красный смех” от **Л. Андреев**.

№ 457 – 1918

Март, 9

Берлин

Гео пише до **Милю Касабов** за първата “малка операция”, която е минала “леко и добре”.

Подробни указания за издаване на превода му “Поетично изкуство” от **Боало**. Напомня “Красный смех” от **Л. Андреев** да се даде за превод на **Иван Хаджихристов**. Определя поредността на изданията в библиотека “Везни”.

№ 458 – 1918

Март, 17

Берлин

В писмо до **Николай Лилиев Гео** редува въпросите си – за приятели, за нови издания и проекти, за литературния живот в София. Предлага “Везни” да издаде стиховете на **Димчо Дебелянов**, а той да направи “една гравюра-портрет... оригинално, сериозно!”

№ 459 – 1918

Март, 30

Писмо на **Гео** до **Мильо Касабов** – подредено в 9 номерирани и безапелативно формулирани изисквания и обяснения. Завършва: “Нищо друго освен за библиотеката!! Това е много важно! Иначе – дигам си ръцете. “Везни” да няма нищо общо с **М. Касабов**, книжар. Предприятието да има сериозен външен вид...”

№ 460 – 1918

Март

София

През м. март **Николай Лилиев** пише 3 писма до **Гео Милев** в Берлин – благодари за изпратения “алманах” – стихове от млади немски поети “Vom iungsten Tag” (13 .III.); “Не мога да работя нищо...” Книгите на **Райнов** се печатат (24 .III.); чувства се задължен за хубавите книги, които **Гео** му изпраща (30 .III.).

№ 461 – 1918

Април, 3–10

Берлин

Поръчки и обяснения на **Гео Милев** до баща му: в Берлин прегледал “Последният Абенсераж” – преводът е добър и ще има успех (3.IV.); да се обърне внимание на кориците на книгите според чертежите му. Изпълнил всички поръчки за покупки – 300 марки. Да му се изпратят телеграфически. (6 .IV.); Напомня пак за превода на “Красный смех”. Поръчал клишетата в Берлин. (7 .IV.); Не е доволен от печата на “Хамлет” – има разместени думи в стиховете. Да се печата веднага “Последният Абенсераж”. (10 .IV.).

№ 462 – 1918

Април, 8

София

Николай Лилиев: “Чух, че на Хамлета бил даден “модерен дух. И това било ценното на превода.” Тъй казал и г. **Божан Ангелов**...”

И от мене здраве

Ас. Златаров

№ 463 – 1918

Април, 10

София

Писмо от д-р **Кръстю Кръстев** – предполага, че **Гео** отдавна е опериран. Искане му се и на него да излезе от България... “Но в Берлин не смея да дойда – страх ме е от глада”.

№ 464 – 1918

Април, 17

Стара Загора

Иван Хаджихристов пише до **Гео** – боледувал, но вече пристъпил към работа върху превода. Интересува се какви нови руски книги има в Берлин.

№ 465 – 1918

Април, 19

Берлин

Писмо на **Гео Милев** до **Иван Хаджихристов** – доволен е, че най-после Иван е приел да преведе “Красный смех”. Вероятно писмата се разминават.

№ 466 – 1918

Април, 20

София

Вестник *Мир* (бр. 5405) съобщава за преводите на **Гео Милев** – “Хамлет” от **Шекспир** и “Поетично изкуство” от **Боало** в рубриката “Нови книги”.

№ 467 – 1918

Април, 20–22

Берлин

Писма до **Мильо Касабов** от **Гео**: “Боало” е почти без грешки; но при “Хамлет” – тези грешки са ужасни. Да му изпратят книги за превод (20.IV.); изяснява парични въпроси във връзка с покупки по тяхна поръчка. В колетите да има готови храни; **Метерлинк** със стихове и драма да бъде предвиден за 6 книжка, но преди това да излезе “Пътешествие по Харц” от **Хайне** (21.IV.); направени са му на око̀то две операции (22.IV.).

№ 468 – 1918

Април, 25

Фронта

След получено от **Гео** писмо, **Людмил Стоянов** недоумява: “Книгоиздателство в тия скъпи времена?”, но въпреки това изразява готовност да помага.

№ 469 – 1918

Април, 28

Берлин

С **Иван Радославов Гео** споделя в писмо издателски планове. Вижда “Везни” като “Алманах” на новата поезия с непечатани работи и критика. Ще се издават и отделни книги от съвременни автори. “От издателско гледище е твърде важно да се изкарат в самото начало маса книги наведнъж, за да се популяризира издателството с един замах.”

№ 470 – 1918

Май, 9

София

Писмо от **Николай Лилиев** до **Гео Милев**, формулирано в 5 отговора на негови въпроси.

№ 471 – 1918

Май, 15

Берлин

Направена е операция на **Гео** във вътрешната страна на око̀то, която била много болезнена.

№ 472 – 1918

Май, 17

София

Димитър Подвързачов отговаря на **Гео Милев**: “Димчовата книга... ще я издадем ние тука, и то много скоро... Защото, ще прощаваш, но твоят “Хамлет” – въпреки вътрешните си достойнства – никак не ме задоволи откъм външност... Стара Загора – Уви! – си остава Заара, която “нийде га няма.”

С прибавен текст от **Николай Лилиев**.

№ 473 – 1918

Май, 29

Фронта

Писмо от **Людмил Стоянов** до **Гео Милев** – новини от фронта.

№ 474 – 1918

Май, 29

Берлин

Писмо до **М. Касабов** – предишният ден **Гео** е опериран за четвърти път – от горната част на веждата на здравото му око са отрязали кожица с косъмчета за клепка на другото... В колетите да му изпращат продукти с по-голяма трайност.

№ 475 – 1918

Юни, 6

София

Д-р Кръстьо Кръстев е съгласен **Гео Милев** да издаде превода му на Ибсеновата драма “Когато ний мъртвите се пробудим”, както и други негови преводи.

№ 476 – 1918

Юни, 12

Берлин

Превежда “Песен” (Под дива смоковница бедната седна...)

– Песен на Офелия из “Хамлет”, запазена на отделен лист, за да й постави музика – според спомените на **Мила Гео Милева**.

№ 477 – 1918

Юни, 10 и 13

Берлин

В други две писма до **Мильо Касабов** описва подробности по направената поредна операция. Всичко е минало добре, но трябва да стои в стаята, тъй като раната му е открита.

Д-р Кръстев предлага 5–6 Ибсенови драми, които са готови. Да се печата “Последният Абенсераж.” Не е доволен от рекламата на изданията – да се изпрати по един екземпляр на по-големите гимназии, за да се популяризира името на “Везни”.

№ 478 – 1918

Юни, 25

Фронта

Николай Райнов загубил адреса на **Гео**: – Добре, че той се обади. Дано престанат неговите “хирургически ужаси”. Закача го за псевдонима “**Б. Лавров**” на “Поетическо изкуство”.

№ 479 – 1918

Юли, 10

Гео Милев продължава лечението си в Берлин.

Да не затруднява командването на бойната 2 рота, **Гео Милев** е приведен задочно от 10 .VII. 1918 г. за командир на нестроевия взвод в 7 рота [към която се води]. (ЦВА фонд 156–I–42 зап. № 244 § 6 от 12 .VII. 1918 г.)

№ 480 – 1918

Юли, 11

София

Николай Лилиев пише до **Гео Милев** за уреждане на по-нататъшния престой и лечение в Берлин. Да подаде рапорт до Гл. квартира, за да продължат престоя му и изплатят заплатата.

№ 481 – 1918

Юли, 20

Берлин

Писмо от **Гео Милев** до **Мильо Касабов** – ще бъде опериран пак след седмица – очаква да му сложат **изкуственото око** и инжекция с парафин на челото.

Изпраща своя книга върху театъра – да се печата веднага в 200–300 екземпляра. Важна е за него “като атестат един вид”, но и ще се продава – “има само 200 актьори в България”, за които ще бъде интересна.

№ 482 – 1918

Юли, 24

София

Николай Лилиев до **Гео Милев**: Препоръчва му да подаде нов рапорт. Излезли са четири книги от **Николай Райнов**, а тези, които го интересуват, са под печат.

№ 483 – 1918

Юли, 25

Берлин

Писмо от художника **Heinrich Richter – Berlin** до **Гео Милев**. Уведомява го, че ще получи картината “Акробатката”.

№ 484 – 1918

Юли, 30

Берлин

Писмо от **Гео Милев** до баща му – съобщава, че остават още две операции.

№ 485 – 1918

Юли

Берлин

Купува *Der Sturm*, Jrg. X, № 4, Juli 1918.

№ 486 – 1918

Август, 1

Берлин

Гео Милев до **Мильо Касабов** – нарежда последователното издаване на книгите от Библиотека “Везни”, но най-напред да се печата неговата книга за театъра.

Краят на отпуската му е 23 август. Подал е втори рапорт.

Предният ден са му направили операция – за довършване на очната орбита: остава сега само челото. Превежда филми, за да изкара пари, защото дневните му още не са дошли.

№ 487 – 1918

Август, 8

Берлин

Гео Милев до **Анастасия Касабова**: не е в състояние да закупи поръчките ѝ, защото се продават с купони.

Остават му още две операции и се надява до 23 август да приключат.

№ 488 – 1918

Август, 10

Берлин

Гео Милев обяснява на баща си, че от 3 месеца не е получил дневните си. Дошли след втория рапорт. Ще бъде опериран следващата седмица – все с местна упойка.

№ 489 – 1918

Август, 14

Берлин

Направена е първата голяма операция на **Гео Милев**, със срязване на гърдите и изваждане на част от ребро. Силно болезнена.

№ 490 – 1918

Август, 16

Берлин

Пише до баща си, че няма да се върне до 25 август – има още три месеца отпущ.

Завчера (сряда) му е направена “голяма операция”.

№ 491 – 1918

Август, 16

Берлин

Писмо от **Франц Пфемферт**, редактор на сп. *Die Aktion*, за което **Гео Милев** е превел част от “Богомилски легенди” на **Николай Райнов**. Откъсът излиза в бр. 39/40 с “Кратка бележка” от **Гео Милев** за характера на богомилството в Средновековна България.

№ 492 – 1918

Август, 17

Берлин

Следващата операция на **Гео Милев** от холандския лекар **д-р Есер** е с повторно отваряне на гръдния кош. По покана на лекаря той е рецитирал стихове от немски поети по време на операцията.

№ 493 – 1918

Август, 21

Берлин

В писмо до **Милю Касабов**, **Гео** дава сведения за продължения отпусък и последната “болезнена” операция, която го задържа на легло.

№ 494 – 1918

Август, 24

Берлин

Остава още 3 месеца в Германия. След сполучливата операция на челото ще лежи още 2–3 дни. Да му изпратят “Богомилски легенди” на **Николай Райнов**.

№ 495 – 1918

Септември, 1–2

Берлин

Последователни писма на **Гео** до **Милю Касабов** за продължения с три месеца отпусък. Лежи от 14 август и не става – болезнено е мястото на извадената част от ребро. Изпраща 4 допълнителни страници към книгата за театъра, ако не е вече отпечатана.

Предлага да доставят хартия от Германия за изданията и продажба.

№ 496 – 1918

[Септември, преди 9]

Стара Загора

Излиза от печат книгата на **Гео Милев** ТЕАТРАЛНО ИЗКУСТВО.

№ 497 – 1918

Септември, 9

Стара Загора

Писмо от **Милю Касабов** до **Гео** – безпокоят се, че отдавна нямат писмо от него. За книгата на **Рилке** “Повест за любовта и смъртта на корнета Христоф Рилке” нищо не е направил. “Театрално изкуство” е разпратено. Брат му **Борис** и други близки са се върнали от фронта “живо-здраво”.

№ 498 – 1918

Септември, 12

Берлин

Гео до **Мильо Касабов** – писмата се бавят. Съжалява, че не са получили навреме допълнението към “Театр[ално] из[куство].”

Не е трябвало да се пита цензурата, защото “Ч[ервен] смях” е худ[ожествено] произв[едение]... Изпраща № 6 и напомня отзад на корицата да се напише кои са книгите от Библиотека “Везни”.

№ 499 – 1918

Септември, 14

Берлин

Повторно писмо на **Гео** до **Мильо Касабов** с по-подробни обяснения за № 6 от Библиотека “Везни”.

Да се платят 100 лв. хонорар на **Иван Хаджихристов**, а ръкописът на “Червен смях” да запазят.

Той все още лежи – бавно върви оздравяването.

№ 500 – 1918

Септември, 21

Берлин

Писмо до **Мильо Касабов** – писмата се бавят, не трябва да се плашат за него. Все още е на легло, раната трябва да оздравее, но е на чувствително място – между гърдите (белия дроб) и стомаха и му пречи при дишане, кашляне, движение и пр.

След няколко дни ще стане от леглото. Указания за следващи книги от Библиотека “Везни”.

№ 501 – 1918

Октомври

Берлин–Берн

През м. октомври **Мила Керанова** е в Берн (Швейцария) при сестра си **Ана** и съпруга ѝ **Иван Радославов**.

Запазени са няколко телеграми, разменени между **Мила** и **Гео** през този месец: на **Гео** от 2 .X., 3 .X., 7 .X., 25 .X.; на **Мила** от 2 .X., 3 .X. и 31 .X. 1918 г.

№ 502–1918

Ноември, 10

Съгласно телеграмата на дивизионния лекар № 10005, вх. № 191 се продължава задграничния отпуск на **Гео Милев** с три месеца, а с телеграма от Щаба с още четири. (ЦВА фонд 156–I–44; зап. № 12 от 10 .XI. 1918 г.)

№ 503 – 1918

Декември, 20

Швейцария

Писмо от **Стефан Цвайг** до **Гео Милев** в Берлин – отговор на неговата молба да му изпрати свои книги, вероятно за превод. “..., за съжаление книгите ми са във Виена” – отговаря **Цвайг**.

№ 504* – 1918

Берлин

Гео Милев рисува и попълва със собствени стихотворения богато илюстриран албум, посветен на бъдещата му съпруга **Мила Керанова**.

Гео Милев. Берлин 1918. [Албум със стихове].

Съдържа стихотворенията: Пролог (Докато не отвърнеш ти поглед в самотно съмнение...), с. 1; Високо над сини лавини тягостни глетчери..., с. 2; Утеха (Аз бих обичал мойто щастие...), с. 3; Вечер (В тоз час на вечерни измами...), с. 4; Обичам змиите унесени..., с. 5; Ainsisoitil (Вратата се разкъса! вече знам!...), с. 6; Химна (Сред тези сиви отчаяния...), с. 7; 31 декември 1917, с. 8.

Сред всички илюстрации, изпълнени с акварел и черен туш около текстовете на стихотворенията, на с. 4 – горе в средата е поставен автопортрет на **Гео Милев** в медальон – акварел в охра, синьо, червено, черно и кафяво. Портретът е анфас с буйна черна къдрава коса с двете очи, без очила.

№ 505 – 1918

Берлин

Из спомените на **Мила Гео Милева** от 1918 г.

“... Един ден Гео ме изненада с един, бих казала, безценен подарък. “Безценен”, защото албума, който ми подари, мъчно би изработил и човек с две нормални очи, а камо ли с едно загубено око, а другото – с късогледство от 6 диоптъра.”

№ 506* – 1918

Стара Загора

През 1918 година са издадени 5 книги от Библиотека “Везни” в превод на **Гео Милев** и други преводачи:

1. **Шекспир, Вилиам**. Хамлет, принц Датски. Прев. от англ. [с послеслов] на **Г. Милев**. Стара Загора, Везни [1918]. 178 с. 18,5 см (Библ. Везни. № 1.)

2. **Боало**. Поетично изкуство. Прев. [с предг.] **Б. Лавров**. Стара Загора, Везни [1918]. 50 с. 18,5 см (Библ. Везни. № 2)

3. **Роденбах, Жорж**. Мъртвият Брюге. Прев. [с предг.] **Г. Милев**. Стара Загора, Везни [1918]. 103 с. 18 см (Библ. Везни. № 3).

4. **Шатобриян, [Франсоа Рене дьо]**. Приключенията на последния Абенсераж. Прев. **Михаила Димова** [**Мила Димова Керанова**]. Стара Загора, Везни [1918]. 60 с. 18,5 см (Библ. Везни. № 4).

5. **Андреев, Леонид**. Червен смях. Откъслечи из намерен ръкопис. Прев. **Иван Хаджихристов**. Стара Загора, Везни [1918]. 96 с. 18,5 см (Библ. Везни. № 5).

№ 507–1918–1919

Берлин

Запазени са 4 снимки на **Гео Милев** от болницата, където са правени операциите му.

1919

№ 508 – 1919

Януари, 26

Berlin

Писмо от д-р **Найден Шейтанов** до Гео Милев.

№ 509 – 1919

Януари, 29

Berlin

Телеграма от **Гео** до **Милла Керанова** в София със сърдечен поздрав.

№ 510* – 1919

Февруари, 22

Berlin

“Gewidmed dem Herrn **Johannes Fridericus Sammuell Esser**” – стихотворение от **Гео Милев**, посветено на лекуващия го в Берлин лекар **Йоханес Фредерикус Замуел Ессер**, специалист по пластична хирургия, с европейска известност, холандец по произход.

В Берлин пише на немски език и стихотворението “Meine Seele” (Моята душа).

№ 511 – 1919

Март, 1–20

Берлин–София

Гео Милев тръгва от Берлин, с почивка в Будапеща, Оршова и пр. “Пътувахме (210 души българи) с български параход от Оршова до Лом”.

№ 512 – 1919

Март, 21–23

София

Завръща се в България (21.III.). Настанен е в болницата в училище “Тодор Минков” – клон от Александровската болница... Ще има само някакво лечение с “виолетови лъчи” – лекува го и д-р **Станишев**, който е бил и в Стара Загора (23.III.).

№ 513 – 1919

Април, 17, 22 и 29

София

В писмо до **Мильо Касабов**, **Гео** обяснява, че работата не му позволява да отиде при тях за Великден. Иска да му изпратят някои книги и необходими негови вещи, но настоява най-много за кръщелното свидетелство (17.IV.); получил е отказ от баща си, който изказва отрицателното си отношение към бъдещата му съпруга – актриса. Гео смята техните тревоги за “безсмислени и излишни” (22.IV.).

След седмица той пише и до майка си **Анастасия Касабова**, тя да му донесе свидетелството, но я предупреждава: “Ако дойдеш като майка на сватба – добре дошла! Толкоз казвам и разбирайте ме добре”. (29.IV.) В този смисъл е и друго писмо от 23 май 1919.

№ 514 – 1919

Април, 22 и 24

Берлин – София

Наскоро след завръщането си от Германия **Гео Милев** публикува във в. *Заря* серия от статии на тема “Художествена диагноза на българския театър”. “Статия първа” излиза в бр. 1733 от 22 апр. 1919; “Статия втора” е в бр. 1735 от 24 апр. 1919. И двете са с подпис: “**Т. Милев**”, което вероятно е печатна грешка.

№ 515 – 1919

Май, 10 и 18/19

София

Продължава “Художествена диагноза на българския театър” във в. *Заря* – “Статия трета” в бр. 1750 от 10 май 1919 и “Статия четвърта” в бр. 1758 и 1759 от 18 и 19 май 1919 г. Подпис: **Г. Милев**.

№ 516 – 1919

Май, 15

София

Гео Милев настоява пред баща си да се издадат само “Китайски легенди”, към които да се прибавят и гравюри. Сега се печата “Манфред”. Да изпрати пари за цинкографиите, а също и за хонорари на преводачите.

№ 517 – 1919

Май, 23

София

Писмо от Гео до **Анастасия Касабова** – кръщелното му е необходимо. Ако иска да дойде – ще ѝ съобщи “точно датата” на сватбата.

№ 518 – 1919

Май, 31

София

Обстоятелствено писмо до **Милю Касабов**, в което Гео се стреми да постави всички въпроси на Библиотека “Везни” – преводи, хонорари, издателска политика и т. н. за окончателно решение. Посочва и практиката на другите издателства. Категорично отказва да издават речници и някакви “Прочетни библиотеки”.

№ 519 – 1919

Юни, 2 и 5

София

До **Милю Касабов** – получил е колета и писмото му.

Да ускори работата над “Китайски легенди”. Преводът на **Стриндберг** се е забавил поради болест – “настинка и гърло” (2.V.). Не желае да му се бъркат

в редакционната работа, нито баща му да препоръчва това, което си е наумил.

Има свои проекти за драмите на Стриндберг, а **Едгар По** е като начало на “Библиотека за библиофили” (5.VI.).

Започнал е да превежда “Шагренова кожа”.

№ 520–1919

Юни, 7 и 12

София

До **Мильо Касабов** – за всички описани от Гео разноси по отпечатване поемите на **Едгар По** са необходими 3400 лв. Няма л е пари и за обява за “Манфред” (7.VI.);

Дава наставления и за следващите издания – вероятно “Опиянение” от **Стриндберг** и II. издание на “Хамлет” – да се сменят кориците, но да не се оскъпява много. “Библиотека за библиофили” да бъде не толкова за печалба, колкото за реклама (12.VI.) и накрая завършва: “Телеграфирах вчера да дойде мама. Дали ще дойде?”

№ 521–1919

Юни, 9 и 15

София

Бракосъчетанието на **Гео Касабов** и **Милица Д. Керанова** е извършено “по правилата на източно-православното вероизповедание” на 9 юни според “Акт № 38”, подписан от свещеника и свидетелите **Никола Икономов** и **Катя Иванова**.

Бракът е обявен и утвърден от **С. Прулев** като кмет и длъжностно лице по гражданското състояние на 13 юни 1919 г. и документиран с “Акт за женитба” № 713 от 15 .7. 1919 г.

На сватбата в общината са присъствали майката на Гео – **Анастасия Касабова** и брат му **Борис** от семейството в Стара Загора.

№ 522 – 1919

Юни, 20

София

“Вместо предговор – писмо до **Николай Лилиев**” – поместено от Гео Милев в книгата на **Хайнрих Хайне** “Избрани песни и романци”, в негов превод.

Опитва се да убеди **Лилиев**, че най-хубавото в творчеството на **Х. Хайне** не е любовната му лирика, а баладите.

№ 523 – 1919

Юни, 26

София

Писмо до **Мильо Касабов** във връзка с уговарянето на печата на “Избрани поеми” от **Едгар По** от серията “Книги за библиофили” в Придворната печатница.

№ 524 – 1919

Юли, 8 и 10

София

До **Мильо Касабов** – изпратил му е “Опиянение” от **Стриндберг**. Изисква “Китайските новели и легенди” да започват всяка на нова страница.

280 лв. за кола не са много за издаването на **Едгар По** при растящите цени, а е нужно за реклама на самото издателство.

№ 525 – 1919

Юли, 9

София

До **Мильо Касабов**

Прави опит, въз основа на своите виждания да му внуши границата между издателство и издания. **Гео** изразява убеденост, че “...трябва преди всичко... да направим издателството известно”. Парите, които му иска са във връзка с работата. И не е нужно той да се съпротивлява. “Аз ръководя работата и ако ти си издател, аз ти уреждам, аз ти създавам издателството...”

№ 526 – 1919

Юли, 11 и 14

София

Гео Милев до **М. Касабов**.

Баща му е ужасен от цените за печата на “Избрани поеми” на **Едгар По**, но работата по изданието трябва да продължи. Ако баща му се откаже от това издание, той сам ще поеме разносните от заплатата си, която ще получи от Военното министерство. Няма да изпраща нищо повече за “Китайски легенди” и държи серията “Везни” да се запази. До края на юли ще се уволни.

№ 527 – 1919

Юли, 22 и 24

София

Гео Милев до **М. Касабов**. Не харесва и критикува изданието на “Китайски легенди”. Трудностите не трябва да им попречат и спрат издателската работа, а да последват примера на **Александър Паскалев** и **Славчо Атанасов**, които се подготвят за приближаващия сезон. За “закрепване” предлага да започнат издаването на списание “Везни”, “което ще обърне внимание върху имената на избраните си сътрудници”.

№ 528 – 1919

Юли, 24

София

Писмо от **Гео Милев** до **Людмил Стоянов**.

Безпокои го мълчанието му и това, че не е съобщил за получаването на “Отрок Линь” от **Ф. Сологуб**, който му е изпратил за превод. Исква заглавието на новата му книга със стихове, за да я включи като номер в новата серия “Книга за библиофили”.

№ 529 – 1919

Юли, 24

София

Гео Милев до **Иван Хаджихристов**.

Предлага му в новата серия “Книга за библиофили” да влязат неговите стихове или поемата му “Гибел”. Споделя кои автори има намерение да включи в тази поредица.

№ 530 – 1919

Юли, 27

София

Пощенска картичка от **Гео** до **Иван Хаджихристов**, в която предлага да подготви стихосбирка за издаване от издателство “Везни” в серията “Книги за библиофили”. Писмото продължава с текст от 4.VIII. 1919: разубеждава го, че той не би могъл да се занимава с коригиране на “Везни” в Ст. Загора, тъй като намеренията му са да прехвърли печатането на списанието в София. Освен това в момента има място за библиотекар в М-вото на правосъдието, за което **Ив. Хаджихристов** би могъл да се заинтересува.

№ 531 – 1919

Юли, 27 и 30

София

Гео Милев до **Мильо Касабов** с конкретни разпореждания за предстоящите издания на “Избрани драми на **Стриндберг**”, “Китайски легенди” и “Манфред”. Забраната за печатане и търгуване с книги е вдигната. Следващата седмица ще бъде готова и книгата на **Едгар По**. Дейността на издателството трябва да се разшири и утвърди, за да може да носи приходи. “За тази цел искам и списанието “Везни”. Според сметката ми 700 абоната ще покрият разносните, останалите от 700 ще бъдат печалба”.

№ 532 – 1919

[Юли]

София

Статия на **Гео Милев** в кн. 4 на сп. *Слънце* – “**Николай Райнов** художникът”. (По случай изпитната му изложба в Рисувалното училище на 23, 24 и 25 май 1919 г.).

№ 533* – 1919

Август [началото]

София

34 пех. Троянски полк се разформирова. Съгласно циркуляр по военното ведомство № 34, намиращият се на лечение в I местна Александровска болница **Георги Милев Касабов** се изключва от заплата и други парични възнаграждения при полка, считано от 1.VII. 1919 г. (ЦВА фонд 156–I–45; зап. № 94 § 9 от 30.VII. 1919 г.) Поради липса на архива на I-ва местна Александровска

болница не може да се установи от кога до кога **Гео Милев** се е лекувал в нея.

Съгласно медицинския акт, изпратен от Софийската дивизионна област **Гео Милев** се уволнява от военна служба по §§ 1 и 19 от разписанието за болестите.

Гео Милев е получил сумата 8372,56 лева наведнаж – Раздавателни книги на 34 пех. Троянски полк за 1918/1919 г. (ЦВА фонд 156–I–97 и 100).

Всички сведения за военната служба на **Гео Милев** са предоставени на Къщата-Музей “Гео Милев” в Ст. Загора от **Св. Попов**.

№ 534 – 1919

Август, 3

София

До **Мильо Касабов**

Готово е изданието на **Едгар По**, но в намален тираж, интересува се каква ще е цената му; споделя идеята за “Везни”: “аз искам списание, каквото днес няма в България”; с мнение за външното му оформление, сътрудници, разпространение. Не е получил все още заплатата си от Военно министерство.

Споделя вълненията си за “режисьорския дебют” в Народния театър и е уверен, че ще успее.

№ 535 – 1919

Август, 4

София

В заявление до Директора на Народния театър **Гео Милев** пише: “Тъй като моите качества и способности на режисьор са неизвестни за Вас – моля, господин Директоре, да ми се разреши и назначи за предстоящия театрален сезон един режисьорски дебют, т. е. да ми се повери пълното и самостоятелно режисиране на една от пиесите, съставляващи новия репертоар на театъра. Успехът на този дебют ще трябва естествено да бъде пълна подкрепа и оправдание на аспирацията, която заявих по-горе: режисьорска длъжност при поверения Ви Народен театър.”

№ 536 – 1919

Август, 6

София

Писмо до **Мильо Касабов**

На този ден излизат първите екземпляри от “изящното” издание на **Едгар По** и се разнасят по книжарниците. А илюстрацията на **Николай Райнов** към стихотворението “Гарванът” **Гео** иска да пусне като приложение на сп. *Везни*. От книжка 1 смята да печата 1500 броя, но не е получил още всички обещани адреси. Списанието трябва да се печата в София.

№ 537 – 1919

Август, 11

София

Във вестник *Зора*, бр. 80, **Стилиян Чилингиров** публикува сонети “На нашите модернисти”, между които споменава и **Гео Милев**.

№ 538 – 1919

Август, 18 и 19

София

До **Мильо Касабов**

Упреква го, че действа бавно и списанието може да не излезе на 15 септ., както предварително са решили. Готов е и с поканата. Препоръчва за реклама да публикува във вестниците обявление за вече излезлите книги от Библиотека “Везни”.

№ 539 – 1919

Август, 21 и 22

София

Гео Милев изнася пред Артистическия комитет на Народния театър своя план за поставяне пиесата на **Стриндберг** “Мъртвешки танц”. Това става по искане на директора на театъра **Божан Ангелов**.

№ 540 – 1919

Август, 23 и 30

София

До **Мильо Касабов**

Отхвърля становището му, че ще трябва да се откажат от списанието, ако не наберат достатъчно абонати за кн. 2. Съобщава, че е чел “работата си” в театъра и очаква решение: Подрежда материала за кн. 1. Пристигат заявки за абонамент на списанието от различни селища.

Успехът на кн. 1. от “Библиотека за библиофили” с **Едгар По** е насърчителен, а за втора предвижда да се включат стихотворенията на **Димитър Бояджиев**.

№ 541 – 1919

Август, 28

София

Артистическият комитет при Народния театър включва в репертоара на театъра “Мъртвешки танц” и разпределя ролите.

№ 542 – 1919

Август, 30

София

Според Протокол № 66 от 30 август 1919 г. “Артистическият комитет ... намери изложеният пред него и артистите план за поставяне на “Мъртвешки танц”, изработен от **Г. Милев**, за сериозен труд...; за да му се поверят артистически сили, с които да пристъпи към прилагане на своите сценични познания...”

В същия документ е отбелязано и това, че “кандидатът ще бъде в състояние да приложи и технически на сцената своите схващания и начини на интерпретация, някои от които изглеждат крайно новаторски и в известна степен не отговарящи на досегашното развитие на нашия театър...”

№ 543 – 1919

Септември, 2 и 4

София

До **Мильо Касабов**

Гео Милев разчита, че за *Везни* ще събере достатъчно абонати, които ще му помогнат списанието да съществува без загуба.

“Опиянение” на **Стриндберг** трябва да излезе след седмица и ако работата в печатницата в Стара Загора не върви, ще продължи набирането в София. Идеята му е да се издават повече български автори.

№ 544 – 1919

Септември, 5

София

В бр. 3544 на *Камбана* излиза статията на **Б[отьо] Савов** “Дебютът на **Гео Милев**” – за предстоящата постановка на “Мъртвешки танц” от **А. Стриндберг** в Народния театър.

№ 545 – 1919

Септември, 12

София

До **Мильо Касабов**.

Да изпрати пари за първа книжка на *Везни*, която е вече готова, а той не може да вземе екземплярите от нея на доверие: “Но честно ли е това, търговско ли е? И ний уж сме издатели. Страшно и ужасно е, че никой в този свят не е точен и акуратен като мене!!!”

Другият въпрос, който **Гео** урежда с това писмо е възлагането на администрацията на *Везни* на сестра си **Пенка Касабова**.

№ 546 – 1919

Септември, 13

Изплатени 1700 лева от Спестовната книжка на **Гео Милев**, с което се приключват операциите, записани в нея.

№ 547 – 1919

Септември, 15

София

Започва издаването на списание *Везни*. В кн. 1 **Гео Милев** помещава своите стихотворения “Дъжд” и “Жестокият пръстен” с подпис: **Гео Милев**; Критичните прегледи “Войната повиши у нашата публика интереса към литература и изкуство...” (По повод статията на **Петко Росен** за услови-

ята на работа на българския писател); “Сонети”, стихотворения от **Ст. Чилингиров** против българските модернисти; “Две изложби” (На **Елисавета Консулова-Вазова**, на **Н. Георгиев** и **Вл. Димитров-Майстора** с подписи: **Г. М.** и информация за художественото оформление на книжката.

№ 548 – 1919

Септември, 24

София

До **Мильо Касабов** – съобщава какво е направил за проектираното акционерно издателско дружество, но и той трябва да дойде в София. Изпратил до Стара Загора и на други приятели от кн. 1. на “Везни”. На ръчна продажба в София са купени около 500 екземпляра.

№ 549 – 1919

Септември, 25

София

Вероятно след получено писмо от **Г. Бакалов** за продължаването на сп. *Борба* и молба за обявяването му във *Везни*, **Гео Милев** отговаря, че такива обяви не се печатат, а може само да съобщи за него “в Хрониката като “получена книга”, но нищо повече”. В същото време предлага (“просто от приятелство”) **Георги Бакалов** да сложи бележка за *Везни* в своето списание.

№ 550 – 1919

Септември, 26

София

Изпраща пощенска картичка до **Мильо Касабов**. Съобщава за разговори с печатари и издатели.

Материалът за кн. 2 на сп. *Везни* е вече събран и нареден, а “абонати капят всеки ден на големи партии”.

№ 551 – 1919

Септември, 30

София

Втората книжка на сп. *Везни* започва с възпоменателната статия на **Гео Милев** “In memoriam Димчо Дебелянов” със снимка на гроба на поета в Демир Хисар, винетка и заглавка от **Стоян Райнов**.

В *Критичен преглед* с подпис **Г. М.** са неговата статия “Посоки и цели” и отрицателният отзив за изложбата на **Г. Папазов**.

Други автори в тази книжка са **Георги Михайлов**, **Асен Златаров**, **Иван Хаджихристов**, а с преводи участват **Николай Лилиев** и **Людмил Стоянов**.

№ 552 – 1919

Септември

София

Едновременно с появата на първите книжки на сп. *Везни*, сестрата на **Гео Милев**, **Пенка Касабова** започва да вписва в специална тетрадка

“Абонати на сп. *Везни*”, която съдържа имената на 1460 абонати, подредени по селища от цяла България. Тетрадката се съхранява в “Български исторически архив” на Народната библиотека “Св. Св. Кирил и Методий”.

№ 553 – 1919

Септември

Русе

В сп. *Сцена*, кн. 4 е поместен преводът от **Пол Клодел** “Върху сценичната игра” с подпис **М-в**.

Преди текста на превода е дадена “Предварителна бележка (**Пол Клодел** е неизвестен у нас съвременен френски драматически поет...)”

№ 554 – 1919

[Септември]

София

До **Мильо Касабов**

За необходимите му 2350 лева за първата книжка на *Везни* – от всички градове не е получил бройката абонаменти; надява се работата в театъра да му донесе достатъчен приход, за да наеме къща; да печата книгите, които той определя, а не баща му да ги одобрява от “морално гледище”.

№ 555* – 1919

Октомври, 3

София

Писмо до **Мильо Касабов**

Изпращането на първата книжка на сп. *Везни* е забавено по липса на администратор, на който трябва да се плаща.

“Аз съм зает вече с репетиции.” Ролите в пиесата са разпределени още на 28 август и **Гео Милев** има възможност да работи по постановката на “Мъртвешки танц” с един добър състав, между който са **Адриана Будевска**, **Коста Стоянов**, **Кръстьо Сарафов**. На **Гео Милев** се предоставят обещаните от Артистическия комитет “всички възможни за времето и условията улеснения и съдействие.” Според специалистите “за първи път в историята на Народния театър се отделят толкова много репетиции за подготовката на една постановка.”

№ 556 – 1919

Октомври, 10

София

Писмо от непознатия на **Гео Милев Стефан Свиларов**, който моли за преценка на негово стихотворение.

№ 557 – 1919

Октомври, 19

София

До **Мильо Касабов**

Да започне печатането на “Могенс” от **Якобсен** колкото е възможно

по-бързо; дава подробни обяснения за хода на работа и съответните цени по албума на **Стоян Райнов**; върху хубава хартия да се печатат “Изкуството” на **Роден** и стиховете на **Ясенов**.

№ 558 – 1919

Октомври, 19

София

До **Мильо Касабов**

Не е получил пари нито за кн. 3 на *Везни*, нито за албума на **Ст. Райнов**. Намерил е 4–5 души за акционерното дружество.

№ 559 – 1919

Октомври, 30

София

В кн. 3 от *Везни* **Гео Милев** отдава почит на паметта на големия белгийски поет **Емил Верхарн** с уводната статия “Емил Верхарн” на **Реми де Гурмон** и своите преводи на Верхарновите стихотворения: “Една вечер”, “Човечество”, “С благочестие”, “Песен на луд”, “Звънарът” и “Вятърът” с подходящи илюстрации. В Критичен преглед **Гео Милев** отбелязва кратко третата годишнина от трагичната смърт на поета на Руанската гара.

Също в Критичен преглед **Гео Милев** дава няколко бележки и отзиви: “Изкуството е посредник на неизразимото – казва **Рембранд...**”, **Egon Schiele**, авторът на репродуцирания в тази книжка женски акт, е млад виенски художник...; Художникът **Стоян Райнов** открива на 8 ноември изложба..., където е отбелязано, че “като каталог на изложбата ще бъде издаден от книгоиздателство “ВЕЗНИ” един малък албум с цветни и черни репродукции от картини на **Ст. Райнов**.”

В кн. 3 от *Везни* в рубриката Нови книги и списания **Гео Милев** критично представя кн. 7–8, год. I. на списание *Слънце* под редакцията на **В. Добринов**.

№ 560 – 1919

Октомври

Русе – София

В кн. 5 на сп. *Сцена* е поместена статията на **Гео Милев** “Творчеството на сцената”.

№ 561 – 1919

Ноември, 13

София

До **Мильо Касабов**

Изпратени са и трите книжки на *Везни* до новите абонати. Албумът на **Стоян Райнов** “не върви тъй, както го смятахме”, а трябва да се изплати – 3550 лв.

Очаква да получи от М-вото на войната парите от командировката в Германия.

Намерили са си хубава квартира – разкошно мебелирана, 2 стаи и кухня за 1000 лв. наем.

№ 562 – 1919

Ноември, 18

София

До **Мильо Касабов**

Устроили са се добре в новата квартира и сестра му може да живее при тях. Работите около дружеството се подреждат и даже собственикът на “Земя” иска да слоят двете списания. Уставът е вече готов, но трябва да се приеме на събрание. Притеснен е, че албумът на **Ст. Райнов** не е платен на печатницата, защото изданието се пласира трудно. Излиза 4-та книжка на списанието.

№ 563 – 1919

Ноември, 19

София

Във бр. 131 на в. *Напред* **Константин Гълъбов** пише критични отзиви за поместени в сборника *Жътва* произведения. По отношение статията на **Гео Милев** “Посоки и цели” намира за неправилно отрицанието на “битовото” в литературата.

По-нататък критикът признава, че не всички “литературни тежнения на **Гео Милев**, който редактира сега сп. *Везни* са все заблуждения. **Одарен със завидна енергия и любов към труда, този човек, чиято култура не може да се отрече току-тъй лесно, се явява засега като най-характерният и ревностен изразител на повика към повече културност в нашата поезия – и значението на неговата работа бъдещето ще знае да оцени!** Нека обаче не ми се сърдят за това неговите противници. Заради няколко ултрамодерни увлечения, които се виждат и на мене смешни, не може да бъде отречен целият човек, особено когато той живее само с изкуството, работи и се мъчи да налага известни разбирания – когато подготвя толкова необходимото за нас избистряне на вкусовете. **Гео Милев** е също така и един от най-добрите ни преводачи.”

На този отзив **Гео Милев** отговаря в кн. 4 и 5, 1919 г. на сп. *Везни*.

№ 564 – 1919

Ноември, 26

София

До **Мильо Касабов**

Нужно е да му изпрати пари; дружеството още не е имало събрание; ще поиска от директора на Народния театър да го назначи; страхува се да се залови с изнасяне на сказки, да не бъде упрекнат в модернистични увлечения; изпраща превода си на “Мъртвешки танц”, който незабавно трябва да се печата.

№ 565 – 1919

Ноември, 30

София

В книжка 4 на сп. *Везни* са поместени статията на **Гео Милев** “Фрагментът”, преводите му на “Нощ” и “Изоставен” – поезия в проза от **Сигбйорн Обстфелдер** и стихотворението на **Фридрих Хьолдерлин** “Половина-та на живота”.

В тази книжка е и неговата “Една корекция” – в някаква биографична бележка в сборника *Жътва*, която ми е написал редакторът на сборника г. **В. Добринов** и за която не съм се молил, аз съм обявен като “редактор на сп. *Везни*. Грешка. Сп. *Везни* се редактира от Редакционен комитет, на който аз съм член и се издава от Книгоиздателство ВЕЗНИ, на което аз съм бил досега редактор.”

Гео Милев

Тук е и отзивът за год. I, кн. 2 на списание *Обществена обнова*.

№ 566 – 1919

[Ноември]

София

В кн. 5 на сп. *Слънце* е поместена статията на **Г. Милев** “Против реализма”.

№ 567 – 1919

Ноември-Декември

София

В сп. *Обществена обнова* (бр. 3–4) **Васил Пундев** рецензира преводите на **Х. Хайне**, направени от **Гео Милев** като критикува подбора и отделни стихове, съпоставяйки ги с оригиналните текстове, но подчертава предадената майсторски от преводача дълбочина на чувството, прикрита под маската на привидна външна простота.

№ 568 – 1919

[Ноември-Декември]

Самоков

В сп. *Факел* (кн. 4–5) се дава отзив за първите 4 книжки на *Везни* от **Lumen (Добри Велев Юруков)** – те са “щастливо изключение от нашата действителност”, което оправдава стремежа си към “чиста естетика и изкуство” с анализ на поетични творби от наши и чужди автори.

№ 569 – 1919

Декември, 3 и 9

София

До **Мильо Касабов**

Събранието за учредяване на Акционерното дружество ще се състои; да изпрати клишето от портрета на **Стриндберг**, който му е нужен за програмата на пиесата му; 4-та книжка на *Везни* е закъсняла.

№ 570 – 1919

Декември

София

За тези предпремиерни дни **Адриана Будевска** ще напише по-късно: “Той беше надживял своето “аз”, изпреварваше себе си зад пределите на непостижимото и все пак бе определен, ясен и понятен идеалист. Такъв го видях в режисирането и такъв остана в моето въображение...”

№ 571 – 1919

Декември, 7

София

Отрицателна анонимна рецензия за сборник *Жътва*, в който се одобряват само статиите на **Гео Милев** и **Божан Ангелов** в бр. 19 на *Социалистически преглед*.

№ 572 – 1919

Декември, 31

София

В кн. 5 на сп. *Везни* **Гео Милев** помества своите “Черни хоругви. (Откъслек от лирическа повест)”; превода си на разказа “Водианер” от **Алберт Еренщайн** с подпис **Г. К-в**, критични отзиви за Художествената изложба **Морозов** и **Божинов** с подпис **М.**, за **Gustav Klimt** (1852–1916) с подпис **Gh.**; сп. *Земя*, год. I, кн. 1 и 2 с подпис **S**, за сп. *Слънце* (кн. 11–12) под редакцията на **В. Добринов**... с подпис: **Г. М.**

№ 573 – 1919

Декември, 31

София

В писмото до **М. Касабов** **Гео** дава сметката за сложените под печат издания, при което не достигат средства за повече от 2 книжки на списание “Везни”. “Стачката забави и “Мъртв[ешки] танц”. В събота ще се играе - (3 ян.).”

№ 574 – 1919

Декември

София

Подготвя се за лекционна дейност в провинцията – сказките ще бъдат на теми върху съвременната литература в Западна Европа и България.

№ 575 – 1919

Стара Загора – София

“Август Стриндберг” е предговора към трагикомедията на **Август Стриндберг** “Опиянение”, излязла в превод на **М[ила Гео] М[илева]** и **Г. К[асабов]**.

№ 576 – 1919

Стара Загора – София

“Едгар Алън По” е предговор на **Гео Милев** към книгата “Избрани поеми” на **Едгар Алън По** в превод на **Георги Михайлов**.

№ 577 – 1919

София

През 1919 г. са издадени следните книги с преводи от **Гео Милев**:

Байрон. Манфред. Драмат. поема. Прев. от англ. **Г. Милев**. Ст. Загора, Везни [1919]. 80 с. (Библ. Везни. № 9)

Пшибишевски, Станислав. По стъпките на Каина. Eripsyichidion. (С крит. очерк за Пшибишевски от **Вилх. Фелдман**). Прев. **Ив. Бояджиев** и **Г. Милев**. С., Цвят, 1919. 188 с. (Библ. Цвят. № 60).

Рилке, Райнер Мария. Повест за любовта и смъртта на корнета Христоф Рилке. Прев. **Г. Милев**. Ст. Загора, Везни [1919]. 36 с. (Библ. Везни. № 6).

Стриндберг, Август. Опиянение. Трагикомедия в 4 д. (Прев. **М[ила Гео] М[илева]** и **Г. К[асабов]**. [Предг. **Г. Милев**]. Ст. Загора – София, Везни (1919). 100 с. (Библ. Везни. **Август Стриндберг**. Избрани драми. 1. Под ред. на **Г. Милев**).

Хайне, Хайнрих. Избрани песни и романци. На бълг. от **Г. Милев**. (Вместо предговор – писмо до **Николай Лилиев**). С., Цвят, 1919. 260 с. (Библ. Цвят. № 61).

1920

№ 578 – 1920

Януари, 2

София

Заявление от Редакционния комитет на сп. *Везни* до Господина Директора на Свободния театър в София – за отпускане на безплатни билети на Редакцията. С подписите на **Гео Милев**, **Георги Михайлов**, **Хр. Туджаров (Ясенов)**, **Людмил Стоянов**.

Генерална репетиция на пиесата “Мъртвешки танц”.

№ 579* – 1920

Януари, 11

София

Премиера на “Мъртвешки танц” от **Август Стриндберг** в Народния театър, постановка на **Гео Милев**.

№ 580 – 1920

Януари, 13

София

В брой 181 на в. *Напред*, **Н. Петков** прави повърхностен анализ на “Мъртвешки танц”, представен в Народния театър, без да засяга качествата на режисурата на **Гео Милев**.

№ 581 – 1920

Януари, 20 и 27

София

До **Мильо Касабов**

Транспортната стачка е объркала сметките му и след края ѝ очаква нови абонати за списанието; от печат излиза “Изкуството” на **Роден**. Надява се, че ще се продават бюстовете на **Ибсен** и **Ленин**, изработка на издателството.

№ 582 – 1920

Януари, 31

София

В кн. 6 на сп. *Везни* пише критичните си бележки за: **Кандински** (1866, Москва) и **Кацушика Хокусай**, за Коледните изложби на **Христо Каварналиев**, на Южнобългарските художници и отзив за концерта на **Панчо Владигеров** от негови творби.

№ 583 – 1920

Януари

София

В отговор на статията на **Гео Милев** “Фрагментът” (публ. във *Везни*, 1919, бр. 4), **Борис Зографов** пише статия “Фрагмент или цялост в изкуството”, публикувана във в. *Възход*, бр. 1. с ред. **Васил Класанов**.

№ 584 – 1920

Януари

София

В отговор на бележката на **Гео Милев** за сп. *Слънце*, **Цв. Минков** в същото списание, бр. 11–12, критикува сп. *Везни*, защитавайки **Димитър Шишманов**.

№ 585 – 1920

Януари

София

Според публикацията си “Мъртвешки танц” на нашата сцена” в сп. *Везни*, бр. 6, с. 185–186, **Николай Райнов** преценява дебютът на режисьора **Гео Милев** като успешен: “Младият режисьор, който представи пред нас сложната драма на **Стриндберга**, извърши това с успех, защото притежава наред с огромна култура, и – тънък усет, точно наблюдение, творчески опит, дълбоко разбиране и сродяване с тайните на сценичното творчество. За да се постави такава пиеса трябва точна работа: тонът да се дава едва ли не с камертон, паузите да се мерят с часовник, простите модуляции да се нотират, стъпките да се отмерят в потребния ритъм... Онези, които са видели “Мъртвешки танц”, поставен от **Гео Милев**, ще искат да видят и другите Стриндбергови пиеси от същия кръг...” Подпис **Н. Р.**

№ 586 – 1920

Февруари, 5

София

Ражда се първата дъщеря на Гео и Мила – **Леда-Евгения**.

№ 587 – 1920

Февруари, 29

София

В кн. 7 на сп. *Везни* публикува статията си за творчеството на **Стефан Маларме** и преводи на неговите стихотворения “Видение”, “Въздишка”, Из “Иродиада”; прозаичните миниатюри: “Зимен трепет”, “Есенна жалба” и “Поезията. Откъслек от критика”, както и “Езикът” с подпис **Г. М.** – статия, насочена против езиковото пуританство на **А. Теодоров-Балан**.

№ 588 – 1920

Февруари

София

Несполучлив драматичен опит и лоша режисьорска работа определя “Мъртвешки танц” **К. Сагаев** в бр. 5–6 на *Обществена обнова*.

№ 589 – 1920

Февруари

София

Положителна оценка за пиесата “Мъртвешки танц” дава в сп. *Сила*, бр. 17, **Людмил Стоянов**.

№ 590 – 1920

Февруари

София

Н. Тумпаров в *Листопад* бр. 11, обвинява **Гео Милев**, че като режисьор налага свой вкус и театрални разбирания за пиесата.

№ 591 – 1920

Март 4 и 30

София

До **Мильо Касабов**

“Защо не съм писал досега? Защото бях болен и едва от завчера съм станал и защото – просто не зная за кое по-напред да мисля...”

Има затруднения в заплащането с печатницата; хартията е по-скъпнала и не може да направи нищо.

№ 592 – 1920

Март, 25

София

Съобщение, че **Гео Милев** е представен за назначаване като помощник-режисьор в Народния театър, публикувано във “Воля”, бр. 196.

№ 593 – 1920

Март, 31

София

В кн. 8 на *Везни* са поместени стиховете му: Парсифал, Признание, Прозрение, Лоенгрин; бележка за **Георг Тракл**, с подпис **Г. М.**; Живописца, която нашите художници ни поднасят с критичен преглед за творчеството на **Никола Танев**, **Владимир Димитров–Майстора** и **Атанас Тасев**, с подпис **Г. М.**

№ 594 – 1920

Март

София

Недоволен от критиката на **Гео Милев** в сп. *Везни* (бр. 5, 1919) за редактираното от него сп. *Слънце*, **Константин Гълъбов** дава язвителен отговор в същото списание с обвинения към **Гео Милев** в плагиатство при стихотворенията му “Признание” и “Дъжд”.

Същите обвинения **К. Гълъбов** отправя към **Гео Милев** и в бр. 5 на сп. *Ек* през 1924 г.

№ 595 – 1920

Март

София

Епиграма за **Гео Милев**, подписана от **Пиери**, публикувана в *Българан*, бр. 22.

№ 596 – 1920

Март

София

В *Българан*, бр. 17, е публикувана епиграмата “Ксении” за **Гео Милев**, подписана **Св. Кирил II**.

№ 597 – 1920

Пролетта

Сливен

В гр. Сливен **Гео Милев** изнася сказки на теми: 1. Античната драма и 2. Българската поезия.

№ 598 – 1920

Април, 20

София

Въпреки възраженията на Министерството на народното просвещение, директорът на Народния театър **Божан Ангелов** допуска втори режисьорски опит на **Гео Милев**. Артистическият комитет на театъра решава: “Възлага се на г. **Г. Милев** да режисира пиесата “Тиг и неговият пръстен”, за да се провери за втори път доколко са основателни неговите домогвания да заеме мястото на режисьор в Народния театър.”

Репетициите скоро започват, но почти веднага са прекратени.

№ 599 – 1920

Април, 29

София

До **Мильо Касабов**

Изплатил остатъка от хартията, договаря второ издание на **Едгар По**; да му изпрати стари броеве от *Везни*.

№ 600 – 1920

Април

София

Положителна рецензия от **Н. М. Котоманов** в сп. *Himera* (Химера-Варна), бр. 6 за досегашните писателски прояви на **Гео Милев** и “смелия му размах с идеите на модернизма в областта на нашето творчество и горещото му желание да даде индивидуалистично-символистично направление на нашата литература”.

№ 601 – 1920

Април

София

В статията на **Светослав Камбуров-Фурен** “Постановката на “Танцът на мъртвите” (*Слънце*, бр. 17–18), авторът с подпис **С. Д. Бержерак**, остро критикува режисурата на **Гео Милев**.

№ 602 – 1920

Април

София

Отрицателен отзив за “Черни хоругви” на **Гео Милев**, публикуван в *Голгота* (Враца), бр. 5, подписан с инициали “**Б. Н.**”

№ 603 – 1920

Април

София

В отговор на критична бележка на **Гео Милев** от сп. *Везни*, **Александър Теодоров-Балан** в статията си “Езикът” устоява в спора за чистота на българския език (*Слънце*, бр. 19–20).

№ 604 – 1920

[Април]

София

В статията “Копие от едно заявление...” в бр. 7 на *Обществена обнова* е публикувано искане до директора на Нар. театър и Министъра на Нар. просвета да не се допускат повече режисьорски опити в Нар. театър, като се цитира и името на **Гео Милев**.

№ 605 – 1920

Май, 8

Рим

Макс Мецгер изпраща пощенска картичка до **Гео** – пристигнал в

Рим. Констатира, че Франция, Германия, Русия и Белгия “показват” най-много модерно изкуство.

№ 606 – 1920

Май, 27

София

По повод литературна беседа на **Гео Милев** излиза фейлетон – “Едно литературно събитие” в *Кво да е*, бр. 146, подписан от **Северянин**.

№ 607 – 1920

Май, 30

София

До **Мильо Касабов**

Забавил е списанието и някои от ръкописите, защото е имал сказки в Кюстендил и се подготвя за други.

Обсъжда въпроса за издаване на стиховете си “разкошно”.

№ 608 – 1920

Май, 31

София

В кн. 9 на *Везни* са критичните бележки на **Гео Милев** “**Ал. Теодоров-Балан**” с подпис **Г. М.** и отзивите за “Руската актриса **Днепров**а” с подпис **М.**

№ 609* – 1920

Май, 31

София

Кн. 10 на *Везни* е с есе “Небето”; преводи на стихотворенията: “Викът на водата” от **Артур Саймонс**; “Романс на змията” от **Франц Верфел**; “Вечер” от **Алберт Еренщайн**, “Да смееш и да правиш шум” от **Блез Сандра**; прозите – “Варварско” на **Артур Рембо**, “Биография” от **Мишел де Гелдерод**; из романа “Бебюкен. Глава XII” от **Карл Айнщайн**. Подпис: **Г. М.**; “Руската трупа **Днепр**о-**ва-Яковлев** гастрира от “Ренесанс” в Народния театър с “Идиот” по романа на **Достоевски**. Подпис: **М.**; изложбата на **Вас. Захариев** с подпис **Г. М.**

В КНИГОПИС от **Гео Милев** е бележката за “Песните на Билитис” от **Пиер Луис**: от първообраза **Димитър Хр. Велев**... “Пак лошо издание – с претенции на художествено”. Тук подписът на **Гео Милев** е **S**.

Следващата рубрика е КУРИОЗИ, отново с подпис **S**, в която са цитирани текстове из статия на **Антон Митов**; из книгата “Мои познайници” на **Хр. Цанков-Дерижан** и из отзив за тази книга от **Кирил Христов**.

Авторството си в тези случаи **Гео Милев** разкрива в статията “Още върху **Дерижан**” (в кн. 14, *Везни*, III годишнина, 1922) – наш № 730–1922.

№ 610 – 1920

Юни, 15

София

В кн. 11 на *Везни* – е превод на стихотворението “Примирение” от **Ри-**

хард Демел с подпис **Г. М.**; в Критичен преглед са поместени 2 бележки: “**Марк Шагал** (Русия)” и “**Оскар Кокошка**” (р. 1886) – “неоготикът”, с подпис **Гео Милев**. Там са и Театър Ренесанс: “Черното петно” от **Каделбург** и **Пресбер**; за гостуването на **Юрий Яковлев** като режисьор и актьор – с подпис **Г. М.**

Гео Милев съобщава категорично на **М. Касабов**, че ако той не желае да издаде първата му книга “Жестокият пръстен” ще я печата сам като “разкошна”, на хубава хартия.

№ 611 – 1920

Юни, 30

София

В книжка 12 на **Везни Гео Милев** няма свои материали.

Но тук е рецензията за книгата **Гео Милев. ЖЕСТОКИЯТ ПРЪСТЕН**. Първа книга стихове. Издание на к-во “Везни”. № 3 от Книги за библиофили. София, 1930 г. Ц. 15 лв.

Рецензентът **Людмил Стоянов** започва: “Това е една в пълния смисъл на думата н о в а книга: блестяща, възхитителна и парадоксална. Тя събужда душата от нейния делничен сън и я обсипва с елмазния прах на очарованието и с бисерната роса на тържовни възжеления...

като кошмар страхотен, сред тишина гробовна.

Реалността – нелепа, свирепа и върховна...

Тук всичко е звук и образ – сами за себе си – вън от реалността. Реалността е бreme, което отегчава твореца и спъва порива на душата му. Какви са корените на тоя нов душевен excelsior? Де се крият началните извори, отдето бликат тия пеещи потоци, чиято музика е изтъкана от лъчи и багри, от внезапни извивки и ненадежни отражения?” Рецензентът не пропуска да се спре и на “живите рани на душата”:

Главата ми – кървав фенер с разтрошени стъкла,
загубен през вятър и дъжд и мъгла
в полунощни поля.

Аз умирам под кота 506
и възкръсвам в Берлин и Париж.

Людмил Стоянов не спестява на автора и някои леки намеци за неудовлетвореност и остава открита загадката на неговия бъдещ път на поет.

№ 612 – 1920

Юни, 30

София

Излиза съобщение: “ОТКРИВА СЕ ПОДПСКА за втората годишника на списание В Е З Н И. 1920–1921”.

№ 613 – 1920

Юни

Кюстендил-Стара Загора

След Кюстендил **Гео Милев** изнася сказки за “Модерната поезия” и за **Байрон** и в Стара Загора, където е посрещнат с голям интерес от съгражданите си.

№ 614 – 1920

Юни

София

Като “шаблонизирани изложения на отдавна познати факти”, **Александър Дзивгов** в статията си “Литературните конферанси на **Гео Милев**” (публикувана в сп. *Сила*, кн. 35–36) го критикува за беседите му върху модерната поезия и живопис.

№ 615 – 1920

Юни

София

В статия “Експресионисти” (*Обществена обнова*, бр. 10), **С. Димитров** остро критикува сп. *Везни* и някои от произведенията и преводите на **Гео Милев**, представящи експресионизма като художествено течение в българското изкуство.

№ 616 – 1920

Юли

Враца

Бележки за сказките на **Гео Милев** като представител на символизма, публикува **Петър Станоев** в *Голгота* (Враца), бр. 7.

№ 617 – 1920

Юли, 7

Габрово

Гео Милев се подготвя за сказка и в Габрово, откъдето **Р. Радославов** му съобщава, че са получили афишите и пита коя дата на сказката трябва да се постави и кога ще дойде.

№ 618 – 1920

Юли, 22

Стара Загора

В статията “Конферансите на Гео Милев”, автор с подпис **С. П-в** е посочил както интереса към беседите на **Гео** в Ст. Загора, така и това, че материята е “недостъпна за разбиране от масите, дори и от самия **Гео Милев**”. (*Зора*)

№ 619 – 1920

Юли, 29

София

Ст. Гендов публикува рецензията си “Нашият театър” във в. *Комедия*, бр. 1 като отбелязва за пиесата “Мъртвешки танц” с режисьор **Гео Ми-**

лев, че е “преждевременно да се говори у нас за умствен театър, преди да имаме реалистичен такъв, още повече днес, когато театърът се чувства безсилен да се справи с действителността.”

№ 620 – 1920

Юли

София

Николай Лилиев в *Златорог*, бр. 6 публикува бележки за преводите на **Рихард Демел** от **Гео Милев**.

№ 621 – 1920

Юли

София

К. Гълъбов в статията си “Жестокият пръстен” от **Гео Милев** – публикувана в сп. *Златорог*, бр. 7, отрича художествената стойност на експресионистичния стил на поета като подражание и влияние на чужди автори.

№ 622 – 1920

Август, 11

София

Петър Завоев в статията си “Литературни уроди” (в. *Ново време*, бр. 434) критикува сп. *Везни* – “размътеният източник” на “модерната” поезия у нас и “най-типичния й представител” **Гео Милев**. Прави паралел между творчеството на българските модернисти и поетите футуристи на Италия.

№ 623 – 1920

Август

София

Константин Константинов оценява положително художественото и полиграфическо оформление на издадените от **Гео Милев** “Поеми от **Едгар По**” (*Златорог*, бр. 8).

№ 624 – 1920

Август

София

Критична статия със заглавие “Литературни лунатици” отпечатва **Георги Савчев** в *Комедия*, бр. 2 като критикува представителите на експресионизма в сп. *Везни* и конкретно **Гео Милев** и **Людмил Стоянов**.

В статия “Сп. *Златорог*”, публикувана в *Голгота* (Враца), брой 8 е представена рецензията на **Константин Гълъбов**, станала причина за гневни нападки срещу **Гео Милев** като експресионист.

№ 625 – 1920

Септември, 2

София

Във в. *Заря*, бр. 2146, **Гео Милев** дава първия отзив за изложбата на **Иван Милев** в София.

№ 626 – 1920

Септември, 9

Плевен

Писмо от **Константин Стефанов** от Плевен до **Гео Милев**: с добри впечатления от книгата му “Жестокият пръстен”.

№ 627 – 1920

Септември, 11

София

В отговор на критика на **Гео Милев**, художникът **Петър Морозов** злобно го атакува с клевети. Започва анкета, представляваща двете страни на страниците на в. *Зора* – бр. 399, 406, 408. Статиите са насочени срещу **Гео Милев**, но той не отговаря на никоя от тях.

№ 628 – 1920

Септември, 14

София

До **Мильо Касабов**

Не е получил пари за абонамент на списанието, ще намали тиража; ще продава чрез книжари и на ръка. Ще печата на друго място в печатница, към която не е задължиял.

№ 629 – 1920

Септември, 24

София

Пощенска картичка до **Мильо Касабов** със съобщение, че книжарът **Ст. Попов** от Твърдица иска да им се изпращат всички техни книги с наложен платеж. “Стихотворенията” на **М. Метерлинк** предвижда за “люксово издание”.

№ 630 – 1920

Октомври, 26

София

До **Мильо Касабов**

Намерил е издател и администратор за списанието, с “любов към литературата” той остава само редактор. Дава наставления как да се направи корицата и художественото оформление на изданието на **Метерлинк**.

№ 631 – 1920

Ноември, 1

София

По повод петдесетгодишнината от литературната дейност на **Иван Вазов**, наред с много културни дейци, писателят **Гео Милев** получава “Народен орден за гражданска заслуга” V степен с грамота от Цар Борис III.

№ 632 – 1920

Ноември, 4, 5 и 11

София

До **Мильо Касабов**

Указания за оформлението на “Горещи цветарници” на **Метерлинк**; притеснен е от дълга към Придворната печатница; във *Везни* печата откъси от “Дванадесетте” на **А. Блок**, по-късно има намерение да я издаде цялата.

№ 633 – 1920

Ноември, 19

Берлин

Писмо от **Херварт Валден** до **Гео Милев**

Получил е *Везни* и намира българските рисунки за “илюстративни” и липса на художествено оформление. Препоръчва да използват готовите картинки на “Der Sturm”.

№ 634 – 1920

Декември

София

В статия “Китайски стени” (Нашите декаденти), **Ферди Чолаков** (*Пан*, бр. 3, 3–4) посочва 2 стихотворения за пример: “Дъжд” на **Гео Милев** и “Невидими ръце въздишат” на **Николай Лилиев**.

№ 635 – 1920

София

Гео Милев изнася сказка в София на тема “Модерна поезия и живопис”.

№ 636 – 1920

София

[Проекти за илюстрации на “Експресионистично календарче”. 1920 г. на **Гео Милев** за м.] февруарий, юлий, август, септемврий, декемврий.

Всяка от рисунките изобразява мъжка глава, изпълнена с черен туш с перо и черен туш с четка. Някоя от тези рисунки не е включена в изданието на книгата.

Б. д. и подпис.

№ 637 – 1920

София

Започва втора годишнина на списание *Везни*. В брой 1 е статията на **Гео Милев** “Родно изкуство”. В нея прави критичен обзор на представените автори и картини. Накрая се спира повече на декоративната изложба на **Иван Милев**: в неговите “малки картинки не ще се открие нещо “родно”, но моята вяра ми казва, че тази първа изложба на младия художник ще има много по-голямо значение за нашето родно изкуство, отколкото – не само изложбата на **Нилус (Сирак Скитник)** – но и цялата национална живопис, на художници като **Мърквичка**, **А. Митов**, **Гочо Савов** и др. С вяра в своята собствена работа българският художник ще създаде Родното изкуство.”

Брой 2 на *Везни* от II годишнина съдържа превода Из книгата “Дванадесет” на **Александър Блок**; статията “Върху “Дванадесетте” с подпис: **Г. Росимов** и отзиви за българската постановка на пиесата на **Кнут Хамсун** “В ноктите на живота”, за гостуването на Московския художествен театър с пиесата “У врат царства”, също от **Кнут Хамсун**.

№ 638 – 1920

София

В кн. 3 на *Везни* от II годишнина **Гео Милев** дава отзиви за гостуването на Московския художествен театър с пиеси на: **А. Островски** “На всякогo мудреца доволно простоты”, **Чехов, Ф. Достоевски** “Братя Карамазови”, **И. Сургучев** “Осеннія скрипки”, **К. Хамсун** “У жизни в лапах”.

№ 639 – 1920

София

В кн. 4 на списание *Зеница* 1920 г. **Гео Милев** превежда стихотворението “Молитва за чистота” на **Франц Верфел**; в кн. 6 са неговите стихотворения: 1. “Вечер” (Сега е твърде късно. Сбогом...); 2. “Страх” (Аз бих обичал мойто щастие...), които под заглавия “Дневник” и “Сензация” са публикувани в книгата му “Жестокият пръстен”; в кн. 6 е и прозаичната му творба “Погледнете птиците небесни и криновете в полето. (Откъслек от “Благовестието на Спасителя”), а в кн. 7 са неговите преводи на “Зимна вечер” от **Алфред Момберт** и “Есен” от **Фр. Ницше**.

№ 640 – 1920

През 1920 г. са издадени книгите на **Гео Милев**:

ЖЕСТОКИЯТ ПРЪСТЕН. Първа книга стихове. [Ил. **Гео Милев**]. София, Везни, 1920. 31 с. 1 л. цв. ил. (Книги за библиофили. 3) 1000 тир.

Съдържа: В нощта след бледните хвалебни литургии...; Парсифал; Кажй: внезапно да изчезнеш...; И в този час, когато с протяжна безнадеждност...; О дъжд, о дъжд обилен и печален...; Сантименталност (Сред тези сиви отчаяния...); В този час на вечерни измами...; Дневник (Сега е твърде късно, сбогом...); Докато не отвърнеш ти поглед в самотно съмнение...; Приказно интермецо: Пътешествие в Китай; Сензация (Аз бих обичал мойто щастие...); Балада (Мъртвешки-зелена, сломена лежи...); Главата ми - / кървав фенер с разтрошени стъкла...; Луната, старата змия, съблича...; Удари трета стража!...; Земята разгневена се разтвори...; Лоенгрин.

№ 641 – 1920

ЕКСПРЕСИОНИСТИЧНО КАЛЕНДАРЧЕ ЗА 1921 Г. (Дванадесет социални поеми в проза). Състави **Гео Милев**. С., Победа [1920]. 30 с. ил.

Съдържа: Честита Новата година!; Януари (*В този ден съм аз роден...*

Сърцето ми замръзна: огромен светъл къс от лед... Аз грабвам в ръка сърцето си – огромен леден камък – и чакам: готов за бой. Горко на меките чела!);

Февруари (Хиляди фабрични кумини...); Март (Ето първото пурпурно утро...); Април (Мъдреците и поетите дишат чист въздух...); Май (Някога имаше пролет и лято и всички сезони...); Юни (Един луд, един цар Лир стои сам...); Юли (Горещата пустиня на света замръзва внезапно...); Август (Твоего леговище е зад спуснатите тъмнопурпурни завеси...); Септември (Когато в полунощ от седмия етаж...); Октомври (Широкият булевард стрели далеч...); Ноември (Когато великата човешка вълна...); Декември (През дъжд и сняг и мрак и вятър...); Съновник (Ти склопяш клепки, навлизаш в своя сън...).

Всеки месец е даден с рисунка на зодиакалния знак, датник и текст – “Два-найсет социални поеми” (“Везни”, 2, 1920, № 3, книгопис).

№ 642 – 1920

С негови преводи са книгите:

Метерлинк, Морис. Горещи цветарници. Избрани поеми и песни. Прев. от фр. [с предг.] **Гео Милев.** [Ст. Загора-София] Везни, 1920. 40 с. ил. (Книги за библиофили. 4);

№ 643 – 1920

Пушкин, Александър Сергеевич. Русалка. Прев. [в стихове] **Г. Милев.** С., Знание [1920]. 29 с. (Универсална библи. № 12);

№ 644 – 1920

Стриндберг, Август. Мъртвешки танц. Прев. **Гео Милев.** Ст. Загора-София, Везни [1920]. 87 с. (Библи. “Везни”. № 11).

№ 645 – [1920–1921]

София

Запазен е ръкопис на една от темите на сказките на **Гео Милев** “От Романтизъм към Символизъм през Парнаситизъм, Реализъм, Натурализъм”, в която поставя и въпроса за отношението на българската литература към чуждите, съвременни на нея, литератури.

1921

№ 646 – 1921

Януари, 6

София

Появява се брой 1 на новия литературен вестник *Развигор*. В уводната статия “Нашите задачи” редакторът на вестника **Александър Балабанов** отбелязва ролята на сп. *Везни* за “раздвижване на разни посоки мисълта в България”.

№ 647 – 1921

Януари, 16

София

С “Драги Балабанов...” **Гео Милев** отправя своето “Отворено писмо” до редактора на в. *Развигор*, бр. 2 с отзив за първия брой на вестника, което е поместено веднага с отговор на **Александър Балабанов**, непосредствено след писмото.

№ 648 – 1921

Януари, 23

София

В бр. 3 на в. *Развигор* е публикувано изпратеното от **Иван Вазов** писмо в защита на Народния театър и българския репертоар. Отправя укор защо се поставят “Мъртвешки танц” и “други символически дивотии”, които не се разбират от зрителите и “нам не трябва”. В забележка се дава следната мисъл: “Символизмът, това извратено чувство за хубавото, е заразил не само театъра, той е нахлул и в нашата поезия. От него тя е станала чужда нам, болна и непотребна. Жал за толкова таланти, поробени от тая мода”.

№ 649 – 1921

Януари, 30

София

Тодор Боров пише в бр. 4 на *Развигор* статията “Верлен у нас”, в която прави преглед на преводите и влиянието на **Верлен** в България. Оценява преводите на **Гео Милев** като високо достойние на българската литература. Подпис: **Тодор Тодоров**.

В бр. 4 на *Развигор* се появява **Елин Пелин** с отговор на “Писмото на **Иван Вазов**”, с което той не е съгласен. Отричаните от **Вазов** пиеси, вкл. и “Мъртвешки танц” на **Стриндберг**, **Елин Пелин** намира, че правят изключение като нещо по-свежо и по-ново в репертоара на Народния театър. Не би трябвало **Вазов** да отрича символизма и неговите най-видни представители и с това да отрича литературния живот на цяла Европа.

№ 650 – 1921

Януари

София

В тримесечния литературен сборник “Сняг”, год. I, сб. 1 **Гео Милев** помества “Два театрални портрета: **Васил Кирков**. **Кръстьо Сарафов**”.

№ 651 – 1921

Февруари, 11

София

Издаден е Медицински акт № 927 на Инвалидната Медицинска Комисия... с представител на Пенсионното Отделение при Министерството на финансите, в който са посочени субективните и обективни признаци на

заболяването на **Гео Милев** – “липса на дясното око, липса на част от черепа с изгубена работоспособност петдесет процента”.

№ 652 – 1921

Февруари

София

Сатирична бележка на **Георги Караиванов** с подпис **Жоро**, с цитати срещу **Гео Милев** “Най-художественото в художествения сборник *Сняг...*”, излиза в бр. 9 на *Българан*.

№ 653 – 1921

Март–Април

Стара Загора

Две писма на **Мильо Касабов** до **Людмил Стоянов** – във връзка с довършване на втората годишнина на *Везни* (9.III.); недоволен е, че **Гео** не го слуша за списанието и не е съгласен синът му да действа от името на книгоиздателство “Везни” (10.IV.).

№ 654 – 1921

Април, 17

София

Ражда се **Бистра** – втората дъщеря на **Гео** и **Мила**.

Същия ден **Гео** изнася в София сказка “На злободневни теми”. Говори по въпроси на нашата литература, живопис, музика и театър.

По сведения на в. *Зов*, I, бр. 1, 1 май 1921.

№ 655 – 1921

Април, 22

Във “*Вестник на жената*” **Гео Милев** започва да сътрудничи още от първите броеве с преводна поезия. Бр. 2, с. 1–2 започва с цикъла “Призраци на царици: Клеопатра. Азуба. Мирра. Томирис. Месалина. Хархас. Пазифая. Семирамида. Еригона” от **Алжером Свиборн**. [Прев.] **Г. М.**

В същия брой са поместени и преводите от **Морис Метерлинк** “Кажи, о, майко, кой дойде...” и от **Пол Верлен** “Любима мечта”. [Прев.] **Г. М.**

№ 656 – 1921

Април, 23

София

В брой 16 на *Развигор* **Димо Кьорчев** дава отрицателна рецензия за превода на **Гео Милев** на “Дванадесетте” от **Александър Блок** в сп. *Везни* под заглавие “Невежество и нахалство”.

В същия брой е поместена и статията на **Тодор Боров** “Ужасът на една амбиция без всяка дарба” с подпис: **Тодор Тодоров**, – остра бележка за изнесената от **Гео Милев** сказка за българската литература.

№ 657 – 1921

Май, 1

София

Гео Милев пише в бр. 1 на в. *Зов* рецензия на пиесата на **Хауптман** “Елга” и за постановката ѝ в Народния театър.

№ 658 – 1921

Май, 8 и 11

София

Анонимен отзив за романа на **Ф. М. Достоевски** “Идиот”, първа част, превели **Димитър Бабев** и **Гео Милев**... Книгоиздателство “Цвят”, поместен в бр. 2, в. *Зов*. (8.V.)

Заявление на **Гео Милев** до Пенсионния съвет при Финансовото министерство, в което пише: “... загубата на окото ми не е главната моя телесна повреда, а липсата на челната кост от черепа ми, вследствие на което – въпреки петнайсетте операции, на които съм бил подложен тук и в Германия – мозъкът ми стои и днес свършено незакрепен. Дали това ми пречи? Безспорно. Аз не мога да упражнявам предишното си занятие (писателство).” (11.V.)

№ 659 – 1921

Май, 15

София

В бр. 5 на “*Вестник на жената*” са поместени в превод на **Гео Милев** “*Стихове*”: **Кнут Хамсун**. “Кат’ теб, моя любов...”; **М. А. Лохвицкая-Жибер**. “Жадувам аз наслади знойни...” С подпис **Г. М.**

№ 660 – 1921

Май, 21

София

МИНИСТЕРСТВО НА ВОЙНАТА. Канцелария – Секция Личен състав издава на 21 май 1921 г. под № 2411 следното:

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Дава се на запасния подпоручик от бившия 34-й пехотен Троянски полк **КАСАБОВ Георги Милев**, родом от гр. Стара Загора, в удостоверение на това, че той е произведен в този чин на 26-й септември 1916 г., а е уволнен завинаги от военна служба по болест на 1-ий септември 1919 г. и че за дареното от войната старшинство той е прослужил в същия чин две години, единадесет месеца и дванадесет дена (2 г., 11 м. 12 д.) повече от три четвърти от изискуемия се тригодишен срок за повишение в чин поручик.

Настоящото му се дава, за да му послужи при поискване на инвалидна пенсия.

Полковник (п) не се чете
За Началник Канцелария

№ 661 – 1921

Май, 24

София

Във в. *Зов*, бр. 4 е поместена статията на **Гео Милев** “Над неизвестен гроб”, написана по повод и като реплика на статията на **Константин Константинов** “Изкуство, народ и публика” в бр. 3 на в. *Зов* – за връзката между художествената интелигенция и хората от народа.

№ 662 – 1921

Юни

София

От м. юни до м. октомври през 1921 г. **Гео Милев** сътрудничи редовно във в. *L'Echo de Bulgarie* със статии за влиянието на чуждите литератури върху българската, с очерци за известни български писатели и исторически статии върху създаването и съвременното състояние на българския театър и българската живопис.

Les Influences étrangères dans la littérature bulgare. (Чуждите влияния върху българската литература). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2284 (7.VI.).

Подпис: **I. К.**

L'Influence de la littérature russe dans la littérature bulgare. (Влиянието на руската литература върху българската литература). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2286. (10.VI.)

Подпис: **I. К.**

№ 663 – 1921

Юни, 13

София

L'Influence de la littérature française sur la littérature bulgare. (Влиянието на френската литература върху българската литература). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2288.

Подпис: **I. К.**

№ 664* – 1921

Юни, 20

София

В ръкопис е запазена статията на **Гео Милев** “**Пенчо Славейков и Петко Тодоров**”, публикувана за първи път на френски език в *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2294, 22 juin 1921, р. 2.

Към ръкописа има бележка “За Г-ца **Киркова** за 20 юни”.

№ 665* – 1921

Юни, 21

София

Гео Милев пише рецензия за драмата на **Петко Ю. Тодоров** “Стра-

хил страшен хайдутин”, която публикува за първи път на френски език в *L’Echo de Bulgarie*, 1921.

Подпис: **Ghéo Milev**.

С бележка под подписа на **Гео Милев** “За г-ца **Т. Киркова**. За вторник, 21.VI.”

№ 666 – 1921

Юни, 22

София

Pentcho Slaveikoff et Petko Thodoroff. (Пенчо Славейков и Петко Тодоров). – *L’Echo de Bulgarie*, 9, № 2294.

Подпис: **I. К.**

№ 667 – 1921

Юни, 25

София

“Strakhil, le terrible brigand”. (“Страхил, страшен хайдутин”). – *L’Echo de Bulgarie*, 9, № 2297.

Подпис: **I. К.**

№ 668 – 1921

Юни, 30–1 юли

София

L’Influence de la littérature allemande sur la littérature bulgare. (Влиянието на немската литература върху българската литература). – *L’Echo de Bulgarie*, 9, № 2301, № 2302.

Подпис: **I. К.**

№ 669 – 1921

Юли, 2

София

Във *Вестник на жената*, бр. 12, е поместено стихотворението “В разлъка” от **Марселина Деборд-Валмор**, превод от френски на **Гео Милев**.

№ 670 – 1921

Юли, 4 и 5

София

L’Influence de la littérature italienne sur la littérature bulgare. (Влиянието на италианската литература върху българската литература). – *L’Echo de Bulgarie*, 9, № 2304.

Подпис: **I. К.**

L’Influence de la littérature anglaise sur la littérature bulgare. (Влиянието на английската литература върху българската литература). – *L’Echo de Bulgarie*, 9, № 2305.

Подпис: **I. К.**

№ 671 – 1921

Юли, 6

София

L'Influence de la littérature scandinave sur la littérature bulgare. (Влиянието на скандинавската литература върху българската литература). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2306.

Подпис: **I. К.**

№ 672 – 1921

Юли, 11

София

Les traductions dans la littérature bulgare. (Un chapitre des influences des littératures étrangères). Преводите в българската литература. (Една глава за влиянията на чуждите литератури). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2310.

Подпис: **I. К.**

№ 673 – 1921

Юли, 15

София

La traduction des oeuvres littéraires bulgares en langues étrangères. (Преводите на български литературни произведения на чужди езици). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2313.

Подпис: **I. К.**

№ 674 – 1921

Юли, 16

В превод на **Гео Милев** излиза цикъл стихотворения “Циганска музика” на **Мария Делле Грацие**: 1. Защо така странно трепери..., 2. Нейде там, нейде там..., поместен във бр. 14 на *Вестник на жената*.

№ 675 – 1921

Юли, 23

Във *Вестник на жената*, бр. 15, превежда стихотворението “Умора” на **Пол Верлен**.

№ 676 – 1921

Юли, 25

София

Mes souvenirs du poète belge **Emile Verhaeren**. (Спомени за **Емил Верхарн**). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2321.

Подпис: **Ghéó Milev**.

№ 677 – 1921

Юли, 30

София

Тодор Боров в бр. 30 на в. *Развигор* съобщава за спиране на списанията *Обществена обнова* и *Везни*, които не отговарят на обявената си програма.

№ 678 – 1921

Август, 6

София

В бр. 31 на в. *Развигор* се помества съобщение от името на **Гео Милев**, че списание *Везни* не е спряло и ще продължи в III годишнина от м. септември същата година.

Със сатирична бележка, подписана с инициали **К. Л.** във в. *Развигор* се коментират “Спомените ми за белгийския поет **Емил Верхарн**” на **Гео Милев**, поместени в *L'Echo de Bulgarie* от 1921.

№ 679 – 1921

Август, 15

София

Christo Botiov (1847–1878). (**Христо Ботев**). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2339.

Подпис: **Ghéó Milev**.

В статията **Christo Botiov** (1847–1878) са поместени откъси от преводи на **Гео Милев** на следните стихове: *Elégie* [Елегия]; *La litte* [Борба]; *A ma bien-aimée* [До моето първо либе]; **Hadji Dimitre** [Хаджи Димитър].

№ 680 – 1921

Август, 16

София

Статията на **Гео Милев** “Правописната реформа” във в. *Изгрев*, бр. 8, е остър протест срещу новата правописна реформа.

№ 681 – 1921

Август, 25 и 26

София

Péio Yavorov (1877–1914). (**Пейо Яворов**). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2347–2349.

Подпис: **Ghéó Milev**.

В статията **Péio Yavorov** са поместени преводи на откъси от стихотворенията му “Нощ” и “Видения”.

№ 682 – 1921

Август, 31

София

Dimtcho Débélianov (1887–1916). (**Димчо Дебелянов**). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2353.

Подпис: **Ghéó Milev**.

В статията **Dimtcho Débélianov** (1887–1916) са поместени преводи на откъси от стихотворенията “Гора” и “Миг”.

№ 683 – 1921

Септември, 13

София

Le commencement du théâtre en Bulgarie. (Началото на театъра в България). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2364.

Подпис: **М.**

№ 684 – 1921

Септември, 15

София

Le théâtre bulgare après la libération de la Bulgarie. (Българският театър след Освобождението на България). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2366.

Подпис: **М.**

№ 685 – 1921

Септември, 22

София

Le théâtre bulgare au commencement du XXe siècle. (Българският театър в началото на XX век). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2372.

Подпис: **М.**

№ 686 – 1921

Септември, 23

София

Ivan Vazoff. (Иван Вазов). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2373.

Подпис: **Ghéó Milev.**

На български същият текст е публикуван под заглавие “**Иван Вазов. Литературното дело на Иван Вазов**”. В: **Чилингиров, Стилиян.** Помен за **Ивана Вазов.** Сборник за траурните чествувания на народния поет от 22 до 28 септ. 1921. Състав... (С., 1922), 424–428.

№ 687 – 1921

Септември, 25

София

Le Théâtre National (I–III). (Народен театър). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2380.

Подпис: **М.**

№ 688 – 1921

[Септември]

София

В последната книжка 4–5 на сп. *Везни* от II годишнина са поместени стихотворенията на **Гео Милев** “Из книгата *As dur: Alegro vivace; Presto; Finale*”.

Тук е и критичният преглед на дейността на Народния театър “Художественото ръководство без автономия; Българският репертоар; Чуждият репертоар; **Вазов**; Виждането в изкуството от **Херварт Валден** – Берлин [Прев. **Г. М.**]; превод на стихотворението “Небесният пияница” от **Алфред Момберт**, с подпис **Г. М.**

В отдел “Книги” отзиви за: **Чавдар Мутафов**: Марионетки; **Георги Райчев**: Царица Неранза и Мъничък свят; Сборник Сняг.

№ 689 – 1921

Октомври, 4

София

Le théâtre bulgare pendant la dernière dizaine d'années. (Българският театър през последните десет години). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2382.

Подпис: **М.**

№ 690 – 1921

Октомври, 5

София

Към писмо на **Мила** до **Анастасия Касабова** след завръщането ѝ от Стара Загора, **Гео** напомня на **Мильо Касабов** за коректурите на **Пишибшевски** “Афоризми и прелюдии”.

№ 691 – 1921

Октомври, 7

София

Следват френски преводи на стихотворения от **Цанко Церковски** Песни: 1. На нивата; 2. Вечерен зов; 3. Сазът ми; 4. Звезда след звезда пада...; 5. Дето и да ида... поместени най-напред в *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2384, както и по-късно в № 2391–92 от 16 oct. 1921.

№ 692 – 1921

Октомври, 10

София

“Ballades Bulgares” par **Théodore Trajanoff**. (“Български балади” от **Теодор Траянов**). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2386.

Подпис: **Ghéo Milev**.

Ръкописът с рецензията за “Български балади” от **Теодор Траянов** е написан и публикуван първо на френски език във вестника, а след това и в превод на български в сп. *Везни* на 19 ноември 1921. В същия текст са поместени преводи от **Гео Милев** на откъси от стихотворенията: A ma mere... enmailioté mon âme... [На майка ми]; Le prophète [Пророк].

№ 693 – 1921

Октомври, 12 и 13

София

Le peinture bulgare a travers l'exposition commemorative au sujet du 25-e anniversaire de l'inauguration de l'Académie des Beaux-Arts. (Юбилейна изложба). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2388, № 2389.

Подпис: **Ghéo Milev**.

№ 694 – 1921

Октомври, 15

София

Излиза бр. 1 от третата годишнина на сп. *Везни* в променен, по-малък формат, но със седмична периодичност.

В него е статията на **Гео Милев** по повод смъртта на поета **Александър Блок** и обръщение към абонатите по някои редакционни въпроси около започването на тази годишнина, през която той остава единствен редактор на списанието.

№ 695 – 1921

Октомври, 18

София

В № 2394 на вестник *L'Echo de Bulgarie*, 9, от 18 oct. 1921 г. продължават стиховете на **Цанко Церковски** в преводи от **Гео Милев**: Песни: 1. Към полето; 2. Светиш ли още...; 3. От изток слънцето изгрява...; 4. Венец от рози се извил...; 5. На небето синевите; 6. Падна слана – пожълтяха...; 7. Дрямка дремнах; 6(8). Сърце си страдно из гърдите...; 7(9). Защо ли аз да жали безнадежно....

№ 696 – 1921

Октомври, 19

София

В № 2395 на *L'Echo de Bulgarie*, продължават преводите на стихотворенията на **Цанко Церковски** от **Гео Милев**: Песни: 8(10). Бичкиджия; 9(11). Виснат облаци тъжовни...; 10(12). Косачът; 11(13). Градушка; 12(14). Сиромашка песен; 13(15). Ковач.

№ 697 – 1921

Октомври, 21

София

Psychologie de l'expérimentation poétique. (Critique littéraire). (Към “Психологията на поетичния опит”...от **Михаил Арнаудов**). – *L'Echo de Bulgarie*, 9, № 2397.

Подпис: **М.**

№ 698 – 1921

Октомври, 22

София

В книжка 2 на *Везни* е статията на **Гео Милев** “Юбилейна изложба” по повод 25-годишнината на Рисувалното училище и творчеството на **Майстора**, **Никола Маринов**, **Сирак Скитник**, **Иван Лазаров**, **Борис Денев**, **Димитър Гюджеков**, **Никола Кожухаров** и критика на сборника, издаден от Руско-българското издателство в София със статии от **П. Савицки**, **П. Сувчински**, **П. Трубецкой**, **Г. Флоровски**: “Утверждение евразійцев”. Подпис: **Т.**

№ 699 – 1921

Октомври, 27

София

В № 2402 на вестник *L'Echo de Bulgarie*, 9, продължават преводите на стихотворенията на **Ц. Церковски** Изплакани песни: 1. Не се пробуждай; 2. На моя гроб; 3. Кръст; 4. Захождащ лъч; 5. На заник слънце; 5(6). Заседна слънце.

№ 700 – 1921

Октомври, 29

София

Статия от **Людмил Стоянов** във в. *Развигор* за третата годишнина на списание *Везни* и за “безплодните усилия” на редактора му, останал “с разбита и разпокъсана армия”. В заключение авторът предлага *Везни* да се върне към своята “традиция, към “бурята и натиска” в името на изкуството”.

№ 701 – 1921

Октомври, 30

София

Книжка 3 на *Везни* е със стихотворението на **Гео Милев** “**Кръстю Сарафов**”, посветено на 45-годишния юбилей на артиста; статиите: “Българският народ днес”, “Юбилеи и погребения” – преглед на юбилейната литература за **Иван Вазов**, **Ана Карима**, **С. С. Бобчев**, **Кръстю Сарафов**, **Пенчо Славейков**, **Петко Тодоров**, **Кирил Христов**, **Цанко Церковски**.

№ 702 – 1921

Октомври

Стара Загора

Под заглавие “**Александър Балабанов** (Критика, публика и професорско лицемерие)” **Тодор Недков** прави опит за цялостна картина на съвременната българска критика като се спира и на **Гео Милев** “странен литературен феномен” – *Голгота* (Ст. Загора), бр. 1.

№ 703 – 1921

Октомври

Стара Загора

Никола Татаров дава кратка бележка за новата програма на “Везни” през предстоящата трета годишнина в сп. *Голгота* (Ст. Загора), бр. 2.

№ 704 – 1921

Ноември, 5

София

В бр. 4 на *Везни* са преводите на **Гео Милев** от **Франц Верфел** “Революционен позив”, **Емил Верхарн** “Бунт”, **Вл. Маяковски** “Наш марш”; статията “Възвание към българския писател”, в която изразява идеята си за ролята на твореца; критика за постановките в Народния театър на “Сирано де Бержерак” и “Хамлет”. Обявява “Литературна анкета” и приканва читателите на списанието да изразят мнение за българската литература.

№ 705 – 1921

Ноември, 8

Стара Загора

Писмо от **Иван Мирчев** до **Гео Милев**

Предлага да бъде създадено акционерно дружество “Везни”, което да се занимава с издаване на сп. *Везни*. Надява се, че акциите ще се продават и ще се подпомогне списанието.

№ 706 – 1921

Ноември, 12

София

Книжка 5 на *Везни* е с критичния отзив на **Гео Милев** “**Боян Пенев** и **Пенчо Славейков**”, по повод излезлия от печат том на **Славейков** “На острова на блажените”, под редакцията на **Боян Пенев**.

№ 707 – 1921

Ноември, 15

София

В сп. *Пурпур* излиза критика за сп. *Везни* и за статията на **Гео Милев** “Българският народ днес”.

№ 708 – 1921

Ноември, 17

София

В писмо до **Милю Касабов - Гео** моли да се срещне с **Иван Мирчев** и разбере намеренията му и възможностите за образуване на Издателско акционерно дружество “Везни”.

№ 709 – 1921

Ноември, 19

София

В книжка 6 на *Везни* е стихотворението на **Гео Милев** “Кошмар” (**Качалов** в Иван Карамазов), което пресъздава въздействието от изпълнението на актьора от Московския художествен театър.

В “Литературна анкета между читателите” помещава отговорите в писма 1, 2 и 3 с кратка бележка на редактора **Г. М.** след тях.

Същата книжка дава и преводите му на стихотворенията от **Шарл Лерберг** “Блудящи любезности” и **Жорж Роденбах** “Вечерна нежност”.

В Критичен преглед **Гео Милев** дава рецензиите на “Български балади” от **Теодор Траянов** и на труда на проф. **М. Арnaudов** “Към психологията на поетичния опит” в Годишника на Софийския университет, публикувана преди това на френски език (виж № 692, 697).

№ 710 – 1921

Ноември

София

В кн. 7 на *Везни* е поместена прозаичната творба “Малки градчета”

на **Емил Верхарн** в превод на **Гео Милев**; отговорите на писма 4 и 5 от Литературната анкета на списанието.

В Критичния отдел на книжката **Гео Милев** се спира върху превода на **Кирил Христов** на “Манфред” от **Лорд Байрон** (без подпис) и на неговата пиеса “Боян Магесника” (с подпис **Г. М.**). Тук е и една кратка бележка “За сп. *Златорог*”, където са направени поправки в разказа на **Чавдар Мутафов** “Бал” без негово съгласие.

В статията “Режисура и режисьорският въпрос в Народния драматически театър от петнадесет години” поместена в сп. *Демократия*, бр. 2, **Божан Ангелов** отбелязва като “чудовищен” факта, че след първия сполучлив опит “от най-високо място бяха прекратени репетициите на “Тиг и неговият пръстен” ..., поставянето на която като втори опит бе възложено на **Г. Милев**...”

№ 711 – 1921

Декември, 3

София

“Литературната анкета” продължава и с отговори на писма 6 и 7 в бр. 8 на сп. *Везни*.

В Критичен преглед е статията за антологията “Френски поети” под съставителството на **Димитър Бабев**, подпис: **М.**, както и бележки за “Владо Булатов”, роман в сонети от **Стилиян Чилингиров**..., с подпис: **Г. М.**; статията “Погром над българската литература” на **Гео Милев** с подпис **Ю.** се отнася до неуредици на книжния пазар.

№ 712 – 1921

Декември, 10

София

В кн. 9 на *Везни* са преводите на стихотворенията от **Пол Верлен**: “Effet de nuit”, “Nevermore” и “Един вдовец говори”. Литературната анкета е с отговори на писма 9 и 10.

Критична статия за “Стихове и песни” от **Емануил п. Димитров**. Подпис: **Г. М.** и отзиви за “Изложбата на **Борис Стефчев**” с подпис **М.**

№ 713 – 1921

Декември, 15

София

В сп. *Пурпур* излизат защита на редактора на списанието **А. Л. Лебедев** и нападки срещу **Гео Милев**.

№ 714 – 1921

Декември, 17

София

В книжка 10 на *Везни* е статията на **Гео Милев** “Театрален упадък”, насочена срещу новия директор на театъра **Хр. Цанков – Дерижан** и него-

вите нападки срещу **Божан Ангелов**. Поместени са отговорите на писма 11 и 13 от Литературната анкета.

Подредена е “Експресионистична изложба” от частната сбирка на **Гео Милев** в Редакцията на сп. *Везни*.

В рубриката Към читателите се съобщава за някои промени в издаването на списанието и продължаващия абонамент.

№ 715 – 1921

Декември, 17

София

В отговор на анкетата в сп. *Везни* бр. 10, читателят **А. Иванов [Ангел Каралийчев]** обвинява редакцията в липса на класов подход, въпреки прокламираната идея “преди всичко-човека”. В същата книжка **Гео Милев** му отговаря по-обстойно, но с недостатъчно ясни постановки за класовия характер на изкуството.

№ 716 – 1921

Декември, 24

София

Критична бележка за “Артистичния секретар на Народния театър” по повод уволнението на **Михаил Теофилов** – пише **Гео Милев** в книжка 11 на *Везни*. Отзиви с критика за книгата на **Стоян Кръстов Ватралски** „Първом правда”.

Публично изказва своята благодарност към актьори и граждани, които приветстват критиката му към ръководството на Народния театър.

№ 717 – 1921

Декември, 31

София

Превежда стихотворението “Art poétique” от **Пол Верлен** в кн. 12 на *Везни*, без подпис.

С острата критика “**Димитър Бабев** е новият артистичен секретар на Народния театър...” **Гео Милев** се обявява срещу просветния министър **Стоян Омарчевски** и назначеното от него ръководство на Народния театър.

В бележката “Още един основател на Операта” той говори за статията на **Петко Наумов** “Основаването на Народната опера” в сп. *Везни*, кн. 12. Подпис: S.

Допълнително съобщение до абонатите на сп. *Везни* за уреждане абонамента на списанието, също и за кн. 12.

№ 718 – 1921

Декември

София

Втора статия на **Божан Ангелов** в *Демократия*, бр. 4 за режисурата и репертоара на Народния театър в защита на **Стриндберг** и други западни

драматурзи, чийто пиеси са свалени, а “на публиката е отнета насладата от най-добрите творения на артистите”.

№ 719 – 1921

Декември

София

“Геомилевщината” – злобна бележка за сп. *Везни* от **Иван Тодоров Карановски** с подпис **Р. Д[афинов]** в *Парнас*, бр. 4–5.

№ 720 – 1921

София

През тази година са издадени следните книги с преводи на **Гео Милев**:
Блок, Александър Александрович. Дванадесетте. С илюстр. от **Михаил Ларионов** и **Наталия Гончарова**. Прев. **Гео Милев**. [С.] *Везни*, 1921. 16 с. (Книги за библиофили. 5)

№ 721 – 1921

Гьоте, Й. Волфганг фон. Егмонт. Трагедия в 5 д. Прев. от нем. **Г. Милев**. С., Хемус (1921). 81 с.

№ 722 – 1921

Достоевски, Ф. М. Идиот. Роман в 4 ч. Ч. 1–2. Прев. **Дим. Бабев** и **Гео Милев**. С., Цвят, 1921. 192, 159 с. (Библ. Отбрани романи. № 21). 2000 тир.
Ч. 1. Прев. **Дим. Бабев** и **Гео Милев**.
Ч. 2. Прев. **Дим. Бабев**.

№ 723 – 1921

Пишибишевски, Станислав. Афоризми и прелюдии. Прев. [с предг.] **Гео Милев**. Ст. Загора-София, *Везни*, 1921. 29 с. (Филос.-крит. сер. *Везни*. № 5)

№ 724* – 1921

Преводи на **Гео Милев** се издават от книгоиздателство “Везни” и от други издателства. Но някои от тях, макар и оформени от него като книги, остават в ръкопис.

Недатираните “Речник на чуждите думи и изрази, употребявани в българския език”; драмата “Огненият змей” в български и немски вариант, “Кратка история на френската литература” са запазени като архивни документи.

№ 725 – 1921

София

Автопортрет на **Гео Милев** – един от най-известните автопортрети на **Гео**, със стилизирано лице и фон на малки неправилни квадратчета, изпълнен с туш – перо и четка.

Tzerkovsky, Tzanko. Chansons. [Песни]. Trad. du bulgare par **Georges Rovande**. Préf. de **Th. N. Karavanevsky**. S., 1921. 47 p.

Псевдонимът на **Гео Милев** е разкрит от **Николай Дончев** в статията му **“Цанко Церковски на френски език”**.

Съдържа: 1. Mon Luth [Сазът ми], 17–18; 2. A la campagne [Към полето], 18–19; 3. L-aurore [От изток слънцето изгрява...], 20; 4. Envie [Венец от рози си извил...], 21; 5. Les yeux bleux [На небето синевите...], 21; 6. Hiver et printemps [Падна слана – пожълтяха...], 22; 7. Un songe [Дрямка дремнах...], 22–23; 8. A rebours [Сърце си страдно из гърдите...], 23; 9. Appel du soir [Вечерен зов], 24–25; 10. Ame en reines [Звезда след звезда пада...], 25; 11. L'étoile [Светиш ли още...], 26; 12. La croix [Кръст], 27–28; 13. Sur le champ ensemence [На нивата], 29; 14. Le faucheur [Косачът], 30–31; 15. Le grêle [Градушка], 31–33; 16. L'hiver [Виснат облаци тъжовни...], 33; 17. Lescieur [Бичкиджия], 33–35; 18. La chanson du pauvre [Сиромашка песен], 36–37; 19. Le forgeron [Ковач], 38; 20. Mon tombeau [На моя гроб], 39; 21. Soleil couchant [На заник слънце], 40–41; 22. Partout et toujours [Дето и да ида], 42; 23. Le dernier rayon [Захождащ лъч], 43; 24. Renoncement [Защо ли аз да жали безнадеждно...], 44; 25. Ne t'éveille pas!... [Не се пробуждай!...], 45; 26. L'heure crepusculaire [Заседна слънце], 46.

Равносметка на 26/XI 921 г.

Книгоиздателство “ВЕЗНИ”

Стара Загора – София

КАТАЛОГ

на издадените книги.

I. БИБЛИОТЕКА “ВЕЗНИ”

№ 1. Шекспир: Хамлет , прев. от Английски въ стихове
на Г. Милев (изчерпана)	ц. 6 –
№ 2. Боало: Поетично искусство , пр. от фр. на Б. Лавров	ц. 5 –
№ 3. Ж. Роденбах: Мъртвият Брюге , роман,
прев. от френски на Г. Милев	ц. 8 –
№ 4. Шатобриан: Последният Абенсераж ,
прев. от френски на М. Димова	ц. 5 –
№ 5. Л. Андреев: Червен Смях ,
прев. от руски на Ив. Х. Христов	ц. 8 –

- № 6. Р. М. Рилке: **Повест за Любовта и Смъртта на Корнета Христоф Рилке**, пр. от немски на Г. Милев ц. 3 –
- № 7. А. Стриндберг: **Опиянение**, I кн. от “Избрани драми” на Стриндберга под редакц. на Г. Милев ц. 8 –
- № 8. **Китайски Легенди и Новели**,
прев. на М. Димова и В. Бояджиева ц. 3 –
- № 9. Байрон: **Манфред**, драматическа поема,
прев. от английски в стихове на Г. Милев ц. 8 –
- № 10. Якобсен: **Могенс**, новела,
прев. от немски на Никола Толчев ц. 5 –
- № 11. А. Стриндберг: **Мъртвешки Танц**, II кн. от “Избрани драми” на Стриндберг, пр. от нем. на Г. Милев ц. 8 –
- № 12. Ст. Пшибишевски: **Душата на Полша**,
прев. от немски на С. Ненов ц. 10 –

II. КНИГИ ЗА БИБЛИОФИЛИ.

- Кн. първа.** Едгар По: **Избрани поеми**, прев. на Г. Михайлов и с една цветна илюстрация от Н. Райнов (изчерпана) ц. 10 –
- Кн. втора.** Стоян Райнов: **Албум от картини**
из худож. изложба на автора, ц. 5 –
- Кн. трета.** Гео Милев: **Жестокият пръстен**,
Първа книга стихове ц. 15 –
- Кн. четвърта.** Морис Матерлинк: **Горещи Цветарници**,
Прев. от френски на Гео Милев ц. 8 –

III. ФИЛОС.-КРИТИЧЕСКА СЕРИЯ “ВЕЗНИ”:

- № 1. **Театрално искуство**, от Гео Милев (изчерпана) ц. 1.50
- № 2. **Упадък на лъжата** от Оскар Уайлд ц. 4.–
- № 3. **Източно и Западно искуство**, от Николай Райнов, ц. 2.–
- IV. Огюст Роден: **Искуството**, ц. 30.–
- V. Литературно-художественно списание **“ВЕЗНИ”**,
I год. 100 лв., – II текуща год. – 80.–

Поръчки до книг. “Везни” в Ст.-Загора. Склад за София
ул. Сан Стефано, № 30, Редакция на сп. “Везни” в София

1922

№ 728 – 1922

Началото

София

Уредената от **Гео Милев** “Експресионистична изложба” в Редакцията на сп. *Везни* (т. е. в неговия дом) продължава и в началото на 1922 г.

№ 729 – 1922

Януари, 7

София

В книжка 13 на *Везни* е публикуван превод на “Едип цар. Откъслек от началото на Софокловата трагедия”; отзив за постановката в Свободния театър на “Едип цар”, критичната бележка “Истината боли” по повод реакцията на *Музикален вестник* за статията на **Ник. Абаджиев** “Музикален упадък” във *Везни*.

№ 730 – 1922

Януари, 14

София

Книжка 14 на *Везни* е с критичните прегледи и бележки на **Гео Милев**: “Няколко глави от Психологията на творчеството от **М. Арнаудов...**”, “Още върху **Петко Наумов & Сие**” и “Още върху **Дерижан**”; съобщение за продължаващата “Експресионистична изложба”, без подпис.

№ 731 – 1922

Януари, 20

София

В бр. 88 на *Вестник на жената* са публикувани преводите на стихотворенията на: **Феликс Арвер** – Тайна любов; **Елизабет Барет-Браунинг** – Из “Сонети от португалски”: 1. Издигнах горестното си сърце; 2. Върви далеч от мене. Но все пак...; **Агнес Мигел** – Любов.

С бележка на редакцията: “Стиховете са взети от току-що излязлата книга “Антология на жълтата роза”, издание на Книгоиздателство “Везни” - София”.

№ 732 – 1922

Януари, 21

София

В кн. 15 на *Везни* **Гео Милев** дава превода си на две експресионистични стихотворения – 1. **Лотар Шрайер**. Горест; 2. **Херварт Валден**. Звъни гласа ти ли далеч през много дни; Заключение [на] Литературната анкета и отзива “Изложбата на **Борис Денев**”.

№ 733 – 1922

Януари, 28

София

В книжка 16 на *Везни* е “авторизираният превод” на **Гео Милев** “Из

трагедията “Манастир” (Le cloître). Края на третото действие” от **Емил Верхарн**, със статия за същата трагедия. В *Критичен преглед* дава статията на **К. Стефанов** “Развигор (една годишнина...” с Бел[ежка на] Ред[акцията]. Накрая е поместено съобщение за откритата “Драматическа школа - София”.

№ 734 – 1922

Февруари, 17

Стара Загора

Книжка 17–18 на *Везни* е с превод на стиховете от **Алберт Еренщайн**: “Пролет”, “Есен”, “Песен на скиталеца”, “Торест”, “Вечер”, “Думи на демона”; отзиви за книгата на **Иван Радославов** “Идеи и критика”, 4 превода на **Людмил Стоянов** на “Вечните спътници – портрети из всемирната литература от **Д. С. Мережковски**”; “Куриозите” му за **Чилингиров**, превод на “Реймски събор” от **Е. Ростан**, стихосбирката на **Н. Ракитин** “Златни нишки”, хроника от списание “Театър и опера”; бележките: “Бенефис на **Кирил Христов**” и “Боян Магесника”; по уреждане абонамента на списанието и репликата “За знание”.

№ 735 – 1922

Февруари, 17

Стара Загора

Писмо от **Мильо Касабов** до **Гео Милев** с препоръки как да организира работите си с книжари и абонати; счита за нередовни изпратените от него сметки.

№ 736 – 1922

Февруари

София

П. Георгиев в статията си “**Гео Милев** е името, за което се е казало твърде малко истина...” в *Лебед*, бр. 1 оценява поезията му като ново изкуство.

№ 737 – 1922

Февруари

София

В сп. *Лебед* (Ямбол), бр. 1 излиза редакционна бележка по спорове със сп. *Светлоструй* относно направлението на списанието, наречено “достоеен ученик на *Везни*.”

№ 738 – 1922

Февруари

София

Отрицателна оценка на **П. Росен** за “Жестокия пръстен” на **Гео Милев** в *Демократия*, № 12.

№ 739 – 1922

Февруари

София

Ст. Чуканов в статия “Експресионистична изложба” в сп. *Лебед*, брой 1 разказва за изложбата, уредена от **Гео Милев** в дома му с репродукции и някои оригинали, както и с анализ на някои картини.

№ 740* – 1922

Февруари-Март

В кн. 5–6 на сп. *Голгота* критикът **Цветан Минков** обсъжда резултатите от проведената “Анкета” с читателите на сп. *Везни* през неговата трета годишнина – точка по точка с рязко отрицание.

№ 741 – 1922

Февруари-Март

Лом

В кн. 5–6 на сп. *Голгота* **Цветан Минков** дава и следното съобщение в рубриката “Писма от провинцията. Лом: I “Читалището ни тази година се прояви: организира популярни четения... че никой не посещава четенията и че няма кой да чете... не е важно. Това и пр. не уплаши **Гео Милева**, който идва и на два пъти приказва – на вересия: “Цивилизация и култура” и “Новата българска литература”. И дори в един тукашен кръжок – за окултизма! Иди му разбери: абсолютен – унифицирано изкуство – антиреализъм – символизъм – окултизъм. А аз мисля, че е най-право да се назове идиотизъм!

Утешителното е това, че цяла България сега е една провинция, една голяма и отвратителна Лом-Паланка”. **Цветан Минков**

№ 742 – 1922

Март, 15

София

Боян Пенев в статията “За литературния плут” в сп. *Златорог*, бр. 2, насочва критиката срещу **Людмил Стоянов**, но с някои оценки се отзовава отрицателно и за **Гео Милев**.

№ 743 – 1922

Март, 15

София

В кн. 20 на списание *Везни* са поместени статията на **Гео Милев** за “**Артюр Рембо**”; критичните материали: “Der Kommunistische Aufbau des Syndikalismus” от **Franz Barwich**. Berlin 1921., за предстоящото честване на **Елин Пелин** “За юбилеите” и съобщението: “*Везни* престава да излиза временно”, от името на книгоиздателството.

№ 744 – 1922

Март, 30–Април, 4

София

До **Мильо Касабов**

Закупил е хартия и представя сметка; изпраща списък на абонати за третата година; трудно му е и продава бюстовете, но от тези на **Ибсен** ще предложи на **Чипев**.

№ 745 – 1922

Април, 1

София

Получава Разписка за изплатена сума от 1392 лв. и 50 ст. с падеж на 1 април 1922 г. на Чиновническо Кооперативно Спестовно Застрахователно дружество – София.

№ 746 – 1922

Април, 3

София

До **Кирил Кръстев** – Ямбол

Изразява задоволство, че младите хора проявяват интерес към “новото изкуство”; да се постарее да събере абонати за третата годишнина на *Везни*.

№ 747 – 1922

Април, 4

София

Писмо до **Милю Касабов**

Недоволен е, че вместо пари за хартия му изпраща още от бюстовете на **Ибсен**, **Ленин** и др., от които все още има непродадени.

№ 748 – 1922

Април, 4

София

Писмо на **Гео Милев** до **Петър Д. Драгоев** в Сливен

“Дели-Балта” 56

Сливен

София, 4 .IV. 922.

Напразно – безсмислена е мисълта, че съм “забравил провинциалните си приятели”...

Аз получих тутакси след връщането си от Ст. Загора писмото на **Стратев**, но поради много работа не можах да му отговоря; после заминах и т. н. Пророчествата на **Сотиров**, които ми съобщава **Стратев**, не казват нищо. Каква аура е видял той около раменете ми? Кармата за моето раняване? Прераждания? Бъдеще? Нека за това говори. Впрочем казах на **Н. Райнов**, че той уж бил прераждане на Боян Мага; **Райнов** каза: “Тогава да му кажа аз (на **Сотиров**), че никак не му чини ясновидството...” Но все пак задайте му горните въпроси да видим какво ще каже. За кое полугодие на *Везни* е дума? Ето двете октави, писани орташки от мене, пок. **Д. Дебелянов** и **Н. Райнов**:

“На Милев блян бленуват очилата,

На Райнов ризата сапун мечтай,

А Димчо спомня Сметната палата,

Тъй както би си спомнял за Китай...

Туй винце погледът ми не го фата –
Изглежда май натряскан Николай:
О, ужас Мирковски! Ний паки-паки
Приличаме на схлупени бараки!

На схлупени бараки или стрехи,
Възпените от Кремен Михаил,
Където носят изранени дрехи –
И не живот живеят, а – резил,
Където бродят тъмни, без утехи,
И проповядват в декадентски стил
Неща велики, странни, ирреални
Като напр.: - кученца астрални...”
(в края на август 1915)

Сърдечен поздрав на всички познати

Гео Милев

№ 749 – 1922

Април, 12

Стара Загора

Книгоиздателство “Везни” разпространява следната

“Покана за предварителна поръчка на “Избрани стихотворения” от

Пол Верлен (Книги за библиофили. № 6).

Книгата е в две различни издания:

А. На обикновена хартия – цена 10 лв.

Б. На луксозна хартия и подвързана – цена 50 лв.

№ 750 – 1922

Април, 18

Ямбол

Гео Милев изнася в читалище “Съгласие” – Ямбол сказки на тема
“Борбата против материята” и “**П. К. Яворов**”.

№ 751 – 1922

Април, 25

София

До адресат във Враца **Гео Милев** изразява недоволството от това,
че не е получил потвърждение за датите на сказките му там, тъй като за
същите дни е канен и в Самоков.

№ 752 – 1922

Април, 28

Ямбол

Вестник *Тунджа* подробно документира присъствието на **Гео** в Ямбол: “Т-н **Гео Милев**, известен млад писател, даде на 18 т. м. в читалище “Съгласие” две сказки на теми “Борбата против материята” и “**П. К. Яворов**”. И двете сказки на софийския гост, един от проводниците на новите литературни течения у нас бяха изпълнени със смели, оригинални мисли и останаха възнаградени от заинтересуваното внимание на посетилата ги просветена аудитория.”

№ 753 – 1922

Пролетта

Плевен

Гео Милев изнася сказката “Експресионизъм, футуризъм, кубизъм” и в Плевен.

№ 754 – 1922

Пролетта

Нова Загора

По покана на поета **Георги Илиев**, библиотекар в читалището, **Гео Милев** изнася сказка върху българската литература.

“**Гео** не четеше сказката си, а говори, и то без бележник в ръка. Спокойно и плавно течеше мисълта му. Често цитираше пасаж от разглеждан автор – наизуст, разбира се – когато искаше да представи на читателите образа му” – спомня си по-късно **Георги Илиев**.

№ 755 – 1922

Май, 2

София

Писмо на **Гео Милев** до **Гюстав Кюн** – Нойрупин (Германия)

Да му се съобщи възможно най-бързо цената на картините с животни, които би желал да получи преди есенния сезон.

№ 756 – 1922

Май, 8–Юни, 25 [Декември]

София

До **Кирил Кръстев** – Ямбол

Изпраща свой превод на стихотворение от **Демел**, което ще включи в подготвен сборник; съобщава за предстоящата си обиколка в Южна България за изнасяне сказки с теми за модерното изкуство; за идеята да се основе кооперативно дружество “Везни” – съобщава за увеличаване на капитала и подновяване на сп. *Везни*, за издаване на книги.

№ 757 – 1922

Май, 21 и 22

Ямбол

Заедно с **Чавдар Мутафов**, **Гео** отново е в Ямбол и говори по теми-

те: “Символизъмът в изкуството” и “Футуризм, кубизъм и експресионизъм” – изнесени “блестящо” според в. *Тунджа*.

№ 758 – 1922

Май

София

Рецензия на **Васил Пундев** за преведените от **Гео Милев** “Избрани стихотворения” на **Пол Верлен** в *Слово*, бр. 73.

№ 759 – 1922

Юни, 4

София

Гео Милев изнася в гр. Ямбол сказки на различни теми, които са коментирани в няколко броя (№ 15–16, № 20, № 21–22) на в. *Тунджа*.

“Колкото за г. Милев, той блестящо изнесе защитата на експресионизма пред своите слушатели – немногобройни... без съмнение поради липсата на общожителски интерес у третираните от тях... въпроси...”

№ 760 – 1922

Юни, 4

Ямбол

В бр. 21–22 на в. *Тунджа* излиза критичния отзив на **Гео Милев** “Изложбата на **М. Качулев**”.

№ 761 – 1922

Юни, 8

Берлин

Писмо от **Рудолф Блюмнер** до **Гео Милев**.

№ 762 – 1922

Юни

София

В кн. 1 на сп. *Трудовак*, II годишнина, **Гео Милев** започва поредица от статии за български писатели: “Български литературни портрети. Няколко предварителни думи. 1. **П. Р. Славейков** (1827–1895); 2. **Раковски** (1821–1865)”.

№ 763 – 1922

Юни

София

Изпраща циркулярно писмо за образуване на Акционерно дружество “Везни” до **Кирил Кръстев** в Ямбол.

№ 764 – 1922

Юни

Стара Загора

Цветан Минков пише в *Голгота* (Ст. Загора), бр. 56 за естетически-те позиции на **Гео Милев**, отразени в заключението на литературната анкета, проведена с читатели на сп. *Везни*.

№ 765 – 1922

Юли, 7

София

Александровската държавна болница изпраща с писмо № 8202 до Инвалидната медицинска комисия сведения от лекаря на Очното отделение за състоянието на зрението на инвалида **Георги Милев Касабов**.

№ 766 – 1922

Юли, 7 и 24

София

Издаден е Медицински акт № 3227 на Медицинската инвалидна комисия за състоянието на **Георги Милев Касабов**, въз основа на който “пенсията му се увеличава от 1650 лв. на 2400 лв. годишно, начиная от 24 юлий 1922 г.”

№ 767 – 1922

Юли, 13

София

Георги Бакалов в *Работнически вестник*, брой 22, дава положителен отзив за преведената от **Гео Милев** поема “Дванадесетте” на **Александър Блок**.

№ 768 – 1922

Юли, 25

София

“Книгоиздателство “Везни” смята да се реорганизира в Кооперативно д-во “Везни” със седалище София” – съобщение до настоятелите му в България.

№ 769 – 1922

[Юли]

София

Гео Милев продължава поредицата от статии “Български литературни портрети: 3. **Любен Каравелов** (1837–1879); 4. Три малки имена (**К. Миладинов**, **Козлев**, **Чинтулов**)” във II годишнина, кн. 2 на сп. *Трудовак*.

№ 770 – 1922

Август, 5

София

Гео Милев подава “Декларация” със следното съдържание:
“Подписаният Соф. жител **Георги Милев** живущ на улица “Мария Луиза” № 23, декларирам пред Столичната община:

1. Че не притежавам никакви недв. имоти в Столицата и землището ѝ, нито пък такива притежава жена ми и родителите ми;
2. Че не притежавам нито аз, нито жена ми дом или постройки, пригодни за живеене, гдето и да било в Царството;
3. Че нито аз, нито жена ми притежаваме недвижими имоти, които по сегашната емлячна оценка надминават повече от 50000 лева;
4. Че не плащам, както аз, така и жена ми данък върху общия доход, по-висок от 3000 лв.

При това заявявам, че напълно приемам и се подчинявам на предписанията на чл. 19 пункт 1-й от условията за даване под условна собственост за застрояване градски места във от чертата на града.”

София, 5 август 1922 година

С почит:

Гео Милев

От др. страна печат

Подписана пред мое присъствие

№ 771 – 1922

Август, 5

София

В *Работнически вестник* Седмична литературно-научна притурка. № 6 е преводът на стихотворението “Гладът [край Волга]” от **Владимир Маяковски**, направен от **Гео Милев**.

№ 772 – 1922

[Август]

София

Статията “Български литературни портрети. 5. **Христо Ботев** (1847–1876)”, излязла в кн. 3 на *Трудовак* има първа публикация на фр. език в *L’Echo de Bulgarie* през 1921 г.

№ 773 – 1922

Август

София

Никола Татаров дава кратък отрицателен отзив за сп. *Лебед* и участието на **Гео Милев** в него – *Голгота* (Ст. Загора), бр. 8.

№ 774 – 1922

Август

София

В статията си “Нашето литературно движение през 1921 г.” (публикувана в “Общ годишник на България за 1922”, бр. 1), **Божан Ангелов** отбелязва: “Лириката на **Гео Милев**, представена в сбирката му “Жестокият пръстен” е редица от дръзки опити да се проникне в най-тъмните и отстранени кътове на човешката душа... Атмосферата на тая поезия се образува от най-големи крайности: тихи хармонии и резки дисхармонии, черен мрак и ярка светлина, мраз и пламъци, лед и огън, ужас и блаженство, наслада и болка...”

№ 775 – 1922

Август

София

Статия за пиесата на **Толер** “Маса-човек” и постановката ѝ, осъществена от **Гео Милев**, е написана от **Иван Перфанов** в бр. 7–8 на сп. *Златорог*.

№ 776 – 1922

Лятото

Плевен

Изнася 3 сказки в Плевен на темите: 1. Изкуството в болшевишка Русия; 2. Упадък на западно-европейската цивилизация и бъдещата култура; 3. Експресионизма в живописа (с проекционни картини) – по сведения на **Ванюша Велев** в сп. *Маргаритки*.

№ 777 – 1922

Лятото

София

Ванюша Велев в сп. *Маргаритки* (Плевен), бр. 7, 8, 9 определя **Гео Милев** като привърженик на новото в изкуството, разглеждайки изнесените от него сказки.

№ 778–1922

Декември, 21

Пловдив

В писмо до **Гео Милев Николай Райнов** благодари за получената от него “Панихида за **П. К. Яворов**”. Библиотеката в Пловдив също не притежава екземпляр от нея. Предлага да закупи за библиотеката и други негови издания.

– “Панихидата” е много хубава, благодаря за подаръка. Не бях я виждал досега”. **Николай Райнов** – Главен библиотекар на Народната библиотека в Пловдив.

№ 779–1922

Декември

София

В сп. *Театър и опера*, брой 9 се изнасят анонимни нападки срещу сп. *Везни*, породени от критичните бележки на **Гео Милев** за управлението на Народния театър.

В кн. 10 на сп. *Детска радост* **Гео Милев** помества стихотворението “Арапи” с псевдоним **Чичо Спас**.

№ 780 – 1922

София

Гео Милев написва поемата “Ад”.

От тази година са: поемата “Ден на гнева”, останала незавършена и стихотворението “Марш” (1922) като химн на спортен клуб “Атлетик”, публикувано през 1945 г. от **Пенчо Пенев**.

№ 781 – 1922

София

В кн. 17–18 на сп. *Демократия* от 1922 г. се появява критиката на **Гео Милев** върху постановката и изпълнението на откъси от пиеси на **Уайлд** в Народния театър под заглавие “**Оскар Уайлд, Юрий Яковлев, Дерижан и Омарчевски**” в рубриката *Театър*.

№ 782 – 1922

София

Към статиите на **Гео Милев** в сп. *Трудовак* се прибавя и следващата “Преценка на ценностите”. Това е анализ на съществуващите у нас антологии с кратък увод за това, какво трябва да се разбира под думата “антология”.

Статията е намерена като откъснати листи от сп. *Трудовак* при поредно дарение на Къщата – музей “**Гео Милев**” в Стара Загора – съответният на нея брой от сп. *Трудовак* не се намери в големите депозитни библиотеки.

№ 783 – 1922

София

В “Антология на жълтата роза” **Гео Милев** помества своите стихотворения “*Andante amoroso*” (*La somma sapienza e il primo amore...*) (Из книгата “*As dur*”) и “Гроб”.

№ 784 – 1922

Ямбол

Във втората годишнина на сп. *Crescendo* излизат 3 поетични преводи на **Гео Милев**: “Вакханална песен” на **Рихард Демел** (кн. 2, с. 13) със забележка: “Превода се посвещава на “*Yellow Hall*”. Ямбол, май 1922 – под подписа на **Гео Милев**.

Другите 2 превода са от **Август Щрам**: “Изневяра” и “Среща” (кн. 3–4, с. 5).

№ 785 – 1922

София

През 1922 година са издадени следните книги на **Гео Милев**:

АНТОЛОГИЯ НА ЖЪЛТАТА РОЗА. Лирика на злочеста любов. (Ст. Загора – София, Везни) 1922. 82 с. 19 см (Антологична серия на лиричните рози. Кн. 1).

С азбучен показалец на включените автори и произведения.

По сведения на **М. Г. Милева** всички стихотворения от чужди автори, които нямат означен преводач, са превод на **Гео Милев**. По негово указание “стихотворенията, означени със * се печатат за първи път”. Така са означени и стихотворенията му “Гроб” и “*Andante amoroso*”.

Съдържа: **Август фон Платен**. Тристан*; **Людмил Стоянов**. Вечер; **Иван Франко**. Стон в нощта; **Хенрик Ибсен**. Стих в албум*. (Прев. Р. Вас.); **Г. Михайлов**. Езеро; **Ем. п. Димитров**. Тристан; **Р. М. Рилке**. Молитва на девиците. (Прев. Йор. Стратиев); **Ем. п. Димитров**. Сън; **Николай Лилиев**. Без любов; **Ада Негри**. Мъртва целувка*. (Прев. Б. Дановски); **Джон Китс**. *La belle dame sans merci**; **П. К. Яворов**. Не си виновна ти; **Федор Сологуб**. Песен*; **Алфред де Мюсе**. Помни!*; **Уилям Бътлер Ййтс**. Малка скръбна песен*. (Из пиесата “*Countess Cathleen*”)*; **Хайнрих Хайне**. Ден и нощ; **Тр. Кунев**. Хризантеми; **Феликс Арвер**. Тайна любов*; **Димитър Бояджиев**. Елегия; **Теодор Щорм**. Женска ръка*; **Николай Лилиев**. Прощавай; **Тр. Кунев**. Късна есен; **Николай Лилиев**. Сама; **Димчо Дебелянов**. Помниш ли...; **Хр. Ясенов**. Първия ден на

нашата разлъка; **Анри де Ренйе**. Лоша вечер*; **Димитър Бояджиев**. Нощем; [Хайне]. Двойник; **Димчо Дебелянов**. Една елегия (Аз искам да те помня все така...); **Елизабета Барет-Браунинг**. Из “Сонети от португалски”* (Издигнах горестното си сърце...; Върви далеч от мен. Но все пак...); **Димчо Дебелянов**. На спомена в здрача; **Фр. Грилпарцер**. Спомен* (Прев. В. М.); **Байрон**. Прости*; **Гео Милев**. Дневник; **Александър Блок**. За доблести, за подвизи и слава. (Прев. Н. Хрелков); **М. Ю. Лермонтов**. Не тебе. (Прев. Л. Стоянов); **Ив. Вазов**. Из “Уломки”; **Теодор Щорм**. Разкажание и злоба. (Из цикъла “Бели рози”)*; **Вацлав Ролнич-Лидер**. Отломка. (Прев. Дора Габе); **Людмил Стоянов**. Раздяла; **Шарл Бодлер**. Вампир. (Прев. Г. Михайлов); **Т. Траянов**. Русалка; По **Хайне**. Не се гневи, макар и да се пръсне...*; **Людмил Стоянов**. Примирение; **Шекспир**. Излъгана. (Песен на Офелия); **Ив. Вазов**. Залязла звезда. (Из поемата “Зихра”); **Клеменс Брентано**. Нека в самота изчезна*; **Гео Милев**. Andante amoroso*; **Марселина Деборд-Валмор**. В разлъка; **П. К. Яворов**. Стон; **Хайне**. В чужбина; **А. А. Фет**. Загубена любов. (Прев. М. Р.); **Т. Траянов**. Далек си ти; По **Стефан Георге**. Песни. (Прев. Ем. п. Димитров); **Рихард Демел**. Студен въпрос; **Пол Верлен**. В магесан кръг; **Димитър Бояджиев**. Писмо; **А. Апухтин**. Раздяла*; **Т. Траянов**. Последен бисер; **М. Ю Лермонтов**. Любовта на мъртвеца. (Прев. Л. Стоянов); **Уилям Уордсворт**. Без страст*; **Маркабрюн**. Любов с измама*. (Прев. М. Д.); **П. К. Яворов**. Проклятие; **Агнес Мигел**. Любов*; **Ив. Х. Христов**. Анна; **Гйоте**. Към месеца*; **Емануил п. Димитров**. Ирен; **Едгар По**. Аннабел-Ли (Прев. Г. Михайлов); **А. С. Пушкин**. Прощаване*. (Прев. Л. Стоянов); **Луи Буйе**. Последна нощ*; **Жерар де Нервал**. El desdichado; **П. К. Яворов**. Затмение. **Петрарка**. Мрачно видение* (Прев. Б. Дановски); **Томас Мур**. Не прошепвайте скъпото име*; **Рихард Демел**. Среща*; **Джон Флечер**. Песен на Аспатия*; **Тенисон**. Загубено щастие*; Последна молба*; **Кристина Росети**. Завет; **Рихард Демел**. Примирение; **Данте**. Любовен плач* (Прев. Боян Дановски); **Оскар Уайлд**. Requiescat*; **Ш. Х. Милвоа**. Листопад* (Прев. Гео Милев и К. Величков); **Пенчо Славейков**. Гроб; **Йенс Петер Якобсен**. Видение*; **Николаус Ленау**. Из Песни на тръстиката. (Прев. Н. Лилиев); **Гео Милев**. Гроб*; **Людмил Стоянов**. Мъртва любов; **Леконт де Лил**. Сърцето на Ялмара. (Прев. Н. Лилиев); **Мария Делле Грацие**. Из цикъла “Циганска музика”; **Жан Мореас**. Ноктюрно. (Прев. Ив. Ст. Андрейчин); **Иван х. Христов**. Есен; **Пол Верлен**. Сантиментален разговор; **К. Д. Балмонт**. Есен. (Прев. Ив. х. Христов); **Емил Верхарн**. Пред огнището на спомена; **Алфред де Мюсе**. Звезда*.

№ 786 – 1922

ИКОНИТЕ СПЯТ. Пет вариации на народни песни. Змей. Стон. Кръст. Гроб. Край. С. (**Т. Ф. Чипев**) 1922 (кор. 1923). 19 с. 15 см (Fulmen. 2).

Със заб. на посл. стр. “Издадена от **Т. Ф. Чипев** – София в края на 1922 година. Fulmen - втора”.

През същата година “Гроб” има друга публикация в “Антология на жълтата роза”.

№ 787 – 1922

ПАНИХИДА ЗА ПОЕТА П. К. ЯВОРОВ. (Написано в края на 1914 в Лайпциг). (С.) Везни (1922). 8 с. 20 см 200 тир.

2. изд. 1924.

Първоначалният вариант на поемата в ръкописния сборник *Изкуство* 1914 г. е твърде различен от текста в изданията от 1922 и 1924 г. Установен е и друг ръкописен вариант на началото на поемата.

1923

№ 788 – 1923

Януари, 30

София

Писмо до **Кирил Кръстев**
Ямбол

Писмени реплики, разменени между **Кръстьо Мирски**, **Гео Милев** и редактора на сп. *Crescendo*.

№ 789 – 1923

Януари

София

Тенденциозна информация за кризата в Народния театър на **Д. Бочаров** (*Комедия*, бр. 3) като авторът смята, че за да спрат безпощадните критики на **Гео Милев** “управниците го назначиха да режисира”. Споменава се и за назначение на **Гео Милев** за библиотекар в театъра.

№ 790 – 1923

[Февруари, 21]

София

В ръкопис е запазена драматическата поема “Пер Гинт” от **Хенрик Ибсен** в превод на **Гео Милев**.

Дадени са указания за партитурите, по които се изпълнява музикален съпровод от **Григ**. Преводът е непубликуван, но по него е направена постановката в Свободен театър през 1923 г. с премиера 21 февруари и участие на артистите **Кр. Сарафов**, **Т. Стойчева** и др. Музиката се изпълнява от оркестъра на Народната опера.

№ 791 – 1923

Февруари, 21

София

Във в. *Пантеон* се съобщава, че “драматичната труппа на Свободния театър ще играе за първи път “Пер Гинт” от **Ибсен**”, с превод на стиховете от **Гео Милев**.

№ 792 – 1923

Февруари, 24

София

Вестник на жената публикува в брой 93 статията на **Гео Милев** “Декоративна бродерия”.

№ 793 – 1923

Февруари

София

Критика на **Владимир Василев** за естетическите направления на *Везни* и за **Гео Милев** в *Златорог*, бр. 2.

№ 794 – 1923

Март, 10

Берлин

Писмо от **Франц Пфемферт** до **Гео Милев**.

Радва се, че не е забравил „*Die Aktion*“, но не е получил нищо от неговото списание.

№ 795 – 1923

Март, 23

София

В *Слово* излиза съобщение за сказката на **Гео Милев** “Днешният упадък на западно-европейската култура...”

№ 796 – 1923

Март, 25

София

Гео Милев ще изнася в София сказка на тема “Днешният упадък на западно-европейската култура” на 25 март – според в. *Слово* от 23.ІІІ.1923.

№ 797 – 1923

Март

София

Рецензия на **Б. Ангелов** в *Демократия*, бр. 7 за три книги на **Гео Милев** – “Иконите спят”, “Панихида за поета **П. К. Яворов**”, “Антология на жълтата роза”.

№ 798 – 1923

Април, 13

София

В язвителния си подлистник за литераторите в *Слово*, бр 313, **Йордан Бадев** посочва и **Гео Милев** като отрицател на “старите кумири” у нас, както и на поетичното творчество на **Х. Хайне**. В случая **Бадев** тълкува превратно предговора към издадените от **Гео Милев** преводи на **Хайне**.

№ 799 – 1923

Април, 20

София

Подарява на **Вела Ушева** една от книгите на *Лирични хвърчащи листове* с автограф “На **Вела Ушева** – от най-добрия ѝ приятел – **Гео Милев**, 20.4.923.”

№ 800 – 1923

Април, 25

София

Съобщение в *Пантеон* за предстоящото представяне на “Маса-човек” от **Ернст Толер** в театър “Ренесанс” с режисьор **Гео Милев**.

№ 801 – 1923

Април, 28

София

Сирак Скитник обвинява **Гео Милев** в *Слово*, че оправдава насилието на масата върху личността в постановката на пиесата “Маса-човек”, режисирана от него.

№ 802 – 1923

Април

В театър “Ренесанс” **Гео Милев** поставя пиесата на **Ернст Толер** “Маса-човек”.

№ 803 – 1923

Май, 1

София

В кн. 1, III годишнина на сп. *Артист* превежда стихотворението на **Ернст Толер**: “Нашият път” – В памет на **Курт Айзнер** и “Безименния” (из пиесата “Маса-човек”).

№ 804 – 1923

Май, 5

София

Във *Вестник на жената*, бр. 103 са поместени стихотворенията на **Гео Милев** “Из Andante amoroso (част от книгата As dur): 1. Но разгатнал скръбта на миражите...; 2. Ието в този късен след обяд...; 3. La somma sapienza e il primo amore...”

В същия брой са дадени и неговите “Стихове в проза”: Съзвездие “Дева”, Витлеем. Огледалото. Май – с кратка биографична бележка.

№ 805 – 1923

Май, 30

Berlin

В списание *Die Aktion*, № 19–20 през 1923 г. е поместена поемата на **Гео Милев** “Mai” [Май – Някога имаше пролет и лято... Ч. I.] в превод на немски от **Гео Милев**.

№ 806 – 1923

Май

София

Критична статия “**Милев** – Антология на жълтата роза” в *Родна мисъл* (Плевен), бр. 3–4, авторът ѝ **П. Г. Добричлиев** не разбира замисъла на антологията и критикува подбора на авторите и произведенията им, включени в нея.

№ 807 – 1923

[Май]

София

В статията си “Съвременното литературно движение у нас” в сп. *Демократически преглед*, брой 3, **Божан Ангелов** очертава мястото на **Гео Милев** като лирически поет, критик и теоретик на модернизма в сп. *Везни*.

“Неговата лирика, представена в сбирката му “Жестокият пръстен” (1920) е първият смел опит в нашата литература да се достигне до нови форми и начини в израза за преживяванията, които оставят настрана впечатленията и логическите идеи и дирят да изпълняват същината, характерния мотив чрез аналогии, чрез алегория, чрез символ...”

Цитат от статията е публикуван в *Синия понеделник*, бр. 3, 2 апр. 1923 г.

№ 808 – 1923

Май

София

Положителна оценка на Алманах “Везни” от **Божан Ангелов** във в. *Демократия*, бр. 9–10 като предлага за литературна награда за 1922 г. **Гео Милев**, заедно с **Н. Райнов**, **Л. Стоянов**, **Ем. п. Димитров**, **Г. Райчев**, **Й. Йовков**.

№ 809 – 1923

Май

София

Тодор Павлов по повод представлението “Маса-човек” на **Гео Милев** пише във в. *Младеж*, брой 51, че въпреки техническите неудобства “писаната бе поставена стилно и общо взето задоволително”.

№ 810 – 1923

[Май]

София

Статията “Мюнхенския Шаушпилхаус” на **Гео Милев** е поместена в кн. 13–14 на сп. *Демократия*.

№ 811 – 1923

Юни, 9

София

“...Дойде злокобният ден – 9 юни 1923 година.

От нашия прозорец на четвъртия етаж срещу джамията виждахме на всеки ъгъл на Банския площад застанали въоръжени юнкери и никакво движение – човек не се мярка.

Гео каза: “Преврат навярно!”

Останахме си вкъщи, а късно след обяд почнаха да пущат само деца на улицата да вземат хляб...”

Спомени на **Мила Гео Милева**. 1965.

№ 812 – 1923

Юни, 18

София

В църквата “Св. Крал” (“Св. Неделя”) се извършва погребението на **Христо Смирненски**. **Гео Милев** произнася прочувствено слово. (По спомените на **Надежда Измирлиева**. – **Христо Смирненски**. Летопис за живота и творчеството му. С., 1961. с. 170.)

№ 813 – 1923

Юни

София

“Две театрални престъпления” – статия на **И. М. Даниел** в *Хиперион*, бр. 3 с отрицателна оценка за постановката на “Маса-човек” на **Гео Милев** и за постановката на **П. К. Стойчев** на “Пер Гинт” от **Ибсен**, превод на **Гео Милев**.

№ 814 – 1923

Юли, 5

София

До **Кирил Кръстев**

С молба да заплати абонамента за сп. *Der Sturm*. Изразява недоволството си, че без негово разрешение, като представител на това списание, си е позволил да превежда и публикува творба, без да заплати авторско право.

№ 815 – 1923

Август, 1

До **Кирил Кръстев**

Ямбол

Напомня отново, че трябва да уреди авторското право на стихотворение, препечатано от *Der Sturm*.

№ 816 – 1923

Август, 28

София

В ръкопис е запазен преводът на **Гео Милев** на драмата “Монна Ванна” от **Метерлинк** с дата 28 август.

№ 817 – 1923

Август

София

По повод рецензията на **В. Пундев** за преводите на **Верлен** от **Гео Милев**, **Георги-Асен Дзивгов** пише статията “Французкото стихосложение” в *Пролом*, бр. 11–12.

№ 818 – 1923

Септември, 3

София

Под псевдоним **Есеняк** излиза “Литературна есен” – пародия на ли-

тературния живот в София, в която се цитира и **Гео Милев** във в. *Правда* с ред. **Сава Донев Добриянов**.

№ 819 – 1923

Септември, 6

София

Издаден “Квартирантски адресен билет” за квартирата на **Н. Калпакчиев**, живущ на ул. Ломска № 26 на **Георги Милев**, източно-православен, българин.... писател, образование висше, женен за **Милла Керанова Милева**, актриса, 28 год. постоянно живеещи на ул. Цар Самуил № 14 от 18.XI.1919 г.

№ 820 – 1923

Септември, 11

София

До **Кирил Кръстев** – Ямбол

Съобщава, че *Der Sturm* продължава да излиза с интересни приложения и ако го интересува да изпрати сумата за абонамент.

№ 821 – 1923

Септември, 12

София

Гео Милев превежда драмата “Електра” от **Хуго фон Хофманстал**, приета на заседанието на Артистическия съвет при Народния театър с Протокол № 11.

№ 822 – 1923

Септември, 15

София

В първата книжка на сп. *Актьор* публикува статията “Изкуството театър (аксиоми и противоречия)”.

В сп. *Детска радост*, кн. 7 е поместено стихотворението “Концерт” от **Саша Чьорни**.

№ 823 – 1923

Септември, 15

София

Столичното общинско управление Отдел за избори и гражданско състояние издава Удостоверение № 6309 от 15.IX.1923, ст. София, с което удостоверява, че **Гео Милев**, роден през 1895 год. в с. Раднево е Софийски жител и Български поданик и е записан в регистъра на населението на Общината в том 66 стр. 241/920 год.

№ 824 – 1923

Септември, 28

София

Съобщение, че се възлага режисурата на “Електра” на **Гео Милев**, което излиза в *Комедия*.

№ 825 – 1923

Септември

София

В спомените на **Пенка Касабова**, сестра на **Гео Милев**, която живее заедно със семейство им, се отразява неговата реакция към събитията:

“През дните на Септемврийското въстание **Гео** престана да работи или ако сядаше, то беше някак си набързо, припряно. Новините от “Мъглиж, Стара и Нова Загора” от “Медковец и Сарамбей” го вълнуваха до такава степен, че не можеше да се задържи на едно място. Чувствувах го като орел в клетка. Обикаляше из стаята, говореше възбудено, надничаше през прозорците и чакаше с нетърпение **Ясенов**, **Хрелков** или някой друг да дойде и му донесе новини. Усмивката не слизаше от устата му и току повтаряше: “Какъв народ бе, какъв народ! За свободата си излязъл с брадви и топори да се бие!” – беше като опиянен и не говореше като други път, за литература и изкуство. Когато се разбра, че въстанието е потушено, **Гео** посърна. Седнал на масичката си, той стоеше замислен. За първи път го виждах да бездейства... Толкова сломен изглеждаше, че не смеех да го заговоря за обикновени неща. Сякаш беше слял своята съдба със съдбата на народа”.

№ 826 – 1923

Септември

София

Положителна рецензия за преводите на **Гео Милев** на стиховете на **Верхарн** с пресъздаване авторовия ритъм и у преводача с образцово постижение при “Звънрят”, прави **Владимир Василев** в *Златорог*, бр. 10.

№ 827 – 1923

Октомври, 1

София

Писмо на **Гео Милев** до **Кирил Кръстев** в Ямбол – съобщава подробности около получаването на *Der Sturm* и напомня за дължимия му хонорар.

№ 828 – 1923

Октомври, 4

София

Артистическият съвет при Народния театър възлага на **Гео Милев** режисурата на пиесата “Електра” от **Хуго фон Хофманстал** и приема разпределянето на ролите. По свой превод **Гео Милев** разработва оригинален режисьорски план, но постановката не се осъществява. Частично този режисьорски план е публикуван в ЛИТЕРАТУРЕН АРХИВ. Т. 2. ГЕО МИЛЕВ. С., 1964.

№ 829 – 1923

Октомври, 13

София

Статията на **Гео Милев** “Съвременните немски поетеси” е публикувана в бр. 121 на *Вестник на жената*.

№ 830 – 1923

Октомври, 15

София

Йордан Бадев с фейлетона си “Шествието на глупостта и нахалството” в *Слово*, бр. 424 критикува статията на **Гео Милев** “Изкуството – театър” и отрича цялостната му театрална дейност. **Бадев** използва тенденциозно и цитати от изложението на **Гео Милев** до Министерството на Народна просвета за състоянието на Народния театър, за да го злепостави точно когато е привлечен като режисьор на “Електра” от **Хофманстал** в Народния театър.

№ 831 – 1923

Октомври, 21–23

София

В ръкопис е запазена поемата “Исус и Психея. Блян при Клингера” от **Рихард Демел**, превод на **Гео Милев**, с много поправки в текста.

№ 832 – 1923

[Октомври]

София

В *Детска радост* кн. 1 и 2 са публикувани “Пътуване” и “Борко и Бърборка” по **Рихард Демел**, и “Готвачка” по **Паула Демел**.

В 9-та годишнина на *Детска радост*, са поместени стихотворенията на **Гео Милев**: “Ето, иде дядо Мраз!” (кн. 2), “Патарак и рибок” (кн. 3) и следните преводи на стихотворенията: **Елизабет Ебелинг** “Приспивна песен” (кн. 1), **Кристине Росети** “Лястовички” (кн. 10), **Роберт Стивенсон** “Зима” (кн. 4) и “Малките войници” (кн. 9).

В кн. 3

№ 833 – 1923

[Октомври-Ноември]

София

В книжка 3–4 от I годишнина на сп. *Актьор* е поместен превода на **Гео Милев** на “Художествена оперета” от **Л. Сабанеев** с подпис: Пр. Г. М.

№ 834 – 1923

Ноември, 17 и 21

София

В седмичния литературно-политически лист *Възход*, бр. 2 е публикувана статията “Литература и култура” с подпис **Г. М.** и в бр. 3 “Българският писател”, която подписва с псевдоним **Ратибор**.

№ 835 – 1923

Ноември, 24

София

Театралните рецензии на **Гео Милев**: “Възнесението на Ханеле” и погребението на актьора”; “Любовта лекар” и болестта театър” са поместени в бр. 3 на в. *Възход*.

№ 836 – 1923

Декември, 2

София

Статията “Френските поетеси” излиза в бр. 128, с. 1 на *Вестник на жената*.

№ 837 – 1923

Декември, 9

София

Отзивите на **Гео Милев** за в. *Зорница* в рубриката *Книжнина* с подпис **Р. Сл.** и за изложбата на **Анна Балсамаджиева** са отпечатани в бр. 4 на в. *Възход*.
Втората статия излиза и в кн. 1 на сп. *Пламък*, 1924 г.

№ 838 – 1923

Декември, 12

Пловдив

Под заглавие “Литературна седмица” в. *Правда* в Пловдив с редактор д-р **Александър Пеев** дава отзиви на трите сказки на **Гео Милев** в града.

№ 839 – 1923

Декември, 16

Пловдив

Гостува в дома на **Цанко Лавренов** и записва в неговата “Златна книга” следния текст:

“Колкото по-живо – толкова
по-нехудожествено.

Изкуството няма нищо общо
с действителността.

Изкуството няма нужда от модел.

Два полюса: на единия стои живата
действителност – на другия:

Изкуството.

Колкото по-далеч е художникът от
действителността, от формите на

действителността – от “модела” –
толкова по-близо е той до

Изкуството.”

Пловдив, 16.12.1923

Гео Милев

№ 840 – 1923

Декември, 22

Пловдив

Статията на **Гео Милев** “**Димчо Дебелянов**” във в. *Правда*, бр. 361 е публикувана заедно със следната бележка на редакцията:

“(По случай възпоменателната сказка за **Д. Д.**, която урежда дирекция “Глобус” в неделя, 3 ч. след пладне в салона на Военния клуб)”.

Сказката е на **Константин Гълъбов**, но за да се подсили интереса към нея, гл. редактор на вестника **Александър Пеев** предварително помества статията на **Гео Милев**.

№ 841 – 1923

Юли-Декември

София

Във *Вестник на жената* **Гео Милев** помества своите преводи от: **Рикарда Хух**. Сън, спомен и страст. I–IV. [Стих.]. (17.III.); **Шандор Петьофи**. Стихотворения: Пастирска флейта; Моята любов. (26.V.); **Графиня де Ноай**. Стихотворения: Ева; Възторг; Влюбено лято. (2.VII.); **Марселина Деборд-Валмор**. Спомен; Само миг; Обезлистен венец. (7.VII.); **Елена Кей**. Бракът на **Метерлинк** и **Верхарн**. (8.X.); **Елзе Ласкер-Шюлер**. Стихотворения: 1. Болен спомен; 2. Блаженство; 3. Скришом в нощта; 4. Рут. (8.X.); [Рубрика] СТИХОТВОРЕНИЯ: 1. **Хермине фон Пройшен**. Очакване; 2. **Ирене Фарбс-Мосе**. Китари сред нощта; 3. **Изйолда Курц**. Първа нощ; 4. **Хедвига Лахман**. През просторите; 5. **Маргарита Зусман**. Есен. Прев. Гео Милев. (20.X.); **Габриеле Ройтер**. Любов и щастие. (Афоризми); Днешната жена. (Из романа “Домът на сълзите”). (27.X.); **Ирене Фарбс-Мосе**. Страница от дневник. [Проз. творба]; Заключената градина. [Стих.]. (25.XI.); ФРЕНСКИ ПОЕТЕСИ. СТИХОТВОРЕНИЯ: **Луиза Лабе**. Сонет VIII; **Мария Стюард**. Сбогом на Франция; **Мадам Акерман**. Човекът. (2.XII.1923).”

№ 842 – 1923

Декември

Пловдив

В Пловдив **Гео Милев** изнася 3 сказки: “Залез на западно-европейската цивилизация”, “Образът на жената в изкуството” и “**П. К. Яворов**” с рецитал, които намират добър отзив в местния печат.

№ 843 – 1923

София

В ПРОГРАМА към пиесата “Маса-човек” помества сведения за автора ѝ: “**Ернст Толер** е едно от новите, но големите имена в днешната немска литература...” с бележки за пиесата “Маса-човек” (Masse-Mensch), написана през октомври 1919 г.

Същият текст е включен и в изданието: **Толер, Ернст**. Маса-човек. (Masse-Mensch) – № 893

№ 844 – 1923

Ръкописни АВТОБИОГРАФИЧНИ БЕЛЕЖКИ на **Гео Милев**.

Приготвени са вероятно за ПРОГРАМАТА на предстоящото представяне на пиесата “Маса-човек” от **Ернст Толер** – постановка на **Гео Милев** в Театър “Ренесанс”. Запазени са в Къщата-музей “**Гео Милев**” в Стара Загора.

№ 845 – 1923

София

В ръкопис остава “КРАТКА ИСТОРИЯ НА ФРЕНСКАТА ЛИТЕРАТУРА” от **Гео Милев**. Книгоиздателство “Везни”, Ст. Загора-София, 1923. (Миниатюрна научна библиотека. № 9), макар и оформена със заглавна страница.

№ 846 – 1923

София

В кн. 4 на *Детска радост* е “Важен пуяк” на **Саша Чьорни**.

Приказката “Малкият арап - Самбо” излиза в кн. 7 на *Детска радост*. В кн. 8 на същото списание е и неговото стихотворение “В горите”, подписано **Здравко** – псевдоним на **Гео Милев** при детската литература.

№ 847 – [1923]

София

До **Борис Гайдаров**, Лом

Връща преведени изпратените му от него текстове на песни. Иска да му изпраща освен текстовете и музиката им, за да може да наставя музика и текст, и да няма разминаване при музикалната фраза.

№ 848 – 1923

София

В *Червен смях* № 37, 1923 е поместен превода на **Гео Милев** на стихотворението “**Карл Либкнехт**” от **Елмар Зандтен**.

№ 849 – 1923

Получава списание *Die Aktion*, Jahrgang XIII, Heft 10, 1923.

№ 850 – 1923

София

Снимка на **Леда** и **Бистра** – децата на **Гео** и **Мила**.

№ 851 – 1923

София

Теодор Траянов подарява с автограф на **Гео Милев** книгата си “Песен на песните”.

№ 852 – 1923

През 1923 г. са издадени следните книги на **Гео Милев**:

АЛМАНАХ “ВЕЗНИ”. Литературен сборник. 1. [Състав. и] под редакцията на **Гео Милев**. Ст. Загора, Везни, 1923. 104 с. с ил. 2 л. прил.

Съдържа: Календар 1923, с ил.; **Гео Милев**. Панихида за поета **П. К. Яворов**. [Стих.]; **Чавдар Мутафов**. Грубости. [Разказ]; **Карл Айнщайн**. Върху Ватек. [Прев. Гео Милев]; **Фридрих Ницше**. Из Дионисиеви дитирамби: 1. Плачът на Ариадна; 2. Бедността на най-богатия. [Стих.]. (Прев. Гео Милев); **Реми де Гурмон**. **Емил Верхарн**. [Прев. Гео Милев]; **Емил Верхарн**. Една вечер (Под свод в печали вкаменен...); Човечество; С благочестие; Песен на луд; Друга; Трета; Звънрят; Бунт (Надалеч един

град: цял в тревога и бой на камбани...); Вятърът; Бунт (Широкият път...); Гости; Есенен час. [Стих.]. Прев. Гео Милев; **Гео Милев**. Спомени за **Емил Верхарн**. (Превод от френски); Писма от **Верхарна I–IV**. [Прев. Гео Милев]; **Николай Райнов**. Мария Магдалена – хетера иерусалемска; **Артур Рембо**. Цветя; Младост. [Проз. тв.]. (Прев. Гео Милев); **Людмил Стоянов**. Пратеник; Бранни полета. [Стих.]; **Ламар**. Папагал; Студ. [Стих.]; **Dietrich**. Сцената; **Гео Милев**. In memoriam **Димчо Дебелянов**; **Боян Дановски**. Пророк; **Христо Ясенов**. Странник; Възход. [Стих.]; **Иля Еренбург**. Конструкция (Из книгата “И все пак тя се върти”). [Прев. Гео Милев]; **Владимир Маяковски**. Чуйте каналии... (Гладът край Волга); Из поемата “150 000 000”. [Стих.]. (Прев. Гео Милев); **Гео Милев**. Музиката и другите изкуства. [Статия]; **Рихард Демел**. Последна молба; Идеален пейзаж; Среща. [Стих.]. (Прев. Гео Милев); **Николай Лилиев**. Мъка. [Стих.]; **Н. Райнов**. Изкуство и стил. [Статия]; **Херварт Валден**. Тягостно; Твоята болка тлей тихо... [Стих.]. (Прев. Гео Милев); **Рудолф Блюмнер**. Познаване на изкуството (Из книгата “Духът на кубизма и изкуствата”, 1921). [Прев. Гео Милев]; **Боян Дановски**. Симфония на винните пари (Из “Quasi una fantasia”); **Г. Михайлов**. Andante. [Стих.]; **Уолт Уитман**. Из децата на Адама. [Стих.]. (Прев. Г. Михайлов); **Густав Майринк**. Й. Х. Оберайтовото пътуване при пиявиците на времето. [Прев. Гео Милев]; Афоризми върху изкуството – **Шарл ван Лерберг**, **Оскар Уайлд**, **Ав. В. Шлегел**, **Шопенхауер**, **Ницше**, **Фр. Шлегел**, **Новалис**, **Пол Верлен**, **Стриндберг**, **Реми де Гурмон**, **П. Хиле**, **Хер. Валден**, **Маларме**, **Гйоте**, **Демел**, **Едгар По**. [Прев. Гео Милев].

Списания на лявото изкуство. [Списък по страни]; Книгоиздателство Везни Стара Загора – София [Списък на всички издания по библиотеки и серии и разпространители], издателски и др. реклами.

Със справка за преводачите и илюстраторите.

№ 853 – 1923

КРЪЩЕНИЕ С ОГЪН И ДУХ. Революционна антология. Стихотворения. [Състав. и] прев. от **Гео Милев**. С., Общо раб. кооп. Д-во Освобождение, 1923. 82 с.

Съдържа: **Роже де Лил**. Марсилеза; **Хайнрих Хайне**. Тъкачите; **Фердинанд Фрайлиграт**. Червено-черно-златно. (Революц. песен); **Емил Верхарн**. Гости; Бунт (Надалеч един град: цял в тревога и бой на камбани...); Бунт (Широкият път...); Рибарите на кон; **Рихард Демел**. Незабравки; Първи май; Песен на рудокопачите; **Карл Хенкел**. Буря; Цветът на бъдещето; **Франц Верфел**. Революционен позив; **Валтер Хазенклевер**. Смъртта на **Жореса**; Възкресението на **Жореса**; **Иван Гол**. Стачка; Митинг на петата класа; **Александър Блок**. Из поемата “Дванадесет”; **П.-Ж. Жув**. Привет към руската революция; **Марсел Мартине**. Русия; **Йо-**

ханес **Р. Бехер**. Барикади; Долу!; !Мойта реч, мойта реч! Тя за вас е експлозия, бомба!...; **Владимир Маяковски**. Наш марш; Гладът край Волга; Из поемата “150 000 000”; **А. Гастев**. Ний растем от желязо.

С кратки биографични бележки за всеки автор.

№ 854 – 1923

Верхарн, Емил. Поеми. Авториз. прев. на **Гео Милев**. (Ст. Загора–София) Везни, 1923. 23 с. (Книги за библиофили. 7.)

Съдържа: Пред огнището на спомена; Рибарите на кон; Една вечер (Под свод в печали вкаменен...); Човечество; С благочестие; Песен на луд; Друга; Трета; Звънрят; Бунт (Надалеч един град: цял в тревога и бой на камбани...); Вятърът; Бунт (Широкият път...); Гости; Есенен час; Една вечер (И сребърни уста и каменни очи...); Един вечерен час.

1924

№ 855 – 1924

Януари, 4

София

По повод статията на **Гео Милев** за в. *Зорница* във в. *Възход* от 9 дек. 1923 г., редакцията на *Зорница* отговаря с репликата “Ако всички хора по света бяха истински християни...”, в която подкрепя Закона за защита на държавата и оправдава насилието и терора, последвали след неговото приемане.

№ 856 – 1924

Януари, 12

София

Вестник *Лъч* печата съобщението: “На 15 януари излиза I-ва книга от *Пламък*.”

№ 857 – 1924

Януари, 15

Белград

Писмо от **Любомир Мицич** – Белград до **Гео Милев** – Очаква писмото му, по което ще успее да установи правилната номерация на картините, които **Гео Милев** е изпратил.

№ 858 – 1924

[Януари]

София

Като единичен лист излиза покана за абониране:

“От 15 януари започва да излиза списание *Пламък* – списание за изкуство и култура...”

№ 859 – 1924

Януари, 15

София

В книжка 1 на списание *Пламък* излизат:

Десет стихотворения на **Рихард Демел** в превод на **Гео Милев**: Работник, Трагично видение, Коледни камбани, Смущение, На брега, Над блатата, Вакханална песен, Арфа, Изкупително слово, Песен на песните;

Програмна статия на списанието “И свет во тме светит се” подписана: **Пламък**; критика “Театрална есен”; рецензия за книгата “The cry for justice – an anthology of the literature of sozial protest, ed by **Upton Sinclair**. With an introduction by **Jack London**”, 1921 – “Викът за правда” с превод на предговора от **Джек Лондон**.

Впечатления от “Изложбата на **Анна Балсамаджиева**”;

Съобщението “Пламък. Месечно списание за изкуство и култура...”

№ 860 – 1924

Февруари, 14

Пловдив

Главният редактор на в. *Правда* д-р **Александър Пеев** дава сведения и препоръка за сп. *Пламък*. В бр. 427 от 16 март 1924 на същия вестник, е поместено съобщение за получаването на кн. 2 от сп. *Пламък* без подпис.

№ 861 – 1924

Февруари, 15

София

В книжка 2 на *Пламък* намират място статиите на **Гео Милев** “Поезията на младите”; с подпис **Р. Слантов**: *Зорница*, вестника на българските евангелисти...; рецензия за постановката на Софийския драматичен театър: “Театъра на неспособните: “Лилиом” от **Молнар**; без подпис помества “**Ернст Толер**. Евгений Хинкеман. Пролетарска трагедия”. Забележка; некролог за “**Владимир Илич Улянов**” с подпис **Пламък**; тук публикува преводите от антологията на **Ъптон Синклер** “Вик за правда I”; стихотворенията: “Човекът с мотиката” на **Едвин Маркъм**, “Молитва на рудничарите” – **Луис Ънтермейр**; из романа на **Ъптон Синклер** “The Jungle”, “Коледа в затвора”; “Лондон” – **Х. Хайне**; “Културен катехизис за работници” – **Август Стриндберг**; “Бъдащето” – **Уолт Уитман**; [Мисли на] **пророк Исая**, **св. Августин**, **Бернард Шоу**; съобщение: “Продължава се записването на абонати за *Пламък*...”

Толер, Ернст. Евгений Хинкеман. Пролетарска трагедия. Откъслек от нея. [Прев. **Гео Милев**]. – *Пламък*, 1, 1924, кн. 2, с. 58–59.

Запазен е и ръкописът на пиесата, от който липсват л. 15–41 според номерацията на преводача. Без заглавна страница и означение на действащите лица, ръкописът започва с I действие.

№ 862 – 1924

Февруари, 19

Пловдив

Възторжен отзив на редактора на в. *Правда* д-р **Александър Пеев** за кн. 1 на сп. *Пламък*, според който: “След списание *Мисъл* на д-р **Кръстев** нашата бедна книжнина не познава друго списание, което да има такава широка амплитуда в подбора и толкова богата художествена мисъл...” Цитирана е значителна част от програмната статия “И свет во тме светитя” и е изразен протест срещу Закона на защита на държавата, който “спира развитието на живота и културата (и изкуството) и ограничава поривите на човешкия дух и възможностите на творческата мисъл...”

№ 863 – 1924

Февруари, 25

София

Подаден “Квартирантски адресен билет”: Участък I, ул. Мария Луиза № 23. Стопанин **Д. Съселов... Гео Милев**, изт. правосл., българин, роден 16(!). I . 1895 в Ст. Загора, писател, образование висше, отбил военна повинност в 34 п. полк, женен, жена: **Мила**, 2 деца: **Леда** и **Бистра**, идва от ул. Ломска, 26... Приет на този адрес на 27 .II. 1924. Заявител **Гео Милев**.

№ 864 – 1924

Февруари

София

В рубриката *Думи и дела* на кн. 3 (23) на сп. *Пантеон* е поместена статията на **Г. Стефанов** “Театрална Вавилония”.

Написана е по повод възлагането на режисурата на “Електра” от **Хофманстал** на **Гео Милев** от новия директор на Народния театър **Владимир Василев**, който като редактор на сп. *Златорог* е помещавал материали срещу него.

№ 865 – 1924

Март, 12

Статията, подписана **бай Марко** (псевд. на **Едуин Маркъм**) със заглавие “**Уолт Уитман** и *Пламък*” във в. *Зорница*, бр. 20 е в отговор на критиката на **Гео Милев**, поместена в кн. 2 на *Пламък*, “*Зорница*, вестникът на българските евангелисти”.

№ 866 – 1924

Март, 15

София

Анонимен отговор на статията на **Гео Милев** за в. *Зорница* излиза под заглавие “*Зорница* недовижда” в бр. 21 на вестник *Зорница*. Редакторите на вестника лицемерно се съгласяват с писаното за тях в сп. *Пламък*, кн. 2, но същевременно излагат платформата си в подкрепа на съвременната държавна власт и нейните институции.

№ 867 – 1924

Март, 25

София

В кн. 3 на сп. *Пламък* **Гео Милев** публикува своите *Грозни прози*: Драма, Питомци, Инвалиди, Вяра, Савонарола, Зов, Марсилеза, Любов, Смърт, Погребение, Разпятие; статиите: “Днешната руска култура” с подпис **Пламък**; “За списание *Ек* и литературните награди”; критичната бележка с подпис **Р. Слантов** “Края на интелигенцията”; съобщението: “Излезе от печат I книга от библиотека “Пламък” – “Маса-човек”, придружена с отзив за пиесата и автора ѝ; продължава публикуване на преводи от антологията на **Ъптон Синклер**: стихотворенията “Две песни” от **Уилиам Блек**; “На борда на един параход” на **Ъптон Синклер**; “Позив към младежта” на **П. Кропоткин**; из Евангелието на **Лука** “Фарисеи и законници”; из “Цезар и Клеопатра” на **Бернар Шоу** – “Нека загине миналото”; из Библията – Книга на Левитите; “Неравенството” от **Жан Ж. Русо**; “Желания ден” от **Томас Карлайл**; “Войнишка клетва” из речта на **Кайзер Вилхелм II**; “Доброто в плен на злото” на **Еврипид**; “Без-сънниците на богатството” от **Джон Рокфелер** и мисли на: **Е. В. Дебс**, **Анатол Франс**, **Фридрих Велики**, **Уанг-Ан-Ших**, **Вашингтон**.

№ 868 – 1924

Март

София

В кн. 5 на хумористичното списание *Ек* **Константин Гълъбов** помещава злобна бележка-памфлет като цитира сходства на стихотворението “Признание” от **Гео Милев** със стихотворение на **Феликс Дьорнмат** и “Дъжд” със стихотворение на **Фрайхер фон Лефетцоу**. Първата подобна бележка на **К. Гълъбов** е през 1920 г. в сп. *Слънце*.

№ 869 – 1924

Април, 3

София

Във в. *Звезда*, бр. 104 е отпечатан “Протест срещу арестуването на поета **Христо Ясенов**” от името на група писатели, между които е и **Гео Милев**. Наскоро след това вестникът е спрял със заповед на Софийския градоначалник.

№ 870 – 1924

Април, 25

София

Рецензии на **Г. Милев** в рубриката Книги на списание *Пламък*, кн. 4: “Руската поезия вчера, днес и утре” от **Валерий Брюсов**... с подпис **Г. М.** и подписаната с инициал **С.** рецензия за “Волни песни” от **Хр. Смирненски (Ведбал)**; статията му “**Анатол Франс** е вече 80-годишен...” и съобщение със сведения за излезлите и предстоящи издания на “Библиотека *Пламък*”.

В книжката помества III част от “Вик за правда” из антологията на **Ъптон Синклер**, в която публикува преводите си: от книгата на **Валтер Раушенбуш** текста “Революционерът Исус”; I картина от пиесата на **Леонид Андреев** “871 Цар глад”; “Душата на човека при социализма” от **Оскар Уайлд**; “Комунизма на първите християни” от **Климент Александрийски**; “Исус” от **Евгений Дебс**; мисли на **Тертулиан**, **св. Киприан**, **св. Василий Велики**, **св. Жером**, **св. Амброзии**, **св. Иван Златоуст**, **Саванарола**.

№ 871 – 1924

Май, 1

София

Излиза първомайски лист като извънредно издание на сп. *Пламък*. В него за първи път публикува: “1 май (Денят на труда...)” подпис *Пламък*, “Май (Някога имаше пролет...)”, “Фашизма”, с подпис **Р. Слантов**.

№ 872 – 1924

Май, 1

София

В кн. 8 на сп. *Социалистическа младеж* под заглавие “Списание *Пламък*” е дадена язвителна бележка за списанието и **Гео Милев**.

№ 873 – 1924

Май, 3

София

По съобщение на в. *А. Б. В.* – “на 2... април в зала “Съединение” говори **Георги Милев** на тема “Жената в изкуството през различни епохи”.

№ 874 – 1924

Май, 24

София

Гео Милев превежда от френски стихотворението “Тъга” от **Графия де Ноай**, поместено в бр. 151 на *Вестник на жената*.

№ 875 – 1924

Май, 25

София

Книжка 5 на *Пламък* съдържа рецензиите на **Гео Милев** за книгите: “**Васил Левски** – Дяконът – живот и революционна дейност от **Ив. Г. Клинчаров**” с подпис **Р. Сл.**, “Нашите революционери – **Раковски**, **Левски**, **Ботев...**” и “**Сергей Нечаев** и **Христо Ботев**” от **Георги Бакалов** – библиотека “Нов път”; “**Лорд Байрон** (1824–1924) Възпоменателен сборник по случай сто години от смъртта му”; “Антология българской поэзии, превод на **А. М. Федоров...**”; публикациите му: “Парадокси” и “Макбет в Народния театър”; некролог по повод смъртта на **Благоев**; съобщение за уреждане сметки на списание и библиотека “Пламък”; във “Вик за правда IV” от антологията на **Ъптон Синклер**, **Г. Милев** помества преводите на стихотворенията: “Отча-

яние” на **Леди Уайлд**, “На един загинал европейски революционер” и “Войната” от **Уолт Уитман**; на **Джемс М. Берри** “Хора на труда”, Из “Комунални химни” от **Хорас Траубел**, “Чуждия труд и другите” от **Абрахам Линколн**, из адреса до президент **Линколн**, “Политическото насилие” от неизвестен автор, “Града на слънцето” от **Томазо Кампанела**; мисли на: **Метю Арнолд**, **Катон**, римски цензор и от Библията Книга на Левитите; в книжката е публикуван и превод на разказа “Процесията” от **Иван Гол**, с подпис **Р. Сл.**

№ 876 – 1924

Май

София

В серия IV на поредицата преводи от Антологията на **Ъптон Синклер** под заглавие “Вик за правда”, **Гео Милев** публикува в кн. 5 на *Пламък* кратки бележки за някои от авторите, които превежда от нея.

№ 877 – 1924

Май

София

Гео Милев рисува портрет на **Димитър Благоев**, подготвен за клише. Отпечатан е в намален размер към некролога, написан от **Гео Милев**, в сп. *Пламък*, кн. 5, с подпис **Пламък**.

№ 878 – 1924

Юни, 25

София

Книжка 6 на *Пламък* е със следните материали на **Гео Милев**:

рецензии на книгите: “Гимнастика за разума (Exercitium de intellectu) от **Михаил Попов**” с подпис **С.** и “**Максим Горки** за **Ленин** - Спомени” с подпис **Р. С.**; преглед на *Нарстуд*, орган на българското народно студентство в чужбина; критика за изкуството на “**Шахатуни**”; в част V на “Вик за правда” из Антологията на **Ъптон Синклер** **Гео Милев** помещава преводите на: стихотворението на **Байрон** “Шилън”; “Реч върху Барикадите” (из “Клетниците”) на **Виктор Юго**; “Затворнически мемоари на един анархист” от **Александър Беркман**; мисъл на **Фредерик Херисън**; в книжката е поместен и преводът му на поемата “Ковач” на **Емил Верхарн**.

Книжка 6 на *Пламък* не е разпространена, тъй като изцяло е конфискувана от полицията.

№ 879 – 1924

Юли–Август

София

Из поемата “Ад. Кръг първи” на **Гео Милев** е поместена във “Възпоменателен лист за **Христо Смирненски**”, а по-късно поемата излиза в сп. *Пламък* през 1925.

Гео Милев изпраща писмо до **Ангел Каралийчев** с молба да изпрати “нещо подходящо за специалния септемврийски брой на “Пламък”, от което да се разбира, че “Пламък” ще продължава да излиза и занапред, въпреки разиграната ни... мизерия; само 6 брой артиса – другите ни повърнаха”. (14.VIII.)

№ 880 – 1924

Септември–Октомври

София

В книжка 7–8 на *Пламък* е поместена поемата “Септемврий”; статиите му: “**Ернст Толер**, младия...” с биографична бележка, списък на съчиненията му и позива, изпратен до работниците от цял свят, публикуван без подпис, “**Толстой**” с отзиви за книги, посветени на него; по повод конфискуването на списанието пише статията “Полицейска критика” с подпис **Пламък**; с **Р. Слантов** подписва “Държава и църква”; критиката “Театрални опити” срещу директора на Народния театър **Вл. Василев** и главния режисьор **Йосиф Осипов** с отзиви за някои постановки; съобщения за смъртта на **Анатол Франс** и **Валерий Брюсов**; с подпис **Пламък** отправя “Извинение пред абонатите, като обещава изданието да е редовно през следващата година и друго съобщение, че списанието престава да излиза.

№ 881 – 1924

Октомври, 15

До **Мильо Касабов**

Дава подробни указания за оформлението на книгата му “Панихида за поета **П. К. Яворов**”. На същата дата книгоиздателство “Везни” съобщава, че под печат е сложено второто издание на книгата.

№ 882 – 1924

Ноември, 5

София

Във в. *Зорница*, бр. 7 е поместена анонимната статия “Десетгодишната от смъртта на **Яворов**”, в която се отбелязва по този повод “явяването на много статии и поеми за великия поет. От тия работи най-хубавата е малката книжка, написана от добре познатия писател **Гео Милев**. Поемите в тая книжка, която носи заглавието “Панихида за **Яворов**” са писани скоро след смъртта на поета. Те са издадени за пръв път в 1922 год., а сега е излязло друго издание в 1200 екземпляра. Поместваме долу повечето от песните...”

След този подробен отзив за книгата е поместена и значителна част от текста на поемата.

№ 883 – 1924

Ноември–Декември

София

В кн. 9–10 на *Пламък* **Гео Милев** публикува статията “Народ-стадо” с инициалите **Р. С.** и критиката с подпис **Харитон С.** “Левичарството фразали е?”; в книжката продължава VI част из Антологията на **Ъптон Синклер** “Вик за правда”, в която са публикувани следните преводи: стихотворенията “Човека под камъка” на **Едвин Маркъм**, “Химн на китайската революция (1912)” и на **Лесел Ебъркромби** “Декемврий 31”; белетристичните “Разбойниците и властта” на **Толстой**, “Убийството (Из една реч във френския парламент 1894)” от **Огюст Вайан**, **Хол Кейн** “До кога, о Господи”, **Бернард Ван** “Треховете на обществото” и Епилог към проповедта на **Ван, Франсоа Вийон** “Морския разбойник Диомед пред Александра”, “Революцията” от **Рихард Вагнер** и “Зори” от **Емил Верхарн**.

№ 884 – 1924

Декември, 28

София

В бр. 57 на в. *Свобода* се появява анонимен отрицателен отзив под заглавие “Видиш ли ти що е храброст?!”, който се отнася за статията на **Гео Милев** “**Толстой**” в кн. 7–8 на сп. *Пламък* от 1924 г.

№ 885 – 1924

Лом–София

В кн. 2 на песенния сборник “Юношески другар”, издаван от **Борис Гайдаров** в Лом, са поместени преводите на **Гео Милев** на следните текстове от неустановени автори: 1. Цветя (Повехнали, без дъх цветя...); 2. Полско цвете (Цвете в китните поля...); 3. Роден край (Прекрасен, мил наш роден край...).

№ 886 – 1924

Берлин

В кн. 5 на списанието на “Дружеството на народното студентство” в Берлин “Нарстуд” е поместена прозаичната творба на **Гео Милев** “Апокалипсис”. Ч. I–III, вероятно по изпратен от него ръкопис. Това е нейната първа публикация, заедно с няколко откъса от “Експресионистично календарче”.

№ 887 – 1924

Варна

В сп. *Море*, кн. 2, **Гео Милев** публикува статията си “За **Николай Дюлгер**ов и кубизма”.

№ 888 – 1924

София

През 1924 година **Гео Милев**, въпреки своята голяма натовареност със сп. *Пламък*, продължава да сътрудничи на списанието “Детска радост” на **Ран Босилек**. В него са поместени следните стихотворения: “Зайци” (кн. 3);

“На махлата котките” (кн. 7); “Великден”, “Борак яйце” с псевдоним **Здравко** (кн. 8); “Морската царкиня и нейният дядо”, разказът “Хитрата мравка” с подпис **Здравко** (в кн. 9).

№ 889 – 1924

София

В труда си “Българска литература. Ч. 2. Исторически очерк на новата българска литература от **Паисия** до днес” **Божан Ангелов** намира в стихосбирката “Жестокият пръстен” на **Гео Милев** “идейните връзки на тази поезия с комунизма и социалните движения и конвулсии на нашето време” като дава отзиви и за списанията *Везни* и *Пламък* на **Гео Милев**.

№ 890 – 1924

Георги Бакалов, редактор на сп. *Нов път*, помества в кн. 14 на списанието отзив за пиесата “Маса-човек” от **Ернст Толер** и за превода ѝ от **Гео Милев**. Без подпис.

№ 891 – 1924

София

В кн. 8 на сп. *Нов път* писателят **Никола Фурнаджиев** с псевдоним **К. Йорданов**, прави оценка на първите две книжки на сп. *Пламък*. Авторът смята, че “Театрална есен” е написана от наранено честолюбие, а статията “И свет во тме светитя” – “издава повече страх и сондаж, отколкото истински протест”.

В кн. 2 той одобрява “Поезията на младите” и отбелязва: “Тази парфюмирана и рахитична поезия заслужава това клеймо. **Гео Милев** е уловил верния път на времето ни като се е разбунтувал срещу нея... Но в много неверни пътища насочва погледите... за нейното преодоляване.”

№ 892 – 1924

София

Под заглавие “Да се разберем” в кн. 6 на сп. *Чернозем* с подпис **З. Д.** е публикуван заплашителен памфлет срещу **Гео Милев** по повод статията му “Поезията на младите” – кн. 2 на сп. *Пламък*, 1924 г.

№ 893 – 1924

През 1924 година са издадени следните книги на **Гео Милев**:

ПАНИХИДА ЗА ПОЕТА П. К. ЯВОРОВ. 1914–1924. 2. изд. [Ст. Загора] Везни, 1924. 9 с. 1 л. портр. 14 см

СЕПТЕМВРИЙ. Поема. (С.) Пламък, 1924. 26 с. 17 см (Библ. Пламък). и неговите преводи:

Банг, Херман. Сред пътя. Прев. от нем. [с предг.] **Гео Милев**. С. (Георги Д. Юруков) [1924]. 146 с. 20 см (Мозайка от знаменити съвр. романи. Год. XV, кн. 2)

Верхарн, Емил. Ковач. [Поема]. [С.] Пламък, 1924. 8 с. с ил. 23 см
Демел, Рихард. Малкият юнак. Поема за безстрашни момчета. Прев. от нем. **Гео Милев.** С илюстр. от **Макс Менгер.** С., Хемус, 1924. 28 с. с ил. 15 см (Илюстр. малка библ. № 99).

Молиер. Насила оженване. Комедия. Прев. от фр. **Гео Милев.** С., Хемус [1924]. 32 с. 15,5 см (Театр. библ. Хемус № 5).

Молиер. По неволя доктор. Комедия в 3 д. С предг. от **Емил Фаге.** Прев. от фр. **Гео Милев.** С., Хемус [1924]. 54 с. 15,5 см (Театр. библ. Хемус № 1).

Молиер. Сганарел или Въображаемия рогоносец. Комедия. Прев. от фр. **Гео Милев.** С., Хемус, 1924. 54 с. 15,5 см (Театр. библ. Хемус № 6).

Толер, Ернст. Ден на пролетариата. Заупокой на падналите в революцията братя. Хорова поема. Прев. от нем. **Гео Милев.** С., Пламък, 1924. 16 с. 16,5 см (Библ. Пламък).

Съдържа и стихотворението “Нашия път”, с. 3.

Толер, Ернст. Маса-човек. (Masse – Mensch). Пиеса в 7 картини из соц. революция на 20 в. Прев. от нем. [с предг.] **Гео Милев.** С., Пламък, 1924. 80 с. с ил. 17,5 см (Библ. Пламък).

1925

№ 894 – 1925

[Януари, 1]

София

В сп. *Нов път*, кн. 6, **Георги Бакалов** пише “Една героична поема” за “Септември” на **Гео Милев.**

№ 895 – 1925

[Януари]

София

Във втората годишнина на *Пламък*, първа и последна книжка, печата “Ад. Начало на поемата” [I–IV]; “Отворено писмо до г. **Борис Вазов**” с подпис **Гео Милев**; с подпис **Р. Сл.** е статията “Олимпиада (спорт, култура и фашизъм)”; отзив за сказка на **Людмил Стоянов** “Революционна поезия” с подпис **Z.**; преводи на стихотворението “Европа” от **Жюл Ромен**, подписано с инициалите **Б. Л.** и мисли на **Шопенхауер**, **Петър Хиле**, **Станислав Кубицки**. Със съобщения на корицата: “Продължава записването абонати за сп. *Пламък*, год. II под редакцията на **Гео Милев**... и “Библиотеката *Пламък*.”

№ 896 – 1925

Януари, 17

София

Във *Вестник на жената*, бр. 179 е поместено кратко съобщение за “Антология на българската поезия”, съставена от **Гео Милев**...

№ 897 – 1925

Януари, 18

София

Крум Кюлявков в статията си “Пак за пролетарското изкуство” в *Наши дни*, бр. 10 като пример посочва поемата “Септември”: – “аз адмирам поемата на **Гео Милев** “Септември”, която според нашите поети не струва лула тютюн, а според мен – струва два пъти колкото всичките техни стихове. Може тази поема тук-там да не е “художествено” издържана и да не е спазено “установеното приличие” на стихоплетството, но тя е близка на работническата маса...”

№ 898 – 1925

Януари, 23

София

“Писателят **Гео Милев**... е арестуван...” – кратко съобщение във в. *А. Б. В.*

В бр. 53 на в. *Ек-вечерен* журналистът **Йосиф Хербст** пише: “**Гео Милев** вчера е бил задържан в затвора поради написаната от него поема “Септември”, напечатана в двойната книжка (7 и 8) на списанието “Пламък”. Самата тая книжка биде конфискувана от столичната полиция и заедно с нея – “престъпната поема”. Вредата, която можеше да направи поемата, биде предотвратена с конфискацията. Сега остава да отговаря поетът за мислите си.”

№ 899 – 1925

Януари, 24

София

Вестник Народ, бр. 17 съобщава “**Гео Милев** е задържан в Централния затвор за поемата му “Септември”, печатана в сп. *Пламък*.”

№ 900 – 1925

Януари, 27

София

Във вестник *А. Б. В.* е поместено следното съобщение: “Писателският съюз е поискал позволение от Градоначалството да протестира срещу арестуването и преследването на **Гео Милев** за литературни грехове”.

№ 901 – 1925

Януари, 31

София

Във *Вестник на жената*, бр. 181 е поместен преводът на **Гео Милев** на **Гйоте**. Тулският цар. (Песента на Маргарита във “Фауст”).

Запазен е и ръкописен вариант като стихотворение, написано на правопис от 1921–1923 г.

№ 902 – 1925

[Януари]

София

Мила Гео Милева внася 100 лв. в Българска народна банка – касационен залог за **Гео Милев** по угл. дело № 249/925 на III Угл. отд. на Соф. окр. съд.

№ 903 – 1925

Февруари, 10

София

Хр. Стратус в *Ек-вечерен* дава отзив за антологията, съставена от **Гео Милев**. Изтъкват се положителните й страни по отношение на “подбора на авторите и произведенията и цялостното представяне на най-значимото от българската поезия.”

№ 904 – 1925

[Февруари, 15]

София

В “Книжовни и публицистични бележки” на кн. 10 от сп. *Нов път* **Георги Бакалов** пише отзив за “Антология на българската поезия” с критични бележки за уводната статия “Кратка история на българската поезия”. С подпис **Г. Б.**

№ 905 – 1925

Февруари, 21

Варна

Във в. *Книжарска защита* (стр. 24) на издателство “**Т. Ф. Чипев**” – София е посочена “Нова... настолна книга “Антология на българската поезия” на **Гео Милев**, която представя българските поети от **П. Р. Славейков** до **Хр. Смирненски**.”

№ 906 – 1925

Февруари, 27 и 28

Виена

В бр. 82 на в. *Ек-вечерен* със заглавие “Един дебют” е поместена ласкава оценка за младия тенор **С. Казанджиев** от **Гео Милев**, подписан с инициали **Г. М.** (27.П.)

Писмо от **Аугуст Айгнер** до **Гео Милев**.

Интересува се кой български писател би могъл да преведе книгата му “Три сонати”, която вече се превежда на няколко езика, ще се радва да я види и в български превод. (28.П.)

№ 907 – 1925

Февруари

София

В статията “**Ернст Толер** – за живота и творчеството на писателя” в *Нов път*, бр. 11, **Г. Маргаритов** дава бележка и за сполучливите преводи на **Гео Милев** на “Маса-човек” и “Ден на пролетариата” – “направени с голяма почит и любов към автора”.

№ 908 – 1925

[Февруари-Март]

София

В бр. 3 и 4 на в. *Цафара* редакторът **Слави Куюмджиев** под псевдоним “Факлоносец” дава възторжен отзив за поемата “Септември” и цитира откъси от нея във вестника.

№ 909 – 1925

Март, 21

Ямбол

В бр. 84 на в. *Тракиец* (Ямбол), **Асен Кърджиев** оценява книгата “Великият глад”, роман от **Йохан Бойер** в превод на **Гео Милев**:

“С превода си **Гео Милев** защитава ... реномето на своята голяма литературна култура и на своя верен художнически усет”. Рецензентът съжалява само, че преводът е направен от френски, а не от немски език и отбелязва някои неточности, които обаче не пречат на общото впечатление от добрата работа върху него.

№ 910 – 1925

Април, 2

София

Софийският Окръжен съд

№ 188

2 .IV. 1925 г.

гр. София

III УГЛАВНО

ОТДЕЛЕНИЕ

6 .X. Углавно дело № 249/1925 г.

До Гео Милев

ул. “Мария Луиза” № 23

Обявление

Софийския окръжен съд, като Ви изпраща с това преписа от:

1) обвинителния акт, с който сте предадени на съд, по обвинението Ви по горното дело

2. списък на свидетелите, които са посочени за призоваване при разглеждането на делото, и 3) списък на съдиите и съдебните заседатели, които се предполага да вземат участие в разглеждането на делото, съобщава Ви, че, съгласно чл. 306 от углавното съдопроизводство, Вие сте длъжен да заявите в седемдневен срок от получаването на настоящето, избрали ли сте някого за свой защитник и имате ли предвид да се разпитат като свидетели и други

лица, освен тия, които са показани в предявяваемия Ви се списък като посочите и по какви именно обстоятелства ще бъдат разпитаните, както и дали някои измежду тях са били разпитвани на предварителното следствие.

Председател:.....

Секретар: **Мекичева**

№ 911 – 1925

Април, 11

София

До **Ото Рюле** – Германия

Получил е адреса му, но не си спомня да са се срещали, името му напомня само за автор в списание *Die Aktion* – пише **Гео Милев**.

№ 912 – 1925

Април, 15–16

София

На 15 април е извършен опит за покушение срещу **Цар Борис III** на Арабаконашкия проход. Убит е генерал **Константин Георгиев**.

На 16 април при опелото му в църквата “Св. Неделя” в София избухва взрив, от който са убити и ранени стотина присъстващи.

В страната е въведено военно положение.

№ 913 – 1925

Април, 24–26

София – Стара Загора

Гео Милев пише на **Христо Минчев** в Стара Загора – “Аз съм винаги готов да се заловя със Ст. Загорския театър и да създам театър като за пред хората.”

№ 914* – 1925

Април, края

София

Приятелят на **Гео Милев** **Лальо Маринов–Ламар** се връща от провинцията непосредствено след атентата и веднага е задържан за две седмици. След освобождаването му отива в квартирата на **Гео Милев**. От тези дни са неговите спомени:

“По това време бяха дошли трима депутати от Лейбър-парти, за да видят жестокостите, извършени над българския народ. Развеждаше ги известният мисионер **Маркъм**. Те посещаваха наши видни общественици и писатели, за да съберат лични впечатления от тия кървави събития. **Гео** ми разказа за техните посещения: как ходили при **Антон Страшимиров**, но той се въздържал – не им дал никакви сведения.

– А аз? – Разправих им всичко. За преврата, за потушаването на Септемврийското въстание, за цензурата и за всички жестокости, които се вършат...

– Аз кипнах и го наругах.”

№ 915 – 1925

[Април]

София

В сп. *Хиперион*, бр. 3, **Иван Радославов** помества отрицателно-критична рецензия за “Антология на българската поезия”.

№ 916 – 1925

[Май]

София

Людмил Стоянов оценява поемата “Септември” като най-доброто от септемврийската поезия. За нейни недостатъци посочва “търсената страстност на една жива съвременност”, изобразена в “памфлетен стил” и експресионистична форма (бр. 4 на сп. *Хиперион*).

№ 917 – 1925

Май, началото

София

Писмо от **Николай Хрелков** до **Мила Гео Милева** – изразява увереност, че на **Гео Милев** няма да се случи нищо.

№ 918 – 1925

Май, 14

София

Написва следната “Писмена защита”, която представя в деня на съдебното заседание:

До Почитаемия

Софийски ОКРЪЖЕН СЪД

НБКМ

Фонд № 263

Арх. ед. 4а

л 5

П И С М Е Н А З А Щ И Т А

от ГЕО МИЛЕВ, София, подсъдим
по угл. д. № 249/925 III. Угл. отд.

ГОСПОДА СЪДИИ,

Моля Ви да бъда оправдан по следните съображения:

1. Поемата ми “Септемврий” се инкриминира и се иска наказанието ми по чл. 5 от закона за защита на държавата и то текста на тоя член по закона от 25.I.924 г. След тая дата, обаче, с § 5 от закона за изменение и допълн. закона за защита на държ. (Държавен вестник, бр. 278 от 16 .III. 925), въпросния чл. 5 бе отменен, следов. по него не мога да бъда наказан,

по сила на чл. 1 и 2 от Наказателния закон с отменяване един закон, който е предвиждал и наказвал известно деяние, премахва се наказателно-правната норма, която прави престъпно и наказуемо това деяние и последното става ненаказуемо, макар да е било извършено при режима на отменения закон, защото следва да се приложи по-новия, който, като прави да отпада престъпността на деянието, се явява по-мек от стария (отменения) – Справка **фон Лист**, Учебник по наказ. право, обща част, стр. 56).

В конкретния случай, без значение е обстоятелството дали закона от 16 март 925 ОБЩО ВЗЕТО е по-строг или по-мек от стария. Той е безспорно по-мек по отношение състава, под който се подвежда МОЕТО деяние, защото ТОЯ състав се премахва (отменява). Действително с чл. 19 на същия закон от 16. III. 925 се създава нов престъпен състав, подобен на оня, предвиден в отменения чл. 5, обаче, новия чл. 19 е неприложим, по сила на чл. 2 алинея I от Наказателния закон, защото няма обратна сила. А при това, дори и по новия чл. 19 се наказва деянието ако е извършено по предвидения в новия чл. 6. начин – т. е. устно, писмено, или чрез печатно произведение, но не и чрез художествено произведение, каквото е инкриминираната моя поема и както предвиждаше отменения чл. 5.

Много естествено, че с новия закон законодателят е искал да ограничи отговорността на писателите-автори на художествени произведения и затова отделя тия произведения от категорията на другите печатни такива, в която ги бе поставил по стария чл. 5 и затова създаде текста на новия чл. 7, в който се определят други елементи за инкриминиране художествени произведения, при което текста на чл. 7 значително по-малко стеснява свободата на писателя. А законодателя бе длъжен да скъпи тая свобода, защото за развитието на родното изкуство тя е първото необходимо условие.

2. Независимо от гореизложеното, поемата ми не съдържа елементи на престъпление нито по стария чл. 5, нито по новите 7 и 19 (неприложими, като нови) от закона за защита на държавата. Ни дума, ни ред, ни пасаж от нея НЕ ОПРАВДАВА, създаването на нелегални организации, НЕ ВЪЗХВАЛЯВА терористични действия, а само ОПИСВА, РИСУВА картината на събития, станали преди създаването на тоя закон – събития печални и трагични, които не могат да останат скрити от погледа на писателя-художник и да не привлекат перото му. А КАК се описва известно събитие, това зависи от художествения похват и способности на автора, колкото и обективен да е, да се иска да скрие съвсем своите чувства при рисуването на картината. Един вижда нещата, които изобразява в една светлина, друг в малко по-друг колорит или нюанс. Събития като описаните не могат да не извикат чувства у писателя. Но в моята поема аз, все пак, съм се старал и съм

успял да не влагам мои чувства, нито мои идеи, а да опиша, да изобразя стихията на стълкновението, кървавата жестокост на развилите се борби, без да си поставям друга някаква цел – да давам преценка на събитията. Най-много, може да бъде вменено в “грех” на перото ми, че е описало картина, която може да буди у читателя състрадание към пострадалите в тая кървава стихия и възмущение от жестоките средства на борбата. Във времена на озлобление, на настървеност, аз описах станалите събития без да преследвам цели. Но нарисуваната картина трябва да засегне струната на ЧОВЕШКИТЕ чувства у читателя; да възбуди отвращение от кървите – (стр. 221: “Смърт, убийство, кръв! До кога, до кога?”); да събуди надежда, че ще настане край на кръвопролитията и ще настъпи човешчина и благоденствие (края на поемата). Но обстоятелството, че картината буди подобни чувства, не може да ми се вмени във вина, нито е моя голяма заслуга – у всеки човек тая поема и нарисуваната в нея картина не ще събуди еднакви чувства. Зависи от психиката, културата и характера на читателя. Следов., “целта”, която е движила перото ми, е обикновената “цел” на всяко художествено произведение – да изобрази събития, действия, чувства, мисли (които не са мисли и чувства на автора, а на героите), без да се грижи за начина, по който това изображение ще се възприеме от разните читатели. Оценката пък на отделните думи, термини, изрази, подлежи да се разглежда не от углавния съд, а само от литературната критика. Законът не бива и сигурно не иска да се вмесва в “святая святих” на писателското творчество и ще бъде печален куриоз в историята на родното изкуство, ако се инкриминират изрази, като тия, които съм употребил в поемата си. При това, подбора на думите до голяма степен става несъзнателно, в процеса на творчеството, под влияние на подсъзнателните внушения на писателя в момента на вдъхновението. – Може ли тогава да се говори за “умисъл” в юридическия смисъл и да се вмени в углавна ВИНА подбора на думите, изразите, средствата, формите на описанието? В случая имаме една поема, която дори не е лирическа и не изразява чувства на автора, а колко по-малко – мисли, идеи, преценки, одобрения или възхваления.

Господа Съдии,

За честта на българското Правосъдие, не произнасяйте осъдителна присъда, защото с нея бихте нанесли удар, рана, петно върху РОДНОТО ИЗКУСТВО и неговото развитие. Изкуството цъфти само на почвата на свободата. Не стеснявайте писателя, за да не убивате Изкуството!

София, 14 .V. 925.

С почит:

Гео Милев

№ 919 – 1925

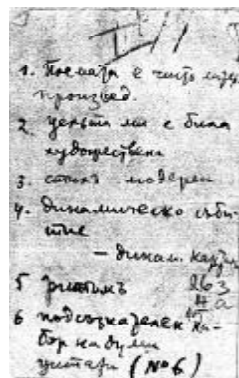
Май, 14

София

Ръкописни бележки на **Гео Милев**, по които, изнася защитата си в заседанието на съда:

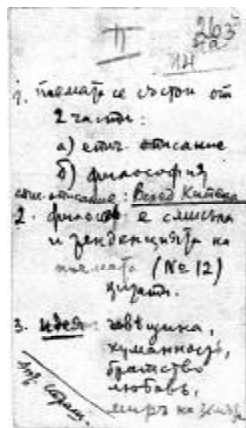
I

1. Поемата е чисто литер. произвед.
2. Целта ми е била худож
3. стил модерен
4. динамическо събитие
– динам. картина
5. ритъм
6. подсъзнателен набор на думи цитати (№ 6)

II

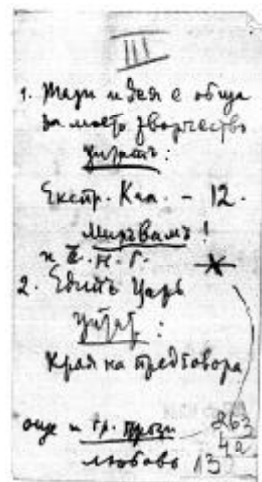
1. Темата се състои от 2 части
 - а) епич. Описание
 - б) философиястих. Описание: Всрѣд кипѣжа
2. Философ. е смисъла и тенденцията на поемата (№ 12) цитати
3. Идея: човешчина
хуманност
братство
любов
мир на земята

Ант. Страш.

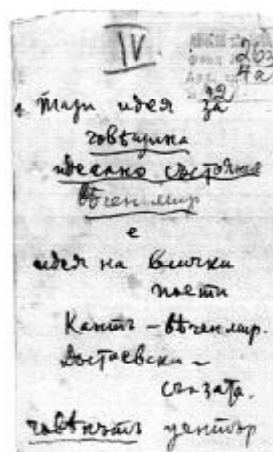
III

1. Тази идея е обща за моето творчество
Цитат:
Експр. кал. – 12.
Мир вам!
Ч. Н. Г. *
2. Едип цар
Цитат:
Края на предговора
още и кр. проза
Любов

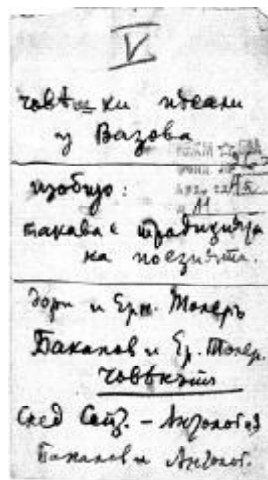
IV

1. Тази идея за
човешчина
идеално състояние
вечен мир
 е
 идея на всички
 поети
 Кант – вечен мир.
 Достоевски –
 сълзата.
Човекът център

V

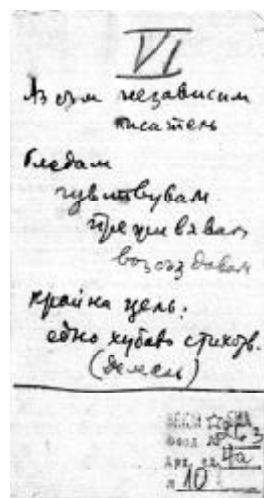
Човешки идеали
у Вазова
 изобщо:
 такава е традицията
на поезията
 дори и Ерн. Толер
 Бакалов и Ерн Толер.
Човекът

След Септ. – Антология
 Бакалова Антолог.

VI

Аз съм независим
 писател
 Гледам
 чувствавам
 преживявам
 възсъздавам
 крайна цел:
 едно хубаво стихотв.
 (Демел)

VII

Искате патриотич.

дела?

Ето:

1. Инвалид
2. Панахида
3. Иконите спят
4. Антология

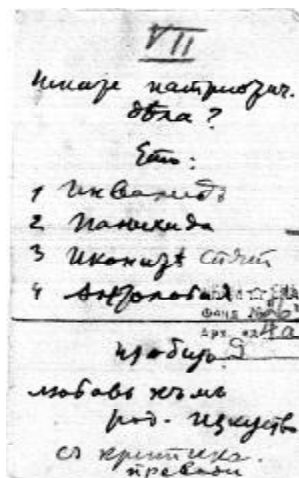
изобщо

любов към

род. изкуство

С критика.

Преводи

VIII

Първо дело от този

род: за поезия

т. е.

голям въпрос

за

съда

никой не осъден

за поезия

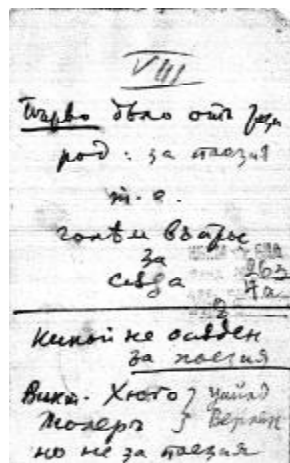
Викт. Юго

Уайлд

Толер

Верлен

но не за поезия

IX

[С молив е написал]

Не съм убил човек

Заклучение:

поет с идеал

за добро

мир

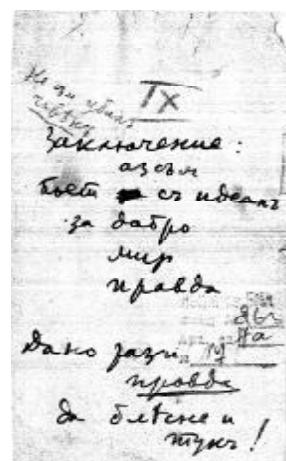
правда

Дано тази

правда

Да блесне и

тук!

Оригиналните бележки на **Гео Милев** са запазени в Архивен фонд 26 "Гео Милев" в Народната библиотека "Св. Св. Кирил и Методий".

№ 920 – 1925

Май, 14

София

Георги Милев Касабов подава чрез Софийския Окръжен съд частна жалба до Софийския Апелативен съд против определението на Соф окр. съд от 14 .V. 1925 по угл. дело 249/925 на III угл. отд. за изменение на мярката за неотклонение "вземане под стража", тъй като е внесена гаранция и има други основания според измененията на Закона за защита на държавата.

Чрез Софийския Окръжен Съд
До Софийския Апелативен Съд

ЧАСТНА ЖАЛБА

от Гео Милев, писател, София
сега задържан под стража в

.....
против Определението на Софийския
Окр. Съд от 14 .V. 925
По угл. д. № 249/925 III Угл. отд.

Господа Съдии,

По сила на чл. 556 угл. отд.

Моля Ви да отмените определението на Софийския Окр. Съд, с което е постановено вземането ми под стража по горното дело и да постановите да бъда освободен, понеже съм представил определената гаранция.

За да измени мярката за неотклонението ми от поръчителство в поставяне под стража, почитаемият Окръжен Съд се е основал на новия чл. 22/§21 от Закона за изм. З. Защита на държ. – Държ. в-к, бр. 278 от 16.III.925. Съда, обаче, не трябваше в случая да прилага този нов закон, по следните съображения: 1. този закон е издаден след излизане на инкриминираната поема и щом не съдържа изрична разпоредба да му се даде обратна сила, не следва да се прилага с обратна сила и постановленията му за мярката за неотклонение, защото те отегчават положението на подсъдимия; 2. сам Окр. Съд не приложи с присъдата си новия закон, като по-нов, а ако бе го приложил по отношение квалификацията, сигурно би подвел деянието, щом го намира за престъпно, под новия чл. 7, за обвинение по който и новия чл. 22

предвижда поръчителство; 3. след излизането на новия закон приписаното ми деяние не е подведено под никой от членовете на новия закон и по тях срещу мен **НЯМА ОБВИНЕНИЕ**, а такова има по стария и отменен чл. 5, а за деяние по него нито новия, нито стария закон не предвиждат изрично вземане под стража; 4. ако мълчанието на закона по подобоен случай е неясност или непълнота, или двусмислие на закона, трябва да се възприеме тълкуването, което е по-благоприятно за съдбата на подсъдимия, съгласно общото правило, което се съдържа и в чл. 463 угл. съд.

Моля да се представи възможно най-скоро настоящата ми [частна жалба] заедно с делото или преписи от определението, резолюцията и обвинителния акт.

София, май 1925

С почит:

Документът е написан като чернова и няма сведения дали е използван.

№ 921 – 1925

Май, 14

София

Разписка
за 300,- лв.

Подписаният уверявам, че получих от г-н Секретаря на Офицерското Дружество “Инвалид” сумата триста – взаимнообразно, срещу залог на пенсията ми за третото тримесечие от н. г., съгласно протоколното решение на Управителния съвет на Дружеството.

14.V.1925

Получател:

Гео Милев

Датата и подписът на **Гео Милев**, написани саморъчно, са последният негов писмен документ.

№ 922 – 1925

Май, 14

София

На делото присъстват **Мила** и една от сестрите на **Гео** – **Мария Милева**. Техните спомени са жива картина за последните дни на **Гео Милев**:

“Влязохме в съдебната зала – прашна и пълна с непознати хора... Адвокатът беше закъснял. Съвсем сам, без защитник, без свидетел, **Гео** се изправи, чист като **Ян Хус**, пред съдиите и започна свободно да говори, като че не е в съда, а в някаква театрална зала, сякаш развиваше един от своите блестящи конферанси за изкуството... Само че този път **Гео** беше поубедителен от всеки друг път. Той изтъкна, че идеята на поемата “Септември” е човештина, братство, любов и мир на земята и че тази идея е обща за цялото негово творчество.

Пред българския съд стои голям въпрос – ще осъди ли един поет за поемата му.

Накрая той изказа и пожелание да види, че правдата която е негов идеал ще блесне и в съдебната зала.

Съдиите и публиката от непознати слушаха със затаен дъх. Така хубаво, така убедително, **Гео** защити правото на писателя да бъде изразител на народните тежнения и копнежи, че дори снаха ми и аз повярвахме, че **Гео** няма да бъде осъден. Вратата ни се засили, когато дойде и адвокатът **Стефан Рашенов** и след **Гео** той взе думата и доказа на съдиите, че юридически погледнато, съдът няма право да съди **Гео** по Закона на защита на държавата...

Гео беше доволен от себе си и от адвоката и неговата надежда за добър край беше повишена...

Гео беше осъден на една година затвор и 20, 000 лв. глоба!

... **Гео** обаче не се обезкуражи. Той мислеше да апелира делото и се надяваше, че ще отбегне затвора и глобата...” – пише в спомените си **Мария Милева**.

А на съпругата си **Мила** той казва: “Нищо, аз ще си работя на спокойствие в затвора, дори ще печеля повече... Не бой се!”

“Ударът не беше неочакван и аз го преглътнах със сълзите си” – продължава **Мила Гео Милева**. “Но на другия ден – 15 май – дойде вече злокобната изненада – началото на зловещия край.

Рано сутринта майка ми влезе в нашата стая и ми подаде *Утро*, дето прочетохме: “Осъден провокатор за насаждане класова омраза с поемата си “Септември”. Пръв сигнал на врага срещу жертвата си. Още неопомнила се, ето че се позвъни, един агент застана на вратата и повика **Гео** за “справка” по делото.

Все пак допуснахме, че е така, нали процесът беше едва вчера!

Децата бяха застанали на вратата и баща им излезе делово, аз му дадох само чиста носна кърпа и 200 лв. и не се сетих за горна дреха...

Надвечер, заедно с една от сестрите на **Гео** [**Мария**], минахме покрай Дирекцията на полицията и на последния етаж на деветия прозорец откъм реката, видяхме **Гео**. Направи ни никакви знаци с ръка. Това беше последното ни виждане...”

№ 923 – 1925

Май, 15

София

С “Делото **Гео Милев**” в *Хроника* на в. *Утро*, бр. 4727 от 15 май информира своите читатели за процеса срещу писателя, подведен под отговорност по чл. 5 от 33Д за поемата “Септември”. В следващия бр. 4728 от 16 май 1925 в друга бележка под заглавие “**Гео Милев** осъден” се съобщава присъдата – една година строг тъмничен затвор и 20000 лв. глоба.

Други съобщения за делото и присъдата над **Гео Милев** са публикувани в: *Мир*, бр. 7467, 15 май 1925; *Знаме*, бр. 15, 15 май 1925; *Зора*, бр. 1768, 16 май 1925; *Зора* (Ст. Загора), бр. 701, 19 май 1925.

№ 924 – 1925

Юни, 20

София

Преводите на **Гео** на стихотворенията “Защо” и “Гроб” от **Мария дел-ле Грацие** излизат в бр. 200 на *Вестник на жената*.

№ 925 – 1925

Ноември

София

В кн. 1 на сп. *Българска мисъл* **Михаил Арнаудов** прави анализ на “Антология на българската поезия” на **Гео Милев** с повече внимание към уводната статия. В много случай рецензентът е съгласен с постановките на **Гео Милев**, но критикува някои негови определения при характеристиката на **Хр. Ботев**, **Яворов** и най-младите поети.

№ 926 – 1925

Ноември, 7

София

Във в. *Пряпорец*, бр. 250, **Тодор Генов** пише статията си “Българската поезия. 2. Мотиви”, в която определя поезията на **Гео Милев** като музикално-поетическа постройка и от тази позиция се опитва да я анализира.

№ 927 – 1925

В “Юбилеен сборник **Адриана Бudevска**. 1899–1924”, издаден през 1925, излиза статията на **Гео Милев** “**Адриана Бudevска**”.

№ 928 – 1925

Лом - София

В кн. 3 на песенния сборник **Юношески другар**, издаван от **Борис Гайдаров**, са публикувани следните преводи на текстове от неустановени автори, направени от **Гео Милев**:

1. “Нощ” (Тиха нощ над света...)
2. “Лятна нощ” (Светъл дух прелита в модри небеса...)
3. “Лес” (Стои лесът възправен...)
4. “Вяра, надежда и любов” (В ясното небе лазурно...)

и текстовете на **Х. Хайне** “Лорелай” и от **F. Eichendorff** “Лятна вечер” (Гасне слънчевият блясък...).

№ 929 – 1925

Лом–София

В **Юношески другар**, песенен сборник, кн. 4 са публикувани преводи на текстовете: “Желал бих в една само дума...” от **Х. Хайне** и “Хор на циганите”. Из операта “Децата на степите” от **С. Мозентал**.

№ 930* – 1925

През 1925 г. са издадени следните книги на **Гео Милев**:

АНТОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ПОЕЗИЯ. Състав. **Гео Милев**. Кор. и портр. от худож. **Макс Мецгер**. С., **Филип Чипев**, 1925. 203 с. с портр. 15 см

Съдържа: **Г[ео] М[илев]**. Кратка история на българската поезия; **П. Р. Славейков**. Жестокостта ми се сломи; Епилог; **Хр. Ботйов**. До моето първо либе; **Хаджи Димитър**; Борба; Елегия; Моята молитва; **Иван Вазов**. Поет и вдъхновение; Звуци; Уломки; Залезла звезда; Не се гаси туй, що не гасне; Вечерния час; Къпина; Родно пепелище; **Раковски**; 1876 година; Сливница (из Пролога); Една муза в траур; Ековете; Рим; Екът на лакатнишките канари; **Ст. Михайловски**. Лама Сабахтани; Из “Книгата на робите”; Крайвековно тление; **Кирил Христов**. Скитник; Есенен мотив; Полунощ; Живата песен; **Пенчо Славейков**. Симфония на безнадеждността; Из “Сън за щастие”; Псалом на поета; **П. К. Яворов**. Лист отбрулен; Хайдушка песен; Арменци; Дохожда час; Край огнището; Нощ; Песен на песента ми; Теменуги; Въздишка; Среща; Евреи; Може би; Видения; Една дума; Угасна слънце; Възход; Благовещение; Две хубави очи; Недейте я разбужда; Истината; Тома; Среднощен вихър; Нирвана; Зов; В часа на синята мъгла; **Димитър Бояджиев**. Елегия; Нощем; Писмо; **Трифон Кунев**. Хризантеми; Зарници; Автобиография; **Теодор Траянов**. Полонеза; **Бетховен**; Ноемврийски път; Славослов; Самота; Горски чар; Вечерна песен; Дявола; Песен без думи; Към майка си; Тайната на Струма; Погребение; **Емануил п. Димитров**. Пролет; Есен; Света Катарина; Есенен вятър; Лаура; Ирен; Чернозем; **Димчо Дебелянов**. Черна песен; Гора; Миг; Елегии; Под сурдинка; **Людмил Стоянов**. Песен; Върби; Отново; Вечер; Пенелопа; Към родината; Проклинам; Сеннаар; Бранни полета; **Николай Лилиев**. Към природата; Към слънцето; Утро; Въпрос; Есен; Девственик; Умора; Сонет; Прощавай!; Без любов; Пиеро; Пред огледалото; **Христо Ясенов**. Приказно царство; Погром; Възход; През гранитните огради; **Николай Райнов**. Мария Магдалена; **Иван х. Христов**. Гибел; Анна; **Христо Смирненски**. Улична жена; Братчетата на Гаврош; Въглекопач; Зимна вечер.

ЗОРАТА НА ЖИВОТА. [Стихове за деца]. (2. изд.). (Ст. Загора, **М. Касабов**) [1925]. 12 с. с цв. ил. 18 см (Библ. Детски живот. Албум № 2).

ПРИ ЖИВОТНИТЕ. [Стихове за деца]. (2. изд.). (Ст. Загора, **М. Касабов**) [1925]. 12 с. с цв. ил. 14,5x18,5 см (Библ. Детски живот. Албум № 1).

Без подпис.

1. изд. [1913].

Съдържа: Наша маца; Кукуригу!; Зайци; Нашето куче; Минчовата овчица; Сведенията за изданието са дадени на с. 4 на корицата. В тази реклама на книгоиздателството М. Касабов – Стара Загора се предлагат също “Веселите играчки Детски живот”, направени от художествени цветни картинки: № 1 – Кубчета за редене 12 в кутия. № 2 – Томбола с 6 цветни картинки на картон в пакет. № 3 –

Сгъващи се цветни картинки 12 на 6 картончета и 6 на 3 картончета. Продават се във всички книжарници и магазини за детски играчки в България.”

Поради това, че фирмата **Г. Кюн** в Германия е доставила в пакет голям брой илюстрации за книжките, предприемчивият издател **М. Касабов** и неговият син **Гео Милев** решават да използват останалите цветни илюстрации за облепване на кубчета, диплянки и томбола. Така се появяват първите у нас детски играчки от този род (по сведения на сестрата на **Гео Милев Пенка Касабова**).

и неговите преводи:

Бойер, Йохан. Великият глад. Прев. от фр. [с предг.] **Гео Милев.** С. (1925). 236 с. 19 см (Мозайка от знаменити съвр. романи. Г. XVI, кн. 5)

Меринг, Франц. Михаил Бакунин. Прев. от нем. С., Пламък, 1925. 16 с. 15 см (Библ. Пламък)

Софокъл. Едип цар. Трагедия. Прев. с предг. **Гео Милев.** (С.) Хемус, 1925. 96 с. 15 см (Библ. Вечни спътници)

БЕЛЕЖКИ

Към №

- № 1. В литературата за **Гео Милев** се срещат различни сведения за неговата рождена дата. А тя е установена по неоспорим начин в написания от неговия баща в същия ден “Акт” за раждането му на “15 януарий 1895 година... в 5 (пет) часа преди пладне.” За достоверност Актът е подписан от двамата родители и от две свидетелки – акушерката **Цвета Петрова** и майката на **Мильо Касабов – Пена Гергева**.

Тази дата е приета и в основни български справочници като **Речник на българската литература**. Т. 2. С., 1977, с. 366; **Енциклопедия България**. Т. 4. С., 1984, с. 228–230; **Българска енциклопедия**. А–Я. С., 1974, с. 499–500; **Кратка българска енциклопедия**. Т. 3. С., 1966, с. 429–430.

Грешките в някои случаи идват и от опитите да се прехвърля тази дата от стар в “нов стил”, но от 1916 г., когато е приет новият стил в България до наши дни има още една промяна.

- № 30. “Това е първото пътуване в живота на **Гео**... Две неща според спомена на бащата заслужават внимание. Възбудата, с която впечатлителното момче възприема стария Пловдив. И изявената критическа реакция спрямо видяното на Софийската художествена изложба.”

Маринска, Ружа.

Гео Милев рисува. Т. 2. С., 1995., с. 27

- № 31. “От 1907 (годината на първата запазена рисунка) до трагичния край в 1925 – рисунките му с особена яснота показват стремителната линия на неговия живот. Вродената дарба не заглъхва, а остава като потребност от зрима реакция, която съпътства многостранното творческо дело на поета.

Променят се темите, мотивите, изобразителният код. Карикатурните образи – така типични за ранните рисунки – напълно изчезват по-късно; сецесионно-символичните винетки от младежките поетични сборници се заместват от рязко експресивни пластически решения в следвоенния период. В тези промени рефлектира не просто ме-

нящото се културно влияние. В тях е ръстът на личността **Гео Милев**.”
Маринска, Ружа. Цит. съч., с. 7, 9.

- № 33. Като първи опит може да се разглежда “автопортретът” от в. “Ура”... “Автопортретният смисъл е подсказан по-скоро от съпровождащия текст, отколкото да е постигнат в образа. Но с тази скица е сложено началото на дълга поредица – явни и по-сложно кодирани – автопортретни изображения на **Гео Милев**. Те заемат значително място в изобразителното творчество на поета. Те са живата следа, по която надеждно можем да възстановим пътя му.”

Маринска, Ружа. Цит. съч., с. 37.

- № 44. “Трийсетината дошли до нас броеве са рядък документ в българската култура от началото на века. Ръкописният детски вестник, предназначен за тесен домашен и приятелски кръг, е известен в някои европейски страни и Русия. Ще напомня, че такъв вестник прави малкият **Александър Блок**...

Когато днес държим в ръце тези пожълтели, но запазили енергийния си заряд листчета, изпитваме странни чувства. Невероятно като факт! Един ученик в провинциална Стара Загора посвещава часове на занимание, колкото увлекателно за самия него, толкова неочаквано за околните. Той си е харесал ролята на издател и редактор и се е вживял в нея. Намерил е и облика на своя вестник. Впечатлява умението му да пренесе установените форми в своето издание.”

Маринска, Ружа. Цит. съч., с. 27-29.

- № 54. Често изследователите на живота и творчеството на **Гео Милев** си поставят въпроса от къде и от кога идва това съкращение на личното име на **Гео** от **Георги**. То до такава степен получава гражданственост, че през последните години на живота си, той е вече под това име не само в официални граждански документи, но и по време на съдебния процес.

Първата употреба на подписа **Гео Касабов** намираме на 6 септември 1909 г. в Юбилейния брой 25 на ръкописното вестниче *Изкуство*. Там той представя себе си в рисунки ту като изгубен в пустинята бедуин, ту като рицар със сабя, броня и щит, на който пише *Изкуство* 25, а подписът е **Гео Касаб.**, ту като младеж с каскет и мустаци със същия подпис. На четвърто място в *Изкуство* подписът идва след цикъла от 4 стихотворения Балкански песни, Август 1909, където името вече е изписано **Гео Касабов**.

До тук вариациите на името не свършват – **Гео** става много често с точка и с всевъзможни варианти на презимето на **Mil.**, **Милич** и други наравно с многобройните му псевдоними, които могат да се видят в Показалеца на подписите, псевдонимите и инициалите на **Гео Милев**.

- № 130. “Ние чувстваме колко тази 1912 г. е важна за духовното израстване на поета, колко се е усложнила поетичната му вселена. Той се вижда като Гуца Весел, най-младия на Острова на блажените, продължавайки реда на Пенчо-Славейковите мистификации. Изпод перото му излизат стиховете “Огряват ме зарите”, пропити от терзания на отдалия се на книгите юноша. Особено любопитна е илюстрацията към тях. На тази тушова рисунка е изобразен младеж над разтворена книга, подпрял глава на ръката си в поза на мечтател... Този образ заслужава внимание, защото разтваря границите на автопортретното в чисто поетични посоки, за които съществено е не визуалното сходство, а автентичното душевно състояние.”

Маринска, Ружа. Цит. съч., с. 43.

- № 152. “Тъмнокочи брѳнетки, облечени в кърпени пѳстри шалвари...”, не зная дали биха могли да принудят поета, вдѳхновен от едно нежно чувство към тях, да ги възпее някак си нежно... и любовно...

- № 163. В стихотворението “Отвращение” (1912) разказва как Бог го е вдѳхновил да разнесе на “волята му свята песента”. Той трѳгва по света, но скоро открива крещящото несѳответствие между тази “свѳта песен” и самия живот. Тогава се изправя пред Бога “не с песента на неговата воля, но с воплите на хорската неволя”, пред която се чувствува безсилен. Така възниква у него темата за самотата, за човешката самота. **Гео Милев** я разкрива и чрез мотива на младостта, която въпреки своя бунт накрая се примирява със съдбата (“Огряват ме зарите”, 1912). Т. е. тази младост приема като неизбежност “прашните страници” на книгите, откъснатостта от хората и света.”

Конфорти, Йосиф

Гео Милев – Театър и време: Към проблема
“Гео Милев и българският театър през
двадесетте години.” – София, 1975, с.30-31.

Виж и № 195.

- № 168. След пристигането си в Лайпциг **Гео Милев** започва в повечето писма да слага двойно означение на датите според приетия в Германия “нов стил”.

№ 171. Много често той отбелязва Лайпциг (Leipzig) като Липиска, което запазваме според неговото изписване.

№ 195. “**Гуца Весел** е един от най-младите поети на Острова на Блажените, роден в Овендар на 1895 година. Ученик е на **Иво Доля** и **Бойко Раздяла**. Една поема на **Гуца Весел** ми вдъхна и сюжета на “Отвращение” (Бележката е на **Гео Милев**).

№ 217. В публикувания неотдавна негов *бележник* от Лайпциг, **Гео Милев** още не е модернист. Той е смутен от **Метерлинк**, още не е открил модерните художници. Устремен към знанието, към културата, към Европа, той вътрешно не е готов да възприеме катаклизмите на модерната мисъл и образност.

Маринска, Ружа. 20-те години в българското изобразително изкуство. С., 1996, с. 12-18.

№ 266. “Творчеството на **Гео Милев** за деца бележи два точно определени хронологично периода – октомври 1913–май 1914 и 1923–май 1925.

Първият обхваща времето, когато **Гео Милев** е студент в Лайпциг. Само за няколко месеца, с присъщия му неудържим устрем да реализира всяка своя идея, **Гео Милев** се втурва и към творчеството за деца... При доставката на репродукции и албуми от “**Гюстав Кюн**” в Нойрупин (Германия) за книжарницата на баща му **Милю Касабов**, **Гео Милев** вижда красиви детски книжки – албуми с цветни илюстрации и текст на различни езици. Той започва преговори за покупка само на илюстративния материал... Проектът му е да се организира (до Коледа) издаването на такива книжки с цветни илюстрации и текст на български език от издателството на **Милю Касабов**. Следващите писма до баща му са порой от идеи и проекти за художественото и полиграфично оформление на книжките-албуми, със сметки и убеждаване.

При тези първи и достатъчно достоверни сведения за издаването на книжките започна тяхното издирване по библиографски източници. Между книгите, издадени с името на **Гео Милев** те не се намериха. Безспорно стана тяхното издаване с неговото авторство едва когато сестрата на **Гео Милев**, **Пенка Касабова**, предостави някои от тези книжки.”

Фурнаджиева, Елена. **Гео Милев** за децата. //

Гео Милев : Нови изследвания и материали. –
София, 1989, с. 330–338.

№ 296. Книжката на сп. *Звено* е погрешно означена като 2–3.

Първоначално **Гео** изписва името на белгийския поет по този начин, както и **Лилив**. Но след срещата им в Лондон, той вече е **Верхарн**, както вероятно се произнася по-правилно неговото фламандско име.

№ 305. “Но и ние българите можем да се гордеем с един подобно велик поет – **Яворов**, който е писал най-малко от всички, но всичко, което е писал, е перл” – добавя **Гео Милев**.

№ 336. Най-яркият и емоционален израз на отношението на **Гео Милев** към **Яворов** е своеобразната “Панахида за поета **П. К. Яворов**”. Това е последната редакция на заглавието. Поемата се явява в 2 ръкописа и 3 прижизнени публикации на **Гео Милев**. Ръкописите са в различни варианти, разлики има и между втория вариант и публикацията на поемата в самостоятелно издание през 1922 г., така че творбата има всъщност 3 варианта.

Първият ръкопис не е датиран, не е означено и мястото на написването му. Би могло да се предполага, че е от периода 18 октомври 1914 г., когато **Гео** се завръща в Лайпциг от Англия – до средата на ноември с. г. Вторият ръкопис е датиран съвсем точно – Липиска, 17–20 ноември 1914. Първата публикация на текста е в самостоятелното издание от 1922 г. с повторно появяване със същия правопис в “Алманах Везни” през 1923 г. Второто издание на книжката е през ноември 1924 г., с възстановения предишен правопис, 1200 номерирани екземпляра.

Фурнаджиева, Елена. Гео Милев –
Панахида за поета **П. К. Яворов**. // **Сборник 120 години Пейо Яворов**

1878–1998 = Международна научна конференция.
София, 29–31 .10. 1998 г. – София, 1998, с. 490–497.

№ 352. Всички писма и събития в България са датирани по стар стил. Новият стил, с който **Гео** си служи в писмата до **Верхарн** и писмата от Германия, се въвежда у нас от 31 март 1916 г. Поради това, че и самият **Гео** променя понякога изписването на датите – всичко е запазено според неговото означение.

№ 394. Изследователят на театралното дело на **Гео Милев Йосиф Конфорти** се спира на разказа на **Никола Икономов** за постановката на **Гео Милев** на “Едип цар” през 1916 г.:

“Поради липса на средства са били използвани... електрически фенерчета. **Гео Милев** ги е слагал така, че лицето на всеки участващ в Хора на старейшините да е осветено отдолу нагоре. Това създава пластичност на изражението, релефност, показва движението на мисълта като я изнася на “преден план”...

Гео Милев търси формални “новости”, а може би това е един от първите опити в българския театър да се намери функционално-смысловото значение на сценичното осветление. Колкото и да е

несъвършен, този опит несъмнено разширява представата за изразните възможности на театралното изкуство.”

Постановката на **Гео Милев** има значение не само за развитието на театралното дело в Стара Загора. Първо, “Едип цар” на **Софокъл**... не е поставяна дотогава в страната. Второ – този опит със сценическото осветление, чиито смисъл е вече обяснен. Трето – тя се явява като отговор на онези “леки, занимателни представления, които твърде често били давани по време на войната, даже и от изтъкнати артисти.”

Конфорти, Йосиф. Гео Милев.

Театър и време : Към проблема
“**Гео Милев** и българският театър през
двадесетте години.” – София, 1975, с. 59–61.

№ 404. Евгена е неговата братовчедка **Евгения Попгеоргиева – Минева**; Танини са **Таня и Стефан Христакеви**.

№ 417. Заглавието “Ужасът на огнения бич” не е на **Гео Милев**.

№ 431. Д-р **Никола Градецки** е първи братовчед на **Анастасия Касабова**.

№ 441. Друга обща тема е театърът – **Гео** “твърде запален театрал” според **Мила**, а тя актриса от “Нов народен театър”. За нея тогава черната превръзка над окото му е “като интересен декор на това, изпълнено с духовност лице...”

№ 449. **Иван Радославов** е съпруг на **Ана** – сестрата на **Мила Гео Милева**.

№ 452. “Войната, в която той по чудо оцелява, го преражда” И когато през 1918 г. заминава за Германия на лечение, той вече е свой в кръга на **Херварт Валден**, постоянен гост на знаменитата му галерия “Der Sturm”, център на берлинския авангард.

Маринска, Ружа. Цит. съч., с. 12–18.

№ 504. Стихотворението “31 декември 1917” се появява тук за първи път.

№ 506. (1). Преводът на “Хамлет”, направен от **Гео Милев** има до 2002 г. 16 издания. По него е направена първата постановка на драмата в Народния театър – София.

(2). **Б. Лавров** е псевдоним на **Гео Милев**.

№ 510. “Това стихотворение на **Гео Милев**, написано на немски през 1919 г. по време на лечението му в Берлин, не е било публикувано приживе и досега е останало встрани от обсега на литературното изследва-

не – вероятно поради своеобразния си характер на лирическо посвещение, тясно свързано с необикновената, неизвестна в България личност на лекуващия лекар **д-р Есер... Йоханес Фредерикус Самуел Есер** (1877–1946) е един от основоположниците на пластичната хирургия в Европа, неговото име е свързано с признаването на пластичната хирургия като самостоятелна научна дисциплина. Роден е в Холандия, където следва и завършва медицина през 1903 г. В началото на века се установява като практикуващ лекар в Амстердам. По време на Първата световна война **д-р Есер** работи като цивилен хирург в армията на Австро-Унгария (Бърно, Виена, Будапеща), където извършва хиляди операции и внедрява нови методи във възстановителната хирургия. Забележителните му постижения в тази насока го довеждат в Берлин (1917–1925); тук той е назначен за специален съветник по пластична хирургия при военното министерство на Германия... Работи с най-изтъкнатите немски специалисти и извършва сложни операции, преди всичко лицеви операции за реконструкция на очите и устната кухина”

Деспотова-Цандер, Анастасия. Гео Милев и д-р Есер. //

Гео Милев : Нови изследвания и материали. –

София, 1989, с. 263–265.

№ 533. Забележка: §§ 1 и 19 се отнасят за:

§1 – Големи деформации и разрушения или други тежки повреди на костите на черепа, особено когато предизвикват мозъчно раздразнение; § 19 – Слепота на двете очи или на едното око, когато зрението на другото око е по-малко от 5/10 (Спр. Разписание на болестите за запасни – 1916 г.)

По книгите за заплатите на 34 пех. полк за 1916/1917 г. името на **Гео Милев** не се открива. Срещу сумата, която е трябвало да получи **Гео Милев** за всеки месец, фигурира текстът “Представени в Главното интендантство със запис № 4490 от 24 .VII. 1919 г.”

№ 555 “Младият режисьор се подготвя с голямо старание за всяка репетиция и репетициите протичат гладко, без спънки, без противодействие, без остра критика от страна на изпълнителите актьори. Неговите обяснения и бележки за лицата, движението, декорите и други се приемат с доверие и признание на авторитета на режисьора.

Гео Милев няма голям опит като режисьор, но затова пък има необикновена ерудиция, способност да накара артиста да почувства най-тънките психологически моменти, умение да раздвижи творческите му сили и да използва всичките му възможности.”

Тихова, Надежда. // **Българската критика за**

Гео Милев. – София, 1971, с. 354, 356.

№ 579. В зимната вечер на 11 януари за театъра се отправят зрителите, за да присъстват на премиерата на “Мъртвешки танц”, която беше “премиера” и за самия режисьор – неговият първи диалог със зрителя.

“... След премиерата – пише **Пенка Касабова** – се връщаме тримата – **Гео, Мила** и аз. **Гео Милев** беше уморен и развълнуван. Чувстваше се, че е доволен, а същевременно като че ли анализираше себе си и откриваше, че можеше да даде и повече. От всичко, което ни говори, докато си идем в къщи, останах с впечатлението, че **Гео** гледаше на “Мъртвешки танц” като на “старт” в режисьорската си работа... Тръпката на новото беше в **Геовата** кръв...”

№ 609. “Бебюкен, или Дилетантите на Чудото” ще излезе наскоро, авторизиран превод на български от **Чавдар Мутафов** и **Гео Милев** – съобщава под линия **Гео Милев** във “Везни”.

№ 664 – № 665. **Татяна Киркова** е сътрудничка на в. *L'Echo de Bulgarie* – добра преводачка от няколко езика. В някои случаи **Гео Милев** ѝ е възлагал преводи на свои текстове.

№ 724. Въпросите на езика отрано вълнуват **Гео Милев**. Още като ученик той изучава руски и френски език, а като студент – немски, онглийски, латински и някои славянски езици... С проблемите на езиците, които владее, **Гео Милев** се сблъсква и при многобройните си преводи, повечето от които са направени от оригинала. Една непозната страна от неговото наследство са няколко езикови справочника, отпечатани или запазени като ръкопис и публикувани след смъртта му, както и някои статии.

Фурнаджиева, Елена. Из неизвестното творчество на **Гео Милев** :

Езикови справочници и статии. //

Език и литература, 1995, № 1, с. 105–113.

№ 740. Неговото крайно становище е: “Литературната анкета на **Г. Милева** ни уверява за сетен път, че все по-хубаво е да се създава литература, отколкото да се заповядва нейното развитие...”

Минков, Цветан. // *Голгота*, 1922, № 5–6.

№ 832. “Вторият период от творчеството на **Гео Милев** за деца е от 1923г. до неговата гибел през май 1925. **Ран Босилек**... след години си спомня: “Помолих **Гео Милев** да напише или преведе нещо за “Детска радост”. Съгласи се веднага и без уговорки да направи преводи от английски, немски и руски. За написване на свои творби за деца обеща да си помисли: – Това не е лесна работа – каза той. – Дори много по-трудна е, отколкото да пишеш за възрастни...”

Към поезията за деца и специално към собствените си работи **Гео Милев** имаше сериозно отношение. И в тая област той работеше с любов, с увлечение и майсторство”.

Фурнаджиева, Елена. Цит. съч., с. 338.

- № 914. “Един изключително ценен документ, намерен в архива на видния журналист **Димитър Найденов**, хвърля светлина върху много въпроси, свързани с посещението на английската делегация и срещата на **Гео Милев** с тях. “През март 1925 г. – пише той – аз прочетох в “Дейли хералд”, че е образувана лига на “Приятелите на Италия”... с председател **Уеджеууд**. Вземайки повод от това, аз написах до **Уеджеууд** едно писмо, в което излагах терора в България, и питах, няма ли английското общество да се заинтересува и за нашата страна? Писмото изпратих чрез **У.Н. Юар**, дипломатически редактор на “Дейли хералд”, на когото още от края на 1923 г. изпращах кратки кореспонденции, които той поместваше. Не след много получих отговор на **Юар**..., че е предал писмото... Наскоро след това стана атентатът, а няколко дни след това дойде делегацията... но ми беше невъзможно да се срещна с англичаните, понеже ме търсеха, и се криех. **Това направи друг – Гео Милев и го заплати с живота си.**”

Васевски, Камен. **Гео Милев** – журналистически и публицистически път. – София, 1980, с. 142–143.

- № 930. Творческото наследство на **Гео Милев** в своята многообразност, многопосочност и обем се оказва твърде подходящ, но и същевременно и труден обект за анализ. А, от друга страна, именно сега този анализ ни е необходим, за да покажем и докажем (за кой ли път?!) мястото и значението на твореца **Гео Милев** в нашата културна история.

Обект на библиометричния анализ са публикациите на **Гео Милев** приживе, появили се като книги и отделни творби в периодични издания и сборници, както и неговите ръкописи от основните книгохранилища и частни притежания... Допълнителни сведения са използвани и при продължителната аналитична разработка на обхванатата в биобиблиографията “**Гео Милев**” 1985 г. литература... с оглед на един бъдещ “Летопис на живота и творчеството на **Гео Милев**”.

Фурнаджиева, Елена. Творческото наследство на **Гео Милев** : Библиометричен анализ. // **Летописи**, 1995, № 1–2, с. 125–137.

С бележка от редакцията [**Тончо Жечев**], с. 125.

DUBIA

1. ВЕЧЕР (На запад слънце догорява...) : [Стих.] // *Зеница*, I, 1911, № 7–8, с. 64.

Подпис: Г. М.

Стихотворението носи всички белези, характерни за ранната поезия на **Гео Милев**. В списанието има малко поетични творби, а други сътрудници, които биха имали същите инициали на името през тази годишнина не се откриха.

2. ПРЕДГОВОР. // **Пшибишевски**, Станислав. Душата на Полша / Прев. от нем. **С. Ненов**. – София ; Ст. Загора, 1920, с. 3.

Без подпис.

Книгата е пореден № 12 на Библиотека Везни. Предполага се, че предговорт е на **Гео Милев** според съдържанието и стила на текста, както и по две писма до баща му **Мильо Касабов** от 30 май 1919 и 5 окт. 1921, публикувани в Литературен архив. Т. 2. **Гео Милев**. 1964, с. 359 и 369, които се отнасят до подготовката и издаването на книгата.

3. **УЙЛИЯМ Бътлер Йятс** получи Нобеловата премия за литература: (Лит. хроника). // *Възход*, I, № 3, 24 ноем. 1923, с. 3.

Без подпис.

Биографична бележка за **Йитс** с много подробни библиографски данни за книгите му, така както обикновено **Гео Милев** характеризира даден писател. Завършва със следното: “На български **Йятс** е почти непознат – като изключим една малка песен (из драмата “Графиня Катлина”), преведена от **Гео Милев** (в “Антология на жълтата роза”), която даваме на друго място”.

В същия брой на с. 2 е поместено стихотворението “Малка скръбна песен” на **У. Б. Йитс** в същия превод като в “Антология на жълтата роза”, дадено вероятно от **Гео Милев**, без да посочи името си като преводач.

Във в. *Възход* **Гео Милев** публикува няколко статии и рецензии с псевдоними или със собствения си подпис, две от които са в същия брой. Една особеност тук е неправилното изписване на името **Йитс** като **Иятс**, което **Гео Милев** не би допуснал. Може да се предположи, че той е изписал името по оригинален начин **Yeats** – с латински букви, както често прави в текстове на български език, а после вероятни затруднения при набора на вестника са наложили някой, който не познава правилното му произношение, да го изпише по този начин.

4. **БУХАРИН** иска да каже... : (Критика). // *Пламък*, II, 1925, № 11, с. 30.

Подпис: Ред.

Кратка бележка към поместената преди това реч на **Н. Бухарин** “Нашата художествена политика”, за която се предполага, че е преведена от **Гео Милев**.

5. ТАГОР, Рабиндранат. Читра : Драма / Прев. от нем. **Цветан Драговоров**. – Ст. Загора ; София, Везни [Деп. 1923]. – 35 с. с портр. 19,5 см (Библ. Везни. № 13).

В кн. авт. означен **Робиндронат Тогор**.

Книгата е посочена в списъка на изданията на **М. Касабов** в “Алманах Везни”, 1923. Предполага се, че преводът е на **Гео Милев** поради това, че той е имал изключителната грижа за продължаването на “Библиотека Везни”, а тази книга е последната от нея. Друго основание може да бъде, че никъде не се намери името “**Цветан Драговоров**” – преводачът на книгата – нито като действително име на автор или преводач, нито като псевдоним. А вече ни е известна склонността на **Гео Милев** да се подписва с най-разнообразни измислени от него имена. При анализа на текста не се откриха характерни за него езикови особености.

6. ЗАДАЧИ на новото изкуство : (Доклад в I Всеруска конференция на завеждащите подотделите на изкуствата. Из “Вестник работников искусств”, № 4–5, Москва 1921) / [Прев. **Гео Милев**]. // *Пламък*, I, 1924, № 5, с. 164–165.

В две части: [I]. [Вс.] **Мейерхолд**. С просвещението са се заели сега всички...; II. [В.] **Брюсов**. Трябва да се създадат в литературата нови форми...

7. КРЕЙГ, Гордон. Постановка на Макбет : (анализ на художника) / [Прев. **Гео Милев**]. // *Пламък*, I, 1924, № 5, с. 165–166.

Преводът е даден непосредствено след една кратка бележка “Макбет в Народния театър”, подписана от **Гео Милев**, в която е отразено отрицателното му отношение към тази постановка. Би могло да се предполага, че с настоящия анализ на **Крейг**, **Гео Милев** иска да изрази и своите постановъчни виждания за пиесата на **Шекспир**. А книгата на **Гордон Крейг** “The art of the theatre” е неотлъчно с него още от 1914 г., когато си я купува в Лондон.

8. РОЗАНОВ, И. Н. и др. Руската литература през последните години [Прев. **Гео Милев**]. // *Пламък*, I, 1924, № 3, с. 97–103.

Др. автори: **О. Каталан**. Съвременната музика на Русия; **И. Вершинин**. Театърът в Ленинград.

Публикувани със статията “Днешната руска култура”, подписана “*Пламък*”, на която авторството на **Гео Милев** е установено.

9. БУХАРИН, Н. Нашата художествена политика : (Реч, произнесена на едно литературно заседание на отдела за печата на ЦК на РКП). / [Прев. **Гео Милев**]. // *Пламък*, II, 1925, № 11, с. 27–30.

С кратка пояснителна бележка, подписана “Ред.”

Основание да приемем като преводи на **Гео Милев** посочените по-горе статии, речи и доклади ни дава подчертаният му интерес към новата съветска култура, изразен в статии, рецензии и бележки в сп. “*Пламък*” върху различните й прояви и преводите му от изявени съветски поети.

Приложения

I. Напразни усилия – документи върху изчезването на Гео Милев

Писма до органите на власт и управление
1925–1926

22 юни 1925
Г. М. – ОФ – 1538

До Господина
Военния министър
на България
В София

Молба

от Мильо Касабов, книжар
от Ст. Загора

Господин Министре,

На 15 май т. г. агент от Обществената безопасност е отвел сина ми Гео Милев от София и (в същия и следващите дни на г-жата му са отказвали, че е при тях, но тя го е видяла на 17-ти същи на един прозорец – зачертано от М. Касабов – б. м. – Г. Я.) до пристигането ми в София – 20-ти същи – той е бил в Обществената безопасност, а след тая дата той се изгубва оттам и въпреки постъпките ми пред Началника на Обществената безопасност г. Вл. Начев и предприетите дирения от същия, син ми остана неоткрит. Това стана един месец след атентата и когато Вие обявихте чрез печата, че в страната няма неотговорни фактори, тогава, на 24-ти същи, Ви подадох частна телеграма, защото разчитах на човека, но отговор не получих.

(От печата узнах за разпоредбата Ви, че нито да се помисли, че има в страната неотговорни фактори. Това го казва искреното и доброто Ви сърце, но за доброто на България Ви заявявам, че неотговорни фактори изпреварят разпоредбите на правителството и разполагат със съдбата на заслужили граждани. Синът ми Гео Милев от София, поет, писател и критик отведен преди 10 дни от агент на Обществената безопасност, и досега е в неизвестност. А той през пролетта на 1917 г. при големите боеве пред Дойран като запасен поручик неотлъчно остана на поста си, като не използва дадения му отпуск, за да даде на отечеството едното си око, едно ребро, част от черепа си и, покрит със стотина рани, да дойде в съзнание след 6 дни. Всичките си шест деца съм възпитал в любов към отечеството и повечето са вече с висше обра-

зование. Аз не допускам, че син ми има някаква вина, освен тая, че като християнин вярва в промяната на настоящия строй с друг по-добър, без да има нещо общо с насилници и конспиратори. Но така да се изгуби нашия син, за когото не толкова се страхуваме, колкото за България, че може да има “неотговорни фактори”, които да ни измъчват с тази мисъл. Аз съм съзаклятник за съединението и доброволец от 1885 година, същият, който м. г. пред Вас при паметника (на) Калитин в Ст. Загора произнесе писаната реч и се удостоих да поема Вашата ръка. И сега, като предавам участта на сина ми Гео Милев във Вашите ръце, моля затвърдете у мене убеждението, че в страната има само бдящи отговорни фактори. – половината от този текст е зачертан от М. Касабов, но останалата част не е обнародвана от Георги Марков в “Литературен архив, том II, Гео Милев”, С., 1964, БАН – б. м. – Г. Я.)

И освен заявленията до Военния и Граждански прокурори в София и при всекидневните обещания на началника на Обществената безопасност г. Вл. Начев, че дири и ще дири изгубения, не предприехме други енергични постъпки, защото (само ние сме били наивни да вярваме – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) вярвахме в българското правителство, олицетворение на народната свобода, за закрепване на която през последната война напуснах работата си, за да пазя да се не разпилява държавното имущество (като началник на продуктите, отделение в Резерв. Магазин – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.), а двамата ми синове – запасни офицери, оставих на фронта да ги засипват стотици гранати, гледайки как други се притулваха.

И сега бившият началник на Обществената безопасност г. Вл. Начев ми казва вече, че със сина ми Гео Милев е свършено и повече да го не диря.

Като мисля, че Военният министър на България, в чиито ръце е сега всичката власт в страната, който прие да оглавява пред народното правителство за така изгубени, не ще ми откаже правото да диря така изгубения ми син, му отправям настоящата си молба за благото на България, защото и след всичко това аз все още мисля и за свободата на България. От неговото изгубване врагове на тази свобода са направили вече капитал, като са оповестили в “Берлинер Тагеблат” и др., че трупа му бил намерен в околностите на София. А син ми имаше познанство с модерните поети на Англия, Франция, Белгия, Германия, Италия и във всички славянски страни, та (ако днес нашите писатели, уплашени, не правят въпрос за неговото изчезване – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) неговите познати в странство (сигурно – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) може би ще заговорят и с това ще се уврежда на свободата на България.

От друга страна аз все още не мога да допусна, че син ми ще бъде така жестоко наказан без съд и закон, когато виждам как се пазят от властите учите-

лите на комунизма в България – Сакаровци, Г. Бакаловци, Кабакчиевци и др., които десетки години са насаждали в страната гибелното учение и днес най-грижовно се охраняват и услужват и някои ще бъдат съдени, а моят син да бъде извлечен из Обществената безопасност от някои тилови герои – неотговорен фактор – и в такива ръце да бъде като играчка на съдбата оня, който носи върху себе си белезите, че е заслужил на отечеството – това още не смея да допусна.

Ето защо Ви моля, г. Генерале, да упражните пълно Вашата власт и се издири къде е сега моят син – жив или мъртъв – и ми се извести, за да го прежалим, ако той е мъртъв, като лишна жертва за свободата на България и за същата свобода да сме готови да отбиваме интригите на заблудените “неотговорни фактори” и на другите такива врагове, дебнещи извън страната. Само на Вас разчитам и очаквам за отговор.

Така, необезверен още аз разчитам, че тази ми молба ще бъде най-скоро удовлетворена и оставам

С отлично почитание:

22 юни 1925

М. Касабов

25 юни 1925

Г. М. – ОФ – 1528

м 3

До Негово Величество
Борис III
Цар на Българите
В София

Молба

от Мильо Касабов
от Ст. Загора

Ваше Величество,

От размирните времена, в които живеем, съм засегнат като баща: син ми Гео Милев от София – писател, поет и критик, на 15 май т. г. е отведен в Обществената безопасност, където след два дни е виждан там и до 20-ти също не се отказвало присъствието му там, а след това се изгубва. Цял месец ни се даваше уверение, че го дирят, сега неофициално ни се съобщава, че с него е свършено веднага след залавянето му от неотговорни фактори и повече да не го дирим. А аз продължавам да го диря и за благо на България.

Първо – защото нито аз, съзаклятникът за Съединението и доброволец от Сръбско-българската война, нито майка му, съпругата му и двете му дечица, нито другите ми 5 деца, всички, без един, с висше образование, не ще можем да се помирим с мисълта, че в Отечеството гражданин, какъвто бе син ми Гео Милев, който като запасен поручик на Дойран оставаше на поста си неотстъпно, не използва даже дадената му отпускат през пролетта на 1917 година по време на големите боеве там, за да даде за Отечеството си едното си око, едно ребро и част от черепа си, и покрит със стотици рани да дойде в себе си след 6 дни.

Второ – неговото погубване, ако е вярно, е дело на мъст, тъй като той не е бил насилник и конспиратор, и за единствената му вина, като вярующ и очакващ друг по-добър строй на мир, любов и радост, че е написал поемата “Септември”, за което му художествено произведение съдят го осъди на 14 май и вече на другия ден, месец след атентата, се изгубва.

Трето – защото връзките му с поети в чужбина при подобна констатация ще подтикнат познатите му такива да заговорят за такавата му участ и ще бъде това във вреда на България.

Четвърто – защото той не е погубен в първите дни след отвеждането му, нито по-късно, но защо се задържа в такава мъчителна неизвестност, не зная, обаче, ако го не подиря, тази неизвестност може да остане завинаги.

Понеже имах вяра в българското правителство, чаках досега отговор на заявлението ми до Военния министър, до Военния и Граждански прокурори, и като нямам такъв официално, обръщам се с настоящата си молба към Ваше Величество, чувствителното сърце на когото е известно и в последния кът на България, и моля Ваше Величество да се подири и да бъде открит син ми Гео Милев жив, което твърдо вярваме.

Като вярвам, че тази ми молба ще намери отзвук у Ваше Величество, съм на Ваше Величество най-верен и искрен поданик.

Ст. Загора
25 юни 1925 г.

М. Касабов

15 август 1925

Г. М. – ОФ – 1529

м 4

До Негово Величество
Борис III
Цар на Българите
В ст. София

Молба

от Мильо и Анастасия Касабови
от Ст. Загора, родители,
и Мила Гео Милева от София,
съпруга на поета Гео Милев от София

Ваше Величество,
На 25 юни т. г. първият от нас подаде на Височайшето Ви име следната молба:
“Ваше Величество,

От размирните времена, в които живеем, съм засегнат като баща и пр...”

На тази ни молба, както и на всички заявления до властите до днес нямаме отговор, освен резолюциите върху заявленията ни до властите, сложени от управата на Обществената безопасност, че “Гео Милев никога не е постъпвал в Обществената безопасност.”

Вече три месеца от изчезването на сина и съпруга ни Гео Милев с вяра в българското правителство и за да не повредим на България, ние търпеливо сме чакали да ни се съобщи за участието му.

Пред факторите: 1. че делото на нашия син и съпруг не е било от естество, щото отечествената сигурност да иска неговото погубване; 2. че начинът на неговото погубване чрез “неотговорни фактори” е пакостен за мира и устоите на България; 3. че неговото мистериозно укриване досега, ако е вярно, също не е от полза за никого в страната и 4. че съвестта ни почва да ни изобличава като съучастници с “неотговорните фактори” в страната, ако още продължаваме да замълчаваме безспорния за нас факт, че нашият син и съпруг е бил от 15 май до 23-същи в Обществената безопасност в София, в стая № 359 в първите 3–4 дни, то отправяме Ви и тази наша

молба, като разчитаме на Вашето съчувстващо сърце с болките на всички, като разчитаме и на Вашия просветен взор за доброто на отечеството ни България, и Ви молим да се разкрие най-последно всичко около изчезването на г. Гео Милев, наш син и съпруг, добър и заслужил син на България.

Като вярваме, че тази ни молба ще намери разкрито Вашето сърце, да ни съчувствува по право, и че тя ще бъде удовлетворена, оставаме на Ваше Величество най-верни и искрени поданици:

Стара Загора – София
15 август 1925

М. Касабов
А. Касабова
М. Милева

25 август 1925

Г. М. – ОФ – 1537

м 12

До Господина
Председателя на ХХІ
Обикновено Народно събрание
В ст. София

Молба

от Мильо и Анастасия Касабови
от Ст. Загора, родители,
и Мила Гео Милева
от София – съпруга на поета
Гео Милев от София

Господин Председателю, г-да Народни представители,

През тежките времена, които преживяваме съвсем неоснователно, беззаконно сме засегнати: нашият син и съпруг писателят-поет Гео Милев на 15 май т. г. бе отведен от агент на Обществената безопасност в София, където 3–4 дни е бил там и присъствието му не се е отказвало, а след това се губи оттам и цял месец ни се даваше уверение, че го дирят и най-после неофициално ни се съобщава, че бил погубен още първия ден след отвеждането му от “неотговорни фактори” и повече да не го дирим. На заявленията ни до властите е сложена резолюция от управата на Обществената безопасност, че “Гео Милев никога не е постъпвал в Обществената безопасност”.

В страната ни има само един неотговорен фактор – Н. В. Царя, чувствителното сърце на когото е известно в последния кът на България, ни дава основание да не допускаме, че той е погубил нашия син и съпруг и като имяхме вяра в българското правителство, не обръщаме внимание и на резолюциите на управата на Обществената безопасност, защото при маса свидетели, които са били там заедно със сина и съпруга ни и са разговаряли с него, яли заедно, ние с уверение чакахме, че правителството ще да има добри причини да го укрива, даже и от нас известно време и че най-после ще го възвърне в обществото.

Обаче тъй като досега това не е сторено (а след като научихме, че виден член от правителството пред високостояще лице се е произнесъл в смисъл, че мълвата говори, че Гео Милев – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) и понеже мълчание(то) почна да става в собствените ни очи като престъпление (ние не можейки повече да изтърпяваме изобличението на съвестта ни – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) в съучастничество с “неотговорните фактори”, като търпиме дела, що позорят Отечеството ни, отнесохме се с молба до Н. В. Царя и отправяме и настоящата си молба до другия върховен институт над всички власти в България пред предстоящата му сесия и искаме да се разкрие мистерията около изчезването на нашия син и съпруг, да се намери и ни се предаде жив или мъртъв.

Да молим и искаме това от Народното събрание го правим не само за нас, но и за престижа и доброто на България, защото:

1. Общественото положение на нашия син и съпруг като писател-поет, критик и непринадлежащ фактически към никоя партия налага щото неговото изчезване да не остане неразкрита мистерия, из която враговете на Отечеството да черпят материал, за да уязвят България.

2. Защото делото на нашия син и съпруг до неговото отвеждане в Обществената безопасност не е от естество, че отечествената сигурност да иска неговото погубване или мистериозно укриване досега. Наистина че през 1924 г. той като верующ в промените на този строй с друг на мир, любов и радост, бе написал поемата “Септември”, за което му художествено произведение съдът на 14 май т. г. го осъди, а на другия ден вече биде отведен в Обществената безопасност, от където се изгубва.

3. Защото нашият син и съпруг при своето обществено положение като поет той е и един заслужил син на България и носи върху себе си бележите на заслугите си: той е инвалид, оставил на Дойранския фронт през пролетта на 1917 г. част от черепа си, едното си око и едно ребро.

4. Защото нашият син и съпруг не е насилник или конспиратор, възпитан е в любов към Отечеството – традиция на семейството, главата на което е взел участие като съзаклятник за Съединението в Чирпан и като доброволец в Сръбско-българската война, е вършил всичко безкористно от голяма ревност за обществено благо.

5. Защото всички ние и по-малките му братя и сестри, пет на брой, почти всички с висше образование преценяваме положението в страната, създадено от насилници-конспиратори и няма да се успокоим, че може друга власт на “неотговорни фактори” да се издигне над всички власти и дори над най-върховните институти у нас и без закон и съд да отнема живота на

заслужили граждани, какъвто е нашият син и съпруг. Не можем да живеем спокойно и да ползваме с делата си отсъствието, в което “неотговорни фактори” играят ролята на гробокопачи на България, на същински тилови герои-мародери, които опропастват устоите на българската държава.

Ето защо Ви молим, г. Председателю и г-да Народни представители, да се издигнете високо и над “неотговорни фактори”, какъвто висок институт сте съгласно Конституцията, в която сте се ктели, и направите всичко за издирването на нашият син и съпруг, на един заслужил син на България, за доброто на България.

Стара Загора – София
25 август 1925

М. Касабов
А. Касабова
М. Милева

2 ноември 1925

Г. М. – ОФ – 1533

м 8

До Господина
Министър Председателя
на Министерския съвет
в България
В София

ЗАЯВЛЕНИЕ

от Мильо и Анастасия Касабови
от Ст. Загора - родители,
и Мила Гео Милева от София –
съпруга на поета Гео Милев от София

Г-не Министър Председателю,

На 15 май т. г. синът и съпругът ни Гео Милев, писател и поет от София, бе отведен от Обществената безопасност, където бе укриван до 26-ти същи и след тая дата се изгубва незнайно къде. Неофициално ни се казва, че бил погубен от “неотговорни фактори”.

На заявленията ни до Военния и Граждански прокурори и на молбата до Военния министър и до Н. В. Царя досега отговор нямаме.

(Изгубването на моя син и пр.

Писателската му дейност и пр.

С прекратяване на военното положение, аз очаквах, че, ако правителството е имало добри причини да го укрива досега, ще ни бъде повърнат синът или ще ни се съобщи официално за мястото на неговия труп – този “конспект” е зачертан от М. Касабов - б. м. – Г. Я.)

Изгубването на нашия син и съпруг, който по общественото си положение като писател-поет, а не някой неизвестен, трябваше да бъде грижа на правителството и да стореше всичко, за да се намери, или трупа му да се откриеше и ни се предаде, ако по погрешка е станал жертва на някакви всесилни “неотговорни фактори”. Но досега никаква заинтересованост от никъде за участието на

нашия син и съпруг, като че той е чумав, прокажен или някой негодяй, за когото не трябва да се обръща внимание. Когато, напротив, освен по общественото си положение като писател-поет, синът и съпругът ни като пълен инвалид носеше върху себе си белезите на заслуги към Отечеството като офицер пред Дойранския фронт в Световната война – са известни във Военното министерство.

Писателската му дейност е известна. Той не бе партизанин или политик и отечествената сигурност през метежните дни не се нуждеше от неговото погубване от каквито и да било фактори.

Ако през размирните дни във време на военното положение в страната правителството е имало добри причини да го укрива, сега, след вдигане на военното положение (още повече то е длъжно да намери изгубения ми син - зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) отстранени са всички причини за такова задържане и ние искаме да се възвърне синът и съпругът ни при нас. Ако пък неговото изчезване е дело на други фактори, пак трябва да се намери жив или мъртъв нашият син и съпруг и се открият неговите похитители или “неотговорни фактори”.

С пълна вяра в българското правителство син ни и съпругът ни е последвал без страх агента на Обществената безопасност и ние със същата вяра в българското правителство се обръщаме към Вас, г-не Министър председателю, и искаме от Вас нашия син и съпруг от Вас, шефа на днешното българско правителство.

За една само такава неправда и беззаконие историята ще посочи Вашето име – Цанковото правителство – това не е малко за човек, който държи на име и чест. Какво ще Ви ползва, ако спечелите всичкото богатство на света и всичката му слава дори чрез обединението на българското племе – възжеление ва всякого българина – а допуснете една само неправда, едно убийство без съд и присъда от някакви “неотговорни фактори”?

Ето защо Ви молим, г. Министър председателю, да турите цялата си власт в действие и намерите нашия син и съпруг Гео Милев жив или мъртъв и ни отървете от 6-месечните терзания, възвърнете ни спокойствието и вярата в българското правителство.

Ние очакваме, че скоро ще получим отговора Ви и видим (завърнат - зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) жив нашия син и съпруг, защото все още не допускаме чудовищностите и защото вярваме, че той не е погубен.

Стара Загора – София
2 ноември 1925 г.

М. Касабов
А. Касабова
Мила Гео Милева

2 ноември 1925

Г. М. – ОФ – 1535

м 10

До г-на
Министъра на Правосъдието
в България
В София

ЗАЯВЛЕНИЕ

от Мильо и Анастасия Касабови
от Ст. Загора - родители
и Мила Гео Милева
от София – съпруга на поета
Гео Милев от София

Г-не министре,

На 14 май т. г. пред III-то главно отделение на Софийския окръжен съд се е гледало углавно дело № 249/925 по З. З. З. Д. против сина и съпруга ни писателя Гео Милев и на другия ден прокурорът при същия съд не е намерил син ми, за да го задържи, защото е бил отведен на 15-ти същи в Обществената безопасност, откъдето също прокурорът не е можал да го вземе. До 26 май т. г. синът и съпругът ни е укриван в Обществената безопасност, а след тая дата се изгубва неизвестно къде. Неофициално ни се казва, че бил погубен от “неотговорни фактори”.

С пълна вяра в българското правителство нашият син и съпруг без страх е последвал агента на Обществената безопасност. Същата вяра у нас сега е останала само в българското правосъдие. И понеже вече военното положение не съществува, време е българското правосъдие да затвърди тази вяра в нас, за да знаем, че има педя място за нас в отечеството ни България.

Изгубването на нашия син и съпруг, който по общественото си положение като писател-поет трябваше да бъде грижа на Правосъдието и да стори всичко, за да го намери или трупа му да открие и ни го предаде, ако по погрешка е станал жертва на някакви всесилни “неотговорни фактори”. Но досега никаква заинтересованост от никъде за участието на нашия син и съпруг,

като че той е чумав, прокажен или някой негодяй, за когото не трябва да се обръща внимание. Когато, напротив, освен по общественото си положение като писател-поет, синът и съпругът ни като пълен инвалид носеше върху себе си белезите на заслуги към Отечеството, а по-големите му заслуги като офицер пред Дойранския фронт в Световната война са известни във Военното министерство. Писателската му дейност е известна. Той не беше партизанин или насилник (вярата му като идеалист на промяната на този строй с друг по-добър и отзивчивостта му към страдащите - зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.), но ревността му към художническо творчество, безразлично на каква тема, го доведе до подсъдимата скамейка по З. З. З. Д., чл. 5 (отменен) и го осъди на една година затвор. Обаче отечествената ситуация през метежните дни не се нуждаеше от неговото погубване от каквито и да било фактори.

Ето защо Ви молим, г-не Министре, като Шеф на българското правосъдие да направите потребното чрез подведомствената Ви Гражданска прокуратура в страната, да се подири нашият син и съпруг Гео Милев, да се разкрие изчезването му и ни се върне жив, укриван някъде досега, в което още вярваме, или да се посочи мястото, където е трупът му и се открият неговите “неотговорни” убийци.

Ние очакваме, че скоро ще получим отговор на настоящото ни и ще видим жив нашия син и съпруг, за да се спасим от 6-месечните терзания, да се успокоим и с вяра да прекараме останалите дни на живота си, че наистина в България има правосъдие.

Стара Загора – София

2 ноември 1925 г.

М. Касабов

А. Касабова

Мила Гео Милева

2 ноември 1925

Г. М. – ОФ – 1536

м 11

До Г-на
Министъра на Вътрешните
работи
и Народното здраве
в България
В София

ЗАЯВЛЕНИЕ

от Мильо и Анастасия Касабови
от Ст. Загора - родители
и Мила Гео Милева
от София – съпруга на поета
Гео Милев от София

Господине Министре,

На 15 май т. г. нашият син и съпруг Гео Милев, писател-поет от София, бе отведен в Обществената безопасност, където бе укриван до 26-ти същи м. и след тая дата се изгубва неизвестно къде. Неофициално ни се казва, че е погубен от “неотговорни фактори”.

Изгубването на нашия син и съпруг, който по общественото си положение като писател-поет трябваше да бъде грижа на правителството и да стореше всичко да се намери или трупа му да се открие и ни се предаде, ако по погрешка е станал жертва на някакви всесилни “неотговорни фактори”. Но досега никаква заинтересованост отникъде за участието на нашия син и съпруг, като че той е чумав, прокажен или някой негодай, за когото не трябва да се обръща внимание. Когато, напротив, освен по общественото си положение като писател-поет, нашият син и съпруг като пълен инвалид, носеше върху себе си белезите към Отееството, а по-големите му заслуги като офицер пред Дойранския фронт в Световната война са известни във Военното министерство.

Писателската му дейност е известна. Той не бе партизанин или на-
силник и отечествената сигурност през метежните дни не се нуждеше от
неговото погубване от каквито и да било фактори...

С прекратяването на военното положение Вие, г. Министре, поема-
те напълно административната власт в страната и чрез подведомствените
Ви органи можете да издирите къде е изгубения така наш син и съпруг Гео
Милев, ако чувствате, че сте длъжен да отмахнете едно петно от “българско-
то правителство”, каквото е изгубването или погубването без съд и закон на
моя син, един заслужил на Отечеството си гражданин.

С пълна вяра в българското правителство нашият син и съпруг без страх
е последвал агента на Обществената безопасност на 15 май т. г. и ние със
същата вяра се обръщаме към Вас да затвърдите тази ни вяра, да направите
всичко зависещо от Вас да се разкрие изчезването на нашия син и съпруг и ни
се възвърне жив, укриван някъде досега, в което още вярваме, или да се открие
мястото, където е трупът му и се намерят неговите “неотговорни” убийци.

Надяваме се, че скоро ще получим отговор на настоящето ни и ще
видим жив нашия син и съпруг, така ще се спасим от 6-месечните терза-
ния, ще се успокоим и със затвърдена вяра в българското правителство, ще
сме доволни, че има още свободна педя българска земя за нас.

Стара Загора – София
2 ноември 1925 г.

С почитание:
М. Касабов
А. Касабова
Мила Гео Милева

5 декември 1925

Г. М. – ОФ – 1530

м 5

До Негово Величество
Борис III
Цар на Българите
В ст. София

Молба

от Милйо Касабов
от Стара Загора,
баща на поета Гео Милев
от София

Ваше Величество,

На двете ми молби, отправени до Ваше Величество, нямам отговор. Такъв нямам досега и на всичките ми заявления до властите в страната за издирване на изчезналия ми син поета Гео Милев от София.

Но аз продължавам да подавам молби и заявления, за да диря и да искам изчезналия ми син, защото мисля така ще извикам някого към съзнание и съвестност за избавлението на България от появилите се “неотговорни фактори”.

Наистина на конституцията и законността в страната са нанесени тежки удари, но докато формално конституцията и законността не са изхвърлени, аз ще се обръщам с молбите си към Ваше Величество като към върховния блюстител на конституцията и законността в България и да искам законност. И макар да се надигат образи на диктатори в страната, аз ще им отправям моите заявления за право и законност, докато се свестят или ме изпратят “неотговорните фактори” при сина ми. (Понеже нито баща ми се е побоял от местния турски бей и понесъл гонения от него, нито аз съм се изплашил от присъдата против мене като деец на Съединението, защото... (това е съкратено от М. Касабов - б. м. – Г. Я.). Смъртта е успокоение при терзанията, които изпитвам за участието на моя син и за собствената ми участ: да живея в страна, за която съм работил за Съединението й като ратник, и за просветата й като учител и 30-годишен книгоиздател, и в която за вулгарни-

те престъпници има още съд и пред бесилото ги напътства за вечността свещеник, а моят син – поет, инвалид от първи ред, със заслуги към Отечеството като офицер при Дойранския фронт в Световната война, които му заслуги се знаят във Военното министерство и примерен родолюбец – да бъде отведен в Обществената безопасност и погубен от “неотговорни фактори” без съд и без закон и никой от управляващите да не се заинтересува за съдбата му досега, като че той е някой негодяй, чумав или прокажен.

Като баща, естествено, аз жая за сина си с тази негова участ, но като родолюбец аз жая и за българското войнство, че в дните на неговото пълно властвуване в страната са допуснати тези опетнявания на България; аз жая и за царския институт като върховен и неотговорен, че се надигат тъмни сили, които се кичат с епитета “неотговорни”; още жая и за Ваше Величество лично, че сте пленник на тези тъмни сили и не можете да сторите за свое совестиостение най-малкото да се отърсите от тези, които не виждат, че “спасяват” България от нейните заслужили граждани и достойни чада, като изскубват с плевела и пълните житни класове. (Ето, които като професори в аудиториите си създадоха комунистическата плевел и днес, като се скубят, скубят с плевелите и житните пълни класове... – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.).

Ваше Величество, от наболялото ми сърце за България, като гледам и слушам всички в отчаяние за нейната предстояща участ със сполетелите я и затвърдяващи се държавни и морални поквари, които са гроб и саван за свободата ѝ, аз говоря свободно към мирния цар на демократична България и дано не съм останал назад с понятията си (за съвременните порядки – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.). В очите на Ваше Величество, защото все още верующите в звездата на България чакат и гледат към Ваше Величество като към талисман за нейното възраждане.

С тази вяра се отнасям с настоящата трета молба към Вашето отзивчиво сърце да направите възможното за освобождаването на сина ми Гео Милев, ако той е още някъде задържан (в което почнахме да губим надежда – зачертано от М. Касабов - б. м. – Г. Я.) или пък да ни съобщите официално, ако е погубен, та да го пожалим по обичая на религията ни и го прежалим като излишна жертва за свободата на България.

Уверен, че ще се отзовете на молбата ми, оставам на Ваше Величество най-верен и искрен поданик.

Стара Загора – София
5 декември 1925 г.

М. Касабов

12 декември 1925

Г. М. – ОФ – 1531

м 6

До Негово Величество
Борис III
Царя на Българите
В ст. София

Молба

от Милйо Касабов
от Стара Загора,
баща на поета Гео Милев
от София

Ваше Величество,

На двете ми молби, отправени до Ваше Величество, нямам отговор. Такъв нямам досега и на всичките ми заявления в страната за издирване на изчезналия ми син поета Гео Милев от София.

Но аз продължавам да подавам молби и заявления, за да диря и искам изчезналия ми син, защото, мисля, така ще извикам някого към съзнание и съвестност за разкриване на потайността с изчезването на моя син, за избавлението на България от появилите се “неотговорни фактори”.

Наистина на конституцията и законността в страната са нанесени тежки удари, но докато те формално не са изхвърлени, аз ще се обръщам с молбите си към Ваше Величество като към върховния блюстител на конституцията и законността в България да искам законност. И макар да се надигат и да проличават образи на диктатори в страната, аз ще отправям моите заявления за право и законност, като се не опасявам от “неотговорните фактори”. Смъртта е успокоение при терзанията, които изпитвам за участието на моя син и за собствената ми участ: да живея в страна, за която съм работил в младини за Съединението ѝ като ратник и за просветата ѝ като учител, и като 30-годишен книгоиздател; и в която за вулгарните престъпници има още съд и пред бесилото са понапътствувани за вечността от свещеник, а моят син – поет, инва-

лид от първи ред, примерен родолюбец със заслуги към Отечеството като офицер пред Дойранския фронт в Световната война, които му заслуги се знаят във Военното министерство – да бъде отведен в Обществената безопасност и оттам да бъде вземен подло и погубен от “неотговорни фактори” без съд и без закон и никой от управниците да се не интересува досега от съдбата му, като че той е някой негодяй, чумав или прокажен.

Като баща, естествено, аз жаля за сина си с тази негова участ, но като родолюбец аз жаля и за българското войнство, че в дните на неговото пълно властвуване в страната са допуснати подобни опетнявания на България; аз жаля и за царския институт като единствен неотговорен, че тъмни сили се кичат с епитета “неотговорни”; аз жаля и за Ваше Величество лично, че сте пленник на тези тъмни сили и не можете да сторите за свое совестиочищение най-малкото – да се отървете от тези, които не виждат че “спасяват” България от нейните заслужили граждани и достойни чада, като изскубват с плевела и пълните житни класове.

Ваше Величество, от наболялото ми сърце за България, като гледам и слушам всички в отчаяние за нейната предстояща участ със сполетялите я и затвърждаващи се държавни и морални поквари, които са гроб и саван за свободата ѝ, аз говоря свободно към мирния цар на демократична България и дано не съм останал назад с понятията си в очите на Ваше Величество, защото все още верующите в звездата на България чакат и гледат към Ваше Величество като към талисман за нейното възраждане.

С тази вяра се отнасям с настоящата си третa молба към Вашето отзивчиво сърце да направите възможното за освобождението на сина ми Гео Милев, ако той е още някъде задържан, или пък да ни се съобщи официално, ако е погубен, та да го пожалим по обичая на религията ни и да го прежалим като излишна жертва за свободата на България.

Уверен, че ще се отзовете на молбата ми, оставам на Ваше Величество най-верен и искрен поданик.

Стара Загора
12 декември 1925 г.

М. Касабов

Г. М. – ОФ – 1532

м 7

КАНЦЕЛАРИЯ НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

№ 670

София, 18. 12. 1925 г.

До господина Милю Касабов

Гр. Стара Загора

Канцеларията на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ Ви известява, че просбата Ви от 25. 06. се изпрати с изходящ № 590 от 21 ноемврий т. г. в Министерството на вътрешните работи и народното здраве за разпореждане.

Секретар: (подпис)

5 февруари 1926

Г. М. – ОФ – 1534

м 9

До Министър Председателя и
Министъра на Вътрешните работи
в София

ЗАЯВЛЕНИЕ

и пр.

Г-не Министре,

На 15 май 1925 г., месец след атентата в “Св. Неделя”, син ми Гео Милев, писател-поет от София, е бил отведен в Обществената безопасност, откъдето към 26-ти същи се губи.

На постъпките ни тогава до г. Военния министър, до Военния и Граждански прокурори не ни се даде никакъв отговор. След вдигане на военното положение подадох едновременно заявления до Министър Председателя, до Министъра на Вътрешните работи, до Министъра на Правосъдието, за да наредят да се подири къде е пропаднал син ми: ако някъде е скрит и се задържа, да се изведе и ни се предаде или да се съди по законите в страната, а, ако е погубен, да ни се съобщи, за да го пожалим по обичая на религията ни и да го попречаем като излишна жертва на отечествения жертвеник. Но и досега нямам никакъв отговор.

Г-не Министре,

Аз справедливо се възмущавам от едно подобно пренебрежение от първите органи на властта към молбата на един български гражданин, на един деец – съзаклятник за Съединението (1885 г.) и доброволец от Сръбско-българската война, още повече, когато не подирва изчезналият от Обществената безопасност не един конспиратор, а един мирен български гражданин, който носеше като инвалид от първи ред върху си белезите на заслуги към Отееството, на един български гражданин с известно обществено положение като писател-поет. Обаче аз съзнавам, че ако син ми е погубен, той не ще ми бъде повърнат, нито България ще може вече да очаква нещо от неговото творчество, но неговото неподирване и неизясняването на свършения факт усилват силата на греха, що тегне като смъртоносно жило върху участ-

та на България от деня, когато бидоха потъпкани постановленията на българската конституция, гарантираща неприкосновеността на живота, потъпкан от мародери, нарекли се “неотговорни фактори”, като за подбив на единствения само неотговорен фактор в страната, които без съд и закон са отнели на невинни хора скъпи за България животи. Аз също така имам съзнанието, че е необходимо по-скоро да се неутрализира греха и неговото смъртоносно жило за България чрез изявления и нескриване на печалната действителност, което скриване само трови живота на невинните майки, бащи и деца и погазва мирния напредък на България и че подобно изясняване на станалото ще скъса силата на тягостното положение в страната, и на страха, който създава, и ще демаскира “неотговорните фактори” в очите на обществото, а Правителството ще облече в доверие и сила, че то държи наистина за единна власт в страната и за издигането на потъпканата законност.

Г-не Министре,

Като вярвам, че мисията на сегашното правителство под Ваше шефство има именно горните положения за първа своя задача, аз се обръщам с настоящата си молба и като към министър на Вътрешните работи и моля да наредите да се подири как се е изгубил син ми Гео Милев от Обществената безопасност и къде е; погубен ли е окончателно или е зафърлен пребит и осакатен и къде; или най-после е скриван досега жив. Нека се каже вече трагедията на тези мъченици, на жертвите, вземени от другата необузdana крайност, “неотговорните фактори”, за да се спаси България.

Уверен, че скоро ще получа отговор на настоящата ми молба, оставам

С отлично почитание

Стара Загора – София
5 февруари 1926 г.

II. Откриване на зловещата истина – 1954 г.

Показания на свидетелите
Съдебно-медицински акт

ПРЕПИС-ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ ПОКАЗАНИЯТА НА
СВИДЕТЕЛЯ ФЕРДИНАНД ВАКЛИНОВ ВЕЛИЧКОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: (към прокурорите) Задавайте въпроси!

ПРОКУРОР СРЕБРЕВ: През 1923/25 год. свидетелят бил ли е н-к на ареста, ст. стражар в Дирекцията на полицията? Да каже за арестите и извличанията, които са ставали и методите, които са прилагани там. Той знае тези неща и нека да ги разкаже.

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Аз бях през това време ст. стражар от 1923 до 1926 год.... Арестуваните обикновено бяха земеделци и комунисти.

ПРОКУРОР СРЕБРЕВ: Свидателят да си спомни преди да бъдат товарени лицата на камионетките за качване, за извличане, кои бяха лицата, които се събираха в Дирекцията на полицията и кои разрешаваха тяхното извличане от Дирекцията на полицията?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Аз казах преди малко. Главният инспектор Бичев и Маню Начев. При тях ние сме отвеждали тези лица.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: В тяхното съвещание вземаше ли участие Кочо Стоянов или други офицери от III-та секция?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Те бяха постоянно там. Кочо Стоянов беше постоянно при Пене Бичев, там му беше седалището.

ПРОКУРОР СРЕБРЕВ: Тези арестанти, които Вие предавахте, как се изписваха от Дирекцията на полицията, като освободени ли, или?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Като освободени, или препратени в училище “Фотинов”, понеже и там имаше арестанти.....

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Беше ли задържан поетът Гео Милев?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Гео Милев и той е задържан при нас горе, обаче точно по кое време, в кои дни не мога да си спомня.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Също и той беше предаден така?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Да, по същия начин.

ПРОКУРОР СРЕБРЕВ: Вие знаехте ли, че тия лица бяха пратени във да бъдат ликвидирани?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: На нас не е казано, че са прашани.....

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: На Вас не е казвано, но го подразбирате?

СВИД. ВЕЛИЧКОВ: Подразбираме го..... Понеже никой не се връщат, а ги потърсят в последствие, казват, че са ги изпратили в у-ще “Фотинов”, а гражданите ги търсят при нас, и оттам предполагам, че има доста.....

Верно с оригинала,

Председател:

/Н. Цветковски/

Сверил секретар: подпис и печат на Върховния съд

ПРЕПИС-ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ ПОКАЗАНИЯТА НА
ПОДСЪДИМИЯ ИЛИЯ ДРАГНЕВ КОВАЧЕВ

“...ПОДС. КОВАЧЕВ: В двора на 4-ти артилерийски полк, където са разположени артилерийските казарми.....

...Обесването се извършваше на две места: и пред цивилните и пред офицерите:.....

Антифашистите се довеждаха за екзекуции от двама души офицери.....
Те го довеждаха, сядаха и заставаха близо към краката му от предната страна.... в туй време отзад двамата подготвени ексекutori държаха готовата примка и обикновено – бил той свободен, или Сава Куцаров, или някой друг – с изненада, както е отбелязано и в самия обвинителен акт, нахлузва я на врата и онези веднага го теглеха в противоположна посока.....

Трупове те прибрахме. Докато са топли ги сгъвахме на две, слагаха се и се връзваха в чували, като използвахме връвта, с която бяха обесени. Видях, че някои от началниците уплашени, че някой може да оживее втори път му слагаха неговия колан, за да може по-лесно да го сгънат.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: На врата ли му слагаха?

ПОДС. КОВАЧЕВ: На врата.....

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Къде откарахте трупове те?

ПОДС. КОВАЧЕВ: Натоварихме трупове те по същия начин в камионите. Аз първата вечер не можах да видя и сега любопитствах да видя къде ще стане заравянето. Качих се в шофьорската кабина в колата с натоварените трупове.....

Пристигнахме с колата на мястото, където ни казаха, че не бива да се пуши, не бива да се приказва и въобще да не се вдига шум. Аз използвах този случай и останах в кабината..... Заравянето продължи много малко време. Това ми направи впечатление и запитах къде стана заравянето. Казаха ми, че на този форт има един-два кладенци. Това беше един от фортите на Илиенци.....

Верно с оригинала

Председател:

/Н. Цветковски/

Сверил секретар: подпис

/Ж. Кънчева/ печат на Върховен съд

ПРЕПИС-ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ ПОКАЗАНИЯТА НА
ПОДСЪДИМИЯ ИВАН СТОЙЧЕВ КЕФСИЗОВ.

“... След това стана атентатът в църквата “Св. Неделя”, на който атентат присъствах и аз и по една случайност се спасих...

Три-четири дни след това..... отидохме в 4 артилерийски полк. И там се започна екзекутирането на тези хора....

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Кои участваха в одушването?

ПОДС. КЕФСИЗОВ: Самото одушване се извършваше главно от тези цивилни хора, но непосредствено участие в одушването вземахме ние всички присъстващи.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Включително и Вие?

ПОДС. КЕФСИЗОВ: Включително и аз. Но не си спомням, бях три вечери, не помня коя вечер с кого съм теглил въжето... разбрах, че се дават нареждания да отиват камионите в Дирекцията на полицията и оттам да вземат арестувани антифашисти и да ги закарат в IV артилерийски полк...

Вкарваше се някъде от задната страна този, който трябваше да бъде обесен. Тези, които бяха предназначени или трябваше да извършат обесването, стояха по средата. Докараното лице се поставяше да седне, водеше се някакъв незначителен разговор с него и в този момент тези, които приказваха с него, другите, които са предназначени да опъват въжето, му поставяха въжето на врата и го опъваха.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Какво ставаше с трупа на одушения?

ПОДС. КЕФСИЗОВ: Третата вечер след завършване избиването на всички хора, те бяха натоварени в камионите и една част от камионите бяха вече излезли, когато чух от Кочо Стоянов, че ще се отива някъде на някакъв си форт. Той се качи на колата, качих се и аз, качи се и Куцаров, качиха се и няколко души други, може би които не помня... Пристигнахме може би към 12 часа на Илиенския форт и там беше вече почнало заравянето на хората от пристигналите преди нас камиони. То се извършваше в средата на един трап горедолу както си спомням в тъмното, не си спомням дали предварително беше приготвен или пък е специално изкопан за тази цел тогава. Но всеки случай някъде по средата на форта стана заравянето на хората от третата вечер....

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ: Сега няколко въпроса. Познавате ли някого от одушените?

ПОДС. КЕФСИЗОВ: Никого не познавам.....

Верно с оригинала,

Председател:

/Н. Цветковски/

Сверил секретар: подпис /Жана Кънчева/ и печат на Върховен съд

СЪДЕБНО-МЕДИЦИНСКИ АКТ

~~~~~

Подписаният проф. Д-р МАРКО АНТОНОВ МАРКОВ, завеждащ Катедрата по съдебна медицина в Медицинската академия “В. Червенков” София, Д-р СТЕФАН НЕЙКОВ, ст. асистент при същата катедра и капитан СТАНКЕ ХРИСТОВ МАРИН – съдебно медицински експерт при Народната армия, съгласно Постановление № 4/22.VII.1954 година на следователя ГОСПОДИН ТОДОРОВ ДИЧЕВ от Следственият отдел на ДС по следствено дело № 79/54 година по описа на ДС проучихме набраните в наше присъствие следствени данни от близките на изчезналият през 1925 година поет ГЕО МИЛЕВ и допълнително изследвахме череп № 17, изваден от разкопната яма (кладенец) в Илиенския форт – София, на мястото описано в пункт № 2 на обстоятелствения протокол на следователя.

Съгласно горесцитираното постановление задачите на експертизата са следните:

1. Да се разпитат близките на изчезналия ГЕО МИЛЕВ по отношение медицинското изясняване на нараняването му през 1917 година, начина на лекуването му, какви повреди са му останали след лечението и изобщо какви характерни белези е имал ГЕО МИЛЕВ преди и след нараняването му.
2. Да изследва намереното изкуствено око на череп № 17.
3. Да съпостави намереното изкуствено око на череп № 17 с това изкуствено око иззето от Къщата–музей “ГЕО МИЛЕВ” гр. Ст. Загора по отношение на големина, цвят на окото и др.
4. Да съпостави набраните следствени данни за характерните белези на ГЕО МИЛЕВ с данните по череп № 17 и да се произнесе:
  - а/ На лице с каква възраст, ръст и др. е намереният череп № 17;
  - б/ Съвпадат ли и в каква степен набраните следствени данни с описаните на стр. 53 белези на череп № 17.
5. Да се произнесе за причините за смъртта на лицето с череп № 17 и по други въпроси според медицинските данни.

По показанията на майката на ГЕО МИЛЕВ, сестра му Пенка М. Касабова и брат му Борис М. Касабов изчезналият на 15 май 1925 година поет ГЕО МИЛЕВ е бил ранен през 1917 г. на фронта при Дойран с парче граната в областта на дясното око.

По показанията на сестра му Пенка, тяхният братовчед д-р Никола Градецки (сега покойник), който е бил лекар в съседна полска болница няколко дни

след раняването на ГЕО го бил видял в безсъзнание и с превързана цяла глава и двете очи. Той, д-р Градецки, като лекар помолил да отвържат раната, за да види състоянието му. Раната била ужасна, част от черепа и веждата липсвали. Липсвало също и дясното око, част от ябълката и малко от носа. Д-р Градецки бил видял да пулсира мозъкът в тази област. След една седмица ГЕО бил дошел в съзнание. Но положението му било много тежко и благодарение на много добрите грижи от страна на лекарите, той е бил спасен и след два-три месеца бил доведен в Александровската болница, където майка му го посетила. Тя го видяла с черна превръзка на дясното око, но той бил бодър.

Към началото на есента на 1917 година ГЕО МИЛЕВ е дошел в Ст. Загора и в продължение на няколко месеца ходил със сестра си Пенка в Държавната болница да превръзват раната му, а на нея самата превръзвали счупеното рамо. През това време ГЕО МИЛЕВ носил черна превръзка на дясното око.

През февруари 1918 година ГЕО МИЛЕВ отишел в Германия, за да се поправи грозния белег, който останал от нараняването му. Там, в Германия ГЕО МИЛЕВ претърпял около 14 операции. Извадили са му част от плаващо ребро, за да му сложат кост на липсващата част на челото и на дясната вежда, както и да поправят веждата и ябълката. Присадили са му кожа, вежда и клепки от кожа с коса.

Сам ГЕО МИЛЕВ в писмата си от Берлин до баща си за времето от 9.II.1918 година дори до 21.IX.1918 година пише, че продължава да е на лечение и че се бил настанил в клиника, където щял да го оперира холандски лекар, голям специалист по пластика.

В едно писмо от 9.III.1918 година ГЕО МИЛЕВ пише, че му била направена някаква операция и че главната му операция щяла да бъде след 5–6 месеца.

В по-късно датираните писма на ГЕО МИЛЕВ (от 15.V.1918 година) той пише, че му била направена операция във вътрешността на окото, която боляла много, а в друго писмо от 29.V.1918 година – “Вчера след обед ме оперираха 4-ти път, но пиша Ви днес, за да се чудите как мога да пиша и то макар, че и здравото ми око е затежало и едвам се отваря, тъй като от горната част на веждата му ми отрязаха кожица с косъмчета за клепка на другото око...”

На 10.VI.1918 година ГЕО МИЛЕВ в друго писмо пише: “... преди 2 дена ме оперираха отново – продължение на по-първата операция. Сега зашиха клепката, която изрязаха от здравата вежда, а двата края на мястото от дето е изрязана веждата ги съшиха заедно, тъй че здравата вежда се дигна по-нагоре наравно с ранената. Сега ще трябва пришитото парче да се срастне с мястото дето е пришито, а след това ще има да се направи още една малка операция – и клепката е готова; тогава ще може да ми се тури и изкуствено око.”

Три дена по-късно (от 13.VI.1918 г.) ГЕО МИЛЕВ пише още: "... Преди няколко дена Ви писах, че ме оперираха наново – тя беше голяма операция на окото; отрязаха ми парче от горната вежда (с косъмчета) и я зашиха на раненото око, като долна клепка, но още операцията не е довършена. Мястото от дето отрязаха клепката го съшиха, тъй че здравата вежда се вдигна по-високо наравно с ранената, която си беше вдигната. Всичко мина добре само, че все трябва да стоя в стаята, тъй като раната ми трябва да стои откритата."

На 1.VIII.1918 г. ГЕО МИЛЕВ пише: "... Вчера ми правиха нова операция (малка) довършване на окото, остава сега само челото, а на 10.VIII.1918 г."... Всички операции и тези на челото, които ще се правят сега ще бъдат все с местна упойка. На веждата ще ми се тури хрущялче от долно ребро, а отгоре мас".

На 21.VIII.1918 г. ГЕО МИЛЕВ пише: "Направиха ми сега първата голяма операция: срязаха гърдите, взеха хрущялно ребро, което сложиха във веждата, за да се издуе. Мястото над веждата ще се запълни с мас. И до сега съм в легло и не мога да се движа. Всяко движение ми причинява болка."

Едва на 1.IX.1918 г. ГЕО МИЛЕВ пише: "... Сигурно сте получили вече писмото ми, с което ви съобщавах, че ми се направи главната (голямата) операция и че ще остана тук още три месеца."

По показанията на близките на поета ГЕО МИЛЕВ нужни са били още една-две леки операции, за да се възстановят напълно изкуствените клепачи, но той не е имал вече търпение да стои в болницата за "красотата си", както сам казвал. Пуснал си черната коса над дясното око и по този начин прикривал повредата в областта на дясното си око до края на живота си.

ГЕО МИЛЕВ си дошел от Германия с изкуствено око, което не било много удобно, като че ли все му глождело нещо и всяка сутрин излизала по капка гной. След известно време той го сменил с по-малко и по-удобно, което купил от магазина на Шлезингер в София.

На 15 май 1925 година ГЕО МИЛЕВ изчезнал с малкото, второто, купеното в София изкуствено око, а първото по-голямо и по-неудобно изкуствено око близките му след 9.IX.1944 година предали на къщата музей "ГЕО МИЛЕВ" в гр. Ст. Загора.

По цвят двете десни изкуствени очи били същите.

Цветът на очите на ГЕО МИЛЕВ бил сиво-синкаво-зеленикъв.

Главата на ГЕО МИЛЕВ била хубаво оформена, с чело (преди нараняването) голямо и малко назад.

След операцията в Германия на челото му никак не личело, че му е правена трансплантация на кожа, обаче, под кожата на разстояние около два пръста над дясната вежда (когато си дигнел косата) личело, че челната

кост не е равна. Носът в основата изглеждал малко посмачкан, отколкото преди да е раняван. И цялата тази област изглеждала хлътнала.

ГЕО МИЛЕВ имал широка брада, енергично издадена с доста голяма дупчица на брадата. Устата му била голяма. Предните му зъби на горната челюст били по-едри от тези на сестра му Пенка и брат му Борис, по-редки и се различавали по това, че били малко повече издадени напред (имали характерна напред извивка), вследствие на което и самата му горна устна била издадена (издута) също малко напред, което си личело добре и на последната му снимка.

Зъбите му били с жълтеникъв оттенък. Една година преди да изчезне той изгубил един от горните си дясни предни зъби и като се усмихвал личело, че му липсва зъб. Трябва да е било третият зъб в дясно. По другите си зъби бил имал някои пломби.

На всички снимки на ГЕО МИЛЕВ се вижда, че той има широка енергично издадена напред и нагоре брадичка, с дупка (трапчинка) отпред, а горната му устна е леко издадена (издута) напред.

Особено добре личат тези белези на последната (според близките му) портретна снимка с очила и спусната коса над дясното око.

На други две снимки на ГЕО МИЛЕВ – едната портретна с войнишка куртка, а другата цяла по халат в болнична обстановка се вижда на мястото на дясното око и дясната вежда грозен кожен белег и добре очертана като полудъга извивка в основата на носа от дясно.

На портретната снимка с войнишка куртка, макар и не цветна личи, че запазеното око на ГЕО МИЛЕВ е светло.

От приложения към пенсионната преписка на ГЕО МИЛЕВ препис от протокол издаден от Софийския окръжен съд – I-во гражданско отделение се вижда, че ГЕО МИЛЕВ е бил роден на 15.I.1895 год.

От приложеното към пенсионната преписка на ГЕО МИЛЕВ удостоверение № 4534/25.VII.1919 година издадено от 34-ти Троянски полк в гр. Ловеч се вижда, че той е бил ранен на 28.IV.1917 година, поради което бил уволнен завинаги от военна служба. Това удостоверение му е било издадено за поискване на военно-инвалидна пенсия.

Към същата преписка са приложени медицински документи (медицински акт на Инвалидната медицинска комисия от 11.II.1921 г. и медицински акт № 3227 за първо преосвидетелстване по Закона за пенсиите на служителите при държавните и изборни учреждения 1922 г. от 7.VII.1922 година (за състоянието на ГЕО МИЛЕВ след нараняването му, където то е и описано). Така в тези документи е вписано като оплакване на преосвидетелствувания “Поради раняване изгубил дясното си око и част от костта на черепа в областта на окото”.

Като обективни признаци в тези медицински документи е вписано, че “В областта на дясната половина на челната кост и дясното око се забелязва силно хлътване вследствие загуба на цялата дясна половина на челната кост и на част от лявата ѝ половина на горната челюст, която взема участие в образуването на дясната орбита. В областта на хлътването се забелязвала пулсация. Дясното око липсвало. По меките тъкани, които закриват мястото на липсващите кости се забелязват доста много цикатрици с неправилна форма”.

И така според гореизложените данни изчезналият през 1925 година поет ГЕО МИЛЕВ на 28.IV.1917 година е бил ранен с парче от граната през 1917 година в областта на дясното око, челото, дясно страничната част на основата на носа и дясната ябълчна кост. При това нараняване ГЕО МИЛЕВ загубил части от челната кост и дясната вежда, част от ябълката и малко от носа заедно с дясното си око, така че се виждала мозъчна пулсация в тази хлътнала област.

След оздравяването на нараняването получил грозен белег в казаната област. За да се поправи този белег чрез пластични операции (присаждане на кожа и част от ребро), заминал за Германия, където многократно бил опериран в продължение на няколко месеца. Била му изрязана част от лявата вежда за направа на клепачи на дясното око. Била му повдигната лявата вежда малко нагоре, за да се изравни с ранената. Присаждано му било хрущялно ребро, за да се издуе дясната вежда и други операции във вътрешността на окото. Не дочакал завършването (още на две леки) пластични операции той се върнал от Германия с изкуствено дясно око. То било неудобно, поради което по-късно в София той купил друго изкуствено дясно око, по-малко и по-удобно от първото. По-голямото око било предадено в къщата музей “ГЕО МИЛЕВ” в гр. Ст. Загора, а с по-малкото поетът изчезнал през 1925 година.

Поетът ГЕО МИЛЕВ имал хубаво оформена глава, голяма уста, характерна извивка на предно страничните зъби на горната челюст, която се отразявала на вида на горната устна и това личело на снимките. Той имал още характерна, широка, енергично издадена брадичка с голяма дупка (трапчинка) отпред.

Зъбите му били жълтеникави. Те рано се развалили. Той имал липсващ някой страничен зъб на горната челюст, който се виждал при говор и др.

Цветът на очите му бил сиво-синкаво-зеленикав.

Споменатият череп № 17 (изваден от ямата (кладенец) в Илиенския форт – София и описан в представения от нас общ съдебно-медицински акт за резултата от направените разкопки и изследване на намерените човешки скелети (допълнително изследван след залепване на отделните негови части с целуидиново лепило) показва следното:

Череп № 17 се намери лежащ на тила си и малко на дясно, така че е с очи нагоре към началото на кладенеца. Този череп се намери на дълбочина

2.40 м. Под него други черепи не се намериха. Той се намери в югозападния ъгъл на ямата (кладенец) сред плътно наслоени скелетни части на няколко човешки скелета, поради което скелетът към този череп не може да се извади, а се извадиха само някои оронени прешлени и подезичната му кост, на която лявото рогче е строшено.

При разкриването на пръстта между отделните кости на споменатите плътно наслоени кости на човешки скелети череп № 17 е бил ударен с инструмента в областта на челната кост. В резултат на този удар се е получила очевидно прясна белезникава пукнатина, която започва малко в дясно от основата на носа и отива нагоре през средата на челната кост, като продължава назад почти до темето, минавайки малко надясно от средната линия на черепа (сагиталния шев). При същия удар са се отделили (разширили) двете слепоочни кости заедно с прясно строшена част от основата на черепа. Челната кост също се е отделила (разширила) от теменните кости в местата на свързването им една с друга са сивкаво-белезникави на цвят и не споени с пръст. Също така се е получило прясно счупване и на основата на черепа в областта на левия тилен кондил и на клиновидната кост (кливуса).

След почистването и залепването на костните парчета в мястото на прясно причинените пукнатини посредством споменатите целуидиново лепило още по-добре се очертаха нараняванията на черепа, описаният дефект на костите около дясната очна кухина и общия вид на черепа със силно деформирано изразено със сплесване в дясната тилна теменна област на черепа.

Там в дясната тилна половина на черепа на 4 см пред тилната издатина има една костна пукнатина, отиваща нагоре към средната линия на черепа, която в горната си част се раздвоява като буквата “у”. Дължината на тази пукнатина, заедно с разклонението ѝ е 2,50 см. Тя на цвят не е белезникава, а черна плътно споена с пръст и прогнил разпадащ се чер плат. Под тази пукнатина на дясната странична долна част на тилната кост липсва значителна част надолу към голямото мозъчно отворствие на черепа и напред до слепоочната кост. Тази част е дълга към голямото гръбначно мозъчно отворствие 7 см, а е широка отгоре надолу от 1 до 4 см. Така основата на черепа заедно с липсващите части на слепоочните кости се разкрива широко. Костното парче, съответстващо на описаната липса на тилната кост в дясно не може да се намери в пръстта, изпълнила черепната кухина.

Зад шева на лявата половина на челната кост с теменната кост има друга липса на част от черепа (от теменната и лява слепоочни кости надолу) краищата на така очертаната липса, както и на по-горе описаната са белезникави и лесно ронливи. Втората е дълга 11 см и широка от 2–3 см. От горната ѝ част

обаче след отлепването на парченца от тъканта на чувал се вижда, че започва една костна пукнатина, която върви назад и надолу в страничната част на лявата теменна кост, дълга 4 см. Тази пукнатина е с черен цвят, плътно споена с черна прогнिला разпадаща се тъкан на чер плат. Също така след отлепването на парче от тъканта на чувал (който заедно с горното се пазеха залепени за черепа като веществени доказателства) и липсата на лявата слепоочна кост се намери едно триъгълно костно счупване с връх напред към челото. Това счупване е разположено 1,50 см над десния ушен костен канал. То има основа дълга 14–15 мм, долно рамо дълго 2 см, а горно – 2,50 см. Костните пукнатини, които го обграждат, са черни, плътно споени с черна разпадаща се материя на чер плат, плътно споена и с тъканта на чувал, разположена над нея.

Предният край към върха на това триъгълно счупване на лявата слепоочна кост е хлътнал по-навътре към черепната кухина.

След залепването на черепа по-добре се оформи и изясни вида на областта и на дясната очница. Така се вижда още по-добре, че челната кост в ляво, с долния си преден ръб правилно очертана във форма на дъга лявата орбита (очница), докато в дясно тази област не изглежда така, както е нормално и в ляво. В дясно няма очертан горен ръб на дясна орбита от предния ръб на дясната половина на челната кост, който е разположен с около половин до един сантиметър по-високо (по-назад) в сравнение от ляво и за разлика също с този от ляво няма форма на дъга, а областта изглежда като широка плоска дъга с хорда на разстояние до 5 см, след което продължава още по-нагоре и назад, като достига на 2,50 см над горния край на люспата на дясната слепоочна кост. Този преден ръб на дясната челна половина се извисява от ляво на дясно, като стои по такъв начин значително по-нагоре и по-назад особено във външния си край в сравнение с външния край на лявата орбита, където не личи нормално спускащия се надолу израстък (издатък) на костта, който я свързва с ябълчната кост, докато на лявата страна е нормално очертан.

Ръбът на лявата орбита нормално се изтънява, докато този на дясната орбита е силно задебелен, заоблен и неравен особено във външната си част.

От външния край на по-горе описания преден ръб на остатъка от дясната челна половина на челната кост, който достига на 2,50 см над слепоочната кост дясната теменна кост, след което надолу се очертава заоблен ръб, неравен на места, който отива към дясната ябълчна кост, която липсва, но личат остатъци от мястото на прикрепването ѝ. Така ясно се очертава значителна липса на дясната челна кост, която във външния си край повече е оставила непокрит от костта мозък, тъй като анатомическите стени на орбитата (дясната) са били разрушени.

На челната кост в носната ѝ част, непосредствено над носния ѝ шип вдясно се вижда старо отчупване на костта на пространство, дълго 6–7 мм и широко 4–5 мм. Тази част на костта е и по-хлътнала, по-дебела, грапава, а от самия носен шип предимно е запазена лявата му половина.

В пръстта в областта на дясното око се намери дясно изкуствено око, а цялата лицева част на черепа заедно с горната челюст и лявата ябълчна кост бяха хлътнали в черепната кухина. Но горната челюст е запазена с малки остатъци от тънките костици на носа и кухините около него. Запазена е и лявата ябълчна кост, обаче отчупена и хлътнала навътре. Дясната ябълчна кост липсва, но личат отчупени остатъци от мястото на прикрепването ѝ.

Дясната кухина на горната челюст е малко по голяма от лявата за сметка на това, че предната повърхност на горната челюст вдясно (предната стена на максиларния синус вдясно) е издадена напред и надолу.

Запазените части на горно челюстните кости оформят дъгата на горната челюст до към втория кътник включително. Запазена е и съответната част от твърдото небце. На горната челюст са запазени от ляво всички зъби, до втория кътник включително, обаче втория кътник и втория предкътник са силно разядени, така че са останали само корените им и малки части от коронки. От дясната страна са също запазени зъбите до втория кътник, но от вторият резец и от двата предкътника са останали само корените. Зъбите на горната челюст и специално резците са едри, с правоъгълна форма, издадени малко напред. Те са и по-редки. Изтъркване личи само по ръба на двата предни резци. По другите зъби няма изтъркване.

Долната челюст е масивна, широка, с рязко изразения релеф на брадата, изпъкнал напред и малко нагоре. Отпред на брадата се очертава добре извивка навътре. Дясната ставна главичка във външния ѝ край е разпукана, като от горния външен ъгъл излизат няколко къси пукнатини. Лявата ставна главичка е малко оронена от гниенето. На долната челюст няма мъдреци, нито пък личат местата им. Десните предкътници липсват, като от втория е запазен само разяден корен. Мястото на втория предкътник е вече заличено. Зад втория предкътник на пространство окло 1 см зъбна кухина също не личи (вероятно тук е било мястото на първия кътник), от ляво втория предкътник е разяден и останал само корена. Вторият кътник липсва, но ръбът на кутийката му изглежда прясно оронен. Изтъркване личи и тук на средните разци, малко и на страничните включително и на върха на десния кучешки зъб. Предните зъби са по-дребни.

Непосредствено до черепа се намериха и някои оронени прешлени и подезичната кост, на която лявото рогче е счупено.

Всички вдлъбнатини и дупки на черепа, както и черепната кухина при намирането му са плътно споени с пръстта, която ги е изпълнила. Черепът е твърде прогнил в областта на тилната кост, слепоочната и отчасти на теменните кости, особено отвътре. Шевовите между теменната и тилната кост са отчасти заличени.

В пръстта в областта на дясното око се намери дясно изкуствено око с пъстър сиво-синково-зеленикав ирис (цвят на окото). Това изкуствено око на череп 17 тежи 2,20 гр., то е дълго 2,20 см, широко 1,60 см, дебело под централната му част под зеницата 0,9 см, а в люспата 0,4 см, с по-закръглена форма и зеница, широка около 2 мм.

Иззетото от къщата-музей изкуствено дясно око на Гео Милев е със сиво-синкаво-зеленикав ирис (цвят на окото). Това първо изкуствено око на Гео Милев тежи 3 гр., дълго е 2,50 см, широко е 2 см, дебело в централната му част под зеницата 1,1 см, а в люспата 0,6 см. То е с по-разлята форма и по-широка зеница около 3–4 мм.

Съпоставянето на всички следствени данни за поета Гео Милев (дадени в показанията на близките му, писмата на самия Гео Милев, медицинските документи за нараняването му и фото-снимките на поета) с данните, намерени на череп № 17, изваден от ямата (кладенец) в Илиенския форт – София, показва следното:

1. Изчезналият на 15 май 1925 година поет Гео Милев е бил тогава на 30 години.

Изтъркването на зъбите на горната и долна челюст на череп № 17 и то на предните му резци, отчасти на страничните в ръба на кучешкия зъб, липсата на мъдrecи в рязко изразеният ъгъл на долната челюст, малко по-голям от правия показват, че череп № 17 е бил на лице но възраст около 30 години, т. е. на такава възраст, каквато е имал поетът Гео Милев по време на изчезването му.

Непълното вкостяване на шева между теменните кости на череп № 17 може да се срещне и у лица на такава възраст около 30 години.

2. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев по показанията на близките му е бил среден на ръст.

Ръстът на лицето с череп № 17 не може да се установи, поради това, че останалите му скелетни кости не можаха да се разграничат (извадят отделно) от плътно наслоените скелетни кости на други трупове в югозападния ъгъл на ямата, където този череп се намери. Деформирането на самия череп поради удари с или върху твърди тъпи предмети и прогниването на някои от черепните му кости също не позволява да се направи предположително заключение за ръста му по размера на главата, тъй като не може да се вземат пълни размери на черепа.

По размера на намерените дълги кости (за 18 души), заровени в същата яма се вижда, че повечето от труповете са били на лица със среден ръст, какъвто ръст е имал и поетът Гео Милев.

3. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е бил наранен с парче от граната в областта на дясното око на 28.IV1917 г. При това нараняване той е загубил част от дясната челна кост и дясната вежда, с част от ябълчната кост и костите на носа.

На черепа № 17 има също липса на част от дясната челна кост, на ябълчната кост, от която са останали остатъци, на израстъка на челната кост, който я свързва с ябълчната и отчупване на челната кост в носната ѝ част вдясно, странично и над носния шип, като от самия носен шип е останала предимно лявата му половина.

Повредите на черепните кости в областта на дясното око на череп № 17 отговарят на повредите, които е имал поетът Гео Милев в същата тази област на дясното око.

Такъв вид повреди на череп № 17 отговарят на такова нараняване, каквото е получил Гео Милев на фронта, съгласно описанието, което дава сестра му Пенка Касабова по сведения от д-р Никола Градецки. Това нараняване несъмнено е било съпроводено с повреда на мозъка, която обяснява продължителното безсъзнателно състояние, за което е говорил същият д-р Градецки.

4. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е имал пулсация в областта на раната, която е видял д-р Градецки наскоро след нараняването му. Пулсация в областта на нараняването виждал и брат на поета Борис Касабов, впоследствие след завръщането му от Германия. Пулсация констатира и медицинската комисия по освидетелствуването на Гео Милев за пенсия.

Споменатото по-горе нараняване на череп № 17 в областта на дясното око е причинило широка липса на дясната половина на челната кост и изобщо на кости от дясната очница, която липсва е оставила непокрит и не защитен от костта участък от десния челен дял на мозъка. От това следва, че лицето с череп № 17 е имало забележима пулсация в областта на дясното око и особено странично към слепоочието, тъй като е липсвала нормалната стена на дясната очница, което от своя страна е давало възможност да се предават на меките тъкани мозъчните пулсации.

При тези повреди в областта на дясната очница убитият с череп № 17 е имал пулсации в тази област, каквито са отбелязани в данните за Гео Милев, дадени от близките му и по документи.

5. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е претърпял няколко пластични операции с присаждане на меки части и част от ребро, с цел да се възстановят клепачите и веждата на дясното му око и да се създаде възможност за носене на изкуствено око.

На череп № 17 предният ръб на челната кост в дясната ѝ половина, т. е. горният ръб на орбиталната област вдясно е по-дебел, по-грапав и разположен по-назад и по-нагоре в сравнение с този от ляво. Този висок стоеж на предния ръб на челната кост вдясно, (резултат на липса от челната кост вследствие на нараняване) при наличиостта на дясно изкуствено око и твърде задебелен и неравен преден ръб показва това задебеляване и неравност да се дължат на продължителен организационен и възпалителен процеси (процеси на зарастване) в тази област, т. е. че лицето с череп № 17 е претърпяло в тази област продължителен възстановителен процес, какъвто е бил по данните и у Гео Милев.

6. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е имал по показания на близките му, след нараняването и пластичната операция (присаждане на хрущялно ребро) неравна челна кост в областта на ранената вежда.

На череп № 17 предният ръб на дясната челна половина е също неравен и задебелен, т. е. лицето с череп № 17 е имало неравност на челната кост, каквато е имал поетът Гео Милев. Предимно изразеното задебеляване на и над ръба на дясната челна кост може да е резултат на присаждане, каквото е било правено на поета Гео Милев.

7. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е имал хлътване на черепа и след пластичните операции в областта на дясното око и малко смачкан нос в основата му.

На череп № 17 има старо строшаване на челната кост, с липса на част от костта, така че предният ѝ ръб е значително по-нагоре в сравнение с левия (на лявата добре очертана орбита) има липса и на израстъка на челната кост за свързването и с ябълчната, липса и на последната кост, т. е. всичко това е лишавало меките тъкани в областта на окоото от естествените им костни опори и поради цикатриксите (костните белези) е водило до хлътване в тази област. Следователно лицето с череп № 17 е имало също хлътване на черепа в областта на дясното око, както у Гео Милев.

На череп № 17, както се отбелязва има старо счупване на челната кост в основата на носа и деформиране на носния шип. Следователно лицето с череп № 17 е имало също повреда в основата на носа, каквато е имал поетът Гео Милев.

8. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е прикривал белезите от нараняването си в областта на дясното око със спусната над тази област коса.

На снимката на Гео Милев (портретна с войнишка куртка) ясно се вижда грозен цикатрист в областта на челото над и през дясната вежда и клепача на окото.

Характерът на нараняването на череп № 17 в областта на дясното око добре отговаря такъв белег да е имало лицето с череп № 17 след нараняването му, т. е. да е имало в тази област кожен белег, като този на поета Гео Милев.

9. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев, според медицинската комисия, освидетелствувала го във връзка с военно-инвалидната му пенсия, констатира, че Гео Милев е имал загуба на част от костта на дясната половина на горната челюст, която взема участие в образуването на дясната орбита (очница).

На череп № 17 дясната кухина (максиларният синус) на горната челюст е по-широка за сметка на издадената напред предна повърхност (фциес anteriор) на челюстта, което заедно със счупването на дясната ябълчна кост се дължи на старо счупване на орбиталната част на дясната половина на горната челюст. Следователно лицето с череп № 17 е имало строшаване на дясната половина на горната челюст, каквато е имал поетът Гео Милев.

10. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е имал характерно издадена (издута) напред горна устна, поради характерна извивка напред на зъбите на горната му челюст, както личи от снимките му и показанията на близките му.

Череп № 17 има характерно издадена напред горна челюст с характерна извивка напред на зъбите. От това следва, че лицето с череп № 17 е имало издута напред горна устна, поради характерна извивка напред на зъбите на горната му челюст, т. е. като тази на поета Гео Милев.

11. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е имал по едри и редки зъби на горната си челюст с характерна извивка напред и със жълтеникав цвят.

Череп № 17 има на горната си челюст по едри, почти правоъгълни първи резци, общо по-редки зъби и с жълтеникав цвят. Следователно лицето с череп № 17 е имало зъби като тези на Гео Милев.

12. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев една година преди да изчезне загубил един отдясно от страничните си зъби на горната челюст и като се усмихвал личало, че му липсва зъб.

На горната челюст на череп № 17 отдясно страничните зъби липсват вторият резец и първият преджътник, от които има останали прогнили корени, т. е. това лице е имало също липса на дясно страничен зъб, какъвто е имал поетът Гео Милев.

13. Изчезналият през 1925 година поет Гео Милев е имал широка, енергично издадена брадичка с голяма дупка (трапчинка) отпред.

Череп № 17 има широка долна челюст с общо издадена напред брадичка, но леко хлътнала в центъра, където има една извивка навътре. Това

показва, че лицето с череп № 17 е имало също като поета Гео Милев енергично издадена брадичка с голяма дупка (трапчинка) на брадата.

14. Изчезналият поет е имал пъстър сиво-синкав-зеленикав цвят на очите и дясно изкуствено око.

Череп № 17 има също изкуствено око с пъстър сиво-синкав-зеленикав цвят. Това показва, като се има предвид, че изкуствено око се подбира по цвета на естественото (запазеното) лице с череп № 17 да е имало пъстър сиво-синкав-зеленикав цвят на очите, т. е. като този на очите на поета Гео Милев.

15. Изчезналият поет Гео Милев е имал две десни изкуствени очи – едното по-голямо, по-тежко и по-неудобно, предадено в къщата музей “Гео Милев” след 9.IX.1944 година, а с другото, по-малкото, по-лекото и по-удобното поетът е изчезнал през 1925 година.

Череп № 17 има изкуствено дясно око с цвят, какъвто има изкуственото дясно око на Гео Милев, предадено на къщата музей “Гео Милев” в гр. Ст. Загора.

Дясното изкуствено око на череп № 17 е по-малко от изкуственото дясно око на Гео Милев, предадено в къщата музей “Гео Милев” в гр. Ст. Загора.

Поетът Гео Милев е изчезнал с по-малкото си изкуствено дясно око, което му е било по-удобно за носене.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Пълното съвпадане на данните за нараняването на Гео Милев и характерните му белези, дадени от близките му, от него самия и по документи с нараняването в областта на дясното око и останалите характерни белези на череп № 17, включително и намирането в пръстта в областта на дясната очна кухина дясно изкуствено око по цвят същото като изкуственото око на Гео Милев (и цвета на очите му), сега пазено в гр. Ст. Загора в къщата музей “Гео Милев”, а по-малко от него показва, че череп № 17 е на поета ГЕО МИЛЕВ, изчезнал през 1925 година, убит и захвърлен в ямата (кладенец), разкопана в Илиенския форт – София.

Обстоятелството, че около черепните кости на Гео Милев се намериха залепнали остатъци парчета от прогнила груба едротъкана тъкан на чувал (каквато се намери и около други черепи и кости в ямата (кладенец), разположена най-отвън спрямо костите на черепа му показва, че трупът на поета Гео Милев е бил също хвърлен в ямата (кладенец) в чувал. Това показва още, че трупът му е бил пренесен с чувал от другаде, т. е., че убийството на поета Гео Милев е било извършено другаде и че той е бил донесен оттам и хвърлен в ямата (кладенец), в която се намери черепът му.

Обстоятелството, че по черепа на поета на места под тъканта на чувала се намери силно прогнил разпадащ се пласт с тъмен цвят показва, че около главата е имало метната някаква тъкан, вероятно дреха. Този факт, заедно с това, че причината за смъртта на редица от убитите и заровени, заедно с трупа на Гео Милев лица (на общ брой 18 души) е било загърлянето (удушването с примка от кабел, тънко въженце) дава основание да се допусне поетът Гео Милев да е бил убит по този начин, т. е. чрез загърляне, а примката да е изгнила, ако е била от по-неустойчив материал, например въженце. На това отговаря обстоятелството, че дори намерената кабелна примка, зад тилната част на череп № 2 и около шийните прешлени е силно прогнила, ронлива, разпадаща се на части, както и това, че зад тилната част на череп № 16 и около шийните му прешлени се намериха твърде прогнили парчета остатъци от примка с възел от тънко въженце. Ненамирането на примка около шията на череп № 17 може да се дължи и на това, че след умъртвяването на загиналите, използваната примка да е била свалена. Всичко това в крайна сметка заедно с общите данни за намерените скелети (на 18 души) в ямата (кладенец), в която е бил хвърлен и трупът на Гео Милев и тези за скелетите (на 54 души), намерени в кладенеца в същия форт отговарят загърлянето да е било използвано като масов (пореден) начин за убийство, т. е.

по същия начин да е бил удушен и поетът Гео Милев. С такава причина на смърт може да се свърже счупеното ляво рогче на подезичната кост на Гео Милев. Като се има предвид, че на костите се намира прогниване по краищата им може да се допусне, че и липсата на лявото рогче на подезичната кост се дължи на същата причина. Но обстоятелството, че тази въобще твърде нежна костичка се е запазила в останалата си част неповредена, говори против такова изолирано увреждане само на лявото рогче от гниене. Такова счупване на подезичната кост се среща при смърт от удушване, загърляне и обесване. По отношение общо следите от тези начини на убийствата трябва да се изтъкне, че те се състоят главно от ожулване, кръвонасядане и др. Такива следи при отбелязаното състояние на трупа не могат да се констатира, поради липсата на меките тъкани и изгниването на някои кости и хрущяли. Следователно ненамирането на такива следи не изключва казаният начин на умъртвяване.

Оглеждането на костите на черепа на Гео Милев показва следи от действието на удари с твърди тъпи предмети, а именно пукнатини на дясната ставна главичка на долната челюст, на дясната тилна теменна част на черепа, лявата теменна кост и люспата на лявата слепоочна кост. Всички тези повреди на черепните кости нямат вид на пряко причинени, както личи от цвета им и това, че са плътно споени с пръст и черна прогнила материя на разпадащ се пласт.

Тези повреди на костите отговарят да се дължат на удари с или върху твърди тъпи предмети. Описаното нараняване в люспата на лявата слепоочна кост с триъгълна форма също добре отговаря да е било причинено от някой твърд тъп ръбест предмет. В резултат на тези повреди трябва да се приеме да е настъпило деформирането на черепа на поета Гео Милев, което се е усилило и от прогниването и изтъняването на дясно тилната част на черепа, т. е. на страната, на която е лежал черепът.

Нанасянето на такива повреди с твърди тъпи предмети обикновено е придружено със сериозни повреди на мозъка. В отбелязаното състояние обаче на черепа на Гео Милев следите, които показват, че повредите са били причинени приживе (кръвоизливи) естествено не могат вече да бъдат констатирани, но нанасянето им по главата, т. е. на място, където се нанасят удари при малтретиране или убийства дава указание някои от повредите да са били причинени приживе.

Трябва да се допусне някои от повредите да са се получили при пре-насянето на трупа и хвърлянето му отвисоко в ямата (кладенец), при което да са се получили пукнатини на черепните кости на главата на поета ГЕО МИЛЕВ. Но послесмъртния характер на такива евентуални повреди сега разбира се не може да бъде установен при липсата на меките части.

При липсата на меките части и при изтъкната невъзможност да се отделят останалите кости на скелета на ГЕО МИЛЕВ от костите на другите, хвърлени в тази яма (кладенец) трупове не може да се направят сега определени изводи за наличността или липсата на нараняване в други части на тялото на убития поет. Все пак по всички кости от тази яма, изследвани общо, трябва да се изтъкне, че не се намериха следи от огнестрелни, порезни или посечни наранявания, които да са засягали костите на телесния скелет и крайниците.

По отношение времето на извършване на убийството на ГЕО МИЛЕВ, съобразно състоянието на костите на черепа, частите от чувала и разпадащата се прогнила дреха важи общото ни заключение за давността на труповете, хвърлени в тази яма.

Обстоятелството, че череп № 17 се намери на дъното на ямата (кладенец) показва, че трупът на ГЕО МИЛЕВ е бил един от първите, хвърлени в тази яма, затрупани отгоре с боклук, заедно с който са били нахвърляни 5 животински (кучешки) трупове.

Общият извод от изследването на черепа и прилежащите към него кости на ГЕО МИЛЕВ, съпоставено с общите линии от изследването на труповете в същата яма (кладенец) и другите ями на Илиенския форт е, че поета ГЕО МИЛЕВ е бил умъртвен заедно с голяма група други антифашисти, чийто трупове са били нахвърляни в двете големи ями и в други по-малки около тях, както е дадено в обстоятелствения протокол за резултатите от направените разкопки в Илиенския форт – София.

Вещи лица:	1. (п) проф. Марков 2. (п) Д-р Ст. Нейков 3. (п) Д-р Ст. Марин
Вярно с оригинала,	Председател: (Н. Цветковски)
Сверил секретар:	
Печат на Върховен съд на Нар. Република България	

ЗА ТАЗИ КНИГА...

ЕЛЕНА ФУРНАДЖИЕВА

ЗА ТАЗИ КНИГА...

Гео Милев със своя кратък, но много интензивен живот на творец в различни области на културата, дава достатъчно възможности за разностранни проучвания. Летописът на Гео Милев се появява почти двадесет години след изчерпателната негова биобиблиография – като продължение на това, което не е могло да бъде казано и написано в обхвата и със средствата на една библиография. Но библиографските сведения дават до голяма степен основата при събиране на материалите за летопис.

Гео Милев – като един съвършен образ на творческа личност, различна и разностранна, богата с идеи и изпълнения, е твърде подходящ за такова изследване, но и твърде труден със своята неизмеримост. Наличните два големи архивни фондове – в Народната библиотека “Св. Св. Кирил и Методий” и в Къщата-музей “Гео Милев” в Ст. Загора бяха другата сигурна и богата база за проучвания на неговата личност и дело.

Работата по Летописа на Гео Милев продължи повече от година при вече значителен събран материал и премина през няколко етапа. Първоначалната идея беше да се представи всяко събитие накратко, ако има текст на Гео Милев да се цитира, после спомени, статии и литература по случая. Всичко това беше една хубава програма, но още в началото се оказа неосъществима. Премина се към подобие на руските летописи – съвсем накратко съобщаване на събитието на съответната дата, а подробностите да се дават в същата поредност в друг отдел “Бележки”. Тук трябваше да бъдат и някои пояснения и цитати от литературата за Гео Милев, или значими спомени – в най-съкратено изложение. И въпреки тези формални ограничения кое къде да се включи и кое да се изостави, създадох се затруднения.

За различните жизнени и творчески периоди на Гео Милев не беше възможно да се приложи един и същ принцип на подбор и представяне, защото и източниците са различни. Невъзможно беше ранните детски и юношески години да се представят без спомените на близките. Трудно е, а и не е правилно да се прави някаква отсявка на бликналото поетично творчество в ученическите години, изразено колкото в авторски творби, още повече в поетични преводи. Авторите – руски и френски в началото, после немски и английски, докато се стигне до невероятните заключителни цифри на 640 преведени произведения от 9 езика на 244 автори. В добавка и 41 превода от 6 български автори на други езици. Под превод или заглавие тук се разбира отделно литературно произведение, независимо дали това е стихотворение, роман, драма, статия или критика – или откъс от тях, публикуван самостоятелно. При една изчерпателна справка в библиографската картотека на Института за литература при БАН се установи, че при имената на 43 чуждест-

ранни автори е посочен само Гео Милев като преводач... А това се отнася до публикуваните преводи в периодични издания и сборници. Многобройните преводи на Гео Милев, които битуват само като ръкописи, не са отчетени там..

Задачата на Летописа е да представи цялата тази картина по дати в хронология. Но да я представи не сама за себе си, а вмъкната в ежедневието на младия човек.

Сам той никога не си е водил дневник. Но е датирал почти всеки свой текст, а също и значителна част от рисунките си. Писма е писал явно с желание. Получавал е също голям брой писма. Само в том 2 на “Литературен архив. Гео Милев” (1964), са поместени 144 негови писма, а с писмата до него, или отнасящи се по някакъв начин към него стават над 200. А не са и само те.

Последователното представяне на едни и същи действия, напр. написването на значителен брой стихотворения – посочени всяко поотделно към съответната дата, даде необозрима и скучна картина. Затова някъде е приложено сводно описание на неговото лично или преводно творчество като кумулация за определен период. При тези случаи в обхвата на един месец – към заглавието на всяка творба е дадена датата на нейното написване, а творбите са подредени хронологично към един номер.

Направен бе опит да се представят и част от писмата в подобни сводки. Но тук отразяването на различни събития, мисли, впечатления в сводно описание се оказва неподходящо. Всяко писмо е със своя специфика, отразява или поражда определени действия. Събрани останаха само писма със сродно или повтарящо се съдържание от близки дати.

При тази приета програма трудно можеше да се прибави и отражението на събитията във възприятията или спомените и на други лица, а още по-малко и в цялата литература за Гео Милев, писана през различни години и в различни аспекти. Само до края на 1983 година (редакционното приключване на Биобиблиографията Гео Милев) литературата е 1045 изброени заглавия, отнасящи се до него. А като се прибавят и последвалите 20 години, при повече насочено към Гео Милев и неговото дело внимание, заглавията ще бъдат много повече.

Но и направеният опит да се откажем изцяло от литературата за Гео Милев в ежедневните описания, се оказва неподходящ. Получи се някакъв образ на изолиран от света творец, а най-малко това беше нашият Гео. Справедливи бяха възраженията на научния ръководител проф. Иван Сарандев, както и констатацията на рецензентката доц. Татяна Янакиева: “Това не е Гео Милев!”

И въпреки малкото време до срока за печат, върнахме на Гео Милев средата, в която е живял и творил. В Летописа не се включи цялата литература за него, а само тази, появила се приживе – до последния му ден. Тук са отгласите от неговите действия, за това, което е написал, което е говорил – от най-съпричастни до най-отрицателни. Това е неговата среда, в която той реагира по един или друг начин. И ние бяхме длъжни да я покажем.

Според спецификата на Летописа, нямаше възможност да се отразят неговите произведения, преводи, бележки, рисунки и други творчески прояви, останали без посочена дата. Тези материали могат да се намерят в биобиблиографията “Гео Милев” (1985), където има специални раздели за тях.

Не са описани в пълнота и значителни прояви на Гео Милев в областта на изобразителното изкуство, ръкописните вестничета, отделни рисунки и карикатури, обхванати с изследването на доц. Ружа Маринска “Гео Милев рисува”, том 2 от двутомника в едно тяло с “Гео Милев – поетът” от 1995 година.

Справочният апарат към Летописа на Гео Милев следва традиционните форми за отразяване дейностите на един писател. Но в случая те не бяха достатъчни. Гео Милев не е само писател – той рисува, той редактира и издава последователно две списания и поредици от книги, той е литературен критик и историк, режисьор... Голяма част от тези дейности е отразена в съответни документи, които като жалони бележат неговия път. Характерна следа за цял живот остава раняването му на фронта и продължителното лечение, но и при тях той не спира да работи. Между най-тежките операции Гео се стреми да осъществи идеята за добре организирано издателство с книги, направени по европейски образец. Неговите постановки в театъра също носят новия дух на времето. Но всичко това се сблъсква с много затруднения, с много пречки. Реалностите в живота му, съдебното дело и неговият жесток край не са обикновени събития. Трябваше да се намери начин за достигане до тях и чрез Справочния апарат на книгата. Приложеният “Предметен показалец” има доста условно название в нашия случай, но той води читателя най-бързо към събития, факти и документи, посочени в него.

В “Бележки” е направен опит да се осветлят частично прояви на Гео Милев през погледите на съвременни специалисти. Към поредния номер в основната част на “Летописа” е прибавена звездичка (*), в случаите когато е даден допълнителен текст в тази част. В този раздел се прибавиха и някои описания на негови произведения и преводи, авторството на които би могло да бъде оспорено – като раздел “Dubia”.

“Допълнителната литература” посочва основните източници на този “Летопис”, както и най-новите издания на Гео Милев.

А останалата литература за живота и творчеството на Гео Милев както у нас, така и в чужбина, да се надяваме, че все ще се намери възможност да я покажем на специалистите и почитателите на тази необикновена личност.

Изказвам моята сърдечна благодарност на всички, които ми съдействаха най-активно и ме подкрепиха в това трудно дело. С благодарност ще приема също всички бележки за пропуски или грешки, допуснати в Летописа на Гео Милев.

Елена Фурнаджиева

Справочен апарат

КНИГИ НА ГЕО МИЛЕВ (1913 – 1925)

1913

При животните – 266

1914

В зората на живота – 344

В полето и на двора – 344

1915

Лирични хвърчащи листове

1. Маларме, Стефан. Иродиада – 351
2. Демел, Рихард. Преображенията на Венера – 357
3. Верхарн, Емил. Четири поеми – 357
4. Верлен, Пол. Мистични разговори – 357
5. Ницше, Фридрих. Дионисиеви дитирамби – 357

1916

Ръководство за изучаване на немския език без учител – 391

1918

Театрално изкуство – 496

1920

Жестокият пръстен. Първа книга стихове – 640

Експресионистично календарче – 641

1922

Антология на жълтата роза – 785

Иконите спят – 786

Панихида за поета П. К. Яворов – 787

1923

Алманах “Везни” – 852

Кръщение с огън и дух – 853

1924

Панихида за поета П. К. Яворов. 2. изд. – 893

Септември. Поема – 893

1925

Антология на българската поезия – 930

Зората на живота – 930

При животните – 930

ДРУГИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ ПО ЛИТЕРАТУРЕН ВИД

ПОЕЗИЯ

Ад – 780, 879, 895

Аз бих обичал мойто щастие... – 640

Вж Сензация

Аз съм свети Себастиан... (Копнеющи пожари. 2) – 387

Ainsisoitil (Вратата се разкъса! вече знам!...) – 504

Andante amoroso – 783, 785, 804

Aus Nacht und Sturm (След късни полунощи – ей подхваща пак...) – 320

Бабуна (Хорът на Балканите) – 61

Балада (Мъртвешки зелена, сломена лежи...) – 640

Балдуин – 74

Балканът (Хорът на Балканите) – 61

Басня (Една мушица дребна...) – 55

Беласица (Хорът на Балканите) – 61

Буря (Висини. 3) – 82

В зловещ копнеж ще изгоря... (Копнеющи пожари. 1) – 387

В леглото хладно цяла нощ... (Ноемврийски нощи. 1) – 73

В най-глухий кът на парка жълт, заглъхнал, онемял... (Есенна тишина. 3) – 69

В нощта след бледните хвалебни литургии... (Жестокият пръстен) – 640

В планината... – 32, 45

В смущение тайно и тайна тревога... – 73

В сняг полята са заслани (Снежинки. 3) – 74

В тиха градина...(Canti mortali) – 74

В този час на вечерни измами... – 640

В тържествен ден – 240, 262

В царството на феите – 64

Вж Из “Балади, легенди и епоси”; В царството на феите

Вариация – Вред е глухо, вред е мрачно... – 86

Великден

Вж и Зов – 867

Вечер (В този час на вечерни измами...) – 504

Вж В този час на вечерни измами...

Вечер (Сега е твърде късно. Сбогом...) – 640

Вж Дневник

Вечер в самотната полска вила – 153

Вечерен покой (Слънцето трепери...) – 101

Вечерие – 387

Високо над сини лавини тягостни гледчери... – 504

Витоша (Хорът на Балканите) – 61

Во дъното на глухата алея опустяла... – 120

Вж Във дъното на тъмната алея опустяла...

Вред е глухо, вред е мрачно... – 86

Вж Вариация

Във дъното на тъмната алея опустяла... – 120

Вървим напред по пътя на живота... – 104

Главата ми – / кървав фенер с разтрошени стъкла... – 640

Gewidmet dem Herrn Dr Johannes Fridericus Samuel Esser – 510

Вж и Посветено на Господин д-р Йоханес Фридрикус Замуел Есер

Горят wśród злато небосводи... – 82

Вж Зора (Висини. 7)

Грамаден бук пред мене се люлее... (Балкански песни. 3) – 54

Грей луната тихо-бляда... (Снежинки. 2) – 74

Гроб – 783, 785, 786

Ден (Висини. 8) – 81, 82

Ден на гнева – 780

Денят още е далече... – 53

Дневник (Сега е твърде късно, сбогом...) – 640

Докато не отвърнеш ти поглед в самотно съмнение... – 640

Дрезден (Вечери. 3) – 387

Другари, вдигнете челата... – 780

Вж Марш

Дъжд – 547, 594, 634, 640, 868

Вж и О дъжд, о дъжд обилен и печален...

Дълбока нощ черна и глуха владее... (Чирмен – 1370. 3) – 84

Едвам, едвам се ниже ден след ден... – 86

Епиграма (Той свърши вече. – “Къде?” – Във нашата столица...) – 105

Есенна вечер (Небето лазурно се губи, потъва, аз плача...) – 343

Жената (Какво таз нощ ще кажеш, душа самотна, бедна!...) – 387

Жестокият пръстен – 640

Вж В нощта след бледните хвалебни литургии
Жестокият пръстен (...Удари трета стража...) – 547

Вж Удари трета стража!...
Жълтите лалета никнат въвн... – 271

Загълхнаха ливади миризливи... – 153

Вж Вечер в самотна полска вила
Загубено щастие (Някой плаче нейде в самота...) – 159
Зад тъмните гори се слънце скрива... (Из “Балкански песни”, 2) – 66

Защо е тъй печална мойта песен – 74
Земята разгневена се разтвори... – 640
Зефирът вее... (Балкански песни. 2) – 54
Зигфрид като вихър летеше в полето... – 95, 124

Вж Из немския юнашки епос – 124
Зима – 25, 45
Зло ли деяние аз сторил съм нявга, та толкова бясно... – 95

Вж Случайно в душата ми схванати тръпки...
Змей – 786
Зов (Грозни прози) – 867
Зора (Висини. 7) – 82

И в този час, когато с протяжна безнадеждност... – 640
И ето в тоя късен след обяд... (Andante amoroso) – 804
И кипна Олимпийският властник... (Прометей. 4) – 63
И писа със своите кърви... – 880 и сл.

Вж Септември (Нощта ражда из мъртва утроба...)
Из “Балади, легенди и епоси”: В царството на феите (Там нейде, далеч,
над водите...) – 64
Из “Епопея на свободата” (Далеч от родний край, в несгодната чужбина...) – 239
Из книгата As dur: Alegro vivace; Presto; Finale – 688
Из немския юнашки епос (Зигфрид като вихър в полето летеше...) – 124
Из поемата Ад. Кръг първи – 780
Вж Ад

Кажи: внезапно да изчезнеш... – 387, 640
Кога в Италия света ще ида?... – 154
Кога за първи път слънцето... – 65

Когато черно було покри простора син... – 82
     Вж Сън (Висини. 4)
 Кошмар (Качалов в Иван Карамазов) – 709
 Край – 786
 Кръст – 786
 Кръстю Сарафов – 701
 Кубрат – 95
 Към надвечер облак тъмен... (Из “Балкански песни”. 1) – 66
 Към острова на мъртвите – 138, 181
 Късна есен... всичко занемяло... – 74
 Късна нощ наред поле... – 165

 Лайпциг (Вечери. 2) – 387
 La somma sapienza e il primo amore... – 804
     Вж “Из Andante amoroso...”
 Laudeamus feminam! (Да славим жената и нейната весела плът...) – 387
 Лебеди бели тихо оглеждат... (Есенна тишина. 1) – 69
 Летен ветрец тихо вее... – 48
 Лоенгрин – 593, 640
 Луната грее от високо... – 34, 45
 Луната, старата змия, съблича... – 640

 Meine Seele – 510
     Вж и Моята душа
 Марш (Другари вдигнете челата...) – 780
 Месечинке, виторожке... – 82
     Вж Песен пред зори (Висини. 6)
 Монах (Тъмна вечер: тъмни сенки в тъмната градина...) – 159
 Моята душа – 510
     Вж и Meine Seele
 Мраз (Висини. 2) – 82
 Мусала (Хорът на Балканите) – 61
 Мурад побеждава всъде, на роба... (Чирмен – 1370. 2) – 84
 Мъгла (Откъслечи от един роман. 3) – 387
 Мъртвешки зелена, сломена лежи... – 640
     Вж Балада
 На връх една гранитна скала... – 62
     Вж Навръх една гранитна скала... (Прометей. 1)
 На Гео блян бленуват очилата... – 748

На изток ражда се денът... – 81
     Вж Ден ((Висини. 8)
 На нежна месечинка само... – 65
 “На Шипке все спокойно” – 86
 Наврѣх една гранитна скала... (Прометей. 1) – 63
 Нагоре!... – 82
     Вж Увертюра (Висини. 1)
 Надолу! Ти слизаш, ти слизаш... – 387
 Надува вятърът платната бели... (Canti mortali. 1) – 74
 Напразно Зевсовите чада... (Прометей. 3) – 63
 Ne litte margarita entre porcus! (Ей твоя бог – в калта свален...) – 63
 Незабелязано гасне в небесата... – 74
 Ний бдим, кълбо подир кълбо... – 82
     Вж Урания (Висини. 5)
 Но разгатнал скръбта на миражите... (Andante amoroso) – 804
     Вж Andante amoroso
 Нощ (Във вълните на лазура...) – 52
 Нощ глуха, тъмна, мрачна... (Балкански песни. 4) – 54
 Нощ зимна, спокойна и облачнолунна... – 74
 Нощ пред Коледа – 265
 Нощ пред Нова година – 268

 О дъжд, о дъжд обилен и печален... – 640
 Обичам змиите унесени... – 504
 Огриват ме зарите... – 130
 811 (Всред лунния блясък, под сводове звездни...) – 67
 Отвращение (За подвиг свят мен вдъхнови ме бог...) – 163, 224

 Панихида за поета П. К. Яворов – 336, 345, 354, 778, 787, 797, 852, 881, 882, 893
 Парсифал – 387, 593, 640
 Певецът – казваш – е щастлив... – 102
 Песен пред зори (Висини. 6) – 82
 Песента на месечинния лъч (Гледа в тъмното прозорче
     ясна пълна месечинка...) – 150
 Песента на славея (Сладко прегръща градината китна...) – 88, 95
 Песня (Пътюм странник непознат...) – 231
 Печална вечер (В градината меж, черните борики...) – 101
 Печално грей луната заледена... – 73

Пирин (Хорът на Балканите) – 61
 Плаха радост: съвсем бавно шепне една весела душа... – 322
 Полета сънливи... (Снежинки. 1) – 74
 Посветено на господин д-р Йоханес Фридерикус Замуел Есер) – 510
     Вж и Gewidmet dem Herrn Dr Johannes Fridericus Samuel Esser
 Посвещение (Защо е тъй печална мойта песен...) – 74
 Посвещение (Пияната рана в душа ми засмяна звучи...) – 387
 Поточе (Ромоли, шуми, тътне, еhti...) – 51
 Предвечерие (Челото ни украси...) – 387
 Преднощен здрач полита над земята... – 67
 Приветствие – 387
 Признание (В този час на вечерни измами...) – 387, 395, 593, 594, 868
     Вж В този час на вечерни измами...
 Приказно интермецо: Пътешествие в Китай – 640
 Прозрение (Докато не отвърнеш ти поглед в самотно съмнение...) – 593
     Вж Докато не отвърнеш ти поглед в самотно съмнение...
 Пролет (Я чуй как славеите пеят...) – 37
 Пролет (23.III.) – 43, 45
 Пролог – 640
     Вж Докато не отвърнеш ти поглед в самотно съмнение...
 Прощална вечер – 101
     Вж Печална вечер
 Пътешествие в Китай – 640
     Вж Приказно интермецо: Пътешествие в Китай

 Радост (Радостта всявга дирих в този свят и я диря и днеска...) – 195
 Рила (Хорът на Балканите) – 61

 С сняг полята са застлани... (Снежинки. 3) – 74
 Самичък първа вечер скитам... – 101
 Самотна борика (Бориката самотна сред жълтата гора...) – 248
 Сантименталност (Сред тези сиви отчаяния...) – 640
 Сега е твърде късно. Сбогом... – 640
     Вж Дневник
 †17 октомври 1914. София. Панихида за П. К. Яворов – 852
 Сензация (Аз бих обичал мойто щастие...) – 640
 Септември (Нощта ражда из мъртва утроба...) – 880, 893, 894, 897, 899, 908, 916
 Случайно в душата ми схванати тръпки... – 95

La somma sapienza e il primo amore... (Andante amoroso) – 783
     Вж Andante amoroso
 Сонет (В градината на моето сърце...) – 194, 268
 Сонет (Веч на младостта ми в бедната градина...) – 184
 Сред тези сиви отчаяния... – 640
     Вж Сантименталност
 Среднощ над Темза – 324
 Стон – 786
 Стоя сам на връх скалата... (Балкански песни. 1) – 54
 Странджа (Хорът на Балканите) – 61
 Страх (Аз бих обичал мойто щастие...) – 640
     Вж Сензация
 Страхува се да изповеда... – 66
 Студено... В ледена броня скован... – 82
     Вж Мраз (Висини. 2)
 Студено-ледна ноемврийска влага... (Ноемврийски нощи. 2) – 73
 Сън (Висини. 4) – 82
 Сън в пролетно утро (Моята целувка звънна...) – 151

 Там нейде, далеч, над водите... – 64
     Вж Из “Балади, легенди и епоси”: В царството на феите – 64
 Тежко на земята се живее... – 95
 Теменужки – 78
 Титани страшни кашлят се дълбоко... – 82
     Вж Буря (Висини. 3)
 Тишина безмълвно спотаена... (Есенна тишина. 2) – 69
 Тогаз на тъмното й чело... – 65
 Той свърши вече... – 105
     Вж Епиграма
 31 декември 1917 – 504
 Тъй Зевс без милост го наказва... (Прометей. 2) – 63

 Увертюра (Висини. 1) – 82
 – Удари трета стража!... – 640
 Ужасни години и паметни бяха... (Чирмен – 1370. 1) – 84
 Уралия (Висини. 5) – 82
 Утеха – 504
 Утро (Ношта чернее. Вече изток...) – 52

Химна (Сред тези сиви отчаяния...) – 504

Вж и Сантименталност

Хорът на Балканите – 61

Цял ден хладен мартенски дъжд се ля... – 87

Шар (Хорът на Балканите) – 61

Ширее се полето... – 42

Ясен ден и слънце грей... – 185

ПРОЗА

Август (Твоето леговище е зад спуснатите тъмнопурпурни завеси...) – 641

Аз искам да гледам снега... – 387

Вж Сняг (Откъслеци от един роман. 2)

Апокалипсис – 886

Април (Мъдреците и поетите дишат чист въздух...) – 641

Берлин като културен център – 249

Вий, които не виждате слънцето... (Май. 4) – 804

Вж Май (1–5)

Витлеем – 804

Вж (Стихове в проза)

Всички пътища водят към Рим... (Май. 3) – 804

Вж Май (1–5)

Вяра (Грозни прози) – 867

Грозни прози – 867

Вж Вяра

Драма

Зов

Инвалиди

Любов

Марсилеза

Питомци

Погребение

Разпятие

Савонарола
 Смърт
 Декември (През дъжд и сняг и мрак и вятър...) – 641
 Дойран, 1916 – 417
     Вж “Ужасът на огнения бич”
 Драма (Грозни прози) – 867

 Есен (Откъслеци от един роман. 1) – 387

 Инвалиди (Грозни прози) – 867

 Кой вижда слънцето... (Май. 2) – 804
     Вж Май (1–5)

 Любов (Грозни прози) – 867

 Май [1] (Някога имаше пролет и лято и всички сезони...) – 641, 804, 805
     Вж и Май (1–5)
 Май (1–5) – 804, 805, 871
     Вж и Май [1] (Някога имаше пролет и лято и всички сезони...)
 Май 805
     Вж и Май [1] (Някога имаше пролет и лято и всички сезони...
 Марсилезата (Грозни прози) – 867
 Март (Ето първото пурпурно утро...) – 641

 Най-новото... най...най... – 103
 Небето – 608
 Ноември (Когато великата човешка вълна...) – 641
 Някога имаше пролет и лято и всички сезони... – 804, 805
     Вж Май [1]
     Май (1–5)
 Огледалото (Стихове в проза) – 807
 Октомври (Широкият булевард стрели далеч...) – 641

 Питомци (Грозни прози) – 867
 Погледнете птиците небесни и криновете в полето... – 639
 Погребение (Грозни прози) – 867
 Подобия (Драски и шарки) – 183
 При Дойранското езеро – 415

Разпятие (Грозни прози) – 867

Саванарола (Грозни прози) – 867

Септември (Когато в полунощ от седмия етаж...) – 641

Смърт (Грозни прози) – 867

Сняг (Откъслеци от един роман. 2) – 387

Стихове в проза: Съзвездие “Дева”. Витлеем. Огледалото. Май – 804

Съзвездие Дева (Стихове в проза) – 804

Съновник (Ти склопяш клепки, навлизаш в своя сън...) – 641

Това са вече есенните дни... – 387

Вж Есен (Откъслеци от един роман. 1)

“Ужасът на огнения бич” – 417

Февруари (Хиляди фабрични кумини...) – 641

Хиляди знамена, безброй... (Май. 5) – 804

Хорът на Балканите – 61

Черни хоругви – 328, 572, 602

Честита Новата година! – 641

Юли (Горещата пустиня на света замръзва внезапно...) – 641

Юни (Един луд, един цар Лир стои сам...) – 641

Януари – 641

ДРАМА

Ефиалт. Наброска [Диалог] – 74

Из “Милко Борак”: Хор от русалки (Ясна месечина...) – 123

Огненият змей – 724

Вж и Der Feuer-Zmey

Der Feuer-Zmey – 724

Вж Огненият змей

ЛИТЕРАТУРНА ИСТОРИЯ И КРИТИКА

- А. Гастев – 853
Август Стриндберг – 575
Автобиографични бележки на Гео Милев – 844
Ал. Теодоров-Балан... – 608
Александър Блок 694, (1923) 853
Анатол Франс, големият писател... – 880
Анатол Франс е вече 80-годишен... – 870
Античната драма (Сказка) – 597
“Антология българской поэзий” – 875
Артюр Рембо – 743
- Байрон (Сказка) – 611
Балканската война и поезията – 218
“Ballades Bulgares” par Théodore Trayanoff – 692
    Вж и “Български балади” от Теодор Траянов
Бел[ежка на] ред[акцията] – 733
Белински и Баратински – 146
“Битие”, сборка рими и поеми върху жизнецветни теми
    от Стоян Кръстов Ватралски... – 90
Богомилите са били... – 491
Bogomilische Legenden – 491
“Божана” от Ев. Марс – 156
    Вж Шест български пиеси
Борбата против материята (Сказка) – 750, 752
“Боян Магьосникът” от К. Христов – 156, 710, 734
    Вж Шест български пиеси
Боян Пенев и Пенчо Славейков – 706
“Българска антология, поезията ни от Вазов насам”, наредили
    Д. Подвързачов и Д. Дебелянов... – 89
Българската война и аз – 160
Българската поезия (Сказка) – 597
“Български балади” от Теодор Траянов – 709
    Вж и “Ballades Bulgares” par Théodore Trayanoff – 692
Български литературни портрети – 762, 772
    Няколко предварителни думи – 762

Българският писател – 834

“В полите на Витоша” от Яворов – 156

Вж Шест български пиеси

Валтер Хазенклевер – 853

“Васил Левски – Дяконът – живот и революционна дейност” от

Ив. Г. Клинчаров – 875

Великите и малките – 155

Верхарновата трагедия “Манастир” – 733

Вестник “Зорница” – 837

Вж “Зорница”, вестника на българските евангелисти...

Вечните спътници – портрети из всемирната литература от

Д. С. Мережковски... – 734

Vigny – 143

Вик за правда – 870, 876, 878

Викът за правда – 859

Вж The cry for justice

Вилиам Шекспир – 506

Владимир Маяковски – 853

“Владо Булатов” – 711

Влиянието на английската литература върху българската – 670

Вж и L'influence de la littérature anglaise sur la littérature bulgare

Влиянието на италианската литература върху българската – 670

Вж и L'influence de la littérature italienne sur la littérature bulgare

Влиянието на немската литература върху българската – 668

Вж и L'influence de la littérature allemande sur la littérature bulgare

Влиянието на руската литература върху българската – 662

Вж и L'influence de la littérature russe sur la littérature bulgare

Влиянието на скандинавската литература върху българската – 671

Вж и L'influence de la littérature scandinave sur la littérature bulgare

Влиянието на френската литература върху българската – 663

Вж и L'influence de la littérature française sur la littérature bulgare

Вместо предговор – Писмо до Николай Лилив – 522

Вместо увод... – (Лирични хвърчащи листове) – 351

Войната повиши у нашата публика интереса към литература и изкуство... – 547

“Волни песни” от Хр. Смирненски (Ведбал) – 870

Възвание към българския писател – 704

Върху “Дванадесетте” – 637

- Георг Тракл – 593
 Георги Райчев: “Царица Неранза”. “Мъничък свят” – 688
 Гимнастика за разума (Exercitium de intelektu) от Михаил Попов – 878
 “Г. П. Домусчиев... бил приготвил за печат 2 книги...” – 258
- Димчо Дебелянов – 698
     Вж In memoriam Димчо Дебелянов
 Димчо Дебелянов (1923) – 840
 Димчо Дебелянов (1887–1916) – 682
     Вж Dimtcho Debelianov (1887–1916)
 Допълнение към бележката за Мея – 222
 Драги Балабанов... – 647
     Вж Драги Балабанов (Отворено писмо)
 Д. Стерев: “Към рецензията на Народния театър за “Самуил” – 259
- Едгар Алан По – 576
 Едмон Ростан “Сирано де Бержерак”... превел в стихове Кирил Христов... – 178
 Една корекция – 565
 Езикът – 587
 Експресионизъм (Сказка) – 753
 Емил Верхарн – 853
 Ернст Толер. Евгений Хинкеман. Забележка – 861
 Ернст Толер е едно от новите, но големите имена в днешната
     немска литература... – 843
 Ернст Толер, младия... – 880
- Жорж Роденбах – 447, 709
- ...За смъртта на Анатол Франс и Валерий Брюсов [Съобщение] – 880
 За сп. *Земя* – 512
 За сп. *Златорог* – 710
 За списание *Ек* и литературните награди – 867
 За списание *Слънце* – 572
 За юбилеите – 743
 Залез на западно-европейската цивилизация (Сказка) – 843
 “Златни нишки” от Н. Ракитин – 734
Зорница... (1923) – 837, 855
Зорница... (1924) – 861, 865, 866

Вж и *Зорница*, вестника на българските евангелисти...
Зорница, вестника на българските евангелисти... – 861, 865

Иван Вазов – 48

Ivan Vazoff – 686

Вж и Иван Вазов. Лирическото дело на Иван Вазов – 686

Иван Гол – 853

Иван Франко – 298

“Идеи и критика” от Иван Радославов – 734

Из сръбската народна лирика – 286

Издателство “Детска радост” – 256

In memoriam Димчо Дебелянов – 551, 852

L'influence de la littérature allemande sur la littérature bulgare – 668

Вж и Влиянието на немската литература върху българската

L'influence de la littérature anglaise sur la littérature bulgare – 670

Вж и Влиянието на английската литература върху българската

L'influence de la littérature française sur la littérature bulgare – 663

Вж и Влиянието на френската литература върху българската

L'influence de la littérature italienne sur la littérature bulgare – 670

Вж и Влиянието на италианската литература върху българската

L'influence de la littérature russe sur la littérature bulgare – 662

Вж и Влиянието на руската литература върху българската

L'influence de la littérature scandinave sur la littérature bulgare – 671

Вж и Влиянието на скандинавската литература върху българската

Les influence étrangères dans la littérature bulgare – 662

Вж и Чуждите влияния върху българската литература

Йохан Бойер – 930

Йоханес Р. Бехер – 853

К. Миладинов – 769

Вж Три малки имена

“Казаларската царица” от Ив. Вазов – 156

Вж Шест български пиеси

Карл Хенкел – 853

Книжнина “Зорница” – 837, 855

Вж “Зорница” (1923)

Козлев – 769

Вж Три малки имена

The cry for justice... Викът за правда... Вик за правда... An Antology of the Literature of Social protest, ed by Upton Sinklair – 859, 876, 878

Кратка бележка “Писател или поет” – 251

Кратка история на българската поезия – 905, 930

Кратка история на френската литература – 724, 845

Края на интелигенцията – 867

Куриози – 734

Към “Психологията на поетичния опит” – 697, 709

Вж и „Psychologie de l’expérimentation poétique“

“Кърджалии” от Ал. Кипров – 156

Вж Шест български пиеси

Lamartine – 143

“Лес” пиеса от Островски в 5 действия, превод на Ат. И. Кирчев – 147, 149

Die Lyrik Richard Dehmels im Verhältnis zur neuen Dichtung – 377

Лириката на Лесинга – 213

Лирическото дело на Иван Вазов – 686

Вж и Ivan Vazoff

Литература и култура – 834

Литературна анкета [Покана към читателите] – 704

Литературна анкета [Отговори на писмата] – 709, 711, 712, 714

Литературна анкета. Заключение – 732, 764

Литературна анкета между читателите – 709

Вж Литературна анкета [Отговори на писмата]

Литературната история (Бележки) – 221

Литературно-художествени писма от Германия. [II]. Хауптмановото

“Тържествено представление” и неговият бойкот – 264

Вж Писма от Германия [1]

Литературно-художествени писма от Германия. III. Сатирите

около стария Пан – 279

Литературно-художествени писма от Германия. IV. Немските поетки – 287

Литературно-художествени писма от Германия. V. “Лъкът на Одисея”,

новата пиеса на Хауптмана – 293

Литературно-художествени писма от Германия. VI. Рихард Демел – 284, 299

Литературно-художествени писма от Германия. VIII. Заключение – 308

Лорд Байрон (1824–1924). Възпоменателен сборник по случай

100 год. от смъртта му – 875

Лорд Байрон: “Манфред” (Превод на К. Христов) – 710

“Лъкът на Одисея”, новата пиеса на Хауптмана – 293

Вж Литературно-художествени писма от Германия. V.
Любен Каравелов – 769

Максим Горки за Ленин. Спомени – 878

Марсел Мартине – 853

Mes souvenirs du poète belge Emile Verhaeren – 676, 678

Вж и Спомени за Емил Верхарн

Модерна поезия и живопис (Сказка) – 635

Модерната поезия – 217, 296, 348, 613

Модернизмът (и аз) – 217

Морис Метерлинг – 642

Musset – 143

Мюсе, Алфред де

Вж Musset

На злободневни теми (Сказка) – 654, 656

“На острова на блажените” – Пенчо Славейков – 94

Навършват се три години [от трагичната смърт на Емил Верхарн] – 559

“Над зида” от Ана Карима – 156

Вж Шест български пиеси

Над неизвестен гроб – 661

“Нарстуд”... – 878

“Нашите революционери – Раковски, Левски, Ботев...” от Георги Бакалов – 875

“Немски поети”, отбор песни и характеристики от Пенчо Славейков – 107

Немските поетки – 287

Вж Литературно-художествени писма от Германия. IV

Няколко глави от “Психологията на творчеството” от М. Арнаудов – 730

Няколко предварителни думи – 762

Вж Български литературни портрети

От Романтизъм към Символизъм през Парнасизъм,

Реализъм, Натурализъм – 645

Отворено писмо – 895

Вж Отворено писмо до г. Борис Вазов

П.-Ж. Жув – 853

П. К. Яворов (Сказка) – 750, 752

П. Р. Славейков – 762

Paul Verlaine – заедно с Бодлера и Маларме... – 357

Пейо Яворов (1877–1914) – 681
     Вж и Pëio Yavorov (1877–1914)
 Пенчо Славейков и Петко Тодоров – 664, 666
     Вж и Pentcho Slaveikoff et Petko Thodoroff
 “Песните на Билитис” от Пиер Луис... – 608
 Пиесата “Маса-човек”... – 843
 Писател или поет – 251
 Писма от Германия. [I]. Хауптмановото “Тържествено представление”
     и неговият бойкот – 264
     Вж и Литературно-художествени писма от Германия. [I].
 Писмена защита от Гео Милев, София, подсъдим по угл. д. 249/925,
     III Угл. отд. – 918
 Плагиатствата на Вазова – 94
 Погром над българската литература – 711
 Поезията на младите – 861, 891, 892
 Поезията на Пейо Яворов – 930
     Вж Кратка история на българската поезия
 Поетът Стефан Маларме... – 351
 Пол Верлен – 749
 Пол Лафарг: Легендата за В. Хюго – 228
 Посоки и цели – 551, 563
 Преводи на български литературни произведения на чужд език – 673
     Вж и La traduction des oeuvres littéraires bulgares en langues étrangères
 Преводите в българската литература. (Една глава за влиянията на
     чуждите литератури) – 672
     Вж и Les traductions dans la littérature bulgare. /Un chapitre des influences des
     littérature étrangères/
 Предварителна бележка (Пол Клодел...) – 553
 Предговор (Името на Никола Боало Депрео...) – 506
 Предговор (Пшибишевски, Ст. Душата на Полша) – 723
 Преценка на ценностите – 782
 “Прометей” – Есхил (от Ал. Балабанов), сир(еч) превел
     дословно от старогръцки... – 93
 Против реализма – 566
 “Psychologie de l’expérimentation poétique” – 697
     Вж и Към “Психологията на поетичния опит”...
 Пушкиновата драматургия: “Русалка” – 210
 “Първом правда...” от Стоян Кръстов Ватралски – 716
 Разпри – 647

- Вж Драги Балабанов... (Отворено писмо)
 Раковски – 762
 Революционна поезия – 895
 Рихард Демел (1914) – 284, 299
     Вж Литературно-художествени писма от Германия. VI. Рихард Демел
 Рихард Демел (1923) – 853
 Richard Dehmel – “Юпитер гръмоотворжец върху Олимп...” – 357
 Роже дьо Лил – 853
 “Руската поезия вчера, днес и утре” от Валерий Брюсов – 870
- Самомнението на Кирил Христов – 156
 Сатирите около стария Пан – 279
     Вж Литературно-художествени писма от Германия. III.
- Сборник Сняг – 652, 688
 “Сергей Нечаев и Христо Ботев” от Георги Бакалов – 875
 “Сила”, год. II, кн. 4–5, ред. Хр. Селянов и К. Д. Списаревски... – 565
 Славянска антология. Нареди Ст. Чилингиров... – 92
 Следващите мисли на свети отци... – 870
 Софокъл е роден в Колонос... – 930
 Сп. *Земя*, год. 1, кн. 1 и 2, София – 572
 Сп. *Обществена обнова*, год. 1, кн. 2... – 565
 Сп. *Слънце*, год. 1, кн. 7–8, ред. В. Добринов... – 559, 584
 Сп. *Слънце*, (кн. 11 и 12)... – 572
 Спомени за Емил Верхарн – 675, 678, 852
     Вж и *Mes souvenirs du poète belge Emile Verhaeren*
 Стефан Маларме – 587
 “Стихове и песни от Емануил п. Димитров”... – 712
 “Страхил, страшен хайдутин” – 665, 667
     Вж и “*Strakhil, le terrible brigand*”
 Съвременните немски поетеси – 829
 Les traductions dans la littérature bulgare. /Un chapitre des influences
     des littératures étrangères – 672
     Вж и Преводите в българската литература. (Една глава за влиянията
     на чуждите литератури)
 Les traduction des oeuvres littéraires bulgares en langues étrangères – 673
     Вж и Преводите на български литературни произведения на чужд език
 Толстой – 880, 884
 Три малки имена (К. Миладинов, Козлев, Чинтулов) – 769

Уилям Шекспир – 506
Уилям Бътлер Ййтс получи... Dubia 3
Утвърждение евразийцев – 698

Фердинанд Фрайлиграт – 853
Фрагментът – 565, 583
Франц Верфел – 853
Френски поети. Антология... – 711
Френските поетеси – 836
Фридрих Ницше. Откръшки из книгата “Залез на идолите”... – 321
Friedrich Nietzsche – “Прометей” на нашите дни... – 357

Хайнрих Хайне – 853
Хайнрих Хайне – Писмо до Николай Лилив – 522
    Вж Вместо предговор – писмо до Николай Лилив
Хенрик Ибсен: Джон Габриел Боркман – 232
Херман Банг – 893
Христо Ботйов – 679, 772
    Вж и Christo Botiov
Hugo – 143

Цветарките в София – 152

Чавдар Мутафов: “Марионетки” – 688
Чинтулов – 769
    Вж Три малки имена
Чуждите влияния върху българската литература – 662
    Вж и Les influence étrangères dans la littérature bulgare

Шест български пиеси – 156

Юбилеи и погребения – 701

ПРЕДГОВОРИ И ПОСЛЕСЛОВИ КЪМ КНИГИТЕ НА ГЕО МИЛЕВ

ПРЕДГОВОРИ

- [МИЛЕВ, Гео]. Ръководство за изучаване на немския език без учител. Състав.
[с предг.] д-р Григор Касиев. Ст. Загора, М. Касабов, 1916. 68 с. – 391
- БОАЛО. Поетично изкуство. Прев. [с предг.] Б. Лавров. Ст. Загора, Везни
[1918]. 50 с. 18,5 см (Библ. Везни № 2) – 506
- РОДЕНБАХ, Жорж. Мъртвият Брюге. Прев. [с предг.] Г. Милев. Стара Загора,
Везни [1918]. 103 с. 18 см (Библ. Везни. № 3) – 506
- Вместо предговор – писмо до Николай Лилиев. [Предг.]. – В: **Хайне**, Хайн-
рих. Избрани песни и романци. С., 1919, 1–2. – 522
- Август Стриндберг. [Предг.] – В: **Стриндберг**, Август. Опиянение.
Трагикомедия в 4 д. Ст. Загора – София, (1919), 7–10. – 575
- Едгар Алан По. [Предг.] – В: **По**, Едгар. Избрани поеми. Ст. Загора – София,
1919, 7–10. – 576
- Морис Метерлинк. [Предг.] – В: **Метерлинк**, Морис. Горещи цветарници.
Избрани поеми и песни. Прев. от фр. Гео Милев. [Ст. Загора-София]
1920, 7–8. – 642
- ПШИБИШЕВСКИ, Станислав. Афоризми и прелюдии. Прев. [с предг.]
Гео Милев. Ст. Загора-София, Везни, 1921. – 723
- Пол Верлен (1844–1896) [Предг.] – В: **Верлен**, Пол. Избрани стихотворения.
Ст. Загора, (1922). 3–8. – 749, 758
- БАНГ, Херман. Сред пътя. Прев. от нем. [с предг.] Гео Милев. С. (Георги
Д. Юруков) [1924]. 146 с. 20 см (Мозайка от знаменити съвр.
романи. Год. XV, кн. 2) – 893
- ТОЛЕР, Ернст. Маса-човек. (Masse – Mensch). Пиеса в 7 картини из соц.
революция на 20 в. Прев. от нем. [с предг.] Гео Милев. С., Пламък,
1924. 80 с. с ил. 17,5 см (Библ. Пламък) – 893
- БОЙЕР, Йохан. Великият глад. Прев. от фр. [с предг.] Гео Милев. С. (1925).
236 с. 19 см (Мозайка от знаменити съвр. романи. Г. XVI, кн. 5) – 930
- СОФОКЪЛ. Едип цар. Трагедия. Прев. с предг. Гео Милев. (С.) Хемус, 1925.
96 с. 15 см (Библ. Вечни спътници) – 930

ПОСЛЕСЛОВИ

- МАЛАРМЕ, Стефан. Иродиада. На български [и с послеслов] Г. Милев.
(Ст. Загора, М. Касабов, 1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи
листовете) – 351
- ДЕМЕЛ, Рихард. Преображенията на Венера: Venus fantasia. Venus regina. Venus
mistica. На бълг. [с послеслов] от Гео Милев. [Ст. Загора, М. Касабов]
(1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи листовете. 2) – 357
- ВЕРХАРН, Емил. Четири поеми: Песен за луд. Друга. Бунт. Рибарите на кон.
На бълг. [с послеслов] от Г. Милев. [Ст. Загора, М. Касабов] (1915). 16
с. с портр. (Лирични хвърчащи листовете. 3) – 357
- ВЕРЛЕН, Пол. Мистични разговори. На бълг. [с послеслов] от Г. Милев.
[Ст. Загора, М. Касабов] (1915). 16 с. с портр. (Лирични хвърчащи
листовете. 4) – 357
- НИЦШЕ, Фридрих. Дионисиеви дитирамби: Плачът на Ариадна.
Бедността на най-богатия. Слънцето залязва. На бълг. [с послеслов]
от Г. Милев. [Ст. Загора, М. Касабов] (1915). 16 с. с портр. (Лирични
хвърчащи листовете. 5) – 357
- ШЕКСПИР, Вилиам. Хамлет, принц Датски. Прев. от англ. [с послеслов]
на Г. Милев. Стара Загора, Везни [1918]. 178 с. (Библ. Везни. № 1.) – 506

ЕЗИКОВИ СТАТИИ И СПРАВОЧНИЦИ

- Ал. Теодоров-Балан... – 608
- Езикът – 587
- Немско-български речник – 410
- Правописната реформа – 680
- Речник на чуждите думи и изрази употребявани в българския език – 724
- Ръководство за изучаване на немския език без учител – 391
- Условен речник – Дойран, 1917 – 419

ПУБЛИЦИСТИКА

Благоев [Некролог] – 875

Бухарин иска да каже... – Dubia 9

Българската война и аз (Бележки) – 160, 224

Българският народ днес – 701, 707

Владимир Илич Улянов – Ленин – 861

Der kommunistische Aufbau des Syndikalismus – Franz Barwich – 743

Днешната руска култура – 867

Днешният упадък на западноевропейската култура (Сказка) – 796

Държава и църква – 880

“И свет во тме светитя...” – 859, 891

Левичарството фраза ли е? – 883

Ленин – 861

Вж Владимир Илич Улянов – Ленин

“Народ-стадо” – 883

Олимпиада (Спорт, култура и фашизъм) – 895

Парадокси – 875

Полицейска критика – 880

Протест (На 20 март бе арестуван... Христо Ясенов) – 869

1 май (Денят на труда...) – 733

“Развигор” (една годишнина...) Бел[ежка на] Ред[акцията] към статията на К.

Стефанов – 733

Фашизма – 874

Химически абсурд – 192

РЕДАКЦИОННИ БЕЛЕЖКИ И СЪОБЩЕНИЯ

Абонати и абонамент на сп. “Везни” – 552

“Библиотека Пламък”. Излязоха от печат... – 870

“Везни” престава да излиза временно – 743

До читателите – 714

Допълнително съобщение за абонатите на сп. “Везни” – 717

Една корекция – 565

За знание – 734

Заявление от Редакционния комитет на сп. “Везни” – за безплатни билети
на Редакцията – 578

Извинение пред абонатите – 880

Излезе от печат I книга от библиотека Пламък “Маса-човек”... – 867

Книгоиздателство “Везни” смята да се реорганизира – 768

Към абонатите – 694

На 15 януари излиза I-ва книга от “Пламък” – 856

От 15 януари (1924) започва да излиза “Пламък”... – 858

Открива се подписка за втората годишнина на списание
“Везни” 1920–1921 – 610

“Пламък”. Месечно списание за изкуство и култура – 859

Под печат е второ издание на “Панихида за поета П. К. Яворов” – 881

Продължава записването абонати за сп. “Пламък”... – 895

Продължава се записването на абонати за “Пламък”... – 861

Списание “Везни” не е спряло и ще продължи в III годишнина
от м. септември... – 678

Сп. “Пламък”... – 860, 880

Съобщение за уреждане сметки на списание и Библиотека “Пламък” – 875

ТВОРБИ ЗА ДЕЦА

ПОЕЗИЯ

Арапи. (Виждате ли тези господа?...) – 779

Борак яйце – 888

Борко и Бърборана – 832

Вж Борко и Бърборка

В горите... – 846

Великден – 888

Готвачка – 832

Деца и птичка – 266

Ето, иде дядо Мраз! – 832

Зайци – 888, 930

Зима – 26, 45

Куку! (Куку! куку!...) – 266

Кукуригу! (Кукуригу петльо...) – 930

Мамо, лека нощ! (Слънце скри се зад горите...) – 266

Минчова(та) овчица – 930

Морската царкиня и нейният дядо – 888

На махлата котките – 888

На чифлика – 266

Наша маца (Мацо, мацо, де така...) – 930

Нашата крава (Сеното чичо накоси...) – 266

Нашето куче – 930

Патарак и рибок – 832

Пътуване – 832

Тичай, тичай, коньо... – 266

Утро (Преваля вече тъмна нощ...) – 266

Храна за нашата крава (Сеното чичо накоси...) – 266

Цвете (Цвете малко посадох си...) – 266

ПРОЗА

Малкият арап – Самбо – 846

Хитрата мравка – 888

ПИСМА НА ГЕО МИЛЕВ

До Мильо и Анастасия Касабови* – 201, 218, 246, 248, 256, 280, 281, 292, 294, 301, 304, 305, 307, 309, 311, 312, 316, 317, 319, 326, 329, 331, 334, 368, 370, 380, 401, 404, 416, 428, 430, 434, 435, 445, 447, 451, 452, 453, 456, 457, 459, 461(3 бр.), 467(3 бр.), 474, 477(2 бр.), 481, 484, 486, 487, 488, 490, 493, 494, 495(2 бр.), 498, 499, 500, 512, 513(3 бр.), 516, 517, 518, 519, 520(2 бр.), 523, 524(2 бр.), 525, 526(2бр.), 527(2 бр.), 531(2 бр.), 534, 536, 538(2 бр.), 540(2 бр.), 543(2 бр.), 545, 548, 550, 554, 555, 557, 558, 561, 562, 564, 569, 573, 581(2 бр.), 591(2 бр.), 599, 607, 610, 628, 629, 630, 632(3 бр.), 690, 708, 744(2 бр.), 747, 881

До други адресати – 23, 102, 243, 250, 257, 260, 262, 278, 297, 304, 352, 356, 359, 366, 372, 376, 392, 393(2 бр.), 436, 455, 458, 465, 469, 509, 522, 528, 529, 530, 535, 549, 647, 746, 748, 751, 755, 756, 763, 788, 820, 827, 847, 911, 913

ПИСМА ДО ГЕО МИЛЕВ

252, 255, 256, 263, 285, 313, 324, 325, 353, 354, 355, 358, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 367, 371, 374, 382, 383, 384, 385, 386, 388(4 бр.), 390, 397(2 бр.), 400, 420, 421, 426, 429, 438, 440, 449, 454, 460(3 бр.), 462, 463, 464, 468, 470, 472, 473, 475, 478, 480, 482, 483, 491, 497, 502(2 бр.), 503, 508, 533, 556, 617, 626, 633, 705, 735, 745, 761, 778, 794, 857, 906, 910

ИСТОРИЯ, КРИТИКА И ЛИЧНО ТВОРЧЕСТВО В ТЕАТРАЛНОТО, ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО И МУЗИКАЛНОТО ИЗКУСТВО

ТЕАТРАЛНА ИСТОРИЯ И КРИТИКА

- Автономия на Народния театър – 688
    Вж Народен театър...
- Адриана Будевска – 927
- Аксиоми и противоречия – 822
    Вж Изкуството театър
- Античната драма (Сказка) – 597
- Артистическият секретар на Народния театър... – 716
- Бенефис на Кирил Христов: “Боян Магесника” – 734
“Боян Магесника” – 710
“Братя Карамазови” – 638
    Вж и Московски художествен театър
- Българският репертоар – 726
    Вж Народен театър
- Българският театър: В началото на XX век – 685
    Вж и Le théâtre bulgare an commencement du XXe siècle
- Българският театър: Народен театър – 687
    Вж и Le Théâtre National
- Българският театър: През последните десет години – 689
    Вж и Le théâtre bulgare pendant la dernière dizaine d'années
- Българският театър: I. След Освобождението на България – 684
    Вж и Le théâtre bulgare après la libération de la Bulgarie
- “В ноктите на живота” – 637
- Вазов – 688
    Вж Народен театър
- Васил Кирков – 650
    Вж Два театрални портрета

“Възнесението на Ханеле” и погребението на актьора – 835
Вж Театър-Студия

Gerhard Hauptmann поставя... – 254

Два театрални портрета. Васил Кирков. Кръстьо Сарафов – 650
Димитър Бабев е новият артистически секретар... – 717
Драматическа школа – София – 733

“Едип цар” в Свободния театър – 729
“Елга” – 657
“Електра” – 821, 824, 828, 830, 864

Из трагедията “Манастир” – 733
Изкуството театър. (Аксиоми и противоречия) – 822

Le commencement du théâtre en Bulgarie – 683
Кръстьо Сарафов – 650
Вж Два театрални портрета

“Лес” от Островски – 149
“Лилиом” от Молнар – 861
Вж Театърът на неспособните
“Любовта лекар” и болестта театър – 835
Вж Театър-Студия

“Макбет” в Народния театър – 875
Московски художествен театър – 637, 638
Мюнхенският Шаушпилхаус – 810

На всякого мудреца довольно простоты – 638
Вж и Московски художествен театър
Народен театър: Художественото ръководство без автономия; Българският репертоар; Чуждият репертоар; Вазов – 688, 726
Началото на театъра в България – 683
Вж Le commencement du théâtre in Bulgarie

“Осеннія скрипки” – 638
Вж и Московски художествен театър

Оскар Уайлд, Юрий Яковлев, Дерижан и Омарчевски – 781
Още върху Дерижан – 730

Планове за постановки

“Тиг и неговият пръстен” от – 598,
“Електра” от Хуго фон Хофманстал – 821, 824, 828, 830, 864
“Пер Гинт” от Хенрих Ибсен – 790, 791, 813

Постановки

“Едип цар” от Софокъл – 394, 399
“Маса-човек” от Ернст Толер – 775, 800, 801, 802, 809, 813, 843, 844,
890, 893
“Мъртвешки танц” от Стриндберг – 539, 541, 542, 544, 564, 570, 579,
580, 585, 588, 589, 590, 601, 619, 643, 648, 649, 718

Руската актриса Днепрова... – 608

Руската трупа Днепрова-Яковлев... – 608

Сирано де Бержерак – 704

Списание “Театър и опера” – хроника – 734

Сценично изкуство и Хамлет – 496

Вж “Театрално изкуство”

Творчеството на сцената – 560

Le théâtre bulgare après la liberation de la Bulgarie – 684

Вж и Българският театър: I. След Освобождението на България

Le théâtre bulgare au commencement du XXe siècle – 685

Вж и Българският театър: В началото на XX век

Le théâtre bulgare pendant la dernière dizaine d'années – 689

Вж и Българският театър: През последните десет години

Le Théâtre National (I–III) – 687

Вж и Българският театър: Народен театър

Театрален упадък – 714

Театрална есен – 859, 891

Театрални опити – 880

Театрално изкуство – 481, 486, 495, 496, 497, 498

Театър Ренесанс: “Черното петно” – 610

Театър-Студия: “Възнесението на Ханеле” и погребението на актьора;

“Любовта лекар” и болестта театър – 835

Театърът на неспособните: “Лилиом” от Молнар – 861

“У врат царства” – 637

“У жизни в лапах” – 638

Вж и Московски художествен театър

Frank Wedekind – по случай гостуването му в Лайпциг... (Бележки) – 220

“Хамлет” – 704

“Hanelle Himelsfahrt“ Gerhart Hauptmann – 253

Хауптмановото “Тържествено представление” и неговият бойкот – 264

Художествена диагноза на българския театър

(Статия първа – четвърта) – 514, 515

Художественото ръководство без автономия – 726

Вж Народен театър

Чехов – 638

Вж Московски художествен театър

Чуждият репертоар – 726

Вж Народен театър

Шахатуни – 878

ИСТОРИЯ И КРИТИКА

НА ИЗОБРАЗИТЕЛНИТЕ ИЗКУСТВА

Атанас Тасев – 593

Владимир Димитров – Майстора – 593

Цанко Лавренов... – 839

Gustav Klimt – 572

Две изложби – 547

Декоративна бродерия – 792

Egon Schiele – 559

Експресионизма в живописа (Сказка) – 776

Експресионистическа изложба на един български
експресионист – Г. Папазов – 551

Експресионистична изложба – 714, 728, 730

Жената в изкуството през различни епохи (Сказка) – 873
Живописиста... – 593

За изящните изкуства – 47
За Николай Дюлгеров и кубизма – 887

Изкуството в болшевишка Русия (Сказка) – 776
Изложбата на Анна Балсамаджиева – 837, 859
Изложбата на Борис Денев – 732
Изложбата на Борис Стефчев – 712
Изложбата на Вас. Захариев – 608
[Изложбата на] Ив. Милев – 625
Изложбата на М. Качулев – 760
Изложбата на Южнобългарските художници – 582

Кандински – 582
Кацушика Хокусай – 582
Коледни изложби – 582

Литературно-художествени писма от Германия. VII. Франц фон Щук – 304

Марк Шагал (Русия) – 610

Никола Танев – 593
Николай Райнов художникът – 532

Оскар Кокошка (р. 1886) – 610
От романтизъм към символизъм: чрез Парнасизъм, Реализъм,
Натурализъм – 645

Le peinture bulgare... – 693
Вж и Юбилейна изложба – 698

Родно изкуство – 610

Символизмът в изкуството (Сказка) – 757

Упадък на западно-европейската цивилизация и бъдещата
култура (Сказка) – 776

Франц фон Щук – 304

Вж Литературно-художествени писма от Германия. VII.

Футуризм, кубизъм и експресионизъм (Сказка) – 757, 759

Христо Каварналиев – 582

Художествена изложба Морозов и Божинов – 572

Художникът Стоян Райнов... – 559

Юбилейна изложба – 698

Вж и Le peinture bulgare... – 693

РИСУНКИ

Автопортрети – 54, 74, 75, 106, 200, 204, 268, 323, 327, 378, 379, 442, 504, 725

Албуми:

Типове из Турския парламент. Карикатури – 58/1

Негово Величество. Карикатурен албум – 58/2

Винетки – 33, 47, 75, 126, 266, 387

Други рисунки – 23, 24, 26, 28, 33, 38, 47, 75, 106, 347, 636

Емблеми – 455

Илюстрации – 74, 75, 200, 214, 266, 268, 345, 346, 387, 455, 456, 504, 636

Как се рисува – 26

Карикатури – 33, 38, 47, 49, 58

Копирани рисунки от други художници – 49, 268

Пейзажи – 29, 33, 48, 75, 200, 345

Портрети – 44, 47, 48, 49, 75, 187, 200, 208, 210, 268, 290, 338, 345,
357, 458, 875, 877

Човек с лула – 31

МУЗИКАЛНА ИСТОРИЯ И КРИТИКА

Един дебют (на тенора С. Казанджиев) – 863

Истината боли – 729

Концертът на г-ци М. Василева, Боянка Василева и г. Желю Минчев в
Ст. Загора... – 91

Литературно-художествени писма от Германия. [II]. Оперети и фарсове – 272

Музиката и другите изкуства – 852

Оперети и фарсове – 272

Вж Литературно-художествени писма от Германия. [II].

Още върху Петко Наумов & С-е – 730

Още един основател на Операта – 717

Панчо Владигеров – 582

МУЗИКАЛНИ КОМПОЗИЦИИ

Д. К. Попов. Душата на света. (Соло). Музика... – 49

Момиче малък дявол... (Нар. Песен – дует). Музика... – 52

П. Р. Славейков. Нощ (Гор’ от млечно небе...). Музика... – 53

Песен на Офелия из “Хамлет” от Шекспир. [Музика...] – 476

РЪКОПИСНИ ВЕСТНИЦИ И СБОРНИЦИ 1908–1918

в. Ура. Бр. 1. – 33
в. Лира. Бр. 1–5.
в. Изкуство. Бр. 6–33. 1909 – 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57
Юбилеен брой 25 – 54

СБОРНИЦИ

“Изкуство”. 1910 – 61, 71, 75
“Звезди”. 1910 – 75
“Изкуство”. Книга втора. 1911 – 126
Стихове. На Таня. 1911 – 61, 74, 78, 120, 127
“Изкуство”. Книга трета. 1912 – 200
Сборник четвърти “Изкуство”. 1913 – 240, 268
Сборник пети. 1914 – Юбилеен сборник. [“Изкуство”]. 1910–1914 – 205, 271,
283, 290, 320, 336, 344, 345
[Албум] 1915 – 387
Берлин 1918 – 504, 505

ПОДПИСИ, ПСЕВДОНИМИ И ИНИЦИАЛИ НА ГЕО МИЛЕВ

Б. Казбич – 72, 74
Б. Л. – 895
Б. Лавров – 478, 506, 727

Г. Б-ов. – 51
Г. К. – 31, 58, 74, 75, 345, 575
Г. Казб. – 335
Г. Касаб. – 54, 75
Г. Касабов – 23, 29, 32, 34, 45
Г М. – 930

Г. М. – 262, 547, 551, 572, 573, 608, 609, 610, 655, 659, 688, 709, 711, 712, 833, 834, 870

Г. Милев – 197, 241, 286, 287, 298, 302, 341, 351, 357, 446, 506, 515, 542, 566, 576, 577, 598, 627, 643, 710, 721, 727, 870

Г. Милич – 60, 61, 69, 75

Г. Росимов – 637

Гео – 75

Гео Касабов – 54, 58

Гео М. – 369

Гео Милев

Вж Показалец на личните имена

Гео Милев Касабов – 17, 167, 168, 377

Гео Милич – 60, 61, 65, 70, 72, 73, 74, 75, 78, 83, 122, 127

Гео. М. – 369

Гео. Милев – 205

Гео. Милич – 65, 66, 68, 72, 73, 74, 75, 78, 83, 122

Георги – 2, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 22, 32, 99, 311, 316, 317, 394, 404, 416

Георги Касабов – 24, 26, 41, 46, 49, 51, 62, 110, 176, 227, 300, 301, 375, 418

Георги М. Касабов – 167, 168

Георги Милев – 425, 770, 819

Георги Милев Касабов – 17, 180, 306, 350, 377, 385, 396, 403, 409, 411, 423, 439, 444, 533, 660, 765, 766, 920

Георги Милич – 74

Гуца Весел – 163, 195

Д-р Григор Касиев – 391

Здравко – 846, 888

Казбич – 68, 240, 268

М. – 608, 609*, 683, 684, 685, 687, 689, 697, 711, 712

М-в – 553

Пламяк – 871, 877, 880

Р. С. – 878, 883, 895

Р. Сл. – 837, 875, 895

Р. Слантов – 861, 867, 871, 880
Ратибор – 834

С. – 870

Т. – 698
Т. Милев – 514

Харитон С. – 883
Ч. Ч. – 323, 345

Чичо Спас – 779

Ю. – 711

dom Baltasar – 378

G. Kasaboff – 337
G. Kassabof – 204
G. Kassaboff – 263
G. Mil. – 378
Geo Milev – 297
Georg. – 214
Georg Kasaboff – 175, 176, 373
Georg Kassaboff – 205, 255, 263, 285, 310
Georges Rovande – 726
Georgi Milev Kassabov – 377
Gh. – 572
Ghéó Milev – 442, 665, 676, 679, 681, 682, 686, 692, 693

I. K. – 662, 663, 666, 667, 668, 670, 671, 672, 673

Lucifer – 47

Mil. – 378
Mill. – 270, 274, 291

S. – 572, 609, 717

Z. – 895

ПРЕВОДИ НА ГЕО МИЛЕВ

I. ЧУЖДИ АВТОРИ

Св. Августин

Мисли – 861

Айнщайн, Карл

Върху Ватек – 852

Из “Бебюкен” – 609

Айхендорф, Йозеф

Лес (Стои лесът възправен...) – 928

Акерман, Луиза

Човекът – 841

Св. Амброзий

Мисли – 870

Анакреон

Ода LVI (Побеляха ми косите...) – 65

Андреев, Леонид

Из “Цар Глад” – 870

Арвер, Феликс

Тайна любов – 731, 785

Арнолд, Метю

Мисли – 875

Байрон, Джордж Гордон Ноел

Манфред – 516, 520, 531, 577, 727

Прости – 785

Шильон – 878

Балмонт, Константин Дмитриевич

Ковач – 276

Банг, Херман

Сред пътя – 893

Баратински, Евгений Абрамович

Песня – 235

Барет-Браунинг, Елизабет

Из “Португалски сонети” – 731

- Върви далеч от мене. Но все пак... – 731, 785
Издигнах горестното си сърце... – 731, 785
- Бели, Андрей (Борис Николаевич Бургаев)
Есен – 238
- Бери, Джеймс Б.
Хора на труда – 815
- Беркман, Александър
Затворнически мемоари на един анархист (2. Тъмницата; 3. Болните;
4. Пазачите) – 878
- Бехер, Йоханес Роберт
Барикади – 853
Долу! – 853
!Мойта реч! Мойта реч! Тя за вас е експлозия, бомба!... – 853
- Блек, Уилиам
Две песни – Защо е нужна тя... - 867
Чух ангел небесен - 867
- Блок, Александър Александрович
Из “Дванадесет” – 632, 637, 853
Дванадесетте – 720
- Блюмнер, Рудолф
Познаване на изкуството (Из “Духът на кубизма и изкуствата”) – 852
- Боало-Депрео, Никола
Поетично изкуство – 506, 727
- Бодлер, Шарл
Врагът – 191, 296
Жената – 387
Съзерцание – 296
Съсредоточеност (Requieillement) – 157
- Бойер, Йохан
Великият глад – 930
- Брентано, Клеменс
Нека в самота изчезна – 785
- Брюсов, Валери Яковлевич
Зидар – 245
- Буйе, Луи
Последна нощ – 785
- Бухарин, Николай
Нашата художествена политика – Dubia 4

- Вагнер, Рихард
 Революцията – 883
- Вайан, Огюст
 Убийството (Из реч от 1894 г.) – 883
- Валден, Херварт
 Афоризми върху изкуството – 852
 Звъни гласа ти ли далеч през много дни... – 732
 Твоята болка тихо тлей... – 852
 Тягостно – 852
 Виждането в изкуството – 688
- Ван, Бернард
 Греховете на обществото – 883
- Св. Василий Велики
 Мисли – 870
- Вашингтон
 Вж Уошингтън, Джорд – 67
- Верлен, Пол
 Аз отговорих: – Боже, ти казваш на душата...
 (Мистични разговори. III) – 357
 Афоризми върху изкуството – 852
 Бог мой ми каза – Сине, люби тоз, който гина...
 (Мистични разговори. II) – 357
 В магесан кръг – 785
 Един вдовец говори – 712
 Есенна песен – 296
 И знай че в туй – награда ще имаш днес, и още – ...
 (Мистични разговори. VIII) – 357
 Избрани стихотворения – 749
 Луната бяла... – 296
 Люби ме! Аз съм този луд, стенещ в твоя стон...
 (Мистични разговори. VI) – 357
 Любима мечта – 655
 Мистични разговори – 357
 Вж по заглавия I–X
 Не мога: аз не смея! О, Господи – кого?...
 (Мистични разговори. V) – 357
 Неволя – 345
 О Господи къде съм? Уви! Сълзи на радост...
 (Мистични разговори. IX) – 357

- О, Господи, ти ме рани с любов... (Мистични разговори. I) – 357
О, истина ти казвам: ако сам искаш, грешний...
(Мистични разговори. VIII) – 357
Печал – 296
Подир върви! И вярвай ти в тайнството свещенно...
(Мистични разговори. VIII) – 357
Сантиментален разговор – 199, 296, 785
Ти трябва да ме любиш... Целувката Вселенска...
(Мистични разговори. IV) – 357
Тишина – 296
Тъй, тъй, о душо бедна! (Мистични разговори. X) – 357
Умора – 675
Art poétique – 717
Effet de nuit – 712
Nevermore – 712
Верфел, Франц
Молитва за чистота – 639
Революционен позив – 704, 853
Романс на змията – 608
Верхарн, Емил
Бунт (Надалеч един град: цял в тревога и бой на
камбани...) – 704, 852, 853, 854
Бунт (Широкият път...) – 357, 852, 853, 854
Вятърът – 559, 852, 854
Гости – 852, 853, 854
Друга – 357, 852, 854
Един вечерен час – 854
Една вечер (И сребърни уста и каменни очи...) – 559, 854
Една вечер (Под свод в печали вкаменен...) – 852, 954
Есенен час – 296, 852, 854
Звънрят – 559, 852, 854
Зори – 883
Ковач – 878, 893
Малки градчета – 710
Из “Манастир” – 733
Песен на луд – 357, 559, 852, 854
Писма I–IV (до Гео Милев) – 852
Пред огнището на спомена – 785, 854
Рибарите на кон – 357, 853, 854

- С благочестие – 559, 852, 854
- Трета – 852, 854
- Човечество – 559, 852, 854
- Верховски, Юрий
  - Утро – 238
- Вийон, Франсоа
  - Морският разбойник Диомед пред Александра – 883
- Вилхелм II, кайзер
  - Войнишка клетва – 867
- Гастев, Алексей Капитонович
  - Ний растем от желязо – 853
- Гелдерод, Мишел дьо
  - Биография – 609
- Гол, Иван
  - Митинг на Петата класа – 853
  - Процесията – 875
  - Стачка – 853
- Гурмон, Реми дьо
  - Афоризми върху изкуството – 852
  - Емил Верхарн – 852
- Гьоте, Йохан Волфганг фон
  - Афоризми върху изкуството – 852
  - Егмонт – 721
  - Към месеца – 785
  - Почиват върховете... – 237
  - Спят тихите долини... – 113
- Деборд-Валмор, Марселин
  - В разлъка – 669, 785
  - Лятна вечер – 140, 288
  - Обезлистен венец – 841
  - Само миг – 841
  - Спомен – 841
- Дебс, Евгений В.
  - Исус – 870
  - Мисли – 867
- Делле Грации, Мари Ойгение
  - Гроб – 924
  - Вж Неиде там, неиде там... (Из “Циганска музика”) – 283, 295

- Защо – 924
- Вж Защо така странно трепери... Из “Циганска музика”) – 674
- Из “Циганска музика”) – 674, 785
1. Защо така странно трепери... – 674
  2. Нейде там, нейде там... – 674
- Демел, Паула
- Сребърното звънче – 346
- Демел, Паула и Рихард Демел
- Чичо Шуш – 339
- Демел Рихард
- Арфа(та) – 299, 859
- Афоризми върху изкуството – 852
- Балада за (на) кукувицата – 299, 345
- Вакханална песен – 784, 859
- Ден – 314
- Домът на поета – 357
- Дядо Васил при децата – 339
- Идеален пейзаж – 332, 852
- Изкупително слово – 859
- Индианска песен – 296
- Исус и Психея – 831
- Коледни камбани – 859
- Литургия на живота – 303
- Майска песен
- Вж Първи май
- Малкият юнак – 893
- На брега – 859
- Над блатата – 859
- Незабравки – 302, 853
- Нощем – 299, 340, 345
- Песен на две души – 299
- Песен на песните – 859
- Песен на рудокопачите (рудокопите) – 853
- Последен блян – 296
- Последна молба – 852
- Празнична вечер на декаданса – 345
- Примирение – 345, 785
- Първи май – 853
- Работник – 859
- Смущение – 859

- Спокоен ход – 299
- Среща – 785, 852
- Студен въпрос – 299, 785
- Тайнственост – 345
- Тих(ият) град – 247, 299
- Трагично видение – 859
- Venus fantasia – 357
- Venus mystica – 357
- Venus regina – 357
- Дидро, Дени
  - Дете! Да бях цар ази, царствата си обширни... – 65
- Достоевски, Фьодор Михайлович
  - Идиот – 722
- Ебелинг, Елизабет
  - Приспивна песен – 832
- Ебъркромби, Лесел
  - “Декември 31” – 883
- Еврипид
  - Доброто в плен на злото – 867
- Eichendorf
  - Вж Айхендорф, Йозеф
- Еренбург, Иля Григориевич
  - Конструкция – 852
- Еренщайн, Алберт
  - Вечер – 608, 734
  - Горест – 734
  - Думи на демона – 734
  - Есен – 734
  - Песен на скиталеца – 734
  - Пролет – 734
- Жам, Франсис
  - Елегия четиринадесета – 335
- Св. Жером
  - Мисли – 870
- Жирарди, Пол
  - Песен (През тъмни простори вятърът пее...)
  - Разговор
- Жув, П.-Ж.
  - Привет към руската революция – 853

Зандтен, Елмар
     Карл Либкнехт – 848
 Зусман, Маргарита
     Есен – 841

 Ибсен, Хенрик
     Пер Гинт – 790
 Св. Иван Златоуст
     Мисли – 870
 Пророк Исая
     Мисли – 861

 Йитс, Уилиам Бътлър
     Малка скръбна песен – 785
     Песен – 338
     Песента на Алил – 345

 Кампанела, Томазо
     Града на слънцето – 875
 Карлайл, Томас
     Желания ден – 867
 Катон
     Мисли – 875
 Кей, Елен
     Бракът на Метерлинк и Верхарн – 841
 Кейн, Хол
     До кога, о Господи – 883
 Кийтс, Джон
     La belle dame sans merci – 785
 Св. Киприян
     Мисли – 870
 Клайст, Хайнрих фон
     Из “Пентелезия” – 250, 288
 Климент Александрийски
     Комунизма на първите християни – 870
 Клодел, Пол
     Върху сценичната игра – 553
 Колцов, Алексей Василевич
     Гроб (Чий е тоз гроб тука и тих, и самотен?...) – 78

- Песня (Не шуми тъй буйно...) – 199
 Селяшка неволя – 122, 245
- Копе, Франсоа
 Завинаги – 268
- Кропоткин, Пьотр Алексеевич
 Позив към младежта – 867
- Кубицки, Станислав
 Мисли – 895
- Кудрай, Гутрон дьо
 На балканските герои – 191, 268
- Курц, Изолда
 Първа нощ – 841
- Лабе, Луиза
 Сонет VIII – 841
- Ласкер-Шюлер, Елза
 Блаженство – 841
 Болен спомен – 841
 Жили бликаци и капки бавни... – 357
 Рут – 369, 841
 Скришом в нощта – 841
- Лахман, Хедвига
 През просторите – 841
- Ленау, Николаус
 На пролетта – 229, 268
- Лерберг, Шарл ван
 Афоризми върху изкуството – 852
 Бродящи любезности – 709
- Лермонтов, Михаил Юриевич
 Аз (Не съм аз Байрон! – друг съм аз...) – 199
 Връх (Над гранитен връх надвечер спряно...) – 173
 Завещание (самички да останем ний...) – 172
 Кръст над скалата – 345
 Молитва (В всеки труден тежък час...) – 83
 Не смей се с моята пророческа тъга... – 205, 345
- Лил, Роже дьо
 Марсилезата – 291, 853
- Линколн, Абрахам
 Чуждият труд и другите (Из “Дебатите Линколн-Дъглас”) – 875

- Лондон, Джек
 Предговор (The cry for justice) – 859
- Лохвицкая-Жибер, М. А.
 Жадувам аз наслади знойни... – 659
- Майков, Аполон
 Христос Възкресе! (Гърми навред камбанен звън...) – 199
- Майнринк, Густав
 Й. Х. Оберайтовото пътуване при пиявиците на времето – 852
- Маларме, Стефан
 Афоризми върху изкуството – 852
 Видение – 587
 Въздишка – 345, 587
 Есенна жалба – 587
 Зимен трепет – 587
 Иродиада – 351
 Поезията – 587
- Маркъм, Едуин
 Човекът под камъка – 883
 Човекът с мотиката – 861
- Мартине, Марсел
 Русия – 853
- Маяковски, Владимир Владимирович
 Гладът – 771
 Вж Гладът край Волга
 Гладът край Волга – 771, 852, 853
 Наш марш – 704, 853
 Из поемата “150 000 000” – 852, 853
 Чуйте, каналии... – 852
 Вж Гладът край Волга
- Меринг, Франц
 Михаил Бакунин – 930
- Метерлинк, Морис
 Горещи цветарници – 642, 727
 Кажи, о, майко, кой дойде... – 655
 Монна Ванна – 816
 Но ако (той) се върне пак... (Песни. IV) – 296
 Носят вест мнозина... (Песни. III) – 289, 296
 Той кога излезе... (Песни. II) – 273, 296

- Метю, Арнолд
Мисли – 875
- Мигел, Агнес
Любов731, 785
- Милвоа, Шарл-Юбер
Листопад – 785
- Мозентал, С.
Хор на циганите (С нашата съдба корава...). Из опера(та) “Децата на степите” – 929
- Молиер (Жан Батист Поклен)
Насила оженване – 893
По неволя доктор – 893
Сганарел или Въображаемия рогоносец – 893
- Момберт, Алфред
Залязващо слънцето, кърваво плаче над сняг заледен... – 345
Вж Зимна вечер
Зимна вечер (Залязващо слънцето, кърваво плаче над сняг заледен...) – 639
Небесният пианица – 688
- Мореас, Жан
Една тъпла любовници прекрасни... – 296
Ноктюрно - 785
- Мур, Томас
Не прошепвайте скъпото име – 785
- Мюсе, Алфред дьо
Звезда – 785
Печал – 229
Помни! – 785
- Надсон, Семьон Яковлевич
От лунния блясък озарена... – 42
Живей, ми шептяха звездите в небето... – 70
Загина мойта муза!... За малко сал тя... – 74
Лунна нощ (Лунна нощ е пак, само че лунна нощ в чужда чужбина...) – 199
Мойта муза загина!... И дълго ли тя... – 74
Вж Загина мойта муза!... За малко сал тя...
Море-огледало!... Шир необятна... – 74
На запад облаците тъмни... – 244
На запад рой облаци тъмни...

- Вж На запад облаците тъмни...
Над пресния гроб... – 345
Не говорете ми: той умре – той живее!... – 74
Поезия (Преди сто лета тя, из сенките на рая...) – 74
При гроба (Аз пак съм тук – и вред край мен...)
Вж Над пресния гроб
Сънувах аз небе вечерно... – 65
- Нервал, Жерар дьо
El desdichado (Нещастният/Отвъргнатият) – 296, 785
- Никитин, Иван Савич
Вечер (Златни облаци рой над полето...) – 268
Златни облаци рой над полето... – 268
Вж Вечер
Тежък кръст – 261, 268
- Ницше, Фридрих
Афоризми върху изкуството – 852
Бедността на най-богатия (Дионисиеви дитирамби) – 357, 852
Есен – 639
Из “Мъдростите на Заратустра” – 288, 345
Осамотен
Вж Усамотен
Плачът на Ариадна (Дионисиеви дитирамби) – 357, 852
Слънцето залязва (Дионисиеви дитирамби) – 357
Усамотен – 247, 296
- Ноай, Графиня дьо
Влюбено лято – 841
Възторг – 841
Ева – 841
Тъга – 874
- Новалис
Афоризми върху изкуството – 852
- Обстфелдер, Сибьорн
Изоставен – 565
Нощ – 565
Нощ пред Коледа – 341
- Петьофи, Шандор
Моята любов – 841
Пастирска флейта – 841

- Платен, Август фон
 Тристан – 785
- По, Едгар Алън
 Афоризми върху изкуството – 852
- Пройшен, Хермине фон
 Очакване – 841
- Пушкин, Александър Сергеевич
 А сега аз съм сам!... Тежко!... Мрак и мъгла... – 122
 Ангел – 68
 В вратите райски – ангел нежен... – 75
 Вечер (Рой облаци летят и чезнат без следа...) – 161
 Епиграми:
 1. Ах, вий сте болни, милый дядо, още?... – 121
 2. “Що ново има?” – “Ах, не зная, бога ми – ни слово!...” – 121
 Епитафия (Да, няма Влади в светлий рай да влезе – никой път...) – 121
 Вж Епитафия (Да, няма да премина Плит през райските врата...)
 Епитафия (Да, няма да премина (sic!) Плит през райските врата...) – 72
 Каменният гост – 197
 Из “Каменният гост” – 128
 Месец
 На чужбина (Влах во Венеции). Из “Песны западных славян”. (Щом
 ме сам остави Парашкева...) – 125
 Паметник (Вдигнах си паметник, но не от чук дело...) – 170
 Пастирска песен (Из “Бахчисарайски фонтан”) – 80
 Песен на песните – 75
 Подражание (от италиански) – 241
 Подражание (VII) на Корана (Стани боязливий...) – 75
 Последните цветя – 60
 Пред буйний огън, с пълни чаши... (Из “Пир во время чумы”) първа,
 втора ред. – 137, 219
 Русалка – 643
 Сган (Поеът с лира вдъхновена...) – 79, 172
 Вж Тълпа [и поет]
 “То даве Esq.” (Защо арабският ми профил...) – 125
 Тълпа [и поет] – 79, 172
 Угасна дневното светило... – 85
 Цветец (Цветец, изсъхнал, безуханен...) – 68
 Из “Черновыя наброски” (В Буджашките поля зелени...) – 215

- Юда (Кога на възето неверний ученик...)
Вж Подражание (от италиански)
- Пшибишевски, Станислав
Афоризми и прелюдии – 723
По стъпките на Каина – 577
- Раушенбуш, Валтер
Революционерът Исус – 870
- Рембо, Артюр
Варварски – 609
Младост – 852
Цветя – 852
- Рение, Анри дьо
Амфори – 296
Из наште глинени амфори... – 289
Вж Амфори
Лоша вечер – 785
- Рилке, Райнер Мария
Повест за любовта и смъртта на корнета Христоф Рилке – 577, 727
Самотен час – 330
- Ритер, Ана
Това тази лятна нощ го стори – 288
- Рованд, Анри дьо
Вечер край брега – 267
Нимфа – 193
Сън – 268
- Роденбах, Жорж
Вечерна нежност – 709
Мъртвият Брюге – 506, 727
- Розанов, И. Н.
Руската литература през последните години – Dubia 8
- Ройтер, Габриеле
Днешната жена (Из “Домът на сълзите”) – 841
Любов и щастие – 841
- Рокфелер, Джон К.
Безсъниците на богатството – 867
- Ромен, Жул
Европа – 895

Росети, Кристина
     Завет – 785
     Лястовички – 832
     Песен – 288
         Вж и Завет
 Русо, Жан Жак
     Неравенството – 867

 Сабанеев, Л.
     Художествена оперета – 833
 Савонарола, Джироламо
     Мисли – 870
 Саймънс, Артюр
     Викът на водата – 609
 Самен, А.
     Вечер – 296
 Сандрар, Блез
     Да смееш и да правиш шум... – 609
 Синклер, Ъптон
     Коледа в затвора – 861
     На борда на един параход – 867
 Сологуб, Фьодор Тетерников
     Песен – 785
 Софокъл
     Едип цар – 930
 Стивънсън, Робърт Луис
     Зима – 832
     Малките войници – 832
 Стриндберг, Август
     Афоризми върху изкуството – 852
     Културен катахизец за работници – 861
     Мъртвешки танц – 644, 727
     Опиянение – 577, 727
 Стюард, Мария
     Сбогом на Франция – 841
 Суинбърн, Алжером
     Призраци на царици: Азуба. Еригона. Клеопатра. Месалина. Мира.
     Пасифея. Семирамида. Томирис. Хархас – 655

- Тагор, Рабиндранат
Читра – Dubia 5
- Тенисън, Алфред
Загубено щастие – 785
Последна молба – 785
- Тертулиян
Мисли – 870
- Толер, Ернст
Безименния (Из “Маса-човек”) – 775
Ден на пролетариата – 893
Из “(Евгений) Хинкеман” – 861
Маса-човек – 893
Нашият път – 803
Позив по случай 10-годишнината на всесветската война... – 880
- Толстой, Алексей
Брези
Вж Остър нож ударил тънката брезица... – 345
Есен (Есен! И градината оголява веч...) – 199, 268
Когато тръгна аз... – 164
Остър нож прерязал (ударил) тънката брезица... – 170
Разбойниците и властта – 883
- Траубел, Хорас
Из “Комунални химни” – 875
- Тютчев, Федор Иванович
Звезди – 234
Сълзи – 268, 345
- Уайлд, лейди
Отчаяние – 875
- Уайлд, Оскар
Афоризми върху изкуството – 852
Душата на човека при социализма – 870
Requiescat – 785
- Уанг-Ан-Ших
Мисли – 867
- Уитман, Уолт
Бъдещето – 861
Войната – 875
Жерави на слънцето – 267

- На един (загинал) европейски революционер – 875
 О капитане, мой капитане – 852
 Уошингтън, Джордж
     Мисли – 867
 Уърдсуърт, Уилиам
     Без страст – 785
- Фарбс-Мосе, Ирене
     Заклучената градина – 841
     Китари сред нощта – 841
     Страница от дневник – 841
- Флечер, Джон
     Песен на Аспатия – 785
- Фрайлиграт, Фердинанд
     Черно-червено-златно – 270, 853
- Франко, Иван Яковлевич
     Из “Зівяле листе” – 268
     Нощ пред Нова година – 268
     Като туй море спокойни... – 298
     На пладне... Полята... – 298
     Ой ти, мой дъбко, сам заглъхнал... – 298
     Пада, пада, пада сняг... – 298
     Щом дочуеш в нощта край прозореца свой (твой)... – 298
         Вж Стон в нощта
     Стон в нощта – 785
- Франс, Анатоли
     Мисли – 867
- Фридрих Велики
     Мисли – 867
- Хазенклевер, Валтер
     Възкресението на Жореса – 853
     Смъртта на Жореса – 853
- Хайне, Хайнрих
     Аз имах нявга хубав роден край – 577
     Азра – 288, 345
     Бужки – рози и очици... – 76
     В зелената гора да ида искам аз... – 186
     В лъчезарното пролетно утро... – 76
     В чужбина – 785

Години идат и минават... – 182
     Вж Години идат, отминават...
 Години идат, отминават... – 182
 Двойник
     Вж Спят улиците. Тиха е нощта...
 Ден и нощ
     Вж Сутрин стана и се питам...
 Дъхливи и китни цветя – 76
 Желал бих в'една само дума... – 929
 И нощ, скова очи ми... – 76
 Изповед – 268
 Когато с трепет гледам твоя лик... – 78
 Лондон – 861
 Лорелай – 928
 На север нейде с сняг отрупан... – 76
 На чужбина
     Вж В чужбина
 Не се гневя (и), макар и да се пръсне... – 785
 Отровни са моите песни... – 76
 Под тихите сенки в гората... – 76
 Силезийските тъкачи – 274
     Вж Тъкачите
 Спят улиците. Тиха е нощта... – 785
 Сутрин мисля, дете мило... – 76
 Сутрин стана и се питам... – 188, 245, 268, 785
 Сънувах сън: тъжно пак месецът грей... – 245
 Те мъчиха ме страшно... – 245
 Тъкачите – 853
 Хамсун, Кнут
     Кат' теб, моя любов... – 659
 Хауптман, Герхарт
     Из "Лъкът на Одисея" – 295
 Хенкел, Карл
     Буря – 853
     Цветът на бъдещето – 853
 Хердер, Йохан Готфрид фон
     Едуард – 267
 Херисън, Фредерик
     Мисли – 878

- Хиле, Петър
 Афоризми върху изкуството – 852
 Мисли – 895
- Хофманстал, Хуго фон
 Електра – 821
 Песен на път – 296
- Хух, Рикарда
 Сън, спомен и страст (Събуди ме сред мрака...; Сън омаен аз сънувах
 снощи...; Стаканът звънна; стаканът е мойто сърце...; О колко жар, о
 колко много жар...) – 841
- Хьолдерлин, Фридрих
 Половината на живота – 565
- Чьорни, Саша
 Важен пуек – 846
 Концерт – 822
- Шекспир, Уилиам
 Излъгана (Песен на Офелия из “Хамлет”) – 785
 Хамлет – 506, 727
- Шлегел, Ав. В.
 Афоризми върху изкуството – 852
- Шопенхауер, Артур
 Афоризми върху изкуството – 852
 Мисли – 895
- Шоу, Джордж Бърнард
 Мисли – 861
 Нека загине миналото (Из “Цезар и Клеопатра”) – 867
- Шрайер, Лотар
 Горест – 732
- Щорм, Теодор
 Женска ръка – 785
 Нощем – 283
 Разкажание и злоба – 785
 Ти хапеш болезнено нежните устни...
 Вж Разкажание и злоба
- Щрам, Август
 Изневяра – 784
 Среща – 784

Ънтърмайер, Луис

Молитвата на рудничарите – 861

Юго, Виктор

На една жена – 65

На птичките песните... (Из “Ruy Blas”) – 72

Реч върху барикадите (Из “Клетниците”) – 878

Юнските нощи (Noits de Juin) – 162

Якобсен, Йенс Петер

Арабеска към (за) една Микел-Анжелова рисунка: женски профил с наведен поглед в галерията Уфици – 283, 608

Видение – 785

Жанрова картина – 283

II. БЪЛГАРСКИ АВТОРИ НА ДРУГИ ЕЗИЦИ

Арnaudов, Михаил

Психология на поетичния опит – 697

Ботев, Христо

Борба – 679

До моето първо либе – 679

Елегия – 679

Хаджи Димитър – 679

Дебелянов, Димчо

Гора – 682

Миг – 682

Райнов, Николай

Богомилски легенди – 491

Траянов, Теодор

На майка ми – 692

Пророк – 692

Церковски, Цанко

Бичкиджия – 696, 726

Венец от рози си извил... – 695, 726

Вечерен зов – 691, 726

Виснат облаци тъжовни... – 696, 726
Градушка – 696, 726
Дето и да ида... – 691, 726
Дрямка дремнах... – 695, 726
Заседна слънце – 699, 726
Захождащ лъч – 699, 726
Защо ли аз да жалия безнадеждно... – 695, 726
Звезда след звездица пада... – 691, 726
Ковач – 696, 726
Косачът – 696, 726
Кръст – 699, 726
Към полето – 695, 726
На заник слънце – 699, 726
На моя гроб – 699, 726
На небето синевите – 695, 726
На нивата – 691, 726
Не се пробуждай... – 699, 726
От изток слънцето изгрява... – 695, 726
Падна слана – пожълтяха... – 695, 726
Сазът ми – 691, 726
Светиш ли още... – 695, 726
Сиромашка песен – 696, 726
Сърце си страдно из гърдите... – 695, 726

Яворов, Пею

Видения – 681
Нощ – 681

ПРЕДМЕТЕН ПОКАЗАЛЕЦ НА СЪБИТИЯ, ФАКТИ, ДОКУМЕНТИ

- Абонати на списание "Везни" (Списък) - 552, 554
Автобиографични бележки на Гео Милев - 844
Автограф на Теодор Траянов за Гео Милев - 851
Администрация на сп. "Везни" - водена от Пенка Касабова - 545
Адресна карта на Георги Милев Касабов в София от 1.X.1911 г. - 110
Акт (за раждането на Георги Милев Касабов) - 1
Акт № 1296 от 12 дек. 1911 за купено от Мильо Касабов ново планирано дюкянско място в Стара Загора - 117
Акционерно издателско дружество "Везни" - проект - 548, 558, 562, 564, 569, 705, 708, 756, 763, 768
Албуми с репродукции - 557, 559, 561, 562
Александровска болница - Гео Милев настанен в нея и очаква разрешение за лекуване в чужбина - 433
Александровска болница - с отделение и в училище "Тодор Минков" - 445, 512
Александровска държавна болница - Писмо № 8202 до Инвалидната медицинска комисия... Сведения за... зрението на инвалида Георги Милев Касабов - 765
Атентат в църквата "Света Неделя" в София - 912
Безплатни билети за Редакцията на сп. "Везни" - 578
„Бележки" София - Лайпциг - тетрадка-бележник на Гео Милев - 129, 177, 178
"Бележник" 1916-1917 (Княжево-Дойран) на Гео Милев - 412
Берлин 1918 (Албум със стихове и рисунки) - 504, 505
Библиотека "Везни" - 459, 469, 475, 477, 486, 497, 498, 499, 500, 506, 518, 538
"Библиотека за библиофили" - 520, 528, 529, 530, 540
"Библията", подарена от Мильо Касабов на Георги с посвещение - "Завети" 1-6 - 99
Биографична бележка на Гео Милев - 804
Боледуване на Георги:
    Скарлатина - 15
    Остър ставен ревматизъм - 22
    Настинка и гърло - 519
    Други - 591

Болницата в Скопие - 430, 431
 Болнично лечение на Гео Милев -
     до края на 1917 г. - 425, 428, 429, 430, 431, 433, 434, 435, 437
     в началото на 1919 - 512
 Болнично лечение в Берлин - 450, 451, 452, 453, 457, 467, 471, 474, 477, 480,
     481, 482, 483, 484, 486, 487, 488, 489, 490, 492, 493, 494, 495, 499, 500,
     502, 510, 511
 Брачни документи за женитбата на Георги Касабов и Милица Керанова - 521
 Британски музей - Лондон - посещение на Георги Касабов - 326

 Георги Милев Касабов - началник на подслушвателна команда на фронта
     край Дойран - 418, 419, 422, 425
 Георги Милев Касабов, старши подофицер - зачислява се на заплата от
     1.IX.1916 г. - Възведен командир на взвод от 2 рота на 34 пехотен полк - 411
 Георги Милев Касабов е произведен в чин
     "Запасен подпоручик" от 17.X.1917 - 439
 Георги Милев Касабов - произведен в чин "Офицерски кандидат" - 423
 Георги Милев Касабов - приведен задочно за командир
     на нестроеви взвод на 7 рота - 479
 Грешки в изданията на Библиотека "Везни" - 467

 Декларация, че семейство Георги и Мила Милеви
     не притежават недвижими имоти... - 770
 Дисертация на Гео Милев - 292, 294, 297, 309, 312, 314, 316, 319, 376, 377,
     387, 388
     Вж и Лайпцигски университет. Докторска дисертация на Гео Милев
 Дружество Театър - Стара Загора - 77
 Дъбът в двора на семейство Касабови, засаден от Гео Милев - 16
 Дърворези за портретните скици на поетите
     от "Лирични хвърчащи листове" - 357

 Експресионистична изложба - вж Изложби
 Емблема на издателство "Везни" - 451, 455, 456

 Завръщане в Лайпциг от Лондон - 333, 334
 Задграничен отпуск
     на Георги Милев Касабов - 482, 486, 490, 494, 495, 502, 503, 526
 Заминаване за Германия - за изпити и защита на дисертацията - 377
     Връщане - 379
 Записки и заверки на лекции - 136, 223, 242, 269, 275, 300, 310, 319, 373

Заплатата на Георги Милев Касабов
 (от 1.IX.1916 - 1.VII.1919) - 411, 444, 480, 488, 533, 534
 Заповед № 200 § 1 от 17.X.1917 г. на 9 пехотна дивизия за произвеждане офицер-
 ския кандидат Георги Милев Касабов в чин "Запасен подпоручик" - 439
 Заповед № 197 § 1 от 1918 г. - сведения за зап. подпоручик Георги Милев
 Касабов - 444
 Заповед № 244 § 6 от 12.VII.1918 г. Гео Милев - командир на нестроеви
 взвод в 7 рота - 479
 Запознаване и първи срещи на Гео Милев с Мила Керанова - 441, 443
 Затворът в Altona
 Вж Полицейски затвор Altona bei Hamburg
 Заявление до Директора на Народния театър за разрешение на режисьорски
 дебют - 535, 539, 541, 542

 Издателство "Детска радост" -
 циркулярно писмо за реклама на книжките - албуми за деца - 256
 Издателство "Gustav Kuhn" в Neugirpin - Германия - 218, 246, 248, 252, 255,
 256, 266, 280, 285, 304, 307, 311, 344, 755
 Изкуственото око на Гео Милев - 481
 Вж и Съдебно-медицински акт (Приложения)
 Изложби - 30, 547, 551, 559, 582, 593, 608, 698, 712, 714, 732
 Експресионистична изложба - 714, 728, 729, 730, 739, 859
 Илюстрации към изданията на Библиотека "Везни" - 636
 Инвалидна пенсия - 659

 Картина "Акробатката" - 483
 Картини, изпратени в Белград на Любомир Миич - 857
 Касационен залог (100 лева), внесен от Мила Гео Милева - 902
 Каталози на изложби - 559
 "Квартирантски адресен билет..." за Гео Милев и семейството му - 863
 Квартири на Гео Милев и семейството му - 554, 561, 562, 863
 Клиниката в Берлин - 451, 452, 507
 Вж и Снимки на Гео Милев...
 "Книги за библиофили" - 528, 530
 Вж и "Библиотека за библиофили"
 Книги от Николай Райнов - 482
 Книгоиздателство "Везни" - 459, 768
 Вж и Библиотека "Везни"
 Книжарница и книгоиздателство на Мильо Касабов - 31

Книжки-албуми за деца по материали от немското издателство

"Gustav Kuhn" - 248, 255, 256, 266, 280, 292, 301, 304, 344

Командировка в Германия - заплащане - 561

Кръщелно свидетелство на Георги Касабов - 3, 513, 517

Купени книги - 225, 315, 389

Къщата на семейство Анастасия и Мильо Касабови - 11, 12

Лайпцигски университет

Записване - 174, 175

Студентска книжка - 176, 180

Лайпцигски университет - документи: 15 окт. 1912 до 2 юни 1915 - 174-176, 180, 223, 227, 228, 230, 242, 269, 300, 304, 305, 310, 319, 333, 334, 373

Лайпцигски университет - Докторска дисертация на Георги Милев Касабов на тема "Die Lyrik Richard Dehmels im Verhaltnis zur neuen Dichtung" (Литературата на Рихард Демел с оглед на новата поезия)

Вж и Дисертация на Гео Милев

Лекции в университета в Лайпциг - 176, 180, 208, 223, 227, 230

Магически фенер - 20

Медицински акт № 927 на Инвалидната медицинска комисия от 11 февруари 1921 г. - 651

Медицински акт № 3227 на Медицинската инвалидна комисия за състоянието на Георги Милев Касабов - 766

Медицински свидетелства - 381

Министерство на войната. Удостоверение № 2411 от 21 май 1921 г. [за военната служба на Гео Милев] - 658, 660

Министерството на народното просвещение - писмо за връщане на документи - 385

Молба до Руския Генерален консул в София от Мильо Касабов - 21

Московски художествен театър - 637, 638, 709

Наказание на Георги Касабов с намаляване поведението в гимназията - 71

Вж Протокол от 15.XI.1910 г. - 71

Наказания в Школата за запасни офицери - 410

"Народен орден за гражданска заслуга" V степен с Грамота от Цар Борис III - за Гео Милев - 631

Недвижими имоти на Анастасия и Мильо Касабови - 11, 12, 117, 144

Немско-български речник. Състави Гр. Касиев [Гео Милев]. 1916. Княжево - 410

Обвинителен акт... по Углавно дело № 249/1925 г. на III Углавно отделение на Соф. Окр. съд [с обвиняем Гео Милев] - 910

Операции на Гео Милев в Берлин - 452, 457, 467, 471, 474, 477, 478, 481, 484, 486, 487, 488, 489, 490, 492, 493, 494, 500, 507

Отзиви за изданията на Библиотека "Везни" - 462, 466, 468, 469

Открит лист за пътуване зад граница - 446

Заверка при пристигането в Берлин - Bahnhof Friedrichstraße - 450

Писмена защита от Гео Милев като подсъдим... - 918

"Пламяк" - единичен лист 1924 г. - 871

Покани за абониране на сп. Пламяк - 858

Покупки за близките от Берлин - 461, 487, 488

Полицейски затвор в Altona bei Hamburg - 331, 332

Посещение в родното място на Шекспир - Страдфорд - 317, 318

Посещения на концерти - 133, 148, 187, 312, 582

Посещения на театър - 107, 108, 111, 114, 116, 118, 119, 131, 132, 134, 135, 141, 142, 144, 145, 147, 149, 150, 151, 249, 253, 254

Посещения при Емил Верхарн в Лондон - 325, 326, 329

Вж и Спомени за Емил Верхарн

Постановка на "Мъртвешки танц" от Август Стринберг в Народния театър - 539, 541, 542, 543, 544

Преговори за издания с други преводачи - 464, 465, 475, 477

Преговори с Мильо Касабов и указания за издаване на книгите - 447, 457, 459, 461, 550

Премиера на "Мъртвешки танц" - постановка Гео Милев - 573 (отложена), 580

Пристигане в Берлин 1918 г. - 451

Програма към пиесата "Маса-човек" от Ернст Толер - 843, 844

Проекти за илюстрации на "Експресионистично календарче" - 636

Производство на Гео Милев в ШЗО - "Запасен старши подофицер" - 410

Протест срещу арестуването на поета Христо Ясенов - 869

Протокол № 66 от 30 август 1919 г. на Артистическия комитет при Народния театър, с който се приема плана за поставяне на "Мъртвешки танц", изработен от Г. Милев за сериозен труд..." и му се поверява постановката - 542

Протокол за въвеждане във владение на купувача Мильо Касабов на закупен на публичен търг имот - ново планирано дюкянско място с Акт № 1296 от 12 декември 1911 г. - 144

Протокол № 11 на Артистическия съвет при Народния театър за приемане превода на Гео Милев на драмата "Електра" от Хюго фон Хофманстал - 821

Първоначално училище в Стара Загора - 13, 14, 17, 18, 20

Пътуване Лайпциг - Лондон и обратно - 1914 г. - 311, 312, 329, 330, 331, 332, 333, 334

Пътуване на Гео Милев от Берлин - Будапеща - Лом - София 1919 г. - 511

Разноски по отпечатване на сп. "Везни" и "Библиотека "Везни"- 516, 520, 524, 525, 526, 534, 545, 554, 558, 561, 564, 573, 591, 599, 628, 632

Разписка за доставен препоръчан предмет от Мильо Касабов № 2420 на М-вото на външните работи в София - чек № 80012/1805 от БНБ за 560 лв., изпратен на Гео Милев в Лондон - 313

Разписка за изплатена сума от 1392 лв. и 50 ст. с падеж на 1 април 1922 г. на Чиновническо кооперативно спестовно застрахователно дружество - София - 745

Разписка за 300 лв... за получената сума от офицерското д-во "Инвалид"... срещу залог на пенсията от Гео Милев - 921

Разписки за изплатени суми от Мильо Касабов до Георги Милев Касабов в Лайпциг и Лондон - 171, 179, 189, 190, 202, 203, 206, 207, 209, 212, 216, 313

Раняване на Георги Милев Касабов - в главата с разбита челна кост и загуба на дясното око при унищожаване на подслушвателната станция на фронта край Дойран - 425, 428

Рапорт за престой и лечение в Берлин от Георги Милев Касабов - 480, 481

Редакционен комитет на сп. "Везни" - Гео Милев, Георги Михайлов, Христо Туджаров (Ясенов), Людмил Стоянов - 578

Редакционна работа в издателство "Везни" - 516, 518, 519, 520, 528, 532, 630, 632

Редакция на в. The Observer, Лондон - 324, 325

Режисьорът Гео Милев - 394, 399, 534, 535, 539, 540, 541, 542, 544, 555, 564, 570, 579, 580, 585, 588, 589, 590, 592, 598, 601, 604, 619, 710, 913

Репетиции в театъра за предстоящи постановки - 555, 598

Репродукции от картини на Издателство "Gustav Kuhn" - 255

Репродукции - 559

Рождени дати на семейството на Георги Милев Касабов:

Мильо Георгиев Касабов - 1868 г.

Анастасия Бонева-Касабова - 1872 г.

Георги Милев Касабов - 1

Борис Милев Касабов - 6

Евгения Милева Касабова - 9

Пенка Милева Касабова - 15

Мария Милева Касабова - 19

Весела Милева Касабова - 24

Милица (Мила) Димова Керанова - Гео Милева - 441

Вж Бележки и Родословно дърво (Приложения)

Ръкописни бележки на Гео Милев при защитата в съда - 919
Ръчна продажба на сп. "Везни" - 548

Сборници:

Жътва - 563, 565

Общ годишник за България за 1922 - 774

Сняг - 652

Юбилеен сборник "Адриана Будевска" - 927

Свидетелство за второ отделение на Георги - 17

Свидетелство за зрелост № 757 от 29 юний 1911. Народна държавна мъжка гимназия. Реален отдел - Стара Загора - 97
(Същото и в превод на немски език)

Свидетелство за зрелост № 694 от 30 септември 1913 година. Държавна I Софийска мъжка гимназия. Класически отдел - за издържан изпит по латински език, немски език и всеобща история - 236

Същото и в превод на немски език 30 Sept./12 Okt. 1913 - 237

Семейство Ана и Иван Радославови - 501

Сказки на Гео Милев - 564, 574, 597, 606, 607, 614, 616, 617, 618, 635, 645, 654, 741, 750, 751, 752, 753, 754, 756, 757, 759, 776, 796, 842

Слово за Христо Смирненски от Гео Милев - 812

Снимка на абитуриентите и учителите от Старозагорската мъжка гимназия - 1911 г. - 98

Снимки - 7, 98, 507, 850

Снимки на Гео Милев от Клиниката в Берлин - 507

Софийска мъжка гимназия. Класически отдел - 236, 237

Софийски окръжен съд III углавно отделение. Углавно дело № 249/1925 г. (с подсъдим Гео Милев) - 910, 918, 919, 920, 922

Софийски университет - Специалност филология и литература - записване - 109

Спестовна книжка - 40, 41, 50, 62, 375, 427, 432, 546

Списание "Везни" - 1919 - 1922

I. 1-12   15 септ. 1919 - 30 юни 1920

II. 1-4/5   1920 - 1921

III. 1-20   15 окт. 1921 - 15 март 1922

Списанието е разработено изцяло в "Летописа".

Списание "Пламяк"

I. 1-9/10   15 януари - декември 1924

II. 1[11]   1925

Разработено изцяло в "Летописа".

Спомени на Димо Сяров за Гео Милев на фронта - 414, 417

Старозагорска реална мъжка гимназия

Постъпване на Георги Милев Касабов - 31

Завършване - 97

Стачки - 573, 581

Стиховете на Димчо Дебелянов - 458, 472

Студентска книжка в Лайпциг

Вж Лайпцигски университет - документи: Kollegien Buch

Такси и заверки на прослушани лекции в Лайпциг - 227, 269, 300, 310

Вж и Лайпцигски университет - Документи

Текстове на песни в превод на Гео Милев - 847, 885, 928, 929

Телеграми, разменени между Мила Керанова и Гео Милев през 1918/1919 г. - 501, 509

Тефтерче със сметки за разходи - 106, 139

34 пехотен полк - служба на Георги Милев Касабов

в него - 411, 414, 416, 418, 419, 422, 423, 424, 425, 439, 444, 479, 482, 486, 488, 490, 494, 495, 502, 503, 526

34 пехотен полк - на позиция и боеве при Дойран - 422, 424, 425

Уверение № 4090 за студентство от 1 септември 1912 - София - 167

Превод на немски - 168

Уволнение на Георги Милев Касабов от военна служба по §§ 1 и 19 от разписанието на болестите, считано от 1.VII.1919 - 533

Удостоверение № 6309 от 15.IX.1923, за жителството на Гео Милев в София - 823

Успехът през последната учебна година на VII-б клас 1910-1911 [на] № 15 - Касабов, Георги - 96

Филми - Гео Милев превежда филми в Германия, "за да изкара пари - дневните му още не са получени" - 486

Хартия за продажба и за изданията на "Везни" - 495, 557, 591, 599, 609, 744, 747

Хонорари за преводачите и други разходи на "Везни" - 499, 516, 518, 520

Хранителни продукти - изпращани от България в Берлин - 452, 453, 454, 467, 474

Художествена изложба в София - първо посещение на Георги на изложба - 30

Цени на печатните издания - 557

Църковен хор - участие на Георги и Борис Касабови - 59

Частна жалба от Гео Милев... против Определението на Соф. Окр. Съд по Угл. дело № 249/925. III Угл. отд. - 920

Школа за запасни офицери в София - Княжево - 396, 398, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 412

Deutsches Feldlazarett 358. Zelt № 3 - временно пребиваване на ранения Георги Милев Касабов в немски лазарет - 428, 429

Kollegien Buch № 1873. 1912 - [1915] - 176
Студентска книжка на Георги Касабов в Лайпциг

Philosophische Fakultät der Universität Jena - отговор на писмо на Георги Касабов - 263

ПОКАЗАЛЕЦ НА ЛИЧНИТЕ ИМЕНА

Абдул Хамид - (за него) 47
Амброзий, Св. - 870
Анакреон - 65
Ангелов, Божан - 710, 718, 774, 797, 807, 808, 889; (за него) 462, 539, 571, 598, 714
Андреев, Леонид - 506, 7
27, 870; (за него) 456, 457
Андрейчин, Ив. Ст. (прев.) - 785
Апухтин, А. - 785
Арвер, Феликс - 731, 785
Аристотел - (за него) 296
Арнаудов, Михаил - 925; (за него) 697, 709, 730
Асеновца - (за нея) 103
Атанасов, Славчо - (за него) 527

Б., Г.

Вж Бакалов, Георги - 904
Бабев, Димитър - 658, 722; (за него) 711, 717
Бадев, Йордан - 798, 830
Бай Марко
Вж Маркъм, Едуин - (за него) 865
Байрон, Джордж - 577, 727, 785, 878; (за него) 613, 710, 875
Бакалов, Георги - 767, 904; (за него) 128, 197, 198, 240, 243, 261, 262, 549, 875, 890, 894, 919

Бакунин, Михаил - (за него) 930
Балабанов, Александър - 646; (за него) 93, 647, 702
Балан, Александър Теодоров - 603; (за него) 587, 608
Вж Теодоров-Балан, Александър
Балсамаджиева, Анна - (за нея) 837, 859
Балмонт, Константин - 276, 785; (за него) 296
Банг, Херман - 893
Баратинский, Евгений Аврамович - (за него) 103, 146
Барет-Браунинг, Елизабета - 731, 785
Белий, Андрей - 238
Белинский, Висарион Григориевич - (за него) 146
Бенбасат, Алберт - (за него) 257
Берри, Джемс - 875
Бергман, Александър - 878
Бехер, Йоханес Р. - 853
Благоев, Димитър - (за него) 875, 877
Бланков, Жан - (за него) 352
Блек, Уилиам - 867
Блок, Александър - 637, 720, 785, 853; (за него) 632, 656, 694, 767
Блюмнер, Рудолф - 761, 852
Боало-Депрео, Никола - 506, 727; (за него) 447, 457, 466, 467
Бобчев, Стефан С. - (за него) 701
Бодлер, Шарл - 449, 785; (за него) 191, 296, 449
Божинев, Александър - 572
Бойер, Йохан - 930; (за него) 909
Борис III, цар - 631; (за него) 912
Боркман, Джон Габриел - (за него) 232, 268
Боров, Тодор - 649, 656, 677
Ботев, Христо - 930; (за него) 306, 772, 875, 925
Бочаров, Димитър - (за него) 789
Бояджиев, Димитър - 785, 930; (за него) 540
Бояджиев, Иван - 577
Бояджиева, Вера - 727
Брандес, Георг - (за него) 143
Брентано, Клеменс - 785
Брюсов, Валери Яковлевич - 245, 870; (за него) 880
Будевска, Адриана - 570; (за нея) 112, 555, 927
Буйе, Луи - 785
Бьоклин, Арнолд - (за него) 181

Вас., Р. - (прев.) 785
 Вагнер, Рихард - 883
 Вазов, Борис - (за него) 895
 Вазов, Иван - 214, 648, 785, 930; (за него) 48, 89, 94, 112, 135, 152, 156, 631, 649, 686, 688, 701, 919
 Вазова, Елисавета Консулова
     Вж Консулова-Вазова, Елисавета
 Вайан, Огюст - 883
 Валден, Херварт - 633, 688, 732, 852
 Валмор-Дебор, Марселина - 841
 Ван, Бернард - 883
 Ватралски, Стоян Кръстов - (за него) 90, 716
 Василий Велики, Св. - 870
 Василев, Владимир - 826; (за него) 793, 864, 880
 Василева, Боянка - (за нея) 91
 Василева, М. - (за нея) 91
 Вашингтон, Георг - 867
 Ведбал
     Вж Смирненски, Христо - 870
 Велев, Ванюша - (за него) 776, 777
 Велев, Димитър Хр. - 609
 Величков, Константин - (прев.) 785
 Велко Меруда - (за него) 94
 Верлен, Пол - 296, 357, 655, 675, 712, 717, 749, 758, 785, 852; (за него) 361, 386, 649, 817, 919
 Верфел, Франц - 609, 639, 704, 853
 Верхарн, Емил - 704, 710, 733, 785, 852, 853, 854, 878, 883, 893; (за него) 296, 324, 325, 326, 329, 331, 352, 353, 357, 358, 359, 362, 363, 366, 370, 371, 374, 376, 380, 382, 383, 390, 559, 678, 826
 Верховски, Юрий - 238
 Вийон, Франсоа - 883; (за него) 296
 Вилхелм II, Кайзер - 867
 Витковски, Георг - 377
 Владигеров, Панчо - (за него) 582
 Влайков, Тодор - (за него) 354
 Вунд, Вилхелм - (за него) 269

 Габе, Дора - (прев.) 785
 Гайдаров, Борис - (за него) 847, 885, 928

Гастев, А. - 853
 Гелдерод, Мишел Д. - 609
 Генов, Тодор - 926
 Гендов, Стефан - 619
 Георге, Стефан - 785
 Георгеv, Милю - 3
     Вж Касабов, Мильо Георгиев
 Георгиев, Константин - (за него) 912
 Георгиев, Никола - (за него) 547
 Георгиев, Пенчо - 736
 Георгиев, Стефан - (за него) 337
 Гергева, Пена - (за нея) 1
 Гогол, Н. В. - (за него) 31, 131
 Гол, Иван - 853, 875
 Гончарова, Наталия - 720
 Горки, Максим - (за него) 878
 Градецки, Никола - (за него) 381, 425, 429
 Григ, Едуард - (за него) 790
 Грилпарцер, Франц - 785
 Гурмон, Реми де - 559, 852
 Гълъбов, Константин - 594, 621, 624, 868; (за него) 563, 840
 Гъшев, Иван - (за него) 110
 Гьоте, Йоханес Волфганг фон - 130, 226, 721, 785, 852, 901; (за него) 125, 223, 254, 277
 Гюдженов, Димитър - (за него) 698

 Д., М. (прев.) - 785
 Даниел, Исак М. - 813
 Дановски, Боян - 852; (прев.) 785
 Данте Алигиери - 785
 Дафинов, Р. - 719
 Дебс, Евгений - 867, 870
 Дебелянов, Димчо - 785, 930; (за него) 89, 348, 349, 350, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 362, 364, 367, 371, 392, 393, 413, 458, 472, 551, 698, 748, 840
 Деборд-Валмор, Марселин - 140, 288, 669, 785, 841
 Делле Грации, Мари Ойгение - 283, 295, 674, 785, 924
 Демел, Паула - 346; (за нея) 301, 339, 832
 Демел, Рихард - 247, 302, 303, 313, 340, 610, 756, 784, 785, 852, 853, 859, 893; (за него) 210, 277, 284, 294, 296, 297, 299, 305, 309, 331, 332, 339, 345, 357, 377, 620, 831, 832, 919

Денев, Борис - (за него) 698, 732
 Дзивгов, Александър - 614
 Дзивгов, Георги-Асен - (за него) 817
 Дидро, Дени - 65
 Димитров-Майстора, Владимир- (за него) 547, 593, 698
 Димитров, Емануил п. - (прев.) 785
 Димитров, С. - 615
 Димов, Васил - (за него) 304
 Димова, Михаила
     Вж Керанова, Мила - 506, 727
 Днепрова, Евелина - (за нея) 608, 609
 Добринов, Васил - 572; (за него) 559, 565
 Добричлиев, П. Г. - 806
 Добриянов, Сава Д. - (за него) 818
 Домусчиев, Г. П. - (за него) 258
 Дончев, Николай - 726
 Достоевски, Фьодор Михайлович - 609, 722; (за него) 638, 658, 919
 Драгоев, Петър Д. - (за него) 748
 Дьорнмат, Феликс - (за него) 868
 Дюлгеров, Николай - (за него) 887

 Ебелинг, Елизабете - 832
 Ебъркромби, Лесел - 883
 Еврипид - 867
 Елин Пелин - 649, 743
 Еренбург, Иля - 852
 Еренщайн, Алберт - 572, 609, 734
 Есеняк - 818
 Есер, Йоханес Фредерикус Замуел - (за него) 492, 510
 Есхил - (за него) 93
 Ешенбах, Волфрам фон - (за него) 309

 Желева, Гена Бонева - (за нея) 1, 3, 106
 Жером, Св. - 870
 Жибер-Лохвицкая, М. А. - 659
 Жирарди, Пол - 378
 Жоро - 652
     Вж Караиванов, Георги
 Жув, П.-Ж. - 853

З. Д. - 892

Завоев, Петър - 622

Зандтен, Елмар - (за него) 848

Захариев, Васил - (за него) 609

Златаров, Асен - (за него) 462, 551

Зографов, Борис - 583

Зудерман, Херман - (за него) 132

Зусман, Маргарита - 841

Ибсен, Хенрик - 475, 477, 744, 747, 785; (за него) 141, 232, 581, 790, 791, 813
Иванов, А.

Вж Каралийчев, Ангел

Иванов, Боню - (за него) 23

Иванова, Катя - (за нея) 521

Измирлиева, Надежда - (за нея) 812

Икономов, Никола - (за него) 77, 394, 399, 521

Илиев, А. - (за него) 75

Вж Илиев, Атанас

Илиев, Атанас - (за него) 13, 31, 35, 36, 37, 75, 77

Илиев, Георги - (за него) 754

Илиев, Любомир - (за него) 377

Исай, пророк - 861

Ихчиев, Н. - (за него) 282

Йитс, Уилиям Бътлер - 785, Dubia 3

Йоан Златоуст, Св. - 870

Йовков, Йордан - (за него) 808

Йорданов, К. - 891

Вж Фурнаджиев, Никола

Кожухарова, Таня (Татяна) - (за нея) 61, 74, 78, 102, 103, 120, 127, 387

Каварналиев, Христо - (за него) 582

Каделбург, Густав - (за него) 610

Калпакчиев, Н. - (за него) 819

Камбуrow-Фурен, Светослав - 601

Кампанела, Томазо - 875

Кандински, Василий Василиевич - (за него) 582

Кант, Емануел - 919

Каравелов, Любен - (за него) 125, 769

Караджич, Вук - (за него) 125
 Караиванов, Георги - 652
 Карановски, Иван - 719
 Каралийчев, Ангел - 879; (за него) 715
 Карима, Ана - (за нея) 134, 156, 701
 Карл, Август - (за него) 254
 Карлайл, Томас - 867
 Касабов, Борис - 16, 18, 28, 31; (за него) 6, 7, 59, 77, 404, 420, 431, 497, 521
 Касабов, Георги Милев - 25, 26, 47, 49, 51, 54, 57, 575; (за него) 1, 17, 31, 33, 40, 41, 46, 50, 59, 62, 71, 96, 97, 110, 167, 168, 171, 176, 179, 180, 189, 190, 202, 203, 204, 206, 207, 209, 212, 216, 229, 236, 238, 263, 300, 306, 350, 375, 377, 385, 394, 396, 403, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 418, 423, 439, 444, 521, 533, 660, 765, 766, 920
 Вж и Милев, Гео
 Касабов, Мильо Георгиев - 4, 6, 7, 12, 569, 653, 690, 735, 930; (за него) 1, 3, 9, 19, 21, 24, 26, 30, 97, 99, 103, 117, 144, 171, 179, 189, 190, 191, 198, 201, 202, 203, 206, 207, 212, 216, 218, 224, 246, 248, 255, 256, 266, 280, 281, 292, 304, 305, 307, 309, 312, 313, 316, 317, 326, 334, 344, 351, 357, 368, 387, 391, 401, 427, 430, 435, 445, 447, 449, 451, 452, 453, 456, 457, 459, 460, 467, 474, 477, 481, 484, 486, 488, 490, 493, 495, 497, 498, 499, 500, 513, 518, 519, 520, 523, 524, 525, 526, 527, 531, 534, 536, 538, 540, 543, 545, 548, 550, 554, 555, 557, 558, 561, 562, 564, 569, 573, 581, 591, 599, 607, 610, 628, 629, 630, 632, 653, 690, 708, 735, 744, 747, 881, 930
 Касабова, Анастасия Бонева - 2, 5, 6, 10, 13, 20, 27, 39; (за нея) 1, 3, 9, 11, 19, 24, 106, 404, 416, 434, 487, 513, 517, 521, 690
 Касабова, Весела - (за нея) 24, 431
 Касабова, Евгения - 100, 112; (за нея) 9, 106, 158, 404
 Касабова, Мария - (за нея) 19, 922
 Касабова, Пенка - 23, 169, 930; (за нея) 15, 327, 421, 437, 545, 552, 825
 Катон, Метю Арнолд - 875
 Качалов, Василий Иванович - 709
 Качулев, Мирчо - (за него) 760
 Кеделбург, Густав - 610
 Кей, Елен - 841
 Кейн, Хол - 883
 Кеман - 404
 Керанова, Мила Димова - 441, 506, 575, 577, 690, 850; (за нея) 443, 501, 504, 505, 509, 521, 819, 863, 902, 917, 922
 Вж и Милева, Мила Гео

Киприан, Св. - 870
 Кипров, Александър - (за него) 151, 156
 Кирков, Васил - (за него) 650
 Киркова, Татяна - 664, 665
 Кирчев, Атанас - (за него) 149
 Китс, Джон - 785
 Клайст, Хайнрих фон - 250, 288
 Класанов, Васил - 583
 Клинчаров, Иван Г. - 875
 Клодел, Пол - 553
 Кожухаров, Никола - (за него) 698
 Козима, Пиетро ди Лоренцо - 328
 Козлев, Никола - (за него) 769
 Кокошка, Оскар - (за него) 610
 Кольцов, Алексей Василиевич - 78, 122, 199, 245
 Константинов, Алеко - (за него) 69
 Константинов, Захари - (за него) 3
 Константинов, Константин - 623; (за него) 661
 Консулова-Вазова, Елисавета - (за нея) 547
 Котоманов, Н. М. - 600
 Кремен, Михаил (за него) - 748
 Кропоткин, Петър Алексеевич - 867
 Кръстев, Кирил - (за него) 746, 756, 763, 788, 814, 815, 820, 827
 Кръстев, Кръстьо - 232; (за него) 463, 475, 477, 862
 Кубелик, Ян - (за него) 187
 Кубицки, Станислав - 895
 Кунев, Трифон - 786, 930
 Курц, Изйолда - 841
 Куюмджиев, Слави - 908
 Кърджиев, Асен - 909
 Кьорчев, Димо - 656
 Кьостер, Алберт - (за него) 208, 269, 292, 294, 304, 309
 Кюлявков, Крум - 897
 Кюн, Гюстав - 930; (за него) 255, 256, 266, 292, 304, 344, 755

 Л., К. - 678
 Лабе, Луиза - 841
 Лавренов, Цанко - (за него) 839
 Лазаров, Иван - (за него) 698

Ламар - 852; (за него) 914
     Вж и Маринов, Лальо
 Ларионов, Михаил - 720
 Ласкер-Шулер, Елза - 357, 369, 841
 Лафарг, Пол - (за него) 228
 Лахвицкая-Жибер, М. А. - 659
 Лахман, Хедвига - 841
 Лебедев, А. Л. - (за него) 713
 Левски, Васил - (за него) 875
 Ленау, Николаус - 268, 785; (за него) 229
 Ленин, Владимир Илич - 747; (за него) 581, 861, 878
 Лерберг, Шарл ван - 709, 852
 Лермонтов, Михаил Юриевич - 69, 83, 172, 173, 199, 205, 345, 785; (за него) 31
 Лефетцоу, Фрайхер фон - (за него) 868
 Лидер-Ролич, Вацлав - 785
 Лилиев, Николай - 382, 384, 397, 400, 416, 426, 440, 460, 470, 472, 480, 482,
     620, 852 930; (прев.) 785; (за него) 349, 350, 351, 363, 365, 372, 381,
     388, 390, 428, 436, 438, 441, 452, 453, 454, 455, 458, 462, 522, 551, 634
 Лил, Леконт де - 785
 Лил, Роже де - 291, 853
 Линколн, Абрахам - 875
 Лист, Франц фон - 918
 Лоренцо, Пиетро ди - (за него) 328
     Вж Козима, Пиетро ди Ларенцо
 Лондон, Джек - 859
 Луис, Пиер - 609
 Лука - 867

 М., В. - (прев.) 785
 Майков, Аполон - 199
 Майринк, Густав - 852
 Македонски, Александър - (за него) 259
 Маларме, Стефан - 351, 587, 852; (за него) 357
 Маргаритов, Г. - (за него) 907
 Мариница - (за нея) 1
 Маринов (командир) - (за него) 414
 Маринов, Лальо - (за него) 914
     Вж и Ламар
 Маринов, Никола - (за него) 698

Маринополски, Йордан - (за него) 306
 Марк-Твен, Самуел Лангхорн Клеменс - 312
 Маркабрюн - 785
 Маркъм, Едуин - 861, 883; (за него) 865, 914
 Марс, Евгения - (за нея) 150, 156
 Мартине, Марсел - 853
 Маяковски, Владимир - 704, 771, 852, 853
 Мекичева - (за нея) 910
 Меринг, Франц - 930
 Метерлинк, Морис - 273, 289, 629, 630, 642, 655, 727; (за него) 217, 296, 467, 632, 816
 Мецгер, Макс - 605, 893, 930
 Мигел, Агнес - 731, 785
 Микел-Анджело Буонароти - (за него) 232, 283
 Миладинов, Константин - (за него) 769
 Милвоа, Шарл Юбер - 785
 Милев, Гео - 31, 35, 36, 38, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 76, 87, 89, 113, 126, 128, 129, 155, 156, 196, 197, 200, 201, 202, 205, 215, 218, 232, 239, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 250, 252, 256, 257, 264, 266, 268, 269, 270, 272, 274, 279, 280, 281, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 291, 296, 298, 299, 306, 307, 308, 312, 314, 322, 328, 329, 331, 332, 341, 342, 344, 345, 346, 348, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 363, 364, 366, 367, 370, 371, 372, 376, 377, 383, 387, 389, 391, 392, 393, 395, 401, 411, 412, 413, 414, 415, 417, 419, 426, 428, 432, 434, 435, 449, 461, 465, 481, 483, 484, 486, 487, 488, 493, 495, 496, 498, 499, 504, 506, 509, 510, 514, 515, 516, 522, 527, 528, 529, 531, 532, 533, 534, 535, 537, 539, 544, 547, 551, 556, 559, 560, 565, 566, 570, 572, 573, 576, 577, 578, 597, 604, 608, 609, 610, 612, 617, 635, 636, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 650, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 661, 662, 664, 665, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 678, 679, 680, 688, 692, 694, 695, 696, 698, 701, 702, 704, 706, 707, 709, 710, 711, 713, 714, 715, 716, 717, 720, 721, 722, 723, 725, 727, 728, 730, 732, 733, 743, 747, 748, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 759, 760, 761, 762, 770, 773, 777, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 795, 796, 802, 804, 805, 810, 813, 816, 827, 829, 831, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 848, 852, 853, 854, 859, 861, 865, 867, 870, 872, 876, 877, 878, 879, 882, 883, 885, 886, 887, 888, 893, 895, 913, 918, 919, 921, 924, 927, 928, 930; (за него) 2, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 27, 28, 32, 75, 89, 98, 100, 105, 109, 117,

118, 169, 199, 233, 242, 252, 256, 264, 266, 268, 269, 318, 324, 325, 349, 365, 374, 380, 381, 382, 386, 388, 390, 397, 399, 400, 404, 436, 438, 440, 441, 443, 446, 447, 449, 450, 460, 466, 472, 473, 475, 479, 480, 482, 489, 491, 492, 501, 502, 503, 505, 507, 508, 511, 542, 546, 552, 563, 567, 571, 579, 583, 584, 585, 590, 592, 594, 595, 596, 598, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 611, 613, 614, 615, 616, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 626, 627, 631, 633, 634, 649, 651, 652, 656, 705, 735, 736, 738, 739, 741, 742, 758, 764, 767, 774, 775, 778, 794, 797, 798, 799, 800, 801, 806, 807, 808, 809, 811, 812, 817, 818, 819, 823, 824, 825, 826, 828, 830, 838, 855, 863, 864, 865, 866, 868, 873, 884, 889, 890, 891, 892, 894, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 905, 906, 907, 909, 910, 911, 914, 917, 923, 925, 926

Вж и Касабов, Георги Милев

Милев, Иван - (за него) 625

Милева, Бистра - (за нея) 654, 850, 863

Милева, Леда-Евгения - (за нея) 586, 850, 863

Милева, Мария - 921

Милева, Мила Гео - 785, 811; (за нея) 339

Милетич, Любомир - (за него) 136

Минков, Тодор - (за него) 512

Минков, Цветан - 584, 740, 741, 764

Минчев, Желю - (за него) 91

Минчев, Христо - (за него) 913

Мирковски - (за него) 748

Мирчев, Иван - 705; (за него) 394, 708

Мирски, Кръстьо - (за него) 788

Митов, Антон - 609

Мицкевич, Адам - (за него) 125

Мицич, Любомир - 857

Михайлов, Георги - 576, 578, 727, 852; (прев.) 785; (за него) 551

Михайлов, Н. - 382

Вж Лилиев, Николай

Михайлов, Никола - (за него) 297

Михайловски, Стоян - 930

Младенов, Асен - (за него) 178

Мозентал, С. - 929

Мойзел - (за него) 248

Молиер, Жан-Батист - 893

Молнар - (за него) 861

Момберт, Алфред - 639, 688
 Морозов, Петър - 572, 627
 Морфова, Христина - (за нея) 133
 Мореас, Жан - 296, 785
 Мосе-Фарбс, Ирене - 841
 Мохамед V - (за него) 47
 Мур, Томас - 785
 Мутафов, Чавдар - 852; (за него) 688, 710, 757
 Мюсе, Алфред де - 785; (за него) 229

Надсон, Семен Яковлевич - 65, 70, 74, 199, 244, 345; (за него) 31, 42
 Наумов, Петко - (за него) 717, 730
 Негри, Ада - 785
 Неделчев, Атанас - 77
 Недков, Тодор - 702
 Ненов, С. - (прев.) 727
 Нервал, Жерар дьо - 785; (за него) 296
 Нечаев, Сергей - (за него) 875
 Никитин, Иван С. - 261, 268
 Ницше, Фридрих - 288, 296, 321, 639, 852; (за него) 316, 357, 364, 386
 Ноай, графиня де - 841, 874
 Новалис, Фридрих - 852

Обстфелдер, Сигбйорн - 341; (за него) 565
 Омарчевски, Стоян - (за него) 717, 781
 Омир - (за него) 296
 Островски, Александър Н. - (за него) 147, 149, 638
 Осипов, Йосиф - (за него) 880

П-в, С. - 618
 Павлов, Тодор - 809
 Папазов, Г. - 551
 Парлапанов - (за него) 294, 304
 Паскалев, Александър - (за него) 527
 Пеев, Александър - 860, 862; (за него) 838, 840
 Пенев, Боян - 742; (за него) 706
 Перфанов, Иван - 775
 Петрарка, Франческо - 785
 Петрова, Цвета (баба Петровица) - (за нея) 1

Петьофи, Шандор - 841
 Пиери - 595
 Платен, Август фон - 785
 По, Едгар Алън - 785, 852; (за него) 296, 315, 519, 520, 523, 524, 526, 531,
 534, 536, 540, 576, 599, 623
 Подвързачов, Димитър - 296, 472; (за него) 89, 309, 312, 350, 367
 Попдимитров, Емануил - 785, 930; (за него) 712, 808
 Попов, Димитър Кръстев - 69
 Попов, Добчо - (за него) 399
 Попов, Михаил - (за него) 878
 Попов, Саша - (за него) 187
 Попов, Св. - (за него) 396, 533
 Попов, Ст. - (за него) 629
 Пресбер, Рудолф - (за него) 610
 Пройшен, Хермине фон - 841
 Прулев, С. - (за него) 521
 Пундев, Васил - 567, 758, 817
 Пушкин, Александър Сергеевич - 60, 68, 72, 75, 79, 80, 85, 121, 122, 125, 128,
 137, 154, 161, 170, 172, 197, 215, 219, 345, 643, 785; (за него) 31, 94,
 125, 210, 241
 Пфемферт, Франц - 794; (за него) 491
 Пишибишевски, Станислав - 577, 690, 723, 727; (за него) 217

 Р., М. (прев.) - 785
 Радославов, Иван - 915; (за него) 337, 449, 469, 501, 734
 Радославов, Р. - (за него) 617
 Радославова, Ана - 501
 Райнов, Николай - 585, 727, 778, 852, 930; (за него) 350, 357, 364, 365, 372,
 415, 429, 451, 454, 460, 478, 482, 491, 494, 532, 536, 748, 808
 Райнов, Стоян - 727; (за него) 551, 558, 559, 561, 562
 Райчев, Георги - (за него) 688, 808
 Ракитин, Никола - (за него) 734
 Раковски, Георги С. - (за него) 762, 875
 Ран Босилек [Генчо Негенцов] - (за него) 888
 Раушенбуш, Валтер - 870
 Рашенов, Стефан - (за него) 922
 Рембо, Артур - 609*, 852; (за него) 743
 Рембранд - (за него) 559
 Рение, Анри де - 296, 785

Рилке, Райнер Мария - 330, 497, 577, 727, 785
 Ритер, Анна - 288
 Рованд, Анри дьо - 267, 268
 Роден, Огюст - 557, 727; (за него) 581
 Роденбах, Жорж - 506, 709, 727; (за него) 447
 Ройтер, Габриеле - 841
 Рокфелер, Джон - 867
 Роле, Ото - 911
 Ролич-Лидер, Вацлав - 785
 Ромен, Жюл - 895
 Росен, Петко - 738; (за него) 547
 Росети, Христина - 288, 785, 832
 Ростан, Едмон - 178, 734
 Русо, Жан Жак - 867

 Сабанеев, Л. - (за него) 833
 Савонарола, Джироламо - 870
 Савицки, П. - (за него) 698
 Савов, Ботьо - 544
 Савчев, Георги - 624
 Сагаев, Константин - 588
 Саймънс, Артюр - 609
 Самен, Албер - 296
 Сандрар, Блез - 609
 Сарафов, Кръстьо - (за него) 112, 555, 650, 701, 790
 Св. Кирил II (псевд.) - 596
 Свиборн, Алжером
     Вж Суинбърн, Алжером
 Свиларов, Стефан - (за него) 556
 Северянин - 606
 Симеонова, Дешка - (за нея) 13
     Вж Хаджисимеонова, Дешка
 Синклер, Ъптон - 861, 867, 870, 875, 876, 878, 883
 Сирак Скитник [Панайот Тодоров] - 801; (за него) 698
 Славейков, Петко Р. - 905, 930; (за него) 47, 762, 905
 Славейков, Пенчо - 785, 930; (за него) 68, 69, 94, 107, 112, 158, 200, 232, 268,
     297, 306, 664, 701, 706
 Славичек, Антонин - (за него) 268
 Смирненски, Христо - (за него) 812, 870, 879, 905

Снежина, Елена Кирчева - (за нея) 112
 Сологуб, Федор - 785; (за него) 528
 Сотиров - (за него) 748
 Софокъл - 930; (за него) 394, 399
 Стана - 1
 Станишев, д-р Александър - (за него) 512
 Станоев, Петър - 616
 Стерев, Д. - (за него) 259
 Стефанов, Г. - 864
 Стефанов, К. - 733
 Стефанов, Константин - 626
 Стефчев, Борис - (за него) 712
 Стивенсон, Роберт - 832
 Стойчев, Петър К. - (за него) 813
 Стойчева, Тодорина - (за нея) 790
 Стоянов, Людмил - 386, 433, 473, 578, 589, 611, 700, 785, 852, 916, 930;
 (прев.) 785; (за него) 337, 350, 357, 360, 361, 363, 388, 454, 468, 528,
 551, 624, 653, 734, 742, 808, 895
 Стоянов, Коста - (за него) 555
 Стратев, Христо - (за него) 748
 Стратус, Хр. - 903
 Страшимиров, Антон - (за него) 914, 919
 Стрижев, Н. - (за него) 97
 Стриндберг, Август - 577, 644, 727, 852, 861; (за него) 519, 520, 524, 539, 543,
 544, 569, 575, 580, 649, 718
 Стюард, Мария - 841
 Сувчински, П. - (за него) 698
 Суинбърн, Алжером - 655
 Сургучев, И. - (за него) 638
 Съселов, Д. - (за него) 863
 Сяров, Димо - (за него) 414, 417

 Танев, Никола - (за него) 593
 Тасев, Атанас - (за него) 593
 Татаров, Никола - 703, 773
 Твен, Марк - (за него)
 Вж Марк-Твен, Самуел Лангхорн Клеменс
 Тенисън, Алфред - 785
 Теодоров-Балан, Александър - 603; (за него) 587, 608

Теофилов, Михаил - (за него) 716
 Тертулиан - 870
 Тодоров, Благо (Дядо Благо) - (за него) 26
 Тодоров, Петко - (за него) 254, 664, 665, 701
 Тодоров, Тодор
     Вж Боров, Тодор - 649, 656
 Толер, Ернст - 893; (за него) 775, 800, 802, 803, 843, 844, 861, 880, 890, 907, 919
 Толстой, Алексей - 164, 170, 199, 268, 345
 Толстой, Лев - 883, 884; (за него) 31, 145, 880
 Толчев, Никола - 727
 Тракл, Георг - (за него) 593
 Траубел, Хорас - 875
 Траянов, Теодор - 692, 785, 851, 930; (за него) 357, 709
 Трубецкой, П. - (за него) 698
 Туджаров, Хр.
     Вж Ясенов, Христо 578
 Тумпаров, Н. - 590
 Тургенев, Иван Сергеевич - (за него) 31
 Тютчев, Ф. И. - 234, 268, 345

 Уайлд, [Лейди] - (за нея) 875
 Уайлд, Оскар - 727, 852, 870; (за него) 781, 919
 Уанг-ан-ших - 867
 Уитман, Уолт - 852, 861; (за него) 865, 875
 Улянов, Владимир Илич
     Вж Ленин 861
 Ушева, Вела - (за нея) 799
 Уърдсуърт, Уилиам - 785

 Фаге, Емил - 893
 Фарбс-Мосе, Ирене - 841
 Федоров, А. М. - (за него) 875
 Фелдман, Вилхелм -- 577
 Фердинанд I - 58; (за него) 1, 28, 47
 Фет, Афанасий Афанасиевич - 785; (за него) 31
 Филипов, Пенчо - (за него) 8
 Флакносец
     Вж Куюмджиев, Слави - 908
 Флетчер, Джон - 785

Флоровски, Г. - (за него) 698
 Фрай, Еви Ханджийска - (за нея) 377
 Фрайлиграт, Фердинанд - 270, 853
 Франс, Анатоли - 867; (за него) 880
 Франко, Иван - 268, 298, 785
 Фридрих Велики - 867
 Фурнаджиев, Никола - 891

Хаджисимеонова, Дешка - 13
 Хаджихристов, Иван - 506, 727, 785, 930; (за него) 456, 457, 464, 465, 499, 529, 530, 551
 Хазенклевер, Валтер - 853
 Хайне, Хайнрих - 76, 182, 188, 274, 288, 467, 577, 785, 853, 861, 928, 929; (прев.) 727, 785; (за него) 126, 268, 522, 567, 798
 Хамсун, Кнут - 659; (за него) 183, 637, 638
 Хауптман, Герхард - 295; (за него) 254, 293, 657
 Херисън, Фредерик - 878
 Хенкел, Карл - 853
 Хиле, Петър - 852, 895
 Хофманстал, Хуго фон - (за него) 296, 821, 824, 828, 830, 864
 Хокусай, Кацушика - (за него) 582
 Хомер
     Вж Омир - (за него) 296
 Хрелков, Николай - 917; (прев.) 785; (за него) 825
 Христева, Мария - (за нея) 1
 Христов, Ив. х.
     Вж Хаджихристов, Иван
 Христов, Кирил - 609, 930; (за него) 116, 156, 178, 701, 734, 740
 Хус, Ян - 922
 Хух, Рикарда - 841
 Хьолдерлин, Фридрих - (за него) 565
 Хюго, Виктор - (за него) 228
     Вж Юго, Виктор

Цанков-Дерижан, Христо - 609; (за него) 714, 781
 Церковски, Цанко - 691, 695, 696, 699; (за него) 701
 Цвайг, Стефан - (за него) 503

Чехов, Антон Павлович (за него) - 638
 Чилингинов, Стилиян - 537, 547; (за него) 92, 711, 734

Чинтулов, Добри - (за него) 769
 Чинан - (за него) - 404
 Чипев, Т. Ф. - 786, 905
 Чипев, Филип - 744; (за него) 339
 Чолаков, Ферди - 634
 Чолакова, Евгения Милева
     Вж Касабова, Евгения - 112
 Чуканов, Ст. - 739
 Чьорни, Саша - 822, 846

 Шагал, Марк - (за него) 610
 Шатобриан, Франсоа Рене дьо - 506, 727; (за него) 456
 Шевченко, Тарас - (за него) 103
 Шейтанов, д-р Найдено - 508
 Шекспир, Уилям - 506, 727, 785; (за него) 103, 317, 318, 466
 Шишманов, Димитър - 584
 Шлегер, Ав. В. - 852
 Шлегер, Фр. - 852
 Шрайер, Лотар - 732
 Шопенхауер, Артур - 852, 895
 Шоу, Бернард - 861, 867
 Шюлер-Ласкер, Елзе - 841

 Щорм, Теодор - 283, 784, 785
 Щрам, Август - 784

 Ънтермейър, Луис - 861

 Юго, Виктор - 65, 72, 143, 162, 878; (за него) 228, 919
 Юруков, Георги Д. - 893
 Юруков, Добри Велев - (за него) 568

 Яворов, Пею - 306, 785, 930; (за него) 112, 119, 156, 238, 254, 257, 260, 262,
     278, 290, 296, 306, 336, 338, 345, 354, 750, 752, 778, 787, 797, 842, 852,
     882, 893, 925
 Якобсен, Йенс Петер - 283, 727, 785
 Яковлев, Юри - (за него) 610, 781
 Ярмов, Хр. - (за него) 97
 Ясенов [Христо] - 557, 578, 785, 852, 930; (за него) 825, 869

Arene, Paul - 152

Barwich, Franz - 743

Baudelaire, Charles - 157

Birch-Hirschfeld, A. - 300

Botiov, Christo - 679

Coppe, Francois - 268

Debelianov, Dimtcho - (за него) 682

Dehmel, Genius Richard - 277

Вж и Dehmel, Richard

Dehmel, Richard - 314, 340, 345

Desbordes-Valmore, Marceline - 140

Dietrich - 852

Eichendorf, Joseph Freiherr - 928

Esser, Johannes Fridericus Sammuel - 510

Falke, Gustav - 259

Favre - 300

Forster, Max - 227, 230, 242, 269

Goebel, Heinrich - 389

Gothe, Johannes Wolfgang von - 113

Goudray, Gautron du - 191, 268

Hauptmann, Gerhart - 253, 254

Heine, Heinrich - 76, 182, 186, 345

Heinrich, Georgio - 175

Herder, Johann Gotfried von - 267

Hirschfeld-Birch, Ad. - 300

Hoepffin, E. - 263

Hugo, Victor - 143, 162, 228

Jakobsen, Jens Peter - 345

Jammes, Francis - 335

Karavanevsky, Th. N. - 726

Kleist, Heinrich von - 254

Kubelik, Jan - (за него) 187

Koster, Albert - 180, 223, 227, 269, 300, 310, 373

Kuhn, Gustav - 218, 248, 252

Lamartine, Alphonse de - 143

Lumen

Вж Юруков, Добри Велев - 568

Maeterlinck, Mooris - 345

Mallarmé, Stéphane - 345

Merimée, Prosper - 125

Mombert, Alfred - 345

Musset, Alfred de - 143

Nietzsche, Friedrich - 247, 345

Obstfelder, Sigbjørn - 389

Po, Edgar Allan - 315

Regnier, Henriette - 289

Richter-Berlin, Heinrich - 483

Rilke, Rainer Maria - 387

Rossetti, Christina - 288

Rovandé, Henry de - 193, 267, 268

Shakespeare, William - 318

Schiele, Egon - 559

Schmarsow, Dr. - 300

Schlopa, Johannes - 337

Trayanoff, Theodore - 692

Tzerkovsky, Tzanko - 726

Vazoff, Ivan - (за него) 686

Valmore, Marceline Desbordes - 140

Verhaeren, Emile - 345; (за него) 268, 676

Verlaine, Paul - 199, 345

Vigny, Alfred de - 143

Vogelweide, Walter - 124

Wackernagel, Martin - 300

Wedekind, Frank - (за него) 220

Werther - 253
Whitman, Walt - 267, 285
Witkowski, Georg - 269, 300
Wundt, Wilhelm - 227, 269

Yavorov, Peio - 681
Yeats, William Butler - 338, 345

Zeidliz - 69

ГЕО МИЛЕВ В ПЕРИОДИЧНИЯ ПЕЧАТ*

А. Б. В. - 873, 898, 900
Актьор - 822, 833
Артист - 803

Балканска трибуна - 371
Борба - 240, 243, 261, 262, 270, 274, 278, 291, 302, 549
Българан - 595, 596, 652
Българска мисъл - 925

Вестник на жената - 655, 659, 669, 674, 675, 731, 792, 804, 829, 836, 841, 874,
896, 901, 924
Воля - 592
Възход - 583, 834, 835, 837, 855

Голгота (Враца) - 602, 616, 624, 740, 741
Голгота (Стара Загора) - 702, 703, 764, 773

Демократически преглед - 354, 807
Демократия - 710, 718, 738, 781, 797, 808, 810
Детска радост - 822, 832, 846, 888

Ек - 594, 868
Ек вечерен - 898, 903, 906

---

* В този списък на периодични издания, които по някакъв повод са цитирани в “Летописа”, не са включени “Везни” и “Пламък”, тъй като те са изцяло разработени в основната му част.

Заря - 514, 515, 625
 Звезда (вестник) - 869
 Звезда (списание) - 240
 Звено - 296, 309, 312, 348, 354, 355
 Земя - 562, 572
 Зеница - 639
 Златорог - 620, 621, 623, 624, 742, 775, 793, 826, 864
 Знаме - 923
 Зов - 654, 657, 658, 661
 Зора (София) - 537, 627, 923
 Зора (Ст. Загора) - 618, 923
 Зорница - 837, 855, 861, 865, 866, 882

 Изгрев - 680

 Камбана - 262, 544
 Картинна галерия - 26
 Кво'да е - 606
 Книжарска защита - 905
 Комедия - 619, 624, 789, 824

 Лебед (Ямбол) - 736, 737, 739, 773
 Листопад - 235, 241, 244, 257, 258, 260, 264, 272, 276, 278, 279, 284, 286, 287,
 288, 293, 295, 298, 299, 308, 590
 Лъч - 856

 Маргаритки - 776, 777
 Мир - 466, 923
 Мисъл - 862
 Младеж - 809
 Море - 887
 Музикален вестник - 729

 Напред - 563, 580
 Народ - 899
 Нарстуд (Берлин) - 878, 886
 Наши дни - 897
 Нов път - 890, 891, 894, 904, 907
 Нова Балканска трибуна - 371
 Ново време (вестник) - 622

Обществена обнова - 565, 567, 588, 604, 615, 677

Пан (Германия) - 279, 634

Пантеон - 791, 800, 864

Парнас - 719

Правда (София) - 818

Правда (Пловдив) - 838, 840, 860, 862

Пролом - 817

Пряпорец - 926

Пурпур - 707, 713

Работнически вестник - 767, 771

Развигор - 646, 647, 648, 649, 656, 677, 678, 700, 733

Родна мисъл - 806

Свобода - 884

Свободно мнение - 278

Седмична илюстрация "Принос" - 238, 245, 257, 260

Сила - 589, 614

Синият понеделник - 807

Славейче - 25, 26

Слово - 758, 795, 796, 798, 801, 830

Слънце - 532, 559, 566, 572, 584, 594, 601, 603, 868

Социалистическа младеж - 872

Социалистически преглед - 571

Сцена - 553, 560

Съвременна мисъл - 257

Театър и опера - 779

Тракиец - 909

Трудовак - 762, 769, 772, 782

Тунджа - 752, 757, 759, 760

Утро - 922, 923

Факел - 568

Химера [Himera] - 600

Хиперион - 813, 915, 916

Хризантеми - 395, 399

Художествена култура - 304

Художник - 26

Цафара - 908

Червен смях - 848

Чернозем - 892

Die Aktion (Berlin) - 491, 794, 805, 849, 911

Crescendo (Ямбол) - 784, 788

L'Echo de Bulgarie (София) - 662, 668, 670, 671, 672, 673, 676, 679, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 689, 691, 692, 693, 695, 696, 697, 699

The Observer (London) - 324, 325

Der Sturm (Berlin) - 448, 485, 633, 814, 815, 820, 827

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

МИЛЕВ, Гео. Жестокият пръстен : Първа книга стихове. / Гео Милев; [Ил. Гео Милев]. – София : Везни, **1920**. – 31 с. – (Книги за библиофили ; 3)

МИЛЕВ, Гео. Избрани произведения. / Под ред. на Мила Гео Милева. Т. 1–6. – София : Везни, **1939–1942**.

Т. 1. Антология на жълтата роза. – 2. изд. – София : 1939. – 85 с.

Т. 2. Избрани произведения. 1940. – 184 с.

Т. 3. Антология на българската поезия. – 2. изд. 1940. – 208 с.

Т. 4. Антология на червената роза.

Ч. 1. Лирика на възторжена любов и копнеж.

Ч. 2. (Омар Кайам). Рубайят (Мъдростта на виното и любовта). 1940. – 168 с.

Т. 5. Български литературни портрети. 1941. – 69 с.

Т. 6. Стихове в проза. 1942. – 32 с.

ЛИТЕРАТУРЕН архив. Т. 2. : Гео Милев / Встъп. статия, публикация и коментар Георги Марков. – София : БАН, **1964**. – 500 с.

МИЛЕВ, Гео. Съчинения. В 3 т. : Т. 1–3 / Под ред. на Георги Марков и Леда Милева ; Предг. и бел. Георги Марков. – София : Бълг. писател, **1975–1976**.

Т. 1. Поеми. Стихотворения. Преводи. 1975. – 399 с. с ил.

Т. 2. Ранни статии. Театрално изкуство. Списание “Везни”. 1976. – 440 с. с ил.

Т. 3. Българска литература – творци и проблеми. Списание “Пламък”. Писма. 1976. – 444 с. с ил.

МИЛЕВ, Гео. Избрани преводи. / Подбор на Леда Милева и Николай Попов ; (С предг. бел. и послепис от Николай Попов). – София : Нар. култура, **1980**. – 191 с. – (Български преводачи)

ПЛАМЪК : Месечно списание за изкуство и култура. Първа година [Кн 1–9/10]. – София, **1924**.

Фототипно издание.

Приложение:

Пламък. Година II. 1925

Пламък. 1 май. – София : Бълг. писател, **1986**.

ГЕО МИЛЕВ – ПОЕТЪТ. Т. 1. Поезия. Преводи. Есета. Критика. Публицистика. Писма / Уводна статия от Иван Гранитски ; (Състав и бел. Леда Милева). Т. 2. Гео Милев рисува / Представен от Ружа Маринска. – София : Христо Ботев, **1995**. – 298, 150 с.

Двумтомник в едно книжно тяло. – С “Кратък летопис на живота и творчеството на Гео Милев” от Елена Фурнаджиева

ВЕЗНИ : Литературно-художествено списание. 1919–1922. – АЛМАНАХ ВЕЗНИ. Литературен сборник. 1923. Редактирани от Гео Милев. Фототипно издание. – София : Зах. Стоянов ; Международна фондация Гео Милев, **1999**. – 983 с.

Със статията на Ружа Маринска “Списание “Везни” на Гео Милев и модерното изкуство” (с. 915–920) и “Справочник към списание “Везни” и “Алманах Везни”, изработен от Елена Фурнаджиева, консултант Ружа Маринска (с. 921–983).”

МИЛЕВ, Гео. Пътят на свободата. Поезия. Преводи. Критика. Публицистика. Писма. Рисунки. Автопортрети. Театър. Художниците около “Везни” и “Пламък”. / Състав. Леда Милева ; Под ред. на Леда Милева, Иван Гранитски, Ружа Маринска. – София : Захарий Стоянов, **2002**. – 472 с.

С “Кратък летопис на живота и творчеството на Гео Милев” от Елена Фурнаджиева, с. 407–412.

ЗА ГЕО МИЛЕВ * * *

ГЕО МИЛЕВ. Възпоменателен сборник : По случай 11 години от смъртта на поета. / Кор. Пенчо Георгиев. - София : Нар. книга, 1936. - 128 с.

ГЕО МИЛЕВ, Христо Ясенов, Сергей Румянцев в спомените на съвременниците си. - София : Бълг. писател, 1965, с. 5-360.

Бележки за Гео Милев, с. 715-720.

БЪЛГАРСКАТА критика за Гео Милев / Под ред. [уводни думи и бел.] на Иван Сестримски. - София : Бълг. писател, 1971. - 411 с.

КОНФОРТИ, Йосиф. Гео Милев - театър и време : Към проблема "Гео Милев и българският театър през двадесетте години". / Йосиф Конфорти. - София : Наука и изкуство, 1975. - 270 с.

БЪЛГАРСКАТА литературна критика за Гео Милев / Състав. Георги Марков. - София : Наука и изкуство, 1985. - 430 с.

С бележки за авторите и произведенията им.

ФУРНАДЖИЕВА, Елена Георгиева. Гео Милев. 1895-1925 : Био-библиографски указател / Елена Г. Фурнаджиева ; Научна редакция Леда Милева. - София : Нар. библ. Кирил и Методий, 1985. - 360 с.

ГЕО МИЛЕВ : Нови изследвания и материали / Състав. Петър Велчев ; Под ред. на Ефрем Каранфилов, Леда Милева, Петър Велчев. - София : Бълг. писател, 1989. - 464 с.

Сборник с материали от Юбилейната научна сесия по случай 90-годишнината от рождението на Гео Милев, организирана от Института за литература при БАН.

В сборника е включен за първи път и текста на Докторската дисертация на Гео Милев "Лириката на Рихард Демел с оглед на новата поезия", с. 384-461.

ГЕО МИЛЕВ. Място и роля в българската култура : Научна конференция 28-29 октомври 1993 г. - Стара Загора, 1993. - 80 с. - (Четиридесет години "Къща-музей "Гео Милев")

ГЕО МИЛЕВ - неудържимата пламенност. Нови изследвания : [Сборник] / Състав. и ред. Георги Янев. - [София] ; Пловдив : Зах. Стоянов ; Международна фондация "Гео Милев", 2001. - 240 с.

МИЛЕВ, Гео. Жестокият пръстен / Гео Милев. - София : Зах. Стоянов, 2002. - 464 с.

Със статиите на Огнян Сапарев. Художникът е пълномощник на човечеството, Иван Гранитски. Гео Милев и трагиката на националната съдба и "Кратък летопис на живота и творчеството на Гео Милев" от Елена Фурнаджиева.

СПИСЪК НА ИЛЮСТРАЦИИТЕ

1. Акт за раждането на Георги, саморъчно написан от Мильо Касабов
2. Първата семейна снимка на Анастасия и Мильо Касабови
3. Мильо и Анастасия Касабови с майките си - баба Пена и баба Гена
4. Георги и Борис Касабови - август 1897
5. Къщата на семейство Касабови и дъбът, засаден през 1901 г. от Гео Милев
6. Георги Касабов в юнашката чета (детайл)
7. Автопортрет на Гео от 1910 г.
8. Общ изглед на Стара Загора (август 1905)
9. Първи ръкописен вестник "Ура", бр. 1 от 14.VI.1908
10. Източни железници. (Карикатура, 1908)
11. 1909 г. - редакторът-издател Г. Касабов започва нов ръкописен вестник "Лира" (бр. 1-5)
12. Вестник "Лира" се променя на "Изкуство" с разширена програма (бр. 6-33)
13. На 6.IX.1909 г. излиза юбилейният бр. 25 на "Изкуство", в който редакторът и автор на всички материали за първи път се появява с името Гео Касабов
14. Брой 33 (последен) на в. "Изкуство", 1909
15. Музикална композиция на Гео Милев по текст на Д. К. Попов "Душата на света"
16. Музикална композиция - Дует по народната песен "Момиче, малък дяволо..."
17. "Негово Величество" - Карикатурен албум 1909 г.
18. "Типове из турския парламент" - Карикатурен албум 1909 г.
19. Стихотворението "Сгриват ме зарите..." на Гео Милев
20. Випуск 1911 г. от Народната държавна мъжка гимназия в Стара Загора с преподавателите си. Георги Касабов е на третия ред - четвъртият отдясно
21. Семейна снимка, направена преди заминаването на Георги да следва в Германия - по сведения на Пенка Касабова от м. септември 1912 г.
22. Гостната стая с изтъквания от Анастасия Касабова килим по рисунка на Гео
23. Автопортрети на Гео Милев от 1910-1913 г.
- 24-26. "Звезди" - ръкописен сборник 1910, с преводи от Атанас Илиев и Гео Касабов
27. Из ръкописните сборници "Изкуство" на Гео Милев
28. Превод от Йенс Петер Якобсен и рисунка на Гео
29. Начален вариант на поемата за Яворов, написана в "Сборник пети "Изкуство"

- 30-30а. Двамата поети в сърцето на Гео и в ръкописните му сборници "Изкуство"
31. Портретни скици на превеждани от Гео Милев писатели в "Сборник пети "Изкуство"
32. Уверение за студентство в София
33. Тефтерчето със сметките
34. Universitat Leipzig - Wir Rektor...
35. Проф. Koster, рисуван от Гео Милев на 31.I. 1913 г.
36. Разпис на лекциите
37. Емил Верхарн подарява свой портрет на Гео Милев с автограф
- 38-39. Разменени писма на Емил Верхарн и Гео Милев - 1915 г.
- 40-41. Гео Милев рисува белгийския поет Емил Верхарн
42. Групова снимка в Школата за запасни офицери в Княжево - 1916 г.
43. Бележки на Георги Касабов (по дати) за дневалство и за получените наказания в ШЗО
44. Дойран - фронта 1916/1917
45. Условен речник - Дойран-фронта
46. Разрушената станция, където е ранен Гео Милев - снимка на Пенка Касабова в началото на 30-те години
47. Мястото на разрушената през 1917 г. станция, обрасло в гъста растителност сега. Снимки Елена Фурнаджиева, 1996 г.
48. Църквата "Св. Илия" в Дойран, разрушена заедно със станцията през април 1917 г. Снимка 1996 г.
49. Автопортрети на Гео Милев 1914-1917 и сметка от издателство Хемус. Dom Baltasar е главният герой в драмата "Монастир" на Емил Верхарн
54. Клиниката в Берлин, където се лекува Гео Милев
55. Проект за операциите
- 56-57. Рисуваният от Гео Милев Албум за Мила - Берлин, 1918
- 58-59. Берлин на Кайзера и на работниците
- 60-62. Die Aktion - Der Sturm - издания и центрове на модернизма
- 63-66. Поредните операции на Гео Милев в Берлин
- 67-67а. Издателите Гео Милев и Мильо Касабов. Гео Милев - "Железният пръстен". Първа книга стихове със собствени илюстрации
68. Съпрузите Мила и Гео Милеви - 1919 г.
- 69-70. Семейство Гео Милеви, с Леда и Бистра - 1923 г.
71. Автопортрет на Гео Милев от 1921 г.
72. Списание "Пламяк" - покана за абониране - 1924 г.
73. Библиотека "Пламяк" - излезли от печат книги 1924-1925 г.
74. Некролог за Димитър Благоев с портрет - скица на Гео Милев

75. Книжка 7-8 на сп. "Пламяк" с поемата на Гео Милев "Септември"
76. Гео Милев "Септември" - издание на Библиотека Пламяк
77. Разписката за внесени от Мила Г. Милева 100 лв. Касационен залог за Гео Милев по угл. дело № 429/925 III Угл. отд. ва Соф. Окр. съд
78. Заключителни думи на Гео Милев в неговата "Писмена защита пред съда"
79. Молба от Мильо Касабов
- 80-81. Черепът с изкуственото око на Гео Милев, намерени в дълбоките ями на Илиенския форт край София, разкопани през 1954 г. и установени чрез Съдебно-медицинска експертиза.
82. Последната снимка на Гео Милев
83. Книги на Гео Милев, издадени приживе
84. Книгите на Гео Милев, издадени в други страни
85. Художникът Дечко Узунов с рисувания от него портрет на Гео за Къщата-музей в Стара Загора и Боян Николаев, внук на Гео Милев.

ГЕО МИЛЕВ (1895 – 1925)
ЛЕТОПИС НА НЕГОВИЯ ЖИВОТ И ТВОРЧЕСТВО

Българска
първо издание

Съставител ЕЛЕНА ФУРНАДЖИЕВА

Научна редакция проф. дфн. ИВАН САРАНДЕВ

Рецензент доц. ТАТЯНА ЯНАКИЕВА

Работна група:

МАРИЯ ДОБРЕВА – филолог и архивист

РУМЯНА НЕДЯЛКОВА – библиограф

ЕЛИЦА ПОПИВАНОВА – дипломант

на Катедрата по библиотекознание,
научна информация и културна политика

Набор и оформление НЕЛМА ВЪЛЧЕВА – библиограф

Формат 16/70/100

Печатни коли

Печат “МАКРОС 2001” - Пловдив